העולם הזה
ז' אייר תש"ם, 23.4.1980 מיספר 2225 שנה 44 המחיר: 4.5 שקלים (כולל ס.ע.מ.)

הפצצה של עזר

מהי תוכניתו?

מי עומד מאחריו?

מה הם סיכוייו?

GOTTEX

Gottex '80

גוטקס. יש לך כל מה שצריך.

הקיץ תשתובבי בבגד־ים שלם של "גוטקס" עם הדפס של פרחים בשלל צבעים על רקע לבן (1. COPACABANA).
הקיץ תופיעי בשמלת חוף של "גוטקס" עם הדפס של פרחי ציפור־אהבה סגוניים על רקע צהוב — (2. LOVE BIRD).
הקיץ תתמסרי לקרני השמש בבגד־ים שלם ללא כתפיות של "גוטקס", עם הדפס של פרחים מרהיבים על רקע שחור, וצעיף תואם (3. BOUQUET).
הקיץ תיראי שונה בשמלת חוף קלילה של "גוטקס" עם הדפס של פרחים רעננים על רקע סגול — (4. LILAC).
זה רק חלק מהמבחר הבלעדי של "גוטקס": בגדי ים שלמים, ביקיני, שמלות חצאיות ומכנסי־חוף. פנקי את עצמך הקיץ. עם "גוטקס 80".

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, ט. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מדפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גיוסות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קוראים כתבו

אחד התענוגות בקאהיר הוא לראות את גליונות העולם הזה, המוצגים למכירה בקיוסקים שם.

אולם העולם הזה אינו העיתון הישראלי הנפוץ ביותר בבירה המצרית. כבוד זה מגיע לעיתונים הצופה והמודיע. זוהי, על כל פנים, התרשמותי. בכל הקיוסקים במרכז העיר, כשראיתי אותיות עבריות ושלפתי את העיתונים, נוכחתי לדעת כי אלה הם גליונות של שני עיתונים דתיים אלה. מדוע? לקדוש־ברוך־הוא פיתרונים.

להשתכר ולשכוח

בכניסה לשוק האגדתי של קאהיר, חאן אל־חלילי („החאן החברוני") בקיוסק של משקאות, ראיתי פחיות של בירה פילזנר ישראלית.

זה הפתיע אותי למדי, כי במצריים יש בירה מקומית מצויינת, בשם סטלה, הנמכרת בבקבוקים גדולים.

ניסיתי לברר את טיבו של יבוא זה, ולא הצלחתי. לפי גירסה אחת, הפחיות האלה מובראות למצריים על־ידי הבדואים בסיני. אחד מאוייבי קמפ־דייוויד אמר לי במורת־רוח כי זוהי קונוניה ישראלית. היהודים יודעים כי אסור למוסלמים לשתות אלכוהול. הם מביאים את הבירה למצריים כדי להשחית את המידות.

את הגירסה המקורית ביותר שמעתי מפי מנהיג מצרי — בהלצה, כמובן: „הישראלים רוצים שנשכח את תאריך־היעד, ה־26 במאי, שבו צריכות להסתיים שיחות האוטונומיה. הם מביאים את הבירה הזאת למצריים כדי שנשתכר ונשכח."

ייצוא של בעיות

ועוד עד בעיות של יצוא:

אחת הבעיות הישראליות המעניינות את המצרים יותר מכל היא בעיית העדות. המתח בין יוצאי־אירופה ובין בני־עדות־המיזרח בישראל מרתק את המצרים, והם חוקרים כל ידיד ישראלי בסקרנות רבה על נושא זה.

אחת הסיבות לכך היא החיבה הרבה השמורה בלב המצרים ליהודי־מצריים. זוהי תופעה מוזרה. כאשר איש אירופי או אמריקאי אומר „כמה מן היהודים הטובים ביותר שלי הם יהודים," יש לכך נימה אנטי־שמית גלוייה או מוסווית. אותו הפסוק בפי מצרי נשמע לגמרי אחרת. כימעט כל מצרי — החל באשת הנשיא וכלה בחנווני בשוק — חוזר על פסוק זה בכנות גמורה. כולם הכירו יהודים בבתי־הספר (בייחוד בבתי־הספר של ה־שיכבה העילית) והצטערו על הגירתם. מרגיז אותם שיהודי־מצריים מופלים לרעה בישראל ואינם מגיעים כאן למישרות בכירות. (על כך מעיד גם סיפורו של העיתונאי המצרי איחסאן עבד־אל־קודוס, שפורסם בגיליון האחרון של העולם הזה.)

לאחרונה נפוצו בקאהיר שמועות כי מס' 2 בשגרירות הישראלית, הציר יוסף הדס, שהוא יליד סוריה ודובר־ערבית, מבקש לפרוש מתפקידו ולחזור הביתה. מובן שמייחסים זאת לעובדה שמס' 1 בשגרירות, השגריר אליהו בן־אלישר, הוא אשכנזי. על רקע זה נחקרים הישראלים על־ידי ידידיהם המצריים.

„אתם מייצאים את הבעיות שלכם!" אמר לי על כך אניס מנצור, עורך השבועון אוקטובר.

„מדוע לא?" עניתי לו, „אחרי ככלות הכל, זהו המוצר העיקרי שלנו."

כשם שלנו קשה להבין את כל הרגישויות המצריות, כן קשה למצרים להבין את כל הרגישויות הישראליות.

אניס מנצור עצמו מתפלא על כתבות שהופיעו בעיתוני ישראל, שבהם נאמר כי כלי־התיקשורת המצריים התעלמו מהטיירים הראשונים שבאו למצריים.

„בדקתי כמה טיירים באו," סיפר מנצור, „ואמרו לי שבאו שני אוטובוסים. שני אוטובוסים! קאהיר היא עיר של 11 מיליון, ורוצים שנתרגש ביגלל בואם של שני אוטובוסים; בכל שנה באים מאות אלפי טיירים למצריים!"

מדוע נסוגו הסורים?

הנורמליזציה מתקדמת בקצב מהיר, אך יש גם עצירות מוזרות, משני הצדדים.

אחת התופעות המוזרות ביותר היא סירובם של העיתונים היומיים בישראל להחזיק כתבים קבועים בקאהיר, וגם סירובם של כתבים ישראליים רבים להישאר באורח־קבע בקאהיר.

העיתונים מחזיקים כתבים בערים רבות בעולם, ומוציאים על כך הון־עתק. לרבים יש שני כתבים בארצות־הברית — אחד בניו־יורק ואחד בוושינגטון. לרובם יש כתב קבוע בבון, בירת גרמניה המערבית — מקום שאינו צומת של חדשות, ושבו אין מתרחשים מאורעות שיש בהם כדי להסעיר את ישראל. יש כתבים ישראליים באיטליה ובסקנדינביה.

לעומת זאת יש כרגע בקאהיר רק שלושה כתבים ישראליים — אנשי־הטלוויזיה אהוד יערי (הרוצה לחזור הביתה) ואלי לניאדו, וכתב ידיעות אחרונות סמי גרינשפאן (שהוא, למרות שמו האשכנזי, בן מצריים, דובר ערבית ומקובל מאד על המצרים).

אין ספק כי קאהיר היא כיום אחד ממוקדי־העימדע החשובים לישראל. אין זו רק המדינה הערבית הראשונה שעשתה שלום עם ישראל, ושבה משתקפות עתה כל הבעיות הכרוכות בשלום ובכינון יחסים נורמליים. זוהי גם צומת חשוב של העולם הערבי, של העולם המוסלמי ושל העולם השלישי ביכלל.

מי שרוצה לקבל מידע ראשוני ומוסמך על המתרחש בסעודיה, למשל, או על המתרחש בסוריה, יכול להשיגו במצריים, שבה יש אנשי־עסקים רבים שיש להם גם כיום קשרים אמיצים עם כל הארצות הערביות.

אחד מאלה נתן לי, למשל, את הערכתו על המישחק הסורי בלבנון. מדוע נסוג הצבא הסורי מאיזורים מסויימים בלבנון? בישראל פורסמו על כך גירסות רבות, אשר רובן העידו על בורות בעליהן, או לפחות על ריחוקם הרב מזירת־המאורעות.

הסיבות למהלך הסורי הן, לדעת האיש המוסמך שמסר לי את גירסתו בקאהיר:

● החשש של המישטר הסורי שמא חשופים החיילים הסוריים בביירות, ובריכוזים לבנוניים אחרים, להשפעת תועמלנים של האחים המוסלמים, אוייבי המישטר.

● לחץ פסיכולוגי על כל הסיעות בלבנון. מאחר שכולן משמיצות את הסורים, ביקשו שליטי דמשק להכריח אותן להודות פומבית ובפה מלא שהן חפצות בהמשך הנוכחות הסורית. מכיוון שאין תחליף לסורים, והם דרושים לקיום הסדר הציבורי ולמניעת טבח הדדי, הושגה מטרה זו.

● לחץ על סעודיה ושאר נסיכויות־הנפט, שיגבירו את תשלומי־התמיכה לסוריה. מכיוון שכל מדינות־ערב מעוניינות במניעת התפוצצות בלבנון, ורק הנוכחות הצבאית הסורית מבטיחה זאת, מבקשת סוריה לסחוט תשלום נוסף עבור שירותיה.

זוהי הערכה מעניינת, הנובעת מהכרה אינטימית של המצב. היא שונה מאוד־מאוד מן התמונה שהצטיירה בישראל, כאשר „מומחים" ממומחים שונים תיארו מזימות חשוכות של סוריה נגד ישראל, קנוניות בין סוריה ואש"ף, ומה עוד.

האם לא כדאי להחזיק כתבים בקאהיר, כדי לקבל מידע והערכות מסוג זה?

מובן שהתפקיד העיקרי של כתב ישראלי בקאהיר הוא להעביר ארצה בבואה נאמנה של מצב־הרוח במצריים בכל הנוגע ליחסים עם ישראל.

אפשר לצטט את דבריהם של עשרות מנהיגים, שרים, פקידים בכירים ודוברים רישמיים, והדבר לא יתן תמונה נאמנה, אם אין דיווח רצוף על דבריו של „האיש ברחוב". (במצריים, „האיש ברחוב" אינו ברחוב, אלא במישרדים ובטרקלינים של השיכבה העילית, היוצרת את דעת־הקהל.)

הנה, למשל, דעתו של איש־עסקים מצרי, המבטא דיעה אופיינית מאוד על המשא־ומתן על האוטונומיה:

„אילו השגנו סיכום סביר על אוטונומיה מלאה ואמיתית, כשלב־מעבר לקראת הגדרה עצמית לפלסטינים — הייתי מרגיש בנוח. אילו סירבו הפלסטינים לקבל סיכום זה, הייתי אומר להם: ,לכו לעזאזל'! אבל לא השגנו סיכום כזה. לכן מכרסם בליבי כל הזמן הספק: שמא בגדנו בפלסטינים? שמא ויתרנו על הכבוד שלנו? זוהי הרגשה לא־טובה, כי לי, כמצרי, הכבוד חשוב מאד."

כדאי לדעת דיעה זו — ולקחת אותה בחשבון.

פוטומונטאז' בימית

הרעיון לפרסם תמונת פוטומונטאז' של שער־ניצחון מצרי על רקע העיר ימית נולד במוחי עוד במהלך שיחתי עם הנשיא אנוור אל־סאדאת.

ברגע שהשמיע הנשיא את כוונתו להפוך את ימית לעיר מצרית גדולה, בעלת נמל, ולהביא אליה מאה אלף מצרים ברגע שהשטח יוחזר למצריים — ראיתי לנגד עיני את מראה העיר, כפי שיופיע בבוא היום על מירקע הטלוויזיה הישראלית.

הטלתי על העורך הגראפי של העולם הזה, יוסי שנון, להכין פוטומונטאז'. הוא לקח תצלום ישן, שצולם עוד בדצמבר 1977 בעת ביקורי הראשון באיסמאעיליה, ושבו נראה אחד משערי־הנצחון הרבים שהוכנו לרגל ביקורו של אל־סאדאת בירושלים. שנון גזר את השער והרכיב אותו על תצלום של ימית.

כמו הרבה פוטומונטאז'ים אחרים שהרכבנו במשך השנים במערכת זו, כדי לאייר את חיזוי העתיד — גם תמונה זו תהיה למציאות בעוד שנתיים.

חבל רק על המיליארדים הבלתי־ספורים שהושקעו בעיר זו — מיליארדים שנגזלו משיקום שכונות־העוני בישראל.

שער־הניצחון באיסמאעיליה
פוטומונטאז' —

העיר ימית
— כחיזיון העתיד

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20 בשבוע שבין ה־23 באפריל עד ה־29 באפריל? במדור זה יפקוד „העולם הזה" כמה מן המאורעות שאירעו ב־80 השנים הקודמות, כשבוע שבו מופיע הגיליון.

1900

בפאריס הוצגו לראשונה מדרגות נעות ונפתח לתנועה הקטע הראשון של הרכבת התחתית, הוא המטרו המפורסם. בברלין הונהג לראשונה השימוש במוגית.

1901

25.4 — במדינת ניו־יורק מונהגת לראשונה לוחית־זיהוי למכונית. 954 מכוניות נרשמו. על כל לוחית צויין שם בעל המכונית.

1903

23.4 — תוכנית אוגנדה — ליישב יהודים במזרח־אפריקה הבריטית — עולה על סדר־היום של התנועה הציונית ו־מעוררת מחלוקת חריפה. תיאודור הרצל היה מרכז לקבל את התוכנית, כפיתרון זמני, וה־קונגרס הציוני ה־6 אף אישר אותה ברוב קולות. אולם התנגדותם התקיפה של ציוני רוסיה הכריעה לבסוף את הכף.

1907

מהמצאות השנה: הבאקליט, אחד החומרים המלאכותיים הראשונים, הומצא על־ידי ליאו הנדריק באקלנד, כימאי הונלנדי שקרא להמצאה על שמו.

1909

27.4 — הסולטאן התורכי, עבד־אל־חמיד, התפטר בלחץ התורכים הצעירים. יורשו, אחיו מוחמד החמישי, שלט עד שלהי מלחמת־העולם הראשונה.

1915

27.4 — גדוד נהגי הפרדות נוחת בגליפולי.

1916

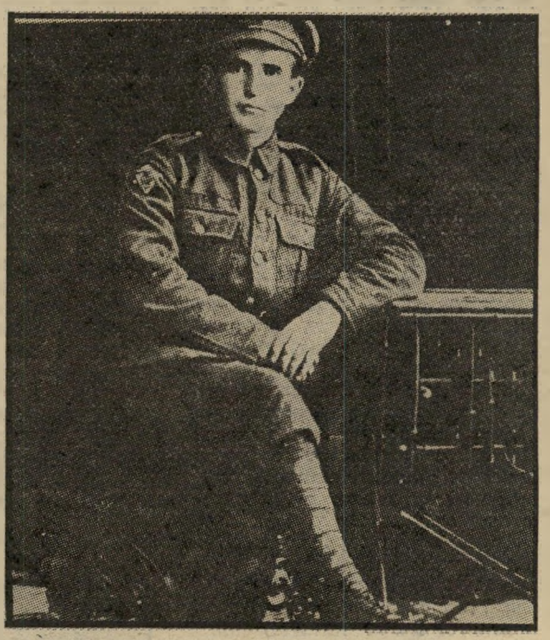
24.4 — מרד אירי בשילטון הבריטי. ההתקוממות, שנודעה בשם מרד הפסחא, דוכאה כעבור כמה ימים.

1917

29.4 — רוסיה תובעת לשתף את כוחותיה בכיבוש בינלאומי של ירושלים והמקומות הקדושים.

1918

26.4 — דויד בן־גוריון, איש העליה השניה, שהוגלה מהארץ על־ידי התורכים, נרשם אצל הקונסול הבריטי בניו־יורק כמתנדב לגדוד העברי. יחד עם חברו, יצחק בן־צבי, מעוררים השניים תנועת התנדבות ל־גדודים העבריים. בן־גוריון נשלח לאימונים בקנדה ואחר כך למצריים. הוא חזר לארץ עם הכיבוש הבריטי.

החייל דויד בן־גוריון
26.4.1918

29.4 — קץ המיתקפה הגרמנית הגדולה בחזית המערבית.

1919

29.4 — מליאת ועידת־השלום מאשרת את חוקת חברת־הלאומים, שנועד להוות אירגון בינלאומי לשלום, לבטחון, ולעזרה־הדדית במיקרה של פגיעה בשלום. היה מעין או"ם, בתקופה שבין שתי מלחמות עולם.

1920

24.4 — ועידת סאן־רמו מורסת את המנדט על הארץ לידי בריטניה. אושרה הצהרת בלפור. היהודי הרברט סמואל מונה נציב עליון ראשון.

1925

26.4 — המצביא הגרמני פאול פון הינדנבורג, מועמד הימין, צבר 14.6 מיליון קולות, גבר על המועמד הסוציאליסטי (13.7 מיליון קולות) ועל המועמד הקומוניסטי (1.9 מיליון קולות) ונבחר לנשיא גרמניה. ב־30 בינואר 1933 מינה את אדולף היטלר לקנצלר גרמניה. כיהן עד מותו, ב־1934.

1927

24.4 — הוקם אירגון הנוער של הריוויזיוניסטים — ברית יוסף טרומפלדור — הידוע יותר בשם בית"ר. לימים תף את כוחותיה בכיבוש בינלאומי של ירושלים והמקומות הקדושים.

1932

23.4 — הנסיך מוילס חונך את תיאטרון שיקספיר בסטרטפורד, מקום הולדתו של המחזאי. שש שנים קודם לכן עלה התיאטרון באש.

מסירטי־השנה: מ"מ של הגרמני פריץ לאנג ושאנחאי אכספרס, סרט אמריקאי עם מרלן דיטריך.

1934

24.4 — בתל־אביב החל לצאת יומון בשם הירדן, מטעם ברית הציונים הריוויזיוניסטים. משנת 1936 הפך לשבועון.

27.4 — בתל־אביב נפתח יריד המיזרח — יריד בינלאומי שמשך עשרות אלפי מבקרים כבר ביומו הראשון.

1936

28.4 — פארוק עולה על כס המלוכה במצריים, אחרי מות אביו, המלך פואד. המלך הצעיר (יליד 1920) הודח מן הכס על־ידי הקצינים החופשיים, בראשותו של גמאל עבד־אל־נאצר, במהפכת ה־23 ביוני 1952, שכוננה את הרפובליקה המצרית.

טיים לינדברג
23.4.1941

1937

28.4 — מטוסים גרמנים, בשירות הפאשיסטים הספרדים, זורעים חורבן והרס בעיר הבאסקית גרניקה, שהונצחה אחר כך בציורו המפורסם של פאבלו פיקאסו, שנקרא גרניקה.

1938

האבטלה מגיעה לשיאה בארצות־הברית: 10.4 מיליון מובטלים.

1939

29.4 — גרמניה הנאצית מדיעה על ביטול ההסכם לאי־התקפה עם פולין, שנחתם ב־1934. היא תובעת את דנציג ודורשת הקמת פרוזדור גרמני על אדמת פולין, שיחברה עם פרוסיה המיזרחית. פולין דוחה את התביעות הגרמניות. הפך בית"ר לתנועת־הנוער של חרות, בהנהגת מנחם בגין.

1941

23.4 — באסיפה של התנועה קודם כל אמריקה, המתנגדת לכניסת ארצות־הברית למילחמה, מצהיר הטייס צ'ארלס לינדברג, האדם הראשון שהצה במטוס את האוקיינוס האטלנטי (ב־1927 גמא 5810 קילומטרים בין ניו־יורק לפאריס ב־33 שעות ו־39 דקות), כי „ברור שבריטניה תפסיד במילחמה."

1945

25.4 — ועידת סן־פרנסיסקו: נציגי 46 אומות מתכנסים בעיר האמריקאית כדי לייסד את אירגון האומות המאוחדות. הוועידה הסתיימה למחרת, בנאומו של נשיא ארצות־הברית, הארי טרומן, ובאישור מגילת האו"ם.

בגרמניה, על גשר הרוס על הנהר אלבה, נפגשים חיילי המחנה האמריקאי הראשון עם חיילי המחנה האוקראיני הראשון. החיילים נופלים איש על שכם רעהו ובאין שפה משותפת משוחחים באמצעות תנועות ידיים.

1947

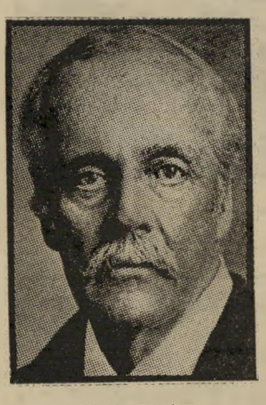
28.4 — בריטניה יוזמת דיון מיוחד של עצרת האו"ם, לדיון ראשון בשאלת ארץ־ישראל. נציגי הסוכנות היהודית דורשים שייתן להם להשתתף במושב, ללא זכות הצבעה.

1960

24.4 — שר־החינוך זלמן ארן התפטר, על רקע משבר ביחסים בין אירגון המורים התיכוניים ומישרד־החינוך. כעבור שלושה חודשים הועבר תיק החינוך לידיו של ח"כ אבא אבן.

1967

23—24.4 — חבר־הכנסת דויד בן־גוריון, מי שהיה ראש ממשלתה הראשון של ישראל, שיים, בראשותו של גמאל עבד־אל־נאצר, במהפכת ה־23 ביוני 1952, שכוננה את הרפובליקה המצרית.

הלורד בלפור
24.4.1920

יצא לגרמניה להשתתף בטכס קבורתו של קונרד אדנאואר, שהיה קנצלר גרמניה הראשון אחרי מילחמת־העולם השניה.

1974

25.4 — בפורטוגל התחוללה הפיכה צבאית, שסימלה את קץ שילטונה הקולוניאלי במושבותיה שבאפריקה.

1978

24.4 — הנשיא ג'ימי קארטר מזמין את ראש ממשלת ישראל, מנחם בגין, לבית־הלבן, להשתתף באירוע חגיגי לציון שלושים שנה למדינת ישראל.

מכתבים

האלון שנגדע

על שער האבל לזכרו של יגאל אלון („העולם הזה" 2218).

היכן צולמה תמונתו של יגאל אלון המנוח, שהופיעה על שער הגליון שהוקדש למותו? בטוב ו־

שער „העולם הזה" 2218
בטוב וברע

ברע — כישרונכם להנציח מצבים ולבחור תמונות עולה לפעמים על כושר הניתוח שלכם.

איין בראשי, חיפה

● התמונה שצולמה באחד מכינוסי מיפלגת העבודה — ראה תצלום השער.

● ● ●

פסטי(ז)בל הזמר הישראלי

למען הצלת כבודו של הזמר הישראלי, חייבת רשות־השידור לפרסם את ההתנצלות הבאה:

„לצערנו, עקב טעות במחשב, הושמעו בפסטיבל הזמר והפיזמון תש"ם תריסר השירים שדורגו ב־מקומות האחרונים, מבין 500 השירים שהוגשו לוועדת השיפוט."

ועל כך הייגו אומרים: מודה ועוזב ירוחם.

רוני לוי, רמת־גן

● ● ●

עין באי"ה

על חזי"ן, חצד"י, הסמ"ך והשי"ן של יעקוב אחי־מאיר בטלוויזיה.

חזקה עלי, מתוך שיחות, שאני מביעה דעת רבים, בבואי לחוות דעה על הגשת מבט לחדשות בפי יעקוב אחימאיר. עורך חדשות זה משמיע אותן כמי שאינו מתאים לכך. המדובר במהדורת החדשות המרכזית במדינה. לכאורה, אמורה להיות בה קריינות או הגשה מהוקצעות.

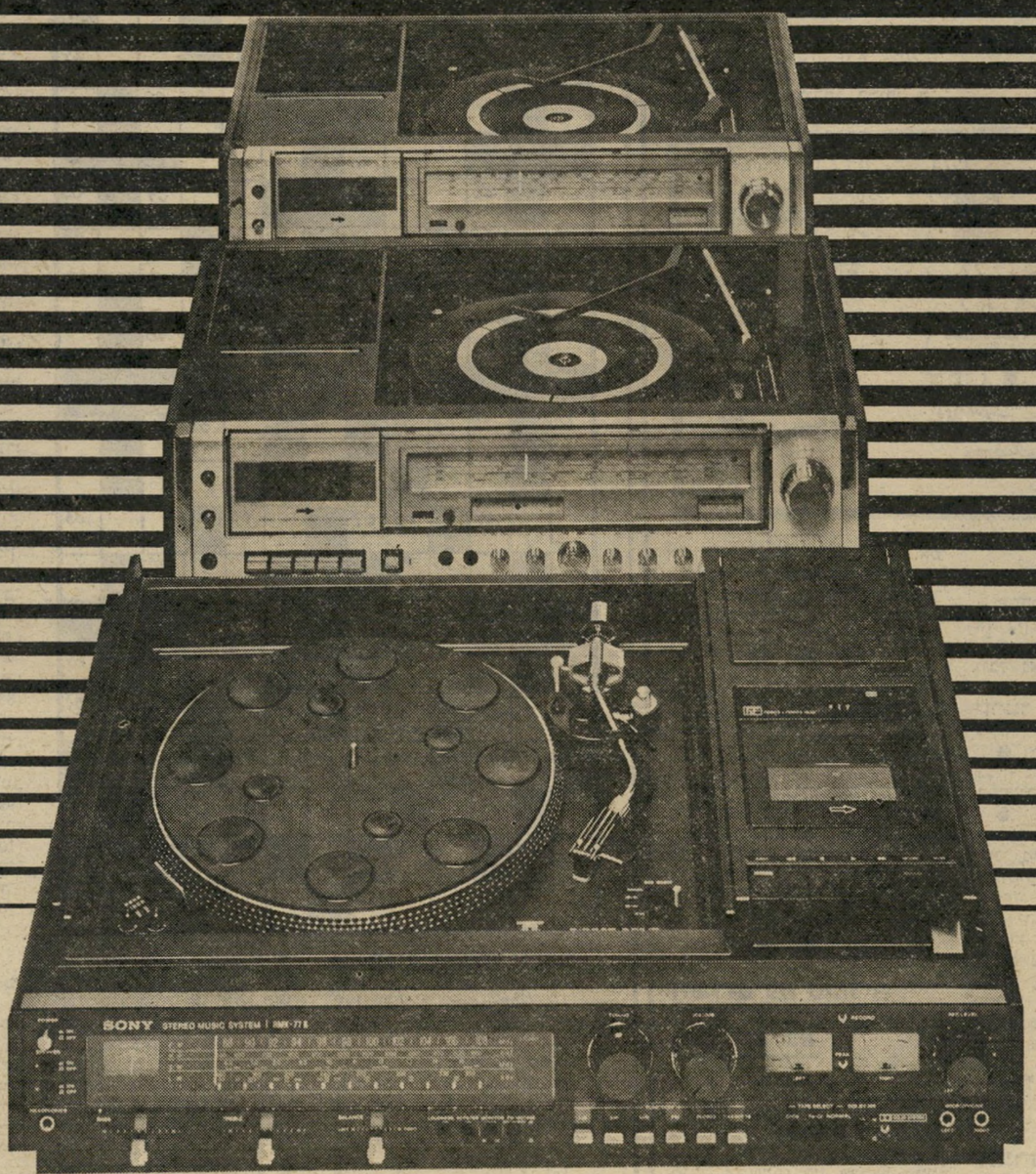
ההיגוי שלו לקוי מאד. האותיות"ש נהגית בצורה גרונית ולא לשונית, כראוי. הה"א מעוותת (אם מודגשת מדי, אם נבלעת, ואם מופקת במקום אל"ף או ע"ין). לדוגמה: תדיר יוצא מפיו „נהמר" במקום „נאמר", או „בהיה" במקום „בעיה". והאוזן מתייגעת... על היגוי חי"ת ועי"ן כהלכה — נמחול לו, שהרי אינו היחיד, שאיגו הוגה אותן.

האותיות השניות (זי"ן, צד"י, סמ"ך, שי"ן) שורקות וצורמות. ואין זה רק עניין של המיקרופון; תמיד הוא נשמע כך. איך ולמה לשאת זאת — לאחראים פיתרונים.

מרוב עצבנות והתרגשות הוא משבש מילים, וקשה לעתים קרובות להבין באיזו מילה מדובר ונשאר רק לנחש, לפי קשר הדברים.

(המשך בעמוד 6)

הכל בו... הכל בפנים... הכל SONY®...!

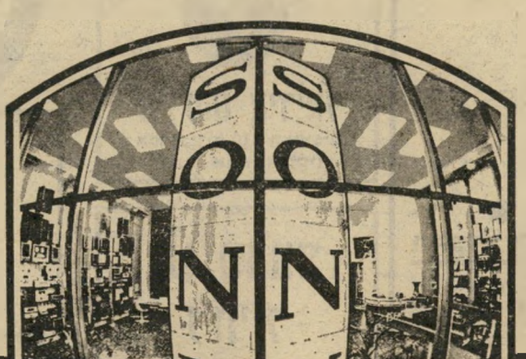
מערכות הסטריאו הקומפקטיות של סוני, מסידרת HMK עוצבו ותוכננו על מנת לאפשר לך הנאה מקסימלית.
בכל מערכת תמצא מגבר, המסוגל למלא חדר גדול בצליל אדיר, כאשר הרמקולים, בנוסף להיותם רהיט יפה, הופכים את הצליל האדיר לעשיר יותר.
המקלט מצוייד ב-4 גלים והפרדת סטריאו יוצאת מן הכלל מובטחת ע"י מעגלים PLL MPX.

הפטיפון האוטומטי שבמערכת - "פנינה", לא רק בגלל יכולתו "להתעסק" עם יותר מחמישה תקליטים בבת אחת, אלא גם לכבות את כל המערכת בסיום התקליט האחרון.
ישנו גם טייפ-הקסטות עם העצירה האוטומטית, כאשר מיקומו במערכת, מאפשר הפעלה נוחה במיוחד.
וכעת, בחר לך את המערכת שתעשה בשבילך את הכל... חוץ מלרקוד!

HMK-77
200 וואט Music Power
35 וואט × 2 R.M.S.
פטיפון אוטומטי עם ראש מגנטי ומחט יהלום
טייפ-קסטות DOLBY עם ראש F + F
זוג רמקולים

HMK-339
100 וואט Music Power
18 וואט × 2 R.M.S.
פטיפון אוטומטי עם ראש מגנטי
טייפ קסטות
זוג רמקולים SS-37

HMK-229
60 וואט Music Power
10 וואט × 2 R.M.S.
פטיפון אוטומטי
טייפ קסטות
זוג רמקולים SS-27

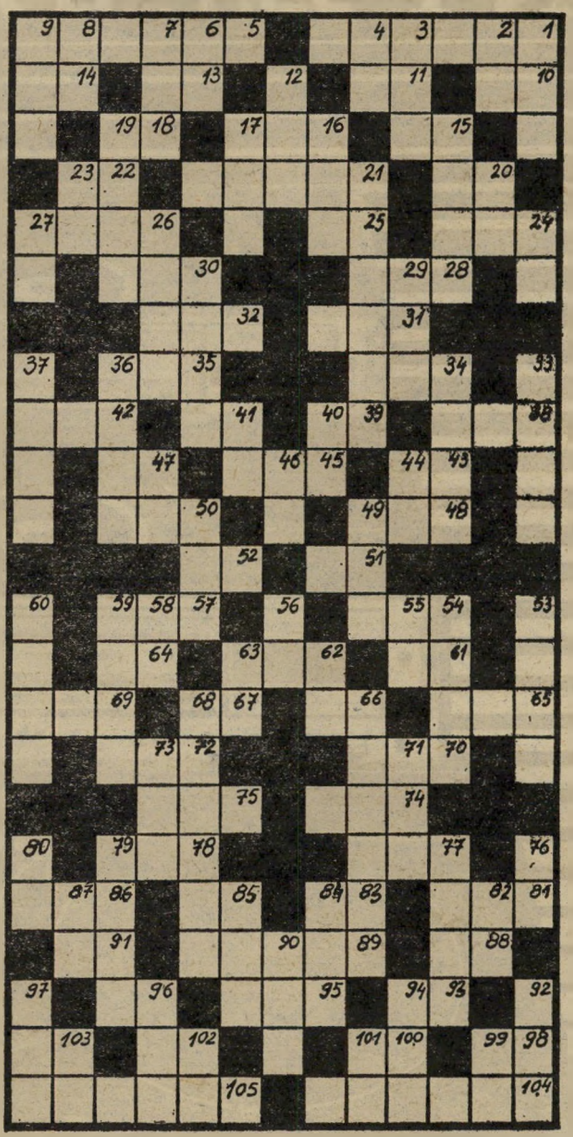

SONY.
למבקשים את הטוב ביותר

בוא לראות ולשמוע הדגמה
באולמי התצוגה של סוני, במגדל שלום, בתל אביב
או אצל סוכנינו המורשים ברחבי הארץ.

פרסום מלניק | רפאל טיראן

תשבץ העולם הזה 2225

מאוזן:

1) עמק; 5) המיתר הדק ביותר בכינור; 10) ענן; 11) עושה רע במזיד; 13) עם 18 מאוזן — צמח ריחני המשמש כתבלין; 14) סוג אדמה; 15) מאחורי השפתיים; 16) הסולם הרך — מינור, במוסיקה; 18) ראה 13 מאוזן; 20) תבואה; 21) תארו של מלך יפן; 22) אצטבא; 24) בפוליון לא יכול לה; 25) מטבע יפני; 26) הפיכה שנכשלה; 28) מחבר „הם יגיעו מחר"; 30) שיח — סמל במשל מקראי; 31) מלחין יהודי גרמני — 30 שנה למותו; 32) מכונית צרפתית; 34) שחקן במה וקולנוע אנגלי (ש"פ); 35) סל־נצרים; 38) ענף צעיר ודק; 39) גבוה מגבע; 41) מטבע ישראלי (ר"ת) שיעבור מן העולם; 42) ה„דוכס" (ש"פ); 43) מורה; 45) התחתונה באבני הריחיים; 47) סייר; 48) יבשת משנה בדרום אסיה; 50) מידה בארץ בימי־קדם; 51) עוקץ של אשכול פירות; 52) מועד; 54) משורר ישראלי (ר"ת); 57) רפש; 61) אחרית; 62) סופר שנתן לנו „שלוש־מאות נות"; 64) בבקשה; 65) תרופה; 66) מלכודת; 67) שנוי; 69) חרם; 70) הסכיניאי של ברכט; 72) גנים בוטניים בלונדון; 74) כתובת קעקע; 75) אדמומית; 77) מחשוף; מקום פתוח; 78) הגדולה בשחקניות הבמה הצרפתית; 81) אחד משמות האריה; 83) משורר ישראלי (ש"מ); 85) קידומת לשמות בורמזיים; 86) קומוניקציה; 88) עוד; 89) ראשון תמיד; 91) לא רטב ולא יבש; 93) בוסתן; 95) ולדות הבהמות; 96) רעננות, רכות; 98) חוג למפלגה; 100) הרם! 102) הוא התיהד; 103) זמן; 104) תותח קצר קנה; 105) הספינה ששברה את הסגר בסואץ ב־1955.

מאונך:

1) מטרה; 2) נטף; 3) מחמש ערי פלשתים; 4) גזשהתאבה; 6) בקצה החלון; 7) גדול העופות הקיימים בימינו; 8) קלע מצטיין בחץ; 9) הרחקה, עקירה; 12) מגלה ניו־זילנד; 15) צפור שיר; 16) כופר, אפיקורס; 17) בריאה חדשה (כתיב חסר); 19) חמור־בר; 20) משפחת מוסקאים; 21) הבעת רגשות ע"י העויות הפנים; 23) מצב של תיקו בשחמט; 24) כלי רתמה לבקר; 26) טנק ע"ש מצביא אמריקאי; 27) דרס; 29) עוף אגדי (באגדות חז"ל); 30) נגד; 33) מעט; 34) עצם של דג; 36) גג (ארמית); 37) תעודה רשמית הנותנת יפוי־כוח; 40) אין־לו־כל; 41) השנה לעצמאות ישראל; 44) הסרטים; 46) תוקף, ערך; 47) בוא (ארמית); 49) חבר במפלגה הליברלית בבריטניה; 50) די, מספיק; 53) מטולק; 54) אגודה לשמירת זכויות יוצרים; 55) הופיע לפתע; 56) גמל קל־רגליים; 58) קידומת לשם בארץ השפלה; 59) ברית־צבאית; 60) בידה חיים ומוות; 62) מוקש; 63) לבן; 66) הילד שלא רצה לגדול; 68) עשרה סיפורים בעשרה ימים; 71) קטוע איבר; 73) טמן מלכודת; 76) ממהר; 77) נכסים שמביאה אשה לבעלה עם נשואיה; 79) בלוטת הפנקריאס; 80) אריג דק מאד; 82) פחד, יראה; 84) עמיני; 85) תנור התכה; 87) התגאה; 90) צייר יהודי מגדולי האסכולת פאריס; 92) גדול משוררי גרמניה; 94) חוב שהגיע זמן פרעונו; 96) היחידה המדעית לעבודה ואנרגיה; 97) שם מליצי לזהב; 99) ברירה; 101) ממהר; 102) בור לדרי־כת ענבים; 103) מהערים שהחריב יהושע.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

רים. שכן, מר אחימאיר אינו טורח לחזור על מילה ששובשה בפיו ולתקנה. מתח ההגשה גורם לקולו, הנישא ברמה מזה הרבה הרבה שנים, להישמע צרחני.

כבודו כעורך חדשות במקומו מונח. אך הוא איננו קריין, וכמגיש — הריהו גרוע. ההצדקה לתת לעורך החדשות גם להגישן אינה מובנת מאליה. היא מותנית ביכולתו לעשות כן. יקצר המצע מלהתעכב על ידיעתו בחוקי הדיקדוק העברי. טוב ייעשה אם הממונים יתנו דעתם ויחליפוהו.

דליה שמגר, תל־אביב

● במי?

● ● ●

פנומן עם כושר טלפתי

מאוצר הבדיחה והחידוד הישראליים.

פנומן עם כושר טלפתי נדיר היה יושב מדי ערב בערב נוכח הטלוויזיה. שאלוהו: נו, אמור לנו מה חושבים המנהיגים שלנו... השיב הפנומן: אני מצטער מאד, אבל לא הבחנתי במחשבה כלשהי.

בנימין טומש, ירושלים

● ● ●

השלום עם סעודיה

הנה הוא בא

האמנם?

הייתי במילואים, אי־שם בארץ, מנותק מכל. והנה אני בא הביתה, פותח מעריב (מה־2 באפריל) ו־מגלה שהשלום בין ישראל וסעודיה הפך למציאות. ישישים סעודיים מוזמנים להשתכן בבית־היה צעיר המשתחרר מצה"ל לחסוך כסף, כדי לקנות כרטיס טיסה לחו"ל, הלוך ושוב. ואילו בימי שילטון הליכוד יכול אותו צעיר לרכוש רק כרטיס טיסה בכיוון אחד — הלוך!

אבי יהודה, גיבעת שמואל

● ● ●

אפוקליפסה עכשיו

והיה אם תתמנה ח"כ גאולה כהן למנהלת חטל־

וויזיה, כדי לרצות את ח־אדמו"ר מלובאביץ'...

מיבחר תוכניות השבוע יכלול אז, בין השאר:

● מדע פופולארי עם הפרופסור יובל נאמן.

● מבט שני עם הרב משה לווינגר (דיון מפורט בתוכנית הפיתרון הסופי).

● חיפשו את המטמון עם מנחם בגין, מנהיג חורבן הבית השלישי, בתפקיד אלעזר בן־יאיר.

● שחק אותה עם אריק שרון. כמו כן תכלול התוכנית את ח"כ רוני מילוא בתפקיד ראשי בסידרת־מתח בשם מ"ר מילוא חוקר מיוחד מטעם הסי־איי־אי; להקת אבני הכותל; עיבוד של קן ראסל להמרד של מנחם בגין (בתפקיד מנחם צביקה פיק, בתפקיד עליזה פנינה רוזנבלום, בתפקיד חיים לנדאו אורלי חידה).

את מקום האצבע המתכתית המורה על פטוקו של יום תתפוס אצבע אלוהים...

פול פות הישראלי, ירושלים

● ● ●

הפרמידות - לעפולה!

בעיקבות החלטתו של ח־פרלמנט המצרי, בדבר ערביותה של ישראל, בפיקוח רופאים מומחים.

א. ד., הרצליה

● המודעה במעריב — ראה גלופה.

● ● ●

ההבדל הקטן

במה ניבדל שילטון הליכוד משילטון המערך?

בכך שבימי שלוט המערך יכול

בית האבות המפואר
פנסיון נאות"ם, בת"ים
פתחנו אגף לסעודים
בפיקוח רופאים מומחים

המודעה ב„מעריב" (2.4.80)
אי־שם בארץ

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד 2272
טל. 790114-5-6 רש'מס'21 עסק 481/75
ירושלים-664015 , אילת-059-3012

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
טלפון 227117, 227118
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)

לא צריך לדעת מתמטיקה כדי להבין ש:
נימוס + התחשבות + סובלנות + ... = איכות חיים
נשמח לשמוע ממך
אזרחים למען איכות חיים ת. ד. 1097 גבעתיים

תן טרמפ לחייל

בינתיים קח TIME

הסיגריה שכולם אוהבים

T.37

כמה את משלמת עבור אבקת הכביסה שלך?

בדקי והשווי:

	משקל	מחיר לאריזה	מחיר לכביסה אחת
אבקה א'	1.5	91.40	6.09
שלגית יצהר	1.5	79.—	5.26
אבקה ב'	1.5	84.—	5.60

½ כוס אבקת כביסה שלגית מספיקה ל־ 5 ק"ג כביסה (ראי ההוראות).

שלגית אינה רק אבקת הכביסה החסכונית ביותר. תכונותיה החדשניות, לפי התקן הישראלי ובפקוח מכון הסיבים, מעניקות לה גם יעילות מירבית.
שלגית מכילה 40% חומר פעיל המסיר בקלות כתמי שומן וזיעה ויעיל גם במים קרים.
ניתן להשיג את שלגית באריזות של 1.5, 4 או 6 ק"ג.
כדאי לך לשלם פחות ולקבל יותר כביסה נקייה.

נשמח לשלוח לך דוגמית של שלגית במתנה

לכ' יצהר ת.ד. 823, תל־אביב ע.נ.
עבור "שלגית"

בבקשה לשלוח לי דוגמית שי של "שלגית" אבקת הכביסה החסכונית ביותר.

שם _____

כתובת _____

היכונו

למבצע פרסים ענק.
התחילו לאסוף את לשוניות הפתיחה של שלגית
באריזת 1.5 ק"ג ועקבו אחר מודעות שלגית שיתפרסמו בקרוב.

שלגית **יצהר**
אבקת הכביסה המובחרת לכל מכונות הכביסה.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)
פיתום ורעמסס, אין מיבצע קל זה. (ראה ספר שמות, פרק א', 11).

● ● ●

חלון הראווה

של מדינת היהודים

חפנים הישראליות המוצגות לעיני התיירים הן פנים ערביות.

לפני יותר משנתיים, בשעת טיול תיירים ברחובותיה של לונדון, נעצרתי ליד מישרד אל־על, ברחוב רג'נט המפואר. חלון הראווה של המישרד המבוצר וה־שמור היה גדוש תמונות נוף ותמונות היסטוריות מרהיבות — השונות, לקראת הבחירות הבאות. יחול מהפך. הפעם יהיו הרבה מועמדים ריאליים מקרב בני עדות המיזרח.

אמנון בראלי, רמת־גן

● הקורא בראלי מתבקש לקרוא את מכתבו של הקורא קדם:

הרעש סביב נסיונו של המיליונר ניסים גאון להקים קבוצת־לחץ של חברי־כנסת ספרדיים, הוא הרבה מהומה על לא מאומה. בסך הכל זהו עוד ניסיון של אדם מבחוץ — איל־הון יהודי הנע ונד בעולם — לרכוש השפעה בפוליטיקה הישראלית מבלי להתאמץ.

זוהי אחיזת עיניים. לנסות ולייצור מכנה־משותף בין ח"כ צ'ארלי ביטון משמאל וח"כ גאולה כהן מימין, בגלל מוצאם העדתי; זוהי גזענות שאין הדעת הדימוקרטית סובלתה. בעקיפין יש בכך זילזול הן בביטון והן בכהן — כאילו שדעותיהם, מאווייהם ושאיפותיהם בטלים בששים לעומת המוצא העדתי שלהם.

הגיחו לבני־עדות המיזרח לפעול כאזרחים לכל דבר, איש איש לפי נטיות ליבו ואמונתו. שאם לא כן, הבה נפעל לפירוק כל המיפלגות ולהקמתן של רשימות עדתיות — רשימה ספרדית מול רשימה אשכנזית. ובתוך כל רשימה כולן, מילבד אחת, היו ערביות. בתמונה אחת נראו בתיו של קיבוץ, טבולים בירק ומוקפים מידשאות, ובאחרות: עכו העתיקה על צריחי מסגדיה, נצרת על כנסיותיה וירושלים העתיקה על שלל מיבניה הערביים.

והנה, השבוע, בחופשת הפסח, נסעתי עם בני מישפחתי לטיול בגליל. והגליל בלי צפת — איאפשר. ובבירת הגליל, בדוכנים למימכר גלויות לתיירים, שלל תמונות־נוף של צפת — כולן ערביות־ר"ל.

אינני סבור שיש להשכיח את עברה של הארץ או שיש להכריח כל זכר לערביי הארץ, כפי שיש רבים הגורסים ואף עושים. נהפוך הוא. אולם אדם ועם צריכים להיות שלמים עם עצמם, למען בריאותם הרוחנית. פירוש הדבר הוא, שאם מכבדים את העבר הערבי של הארץ, יש לכבד, וביתר שאת, את ערביי ההווה של הארץ — הן את אלה שבתחומי הקו הירוק, להם צריך להעניק שיוויון מלא, והן את אלה שמעבר לקו הירוק, להם צריך להעניק את זכות ההגדרה העצמית.

ואז, לא יהיה משהו צורם ברי צבוע בחלון הראווה של אל־על ובדוכני הגלויות שבצפת.

רפי בן־אריזון, תל־אביב

● מראות צפת — ראה תצלומי גלויות.

צפת הערבית בגלוייה לתיירים
עבר והווה

צפת הערבית בגלוייה לתיירים
עם ואדם

● ● ●

הלובי הספרדי – יוק!

על נסיונו של איש־הכספים, ניסים גאון, לחקים לובי ספרדי בכנסת.

היות ואין לי מושג בדבר הקריטריונים שלכם בנוגע להומר הראוי לפירסום, או להתעלמות, בדיווח השבועי על הנעשה במדינה, ברצוני לדעת מה הניע אותכם להתעלם מהקמתו של ה„לובי" הספרדי בכנסת? אין לי ספק, שברשימות המועמדים של המיפלגות — סיעות. ברשימת הספרדים תוכרנה הסיעות הבאות: סיעת יוצאי מרוקו, סיעת יוצאי תוניסיה, סיעת יוצאי עיראק, סיעת יוצאי תימן וכו'; ברשימת האשכנזים תוכרנה הסיעות הבאות: סיעת יוצאי אמריקה, סיעת יוצאי גרמניה, סיעת יוצאי דרום־אפריקה, והעיקר — סיעת הפולנים! אני, למשל, המגדיר עצמי כיהודי ישראלי, אמנע מהצבעה.

יעקוב קדם, תל־אביב

● ● ●

זוג נעליים וחולצה

על קיצבת הביטוח הלאומי לנכים.

שערוריה כזאת עוד לא היתה, והכל שותקים. כוונתי לשערוריה הנוראה שבגין הקיצבאות הנגחקות והולכות של הביטוח־הלאומי לנכים.

אולי תגידו לי איך אפשר להתקיים ביוקר של היום בקיצבה חודשית בסך 4.750 ל"י?

בקושי אפשר לקנות עם הכסף הזה אוכל. בקושי רב ובצימצום רב. ומה לעשות אם נכה צריך לקנות בערב החג זוג נעליים, חולצה, ובגדים אחרים נחוצים? אני מדגיש „נחוצים". ומה צריך נכה החי על קיצבה חודשית כנ"ל לעשות אם הוא נזקק לטיפול שיניים אצל רופא שיניים? והוצאת הכרחיות אחרות?

הנכים שותקים, כי הם מדוכאים וחוששים להתלונן פן יבולע להם, אבל איפוא החברה הישראלית הבריאה? מדוע היא שותקת? מדוע אמצעי־התיקשורת אינם מקימים שערוריה לאור התעללות זו? אותה בעיה קיימת גם, כמובן, בהקשר לזקנים החיים מקיצבה כנ"ל וכו'.

איך אפשר להתעלל באנשים אומללים, בשעה שקראתי באחד העיתונים שיותר מ־170 מיליון לירות הצטברו בכספות הביטוח הלאומי? האם מפני שנכה וזקן אינו מסוגל לצעוק מותר להתעלל בו עד עפר? האם ידוע לכם שבחורף האחרון ישבו כל הנכים והזקנים החיים מקיצבה בביתם קפואים מקור, כי החימום השנה היה יקר מאוד? קצת רחמנות!

אמנון ליפא, ירושלים

מערכת תקשורת ממוחשבת מן המשוכללות ביותר בעולם.

תדקס חוסכת כסף ומייעלת הניהול.

ע"י תכנות גמיש של התדקס תשלוט על התקשורת בעסקך ותייעל ניהולו.

תדקס חוסכת זמן ומגבירה מכירותיך.

הענות מהירה לשיחות נכנסות ויוצאות חוסכת זמן יקר ללקוחותיך ולך, ומגבירה מכירותך.

תדקס מייעלת פעילויות העובדים בעסקך.

השכלולים הרבים מאפשרים תיפעול פשוט, יעיל, גמיש והפעלה אפקטיבית של מאגר העובדים העומד לרשותך.

תדקס חוסכת עצבים ומשפרת שרות ללקוחותיך.

תדקס משלבת אותך בתקשורת המודרנית, משפרת את התקשורת עם לקוחותיך, חוסכת עצבים ומביאה ליחסי אנוש טובים יותר.

תדקס-לנהול טוב יותר.

תדיראן תעשיות ישראל לאלקטרוניקה בע"מ

תדיראן, חטיבת התקשורת. רח' הסיבים 18, אזור התעשיה, פתח תקוה טל' 928585, 928612, 03-925431
אצל הסוכנים המורשים: "סברלופון" בע"מ רח' הרצל 86, חיפה טלפון: 668142, 668141-04
"רמ-טל" בע"מ מערכות תקשורת רח' תפוצות ישראל 3, גבעתיים טלפון: 03-770141-2
"אילת תקשורת" רח' ינאי 3 ירושלים טלפון: 224697, 02-222606,

תוכלו לצפות השבוע למיכתב או שיחת־טלפון חשובה. נסיעות קצרות בענייני עבודה, יבהירו מצב מעורפל שנוצר עם האנשים ה־קרובים לכם ביותר. המצב הכלכלי עומד להשתפר בחודש ה־קרוב. הזמן מתאם ל־עסקות שונות בענייני כספים. יש להיזהר מ־החלטות חפוזות, לפני כל צעד השקיעו מחשבה עמוקה.

* * *

מאחר שעברתם את החודש הקשה בשנה, הכוכבים מפצים אתכם ומכינים לכם תקופה שבה תוכלו לפ־רוח וללבלב, לאכול, לאהוב או לנוח. לר־רות שאינכם אוהבים שינויים, חברים יאלצו אתכם לצאת להכיר אנשים חדשים, לבקר בקונצרטים, מיסעדות ותיאטרון. גם החברים וגם הכוכבים ידאגו לכם לרומן שקט, עמוק וממושך. הספרות 2 ו־6 עשויות להביא לכם מזל השבוע. אולם אל לכם להגזים.

* * *

עליכם להיזהר מתגובות מוגזמות. חיי האהבה יהיו מאכזבים, ויחסים ישנים עלולים להתעורר. יק־שה עליכם לשמור על רגשותיכם בצורה מאו־זנת. לא קל להבחין במעשי מירמה, ויש לפקוח עיניים ולהשגיח. חברים או קרובים עלולים להתחיל לד־רוש יותר מדי. המח־שבה הראשונה שתצוץ בראשכם, כמובן ברי־חה למרחקים. נסו לשמור על שיגרה עד כמה שאפשר. תוך שבוע תשתחררו מה־צרות, ותחזרו שוב לחיניותכם הטבעית.

תקופה טובה להתקשר לקבוצות גדולות של אנשים, בטיולים או עבודה. ידידים קרובים הרוצים בטו־בתכם ישפיעו על הת־פתחות גורלכם. ביום שבת וראשון השפעת הכוכבים תהיה מדכאת, ומבחינה בריאותית לא תהיה הרגשה טובה ב־מיוחד. כאילו לא די בזה, דווקא אז ימצאו להם בני מזל בתולה זמן להרגיז אתכם. נסו להתעלם מהם, לא להגיב בחריפות. תפגשו במישהו שעתיד לעזור לכם בחודש זה.

* * *

אתם נכנסים לתקופה שבה תתבלטו מאוד בסביבה הקרובה. יהיו הצלחות רבות ותהיו פופולרים מאוד במקום ה־עבודה. הזדמנות טובה להגיע לעמדה מרכזית ומכובדת. קיימת נטיה להסתכן, ביחוד בימי רביעי וחמישי. תיזהרו בנהיגה וארגנו את ה־חיים בצורה שקטה. יתכן מתח ועצבנות ו־גם כאבי־ראש עלולים להופיע. למרות ההת־קדמות בעבודה יווצר לחץ עד כדי סיכון של פרוייקט חשוב. יהיו מיכשולים אך אפשר להתגבר עליהם.

* * *

תפקוד אתכם עייפות, ותרצו לנוח להרהר ולהסתייג מהחברה. לא יהיה כוח להת־מודד עם חברה, לכן טוב להתבודד בבית, לעסוק באמנות, מיס־טיקה, או סתם קריאה של ספר טוב. אם יש בבית אדם נוסף יש סיכוי להיכנס למריבות. תחזשו טוב עם עצמכם בלבד. בקרוב ידובר רבות על נסיעה אל מ־עבר לים שבה תרחיבו אופקים, אישיותכם תתפתח, ותזכו לכבוד.

אתם חושבים על לימודים גבוהים, או לימודי אמנות בארץ זרה. הנסיעה תתוכנן על רקע רו־מנטי. בני מאזנים ה־חושבים כעת על נסיעה כזו, עלולים להינשא או להתקשר לבן ארץ זרה, דווקא שם בניכר. עליכם לנהל את ענ־ייניהם הכספיים של אנשים המקורבים אלי־כם. הם לא מסוגלים להסתדר בכוחות עצ־מם עם כספם, ואצלכם העניינים יחלו להתנהל במהירות ובמהימנות.

* * *

תקופה שבה אתם מתנהגים בצורה תוקפנית המסכנת אתכם. היזהרו מאד. נטיה ל־תאונות עלולה לסכן אתכם, והתוצאות עלו־לות להימשך עוד זמן רב. בחיי הנישואין תר־גישו יציבות וביטחון, בן־הזוג ינסה להנעים עליכם את השהות ב־בבית. הזמן מתאים ל־היכנס לשותפויות ב־עבודה. לכל סוג של שותפות שתתחיל בחו־דש זה, סיכוי טוב להאריך ימים. אולי תאמצו לכם את אבן הלשם (אופל), זו אבן המזל שלכם, ותגן עליכם מפני סכנות.

* * *

אתם נמצאים בתקופה של בלבול ודאגות. רוצים לנוח אך נאל־צים לעבוד קשה, על מנת להקל על מעמ־סתם של עובדים אח־רים. קשרים רומנטים מתרופפים. אינכם מס־תדרים עם עצמכם ובן הזוג לוחץ ומעיק עלי־כם. מחכה שתנקטו עמדה ברורה לגביו. כל החלטה חשובה שתי־עשה בשבוע זה, סופה להתגלות כלא נכונה. דחו החלטות והתרכזו בעבודתכם.

לספורטאים במזל גדי מגיע חודש שבו תהיינה הצלחות בתחום הספורט. מרץ ושימחת־חיים יחושו גם שאר הגדיים. שיתוף פעולה בתחום העבודה יביא עימו ברכה רבה ואולי אף רומן בסתר. סוגי הבילויים שתשתתפו ב־הם יהנו אתכם. אפילו בהימורים יש לכם סי־כוי טוב לזכות, סכום כסף עגול להפתיע ולהוריד מכם דאגה.

* * *

מישפחה תעסיק אתכם למעלה מהמידה שלה אתם רגילים. ביתכם יהפך מרכז חברתי. יתארחו בו אנ־שים מעניינים. רעיו־נות מקוריים שיושמעו על ידם יעוררו בכם מחשבה. דרך חדשה תפתח בפניכם בעיק־בות אותו רעיון. בנות מזל דלי טוב לכן לק־נות בגד שציבעו כחול, ירוק או סגול. הוא אתכן, ויעזור לכן ל־קדם עניינים חשובים בתקופה זו. ב־ימים אלה כדאי לוותר מעט לבן הזוג.

* * *

תשקיעו מרץ רב בעבודה. יידרש מכם כוח, ליזמה וביצוע מהיר. הבריאות עלולה להיפגם מהמא־מץ, במיוחד יש להי־שמר מתאונות. אדם שתפגשו בו במיקרה יוציא אתכם מצרות ב־תחום העבודה ויהיה לכם מליץ יושר, בתקו־פה מאוחרת יותר. ה־מקום הנעים ביותר ב־רגע זה הוא הבית, שם אוהבים ומפנקים אתכם. לרווקים מבני המזל — חבל לצאת ולחפש אהבה, האהבה תגיע אליכם הביתה.

מזל החודש:

שור

הכוכבים

שמאחרי הכסף

מזל שור מזל אדמה. קשור בכסף וברכוש. כל אחד מבין שניים־עשר המזלות שולט בתחום (בית) שונה. טלה שולט בבית הראשון, המבטא את אישיות ה־אדם. שור שולט בבית השני בגלגל ה־מזלות, ומבטא התייחסות לרכוש ולכסף. ימי מזל שור הם התקופה המתאימה לבחון מה גורם לאנשים להיות בזבזנים או קמצנים, ובאיזו צורה משפיעים ה־כוכבים על הדרכים להשגת כסף ורכוש.

טלאים

לטלאים גישה אימפולסיבית בענייני עסקים, ונטיה חזקה לאסוף כספים ב־צורה חפוזה. לערוך מגעיות שבדרך־כלל מסתיימות בלא־כלום. קיימת אצלם נטיה נחמדה להעניק מתנות קטנות אך בלתי־צפויות לאדם האהוב עליהם. ה־טלאים מסכנים את רכושם ואת כספם כאשר משהו מלהיב את דמיונם, וסומכים על עצמם שגם אם יאבד כל כספם הם יוכלו להשיבו, תוך כדי עבודה אינטי־סיבית ויוזמה אישית. מכיוון שהם מצ־טיינים בדרך־כלל בכל עבודה שבה הם עוסקים, בעיה של חוסר סף אינה מד־איגה אותם במיוחד. הכנסותיהם טובות ומספקות בדרך־כלל.

שוורים

מצבם הכלכלי של השוורים שפיר ב־דרך־כלל. הם מעשיים מאוד בכל מה שקשור לענייני כסף ורכוש. את כספם הם שומרים בבנק בצורה מכובדת ומסו־דרת. הם שונאים לבזבז, וכאשר הם מוציאים כספים, הם מתכננים מראש כל חוצאה. אהבתם לבגדים יפים, להנ־אות האכילה, ולמוסיקה מקשה עליהם לפעמים לשמור על כספם. לכן השוורים המושפעים ממזלות האש, יהפכו בזבזנים, ומכספם יהנו בעלי בתי־קפה או כל מי שיספק להם בגדים וממתקים.

תאומים

תאומים אוהבים סיכונים בעסקים. את כספם הם מרוויחים לפחות משני מיקצועות שבהם הם עוסקים בעת ו־בעונה אחת. כשרונותיהם הרבים בתחום התיקשורת, רדיו טלוויזיה, עיתונות, הו־צאות ספרים, תחבורה, מיסחר, וכמעט כל תחומי האמנות, מביאים להם הצל־חה כספית. גם קרובי המישפחה עוזרים בפרנסה. כושר ארגון מעולה והצורך להיות עסוקים כל הזמן, נותן להם לבלות עם חברים, ויזמינו את כולם על חשבונם. אך גם כאשר האריות נש־ארים ללא כסף אין הם מודאגים, ה־כסף איכשהו יתגלגל שוב לידם, והבז־בוז יתחיל מחדש.

בתולות

לבתולות חוש עסקי מצויין. בגישתם לכסף הם מעשיים וביקורתיים. הם נו־טים לדאגנות ולכן דואגים שלא יגיעו למצב של מחסור. המחשבה על „מה יהיה אם המשכורת לא תספיק עד סוף החודש", מעודדת אותם להצטמצם ו־לארגן את הכסף בצורה חסכונית. הם מעודכנים בקשר לכל הוצאה, גם אם תהיה קטנה. למרות חסכנותם, כאשר צריך לעזור למישהו, והעזרה מוצדקת, הם לא יחשבו חשבונות קטנים ויתנו ברוחב יד. מצבם הבריאותי מעסיק אותם ויתכן שחלק ניכר מכספם יוצא לתרו־פות, ביקורים אצל רופאים מומחים, או דיאטה צמחונית.

מאזניים

ההכנסות של בני מזל מאזנים מגיעות אליהם דרך עבודות נעימות ושקטות. חלק גדול מבני המזל עובדים כעורכי־דין, פסיכולוגים, עובדים־סוציאלים וכל עבודה הקשורה לקהל. יש מבני מאזנים העוסקים באמנות ומרוויחים את לחמם מעבודתם בהנאה. אולם אהבת מנעמי החיים ונדיבות־יתר עלולות להשאירם כמעט בכיסים ריקים. לא נעים להם לסרב כאשר מבקשים מהם עזרה כספית או הלוואה. לכן רבים מנצלים את טוב לבם ועדינותם. אך מכיוון שמאזנים תמיד יראו את שני צידי המטבע, וכושרם האנליטי המצויין יראה להם את מצבם הפיננסי במדוייק, הם ידעו לשמור ל־עצמם חשבון קטן בבנק לשעת צרה, ועליו ישמרו מכל מישמר.

עקרב

כל מה שקשור לכסף ולעקרבים הוא בגדר סוד. גם לאסטרולוגים קשה לנחש

(המשך בעמוד 56)

„ריפוד" טוב מבחינה כלכלית. אך ה־כסף עלול להתבזבז כאשר קלילותם ה־ילדותית מתעוררת, וגורמת להם לפזר את כספם לארבע רוחות השמים.

סרטן

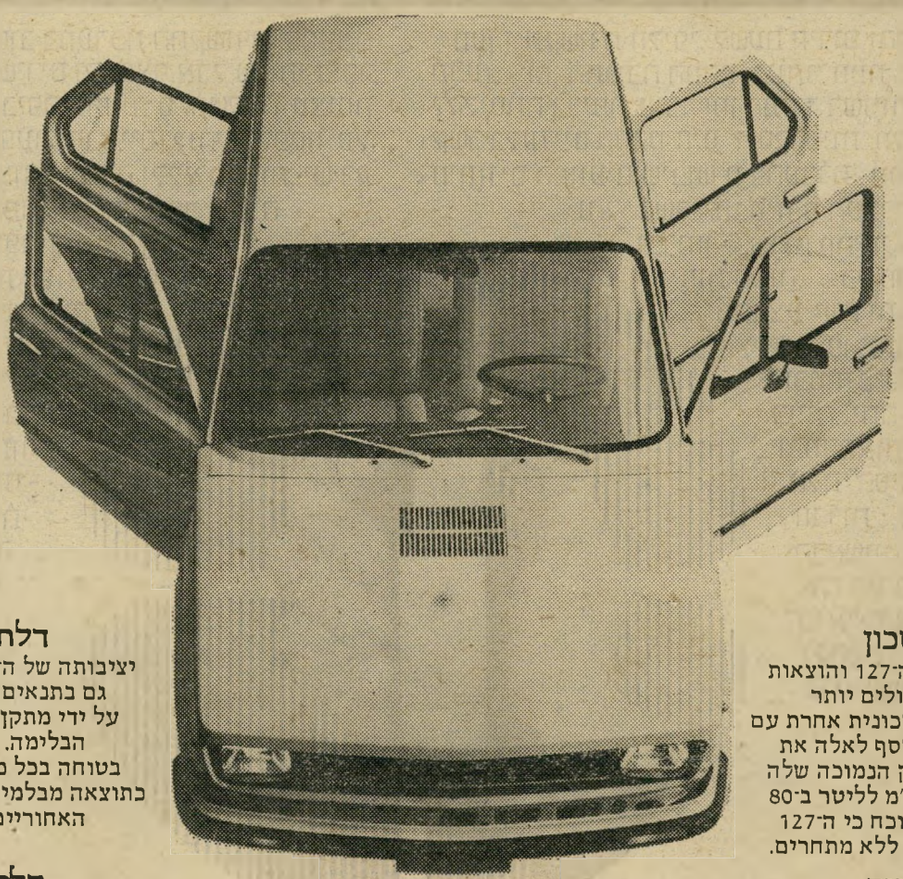
לסרטים גישה חסכנית וזהירה לכסף. הם אספנים ואינם נפרדים בקלות מ־חפצים ישנים, גם כאשר הם כבר מרו־פטים. הם אוהבים חשבון־בנק סולידי, ואינם מפזרים את כספם בקלות. נוטים לאגור כסף ולהשתריין ברכוש רב. ללא רכוש הם יחושו חסרי ביטחון, ובלתי־מוגנים. למרות זאת ניתן לצפות אצלם לתנודות ואי־יציבות במצב הכלכלי. יש לציין שלמרות השמירה על כספם, וה־פחד ממחסור, כשהם קונים מתנה הם משקיעים בה כסף ללא חשבון.

אריות

הם עצמאיים ואוהבים כשהאחרים נשענים עליהם. מבחינה כלכלית הם מאורגנים ואוהבים שיהיה להם הרבה כסף שיוכלו לבזבז כאוות נפשם. אריות אוהבים להמר, נדיבי לב, פזרנים ומו־ציאים כסף רב על בגדים יקרים, אבנים טובות, פרוות, מקומות ישיבה יקרים בתיאטרון, וממצים את החיים עד תום. אם מישהו יבקש מהם הלוואה, הם ילוו מאדם אחר ויתנו לו, ולעולם לא יודו שאין באפשרותם לעזור. חלק נכבד מ־כספם ישאר במקומות בידור ושעשועים. חיילים במזל אריה יוציאו את כל מש־כורתם הצנועה בערב אחד, כאשר יצאו

4 דלתות
הן רק אחד מהיתרונות
של ה־127

למכונית המשפחתית הנמכרת ביותר, יש גירסה
עם 4 דלתות. כשתקנה אותה, יפתחו בפניך דלתות נוספות:

דלת לחסכון
מחירה של ה־127 והוצאות אחזקתה – זולים יותר לעומת כל מכונית אחרת עם 4 דלתות. הוסף לאלה את צריכת הדלק הנמוכה שלה (עד 19.6 ק"מ לליטר ב־80 קמ"ש) ותיווכח כי ה־127 היא מכונית ללא מתחרים.

דלת לבטיחות
יציבותה של ה־127 מובטחת גם בתנאים קשים ביותר, על ידי מתקן לוויסות לחץ הבלימה. ל־127 עצירה בטוחה בכל מצב ובכל דרך כתוצאה מבלמי תוף בגלגלים האחוריים ובלמי דיסק בקדמיים.

דלת לנוחות
5 נוסעים מבוגרים נהנים ב־127 ממושבים רחבים המעוצבים לפי קווי הגוף וממרחב פנימי גדול: תא הנוסעים תופס 80% מניפחה. מתלה נפרד לכל גלגל, קפיצים ספיראליים, קפיצי עלים ובולמי זעזועים – עושים את הנסיעה לנוחה במיוחד.

דלת לאמינות
ה־127 עם מנוע בנפח 903 או 1050 סמ"ק והנעה קדמית, מצטיינת בתאוצה מהירה ובנסיעה שקטה. אתה תופתע לטובה מן הקלות שבה תחנה אותה בעיר ומכושר התמרון שלה מחוץ לעיר.

כל היתרונות האלה עומדים לרשותך במחיר התחלתי של 425,600 ל"י כולל מע"מ

SEAT FIAT

2 שנות אחריות Fiat 80

הקניה הטובה ביותר 1980

האחריות כפופה לתנאים בפנקסי האחריות.

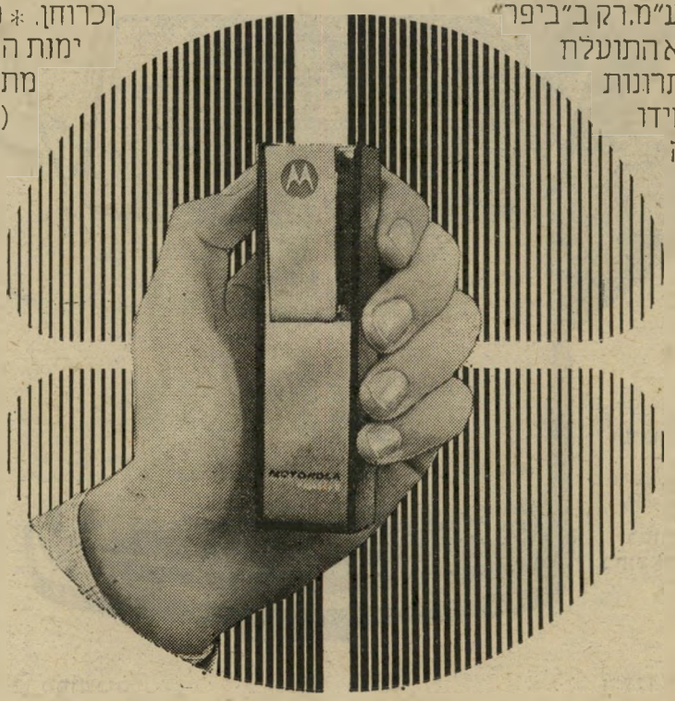
המחיר נכון ליום 1.4.80

מי עומד מאחורי הביפר שלך?

הביפר הוא הפרט הפחות חשוב במערכת התקשורת. למעשה אין דבר יותר קל מלחלק מכשירים ולצפצף. אבל שרותי ביפר זה הרבה יותר מכך. שרותי ביפר מחייבים השקעה עצומה בציוד יקר ומתוחכם, נהלי תפעול הבנויים לנהל ולפקח על מערכת תקשורת מורכבת, בצורה יעילה וללא תקלות. יש רק חברה אחת בארץ הערוכה למתן שרותי ביפר ברמה בינלאומית גבוהה. חברת "ביפר" בע"מ רק ב"ביפר" בע"מ תהיה מסוגל להפיק את מלוא התועלת מהביפר שבכיסך. שים לב היטב ליתרונות הבלעדיים ל"ביפר". יתרונות שהעמידו את "ביפר" בעמדת "חברה למתן שרותי תקשורת" להבדיל מ"חברה להפצת מכשירי איתור".

* מוקדי הקשר ממוקמים במקומות הטובים בארץ. * מרכזייה מהמתקדמות בעולם, המכילה כמות טלפונים אשר אינה מאפשרת מצב "תפוס".

* מערך תקשורת חליפי, לשעת חירום (הפסקות חשמל ופגעי טבע). * זמן התגובה המהיר ביותר. מעת מסירת ההודעה ועד לקליטתה בביפר, עובר זמן הנמדד בשניות ולא בדקות. * נהלי קשר בלעדיים המבטיחים דיסקרטיות מלאה. * נהלי קשר מיוחדים המונעים שיבושים בהעברת מספרי טלפון ושמות. * נהלי קשר המבטיחים העברת הודעות כלשונן ... וכרוחן. * שרות מהימן 24 שעות ביממה, כל ימות השנה. * כל מערך השווק והשרות מתבצע ישירות ע"י הנהלת החברה (ללא סוכנים ומתווכים) יתרון המבטיח טיפול מסור ומיידי בכל פנייה. יתר על כן, בטענות... ובמחמאות יש לך אל מי לפנות. אלה הסיבות מדוע מפעלים, חברות ומוסדות מהשורה הראשונה מעדיפים את "ביפר". אלו הסיבות מדוע גם לך. כדאי להצטרף למנויי "ביפר". ולהנות משרותי תקשורת ברמה שאין דומה לה בארץ.

ביפר BEEPER

משרד ראשי:
מלון "שרתון", רח' הירקון 115 ת"א,
טל. 288247

להלן רשימה חלקית של לקוחותינו:
טלרד, תדיראן—חטיבת התקשורת, א. אי. ל, חברת החשמל, קוקה—קולה, בנק הפועלים, בנק המזרחי, הסנה, הפניקס, התאחדות התעשיינים, תנועת המושבים, דפי זהב, הלו ישראל, השבוע בישראל, אלקטרה, ישראליפט, מפעלים מקבוצת כלל, פיוניר קונקריט, הוד לבן, נור חברה לגפרורים, מלון שרתון, רשת מלונות בזל, החברה הדרומית לשיווק, מילכוד, גיבור טכסטיל, סברינה, אנגלו סכסון, חברות לעיבוד נתונים, שמאים, רופאים ועוד.

ADMARK

ערב הסעודית: ראשים וערופים על המירקע

שחקנית אבו־טאלב
אהבה, דם ונפט

אנתוני תומאס, במאי הטלוויזיה הבריטית, התמחה בשנים האחרונות בסיפורי עלילה ניאו־תעודתיים, המבוססים על עובדות מוצקות. סיפורו מותה של נסיכה, שהוקרן לפני שבועיים ברשת הטלוויזיה המיסחרית בבריטניה, לפני קהל הנאמד ב־19 מיליון בני־אדם, מבוסס גם הוא על מעשה שהיה. ערימת ראשה של הנסיכה היפה מישה ומאהבה, בכיכר הראשית בריאד, בירת ערב־הסעודית, בשנת 1977.

הסרט צולם במצריים ובתפקיד הנסיכה מופיעה השחקנית המצרית סוזאן אבו־טאלב. בהפקתו השתתפו, מילבד בריטניה, גם הולנד, יפאן, ארצות־הברית, אוסטרליה וניו־זילנד. כל הארצות האלה הודיעו על כוונתן להקרין את הסרט בקרוב.

התגובה הסעודית: השתוללות חסרת־תקדים. המלך חאלד, אחד מעמודי־התווך של „העולם החופשי" נגד האיום הסובייטי, פתח במערכת לחצים ואיומים נגד כל המדינות המעורבות בפרשה.

הולנד חוששת מחרם־נפט ובריטניה מפגיעה בסחר עם הסעודים, המגיע לשני מיליארד דולר בשנה. גם אוסטרליה מקבלת 30% מהנפט הגולמי שלה מהסעודים, ואילו יפאן תהיה, כהרגלה, הראשונה להתקפל בפני הלחץ.

הממשלה השמרנית הבריטית הגיבה בפיק־ברכיים של ממש. השגריר בסעודיה, ג'יימס קרייג, הפסיק את חופשתו בצרפת וחש לג'דה, לפייס את המישפחה המלכותית. הוא זכה בקבלת־פנים מקפיאה. שר־החוץ, הנסיך סעוד אל־פייצל, הביע את מורת־רוחו מהצגת הסרט האנטי־מוסלמי בטלוויזיה הבריטית. הוא דחה את כל הסבריו של קרייג על חופש־העיתונות, ואיים בניתוק כל קישרי המיסחר והתיירות עם בריטניה. 25%

מהסחר המיזרח־תיכוני של האימפריה־לשעבר הוא עם ערב־הסעודית. חוגים כלכליים בלונדון הסבירו שבריטניה מנהלת תחרות קשה עם חברות גרמניות, יפאניות, דניות ואפילו טאיוואניות על השוק הסעודי.

דיבר לישכת־המיסחר הבריטית טען שהתוכנית תביא לתוצאות הרות־אסון עבור בריטניה. תוכנית־החומש ה־סעודית, שתעלה ארבעה מיליארדי דולר, עלולה לפסוח על חברות בריטיות.

צריכים להבין. לשיא הצביעות הגיע העיתון האולטרא־שמרני, סאנדיי טלגראף. במשך עשרות שנים מטיף טלגראף לכל העולם ברוח הדמוקרטיה הליברלית. כל חריגה מזכויות־האדם בארצות הקומוניסטיות או בעולם השלישי זוכה בתגובות צדקניות ושוצפות של טלגראף. עתה נאלץ העיתון להגן על האינטרסים של לקוחותיו העיקריים, חברות־הנפט, החברות העל־לאומיות וחוגי ההון הגדול הבריטי. סאנדיי טלגראף גילה פיתאום שבארצות שונות קיימים נוהגים שונים. על חוקי־העריפה הנתעבים, הנהוגים בערב־הסעודית הפרו־מערבית, כותב טלגראף: „חוסר־ההבנה שלנו כלפי הסעודים מרחיב את פער התרבות הניכור ביניהן לבינינו. הלקאות והוצאות־להורג פומביות נראות באבאריות בעינינו, אך עלינו להבין שאומה המבססת את חוקיה על הקוראן העתיק, הזר לנו, איננה בהכרח מחוץ לציוויליזציה. מה שהסעודים עשו לנסיכה המיסכנה ולמאהבה ב־1977 (מדובר בערימת ראשים בסכין ארוכה) נעשה על־פי חוקי ארצם, ושיטת העונשין המקודשת שלהם. אם המערב אינו יכול להסכים לכך, עליו להשתדל, לפחות, להבין."

והעיתון הזה דורש להחרים את המישחקים האולימפיים במוסקבה.

חוגן יערבים. אנתוני תומאס אינו מגלה שום סימני־חרטה על הסרט. שום אדם בעולם אינו טוען שהסרט סילף את העובדות. הסעודים אינם יכולים להיות מחוסנים מביקורת בגלל הנפט, או מדיניותם האנטי־סובייטית, גורס תומאס. הוא שואב עידוד רב מהחלטתם הנחושה של האמריקאים להקרין את הסרט.

אומר על כך מפיק־הטלוויזיה האמריקאי, דייויד פאנינג: „הסרט הוא, לדעתי, הוגן ואפילו אוהד לערבים. לא אניח למלך חאלד להיות הצנזור של אמצעי־התיקשורת העולמיים."

גרמניה: הדוור לא פוטר

הלמוט שמידט, ראש ממשלת מערב־גרמניה, הוא עתה אחד מהמנהיגים החזקים ביותר בקהילייה הבינלאומית.

שמידט הצליח למחות את שרידי האיבה הנושנה והעמוקה בין גרמניה לצרפת, חישל ברית מוצקה ודינאמית עם ואלרי ז'יסקאר־ד'סטאן.

השניים שולטים כיום בשוק האירופי. בריטניה בודדה לחלוטין. שיתוף הפעולה עם ארצות־הברית הוא הדוק, אבל קשה לומר שלגרמנים או לצרפתים יש מעמד של גרורות.

האינטרס האירופי, כפי שהם רואים אותו, מדריך את השניים בפעילותם בזירה הבינלאומית. גישתם לברית־המועצות ולמיזרח־אירופה מעוגנת היטב במיקומם הגיאוגרפי, באינטרס הכלכלי ובראייית־העולם שלהם.

שמידט מגלה עתה ביטחון עצמי רב. אפילו עליית קרנו של וילי בראנדט, אחרי פירסום הדו"ח המבריק שלו על יחסי הצפון התעשייתי והדרום המתפתח, לא שינתה דבר במעמדו של שמידט.

חלוקת התפקידים בין השניים היא עתה ברורה. ברנדט פועל כמדינאי על־לאומי, ומתבטא בעיקר במיסגרת האינטרנציונאל הסוציאליסטי. שמידט הוא מנהיג גרמניה, ובזיהד עם ז'יסקאר מנהל את המדיניות האירופית כולה.

לשמאלנים אסור. בתוך גרמניה מנהל שמידט, הסוציאל־דמוקראט, מדיניות כלכלית רכושנית מובהקת, הממותנת על־ידי מוסדות סעד ורווחה. מישטרו ממשיך בדיכוי אנשי שמאל וקומוניסטים ללא רחמים, תוך שימוש נרחב במישטרה הפוליטית, במערכת־החינוך האוטוריטרית ובפיטורים המוניים בשירות המדינה.

לפי הוראותיו של שמידט מפעילה התביעה הכללית את התקנה האוסרת על „אוייבי החוקה הגרמנית" לעבוד בשירות המדינה. תקנה זו זכתה בשנים האחרונות באיר־טרפרטציה רחבה ביותר, ולפסילת אלפי מועמדים על־ידי ועדת־סינון לעובדי־המדינה, הפועלת בשיטות אנטי־דמוקרטיות מובהקות.

בשבוע שעבר ניחתה על ראשי המק־קארטיסטים בגרמניה מהלומה כבדה. נסיגם לפטר דוור גרמני קומוניסטי, האנס פטר, אחרי 29 שנות עבודה, הוכשל על־ידי בית־המישפט בפרנקפורט. השופט קבע שפטר לא עבר על „תקנת־הדואר". פעילותו במיפלגה התנהלה אך ורק אחרי שעות־העבודה.

יוקרתה של התביעה הכללית נפגעה מאד כתוצאה מפסק־הדין. היא הורתה על הפסקת הליכי־פיטורים נגד 60 עובדי־מדינה אחרים, שהואשמו בשמאלנות.

בהתייעצות רמת־דרג, שכינס שמידט עצמו, נקבעה מדיניות חדשה. מכיוון שלא ניתן לפגוע בשמאלנים המועסקים כבר בשירותי־המדינה, תוגבר פעילותן של „ועדות־הסינון, כדי למנוע קבלתם של שמאלנים וקומוניסטים כעובדי־מדינה.

בתקופת הרפובליקה הוויימארית, בין שתי מלחמות־העולם, נהג וינסטון צ'רצ'יל לומר שהדמוקרטיה היא זרה לרוחם של הגרמנים. ואמנם, מיבנים אוטוקראטיים רבים עדיין מאפיינים את החברה הגרמנית. הרוח האנטי־דמוקרטית הזו מאפשרת לשמידט, סוציאל־דמוקרט מוצהר ומראשי „העולם החופשי", להפעיל מערכת מק־קרטיסטית מובהקת בארצו.

שירת הברבור של הניצים

הרב שינדלר
שליטים חדשים, זמירות חדשות

ערפל־הקרב, שאפף את המאבק על המועמדות הדמוקרטית לנשיאות בארצות־הברית, הולך ומתפזר.

יותר ויותר יהודים מתחילים סוף־סוף להבין, שניצחונו של הסנאטור טד קנדי בניו־יורק היה ניצחון־פירוס אמיתי. דעת־הקהל הכללית בארצות־הברית, מחוץ לעיר ניו־יורק, רואה בג'ימי קארטר קורבן לתעמולה אינטרסנטית, בלתי־אמריקאית. הי־מישאל שהתפרסם כשבוע שעבר הכיח בעליל שרוב האמריקאים תומכים בלחץ על ישראל, כדי להפסיק את ההתנחלויות.

כבר עתה ניתן להסיק שתי מסקנות, במידה לא־מבוטלת של ודאות: ג'ימי קארטר יביס את רונאלד רגאן. מייד אחרי הבחירות יפעיל הנשיא הנבחר לחץ חסר־תקדים על ישראל, בתמיכת רוב הציבור בארצו. היהודים ימחו, אבל באורח די פאסיבי.

השבוע יצא השבועון טיים בכתבת־שער ענקית, אוהדת מאוד, על הפלסטינים. בין השאר רואיין גם הרב אלכסנדר שינדלר, מנהיג הקהילה הרפורמית, ועד השנה שעברה יו"ר ועד הנשיאים של הארגונים היהודיים. שינדלר היה תמיד יונה, אבל הוא גם מפורסם בפחדנותו ובאהבת־הכבוד שלו. מנחם בגין הרעיף עליו שבחים וכיבודים, ושינדלר גמל לו בסיוע ובשתיקות רועמות, הכל לפי צרכיו המשתנים של מישטר הליכוד.

עתה מציג שינדלר את עצמו כיהודי הומאני, החש אהדה כלפי הפלסטינים, והמכיר בזכותם לחיות בצד ישראל.

„אני חש כמעט קירבת־דם לפלסטינים," התמוגג שינדלר באוזני כתב טיים. „גורלם בקרב העם הערבי מזכיר את המעמד ההיסטורי של היהודים בעולם: נוודים חסרי־שורשים."

מוטב מאוחר מאשר לעולם לא? יתכן. אלא שיו־נים, המכירים היטב את המימסד היהודי בארצות־הברית, בטוחים ששינדלר ירקוד בשנה הבאה לצלילי חלילו של שימעון פרס. או לא ידבר על זכויות היסטוריות, אלא על גבולות־ביטחון. אבל המדיניות המתואמת של ישראל ויהודי ארצות־הברית תישאר בעינה: התמקחות צייקנית על כל מטר מרובע, לא עם הערבים והפלסטינים, אלא עם האמריקאים. שלום כולל, רצון טוב והשתלבות כלשהי במרחב לא ייצאו מזה.

כל גיל

אוהב ילדים מכל הגילים.

רהיטי כל גיל מלווים את ילדך בנאמנות, בכל הרגעים היפים...
עם הגיע התינוק מבית החולים לחדרו, יחכה לו הריהוט המושלם, הכולל שידות לאחסנת חיתולים ובגדים, ארוניות למשחקים, שולחנות טיפול ומיטת התינוק המיוחדת, שזכתה להמלצתה של המועצה לצרכנות.

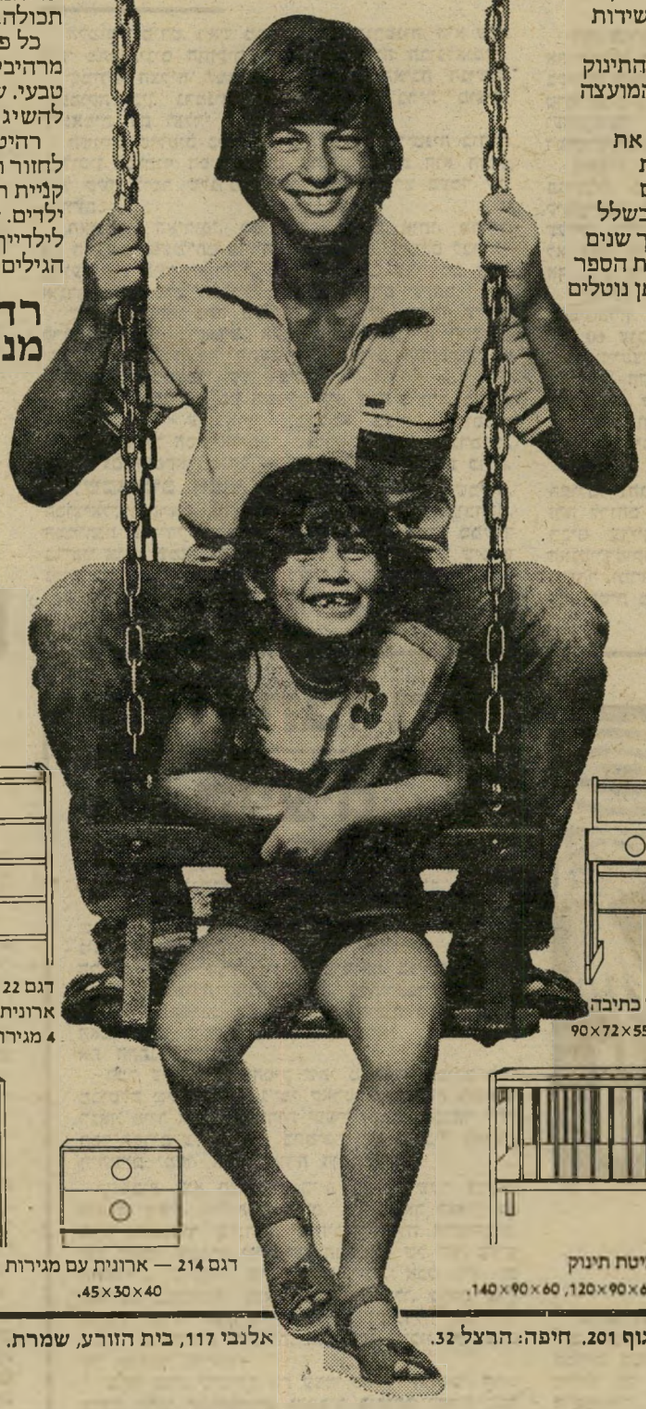
יחד עם הילד גדלים גם הצרכים. את מקומם של מיטת התינוק ושולחנות הטיפולים, ימלאו הכוננויות לספרים הראשונים ומיטות נוער מהודרות בשלל דגמים וגדלים, שישרתו אותו במשך שנים ארוכות ומהנות. היום הראשון בבית הספר הוא יום מרגש, לכל הדעות, וגם כאן נוטלים

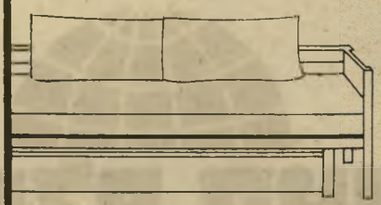
רהיטי כל גיל חלק בשמחה. שולחנות כתיבה בדגמים שונים: על רגל, בין ארוניות, שולחנות כפולים וכולם עם מגירות רבות תכולה.

כל פריט ניתן להשגה בחמישה צבעים מרהיבים: ירוק, ארום, חום, כחול ואורן טבעי. שולחנות הכתיבה ומיטות התינוק להשיג גם בכתום.

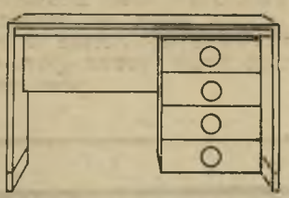
רהיטי כל גיל יוצרים חדר מקסים, שטוב לחזור ולהתרגע בו גם בחופשות מהצבא. קניית רהיטי ילדים איננה משחק ילדים. לכן, כשאת מתכננת את הריהוט לילדייך, בחרי בכל גיל, האוהב ילדים מכל הגילים.

רהיטי כל גיל —
מנגריית גבעת ברנר.

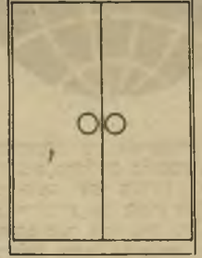

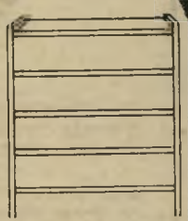
דגם 226 — ספה כפולה
190×57.6×70 ספה תחתית 190×25×70.

דגם 220 — שולחן כתיבה 4 מגירות
120×72×55.

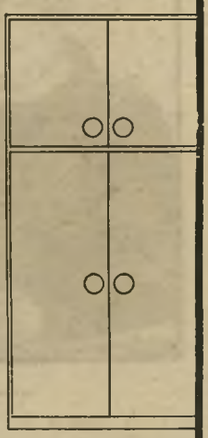
דגם 200 — ארונית
עם דלתות 90×90×30.

דגם 22
ארונית טיפולים לתינוק
4 מגירות 82×92×60.

דגם 224 — שולחן כתיבה
2 מגירות עם רגל 90×72×55

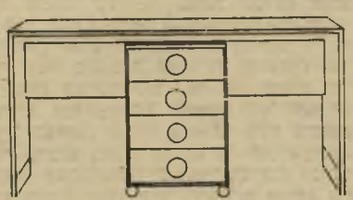

דגם 225 — ארון בגדים
6 דלתות 134×180.5×60.

דגם 59א' — מיטת תינוק
בשני גדלים: 140×90×60, 120×90×60.

דגם 214 — ארונית עם מגירות
45×30×40.

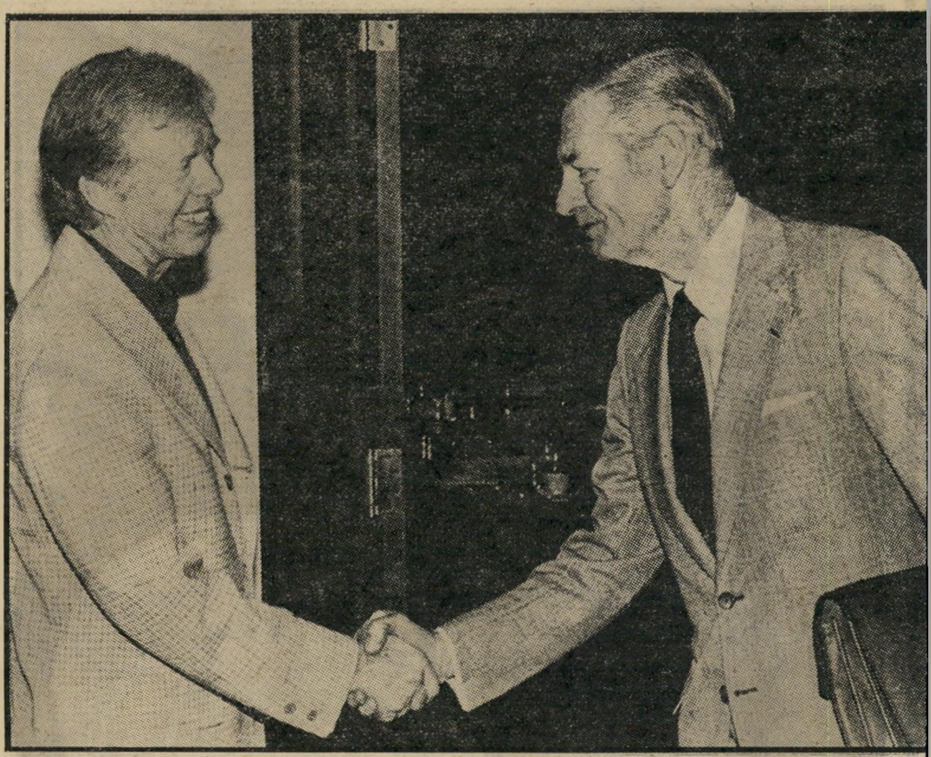
דגם 221 — שולחן כתיבה כפול
150×72×55.

הצוגה מרכזית וייעוץ- תל־אביב: דיזנגוף 201. חיפה: הרצל 32. אלנבי 117, בית הזורע, שמרת. גבעתיים: ויצמן 10.

רהיטי „כל גיל" להשיג במקומות הבאים:

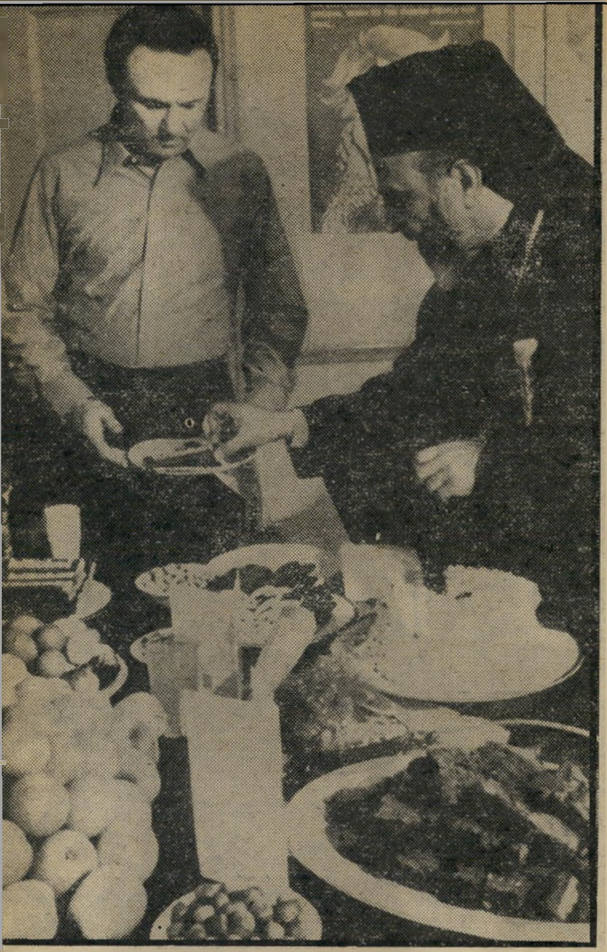
חיפה והצפון: חיפה: מחסן מרכזי לצפון, כביש כפר אתא, בנייני רצף, קולוג'ניק. הרצל 32, קולוג'ניק. בית הזורע שמרת, אלנבי 117. נווה שאנן, צוציק. ק. מוצקין, „שי לתינוק", שדרות וייצמן. עכו: בן־עמי 55, חיים יעקובוביץ. נהריה: רח' הרצל, נאדלר משה. כרמיאל: מרכז מסחרי חדש, שרה נחום. צפת: רח' ירושלים, הרשקוביץ ינקו. טבריה: אחים אהרונוביץ, תחנת אגד החדשה. עפולה: רהיטי וולדמן. טבעון: „הפיריון טבעון", טופוביץ. טירת הכרמל: „בייבי לנד", מרכז מסחרי חדש. בנימינה: רח' המייסדים, דור־און הדר. קרית־שמונה: „רהיטי קרן", יוסי אוחיון. נצרת: עודה מאהר, אל־חנוך 1025/17. ק. אתא: „לתינוק ולילד". בית־שאן: פינגרהוט אסתר. **מרכז ודרום:** תל־אביב: „שילב", אבן גבירול 14. „שם", בוגרשוב 26. ירושלים: „שילב", יפו 68. „כל־גיל", אבן גבירול 5. דירן", אזור התעשיה תלפיות. באר־שבע: „שילב", הרצל 90. ראשל"צ: „שילב", הרצל 73. „עמי ותמי", רוטשילד 43. רחובות: „רהיטי אלון", אחד העם 22. פופובסקי, בנימין 6. רמת־גן: הרצל 57. בני־ברק: רבי־עקיבא 90, שטוצברג. „לילקי", רבי עקיבא 106. חולון: „תינוק כל", כיכר וייצמן. הרצליה: „כל גיל", סוקולוב 99. נתניה: „כל בו מאיר", שמואל הנציב 15. כפר־סבא: „במבי", רח' וייצמן 54. חדרה: „פינת הילד", ה. סמואל 47. נאות אפיקה: „גילגי" מרכז מסחרי.

אנשים בעולם

רג׳ינאלד ג׳ונס: דלתות הבית הלבן נפתחות מאליהן

האיש הלוחץ את ידי נשיא ארצות־הברית (בתמונה) אינו ראש מדינה זרה, אף שהוא מגיע לבית הלבן לפי כל כללי הטכס ובלימוזינה ארוכה לאין סוף. „אני חושב שהוא אחד החכמים, האינטליגנטים, המעודכנים שהיכרתי מעודי,״ אומר עליו יועץ הנשיא לענייני פנים, סטיוארט אייזנשטדט. „מעריכים אותו מאד בבית הלבן. די לו לטלפן אל הנשיא, ודלת הבית נפתחת לפניו מאליה.״ שמו רג׳ינאלד ה. ג׳ונס. המעצמה עליה הוא חולש: ג׳נראל אלקטריק, קונצרן הנושא רווחים של 1.23 ביליון דולר בשנה.

הילאריון קאפוצ״י: עוגה לבן־הערובה

הארכיבישוף הילאריון קאפוצ׳י מגיש פרוסת עוגה לג׳וזף סאביק, אחד הנחתים האמריקאים מבין בני־הערובה העצורים בשגרירות האמריקאית בטאהרן. צילום זה היה אחד מאלה שהסעירו את ארצות־הברית כולה, כשבאו לתאר את חגיגת הפסחא שגערכה לבני־הערובה בחברת שליחים של כמה קהילות נוצריות שהורשו להיכנס לתחומי השגרירות. באופן פארדוכסאלי היה זה קאפוצ׳י, שנשלח מרומא לאיראן, כשגריר הכנסייה באירופה.

מ״ילד: פרס פוליצר לאגרופים ספרותיים

תחביבו של נורמן מיילר הוא האיגרוף, וכשאינו מוצא פנאי לכך הוא מוציא את מרצו הרב בהבל פיו. כשרונו הגדול: להתאגרף מילולית עם אוייביו הספרותיים. זוהי אחת הדרכים שלו לשמור על יחסי־ציבור ערים. השבוע זכה לפירסום בדרך הישר: סיפרו שירת המוציא להורג זיכה אותו בפרס פוליצר לסיפרות בידיונית. הספר מתאר את חייו האומללים של גארי גילמור, שהוצא להורג בידי כיתת יורים לאחר שסירב להגיש בקשת חנינה.

חואניטה קאסטרו: אחי בגד במהפכה

פידל קאסטרו הוא אולי נביא המהפכה הלאטינו־אמריקאית, אבל אם יש מי שאינם מאמינים בנבואותיו הרי אלה הם בני משפחתו. אחיו הבכור, רמון, מסתגר במטעי הקפה שלו, אחרי שהושמץ על־ידי העיתונות הרשמית בקובה; אחותו, אמה, נישאה לקאפיטליסט מכסיקאי ועזבה את המולדת. האחות השנייה, חואניטה (בתמונה), היא המתנגדת הקיצונית ביותר למדיניותו. היא חיה במיאמי, ומודה בקשריה עם המחתרת האנטי־מהפכנית. ואילו ראול, האח ששיתף פעולה עם פידל, עיקבותיו נעלמו.

אנשים בעולם

מארי כריסטין בארו: 3 ק"ג יותר מדי

„אני אוהבת לצחוק, לשיר שירים טפשיים, לגלות מיסעדות קטנות — ולכן אני שוקלת תמיד שלושה קילוגרמים יותר מדי." כך מתארת את עצמה מארי כריסטין בארו, השחקנית הצרפתיה. היא מופיעה בסרטו של וודי אלן מנהטן, ומחקה, בהומור האופייני לה, את הבעת פניו בדיוקן המצולם שלו התלוי מעל ראשה.

בורלי ג'ונסון: מי זוכר את העיסו', האימהות היא הפיצוי

בשנת 1974 עשתה בורלי ג'ונסון היסטוריה, כשהיתה הדוגמנית השחורה הראשונה שהופיעה בשער עיתון האופנה המפואר ווג, בארצות־הברית. בעיקבות השער זכתה לתעסוקה להטת כדוגמנית, אך רצתה להיות שחקנית ולמדה שירה, ריקוד ומישחק. בין השאר, אצל לי שטרסברג. תפקידה הראשון בסרט אשאנטי לא הביא לה תהילה, והפירסומת שנתלוותה אליו היתה מפוקפקת ביותר. בורלי טענה, כאילו המעשה הישראלי נטפל אליה, אך המעשה טען כי היא שגירתה אותו, במכוון. בינתיים עסקה בקאריירה מישפחתית: היא ילדה בת יפהפיה, כאמה, ואותה היא מחזיקה בגאווה בזרועותיה.

הדוכסית מקנט: לו הייתי דוגמנית

מארי כריסטין שונה היא הדוכסית מקנט, אשתו של הלורד פרדריק ואחת הנשים היפות ביותר בחצר המלוכה הבריטי. בגיחתה האחרונה לפאריס נפגשה עם יפהפיה בעלת ייחוס, אירה פון פירסטנברג, והשתיים שימשו דוגמניות לעת מצוא. שעה שמנהל בית־האופנה נינה ריצ'י (העומד בין השתיים; מארי כריסטין היא הימנית בתמונה) זורח מגאווה.

מירי דארק: לחזור לחיים ולמצוא את האושר

אחד הסודות השמורים ביותר מפני העיתונות הצרפתית היה העובדה, שאחת המסורסמות שבכוכבות ובכוכתרות, וחציו הנשי של הזוג המבוקש ביותר בקולנוע הצרפתי, נעה במשך כמה ימים בין חיים ומוות. מירי דארק, אשת חיקו של אלן דלון, עברה ניתוח לב פתוח, שהוריד חמישה קילוגרם ממישקלה אך אף לא טיפה אחת של אופטימיות. „ידעתי כל העת שהכל יעבור בשלום," הצהירה כשהתירו לה לצאת מחדרה לראשונה. „האסטרולוגים אמרו לי שהכוכבים נוטים לטובתי." זהו אחד הצילומים הראשונים שלה, בחברת אלן דלון, מתקופת ההחלמה.

מארגרטה ג'ילדמאסטר, מרצדס פצ'י, פטי קונורס ודומניק נאסטאסה: נשות הטניסאים המפורסמים בעולם

כל הרוצה להיכנס לקהילת הטניסאים הנשואים חייב לבחור לעצמו אשה יפה. שכן ארבע היפהפיות הנראות בצילום משותף זה, על מירפסת במונטה קרלו, הן מידגם מייצג של נשות השחקנים המפורסמים. ואין להכחיש — האחת יפה מרעותה (מימין לשמאל): מאגארטה, רעייתו של האנס ג'ילדמאסטר מצ'ילי, מרצדס, אשתו של ויקטור פצ'י מאורוגוואי, פטי, אשתו של ג'ימי קונורס מארצות־הברית, ודומניק (הצרפתיה) אשתו של איליה נאסטאסה מרומניה. פטי קונורס, הנשואה הטרייה ביותר, היתה נערת החודש של פלייבוי ולאחר מכן גבחרה כנערת־השנה. פטי היפהפיה גרמה, למעשה, לפרידתו של קונורס משחקנית הטניס כריס אברט, שהיתה בת זוגו ועמדה להנשא לו. הזוג הבא שיצטרף לשורת היפים יהיה ביורן בורג אלוף הטניס משוודיה. ואשתו העתידה מארינה סימיונסקו.

רומאן פולנסקי: לרקוד בפאריס

לפני שנה בדיוק, בפסטיבל קאן, הוא הבטיח שיחזור לארצות־הברית, לעמוד למישפט, ואם צריך — אפילו לשבת בכלא. אבל בינתיים הוא רוקד בפאריס עם רקדנית יפהפיה באחד ממועדוני־הלילה, כשהוא מאושר לאחר שזכה בשלושה פרסי סזאר על סרטו סם עם אנסטסיה קינסקי. השמועה אומרת, שפולנסקי עומד לבקר בישראל. בינתיים אפשר להסתפק בשבוע של סרטיו, בסינמטק.

בריט אקלנד:

כל האמת

ולעזאזל התוצאות

כמה גברים עשויים להרגיש מאד לא נוח עם יציאתו לאור של ספר חדש, שבו מספרת הכוכבת השוודית בריט אקלנד את כל האמת על חיי האהבה שלה, שהיו מקושטים בשמות מפורסמים: הכוכבים פטר סלרס (שהיה בעלה), ראין או'ניל, וורן בייטי וג'ורג' הא־מילטון, איל התקליטים לו אדלר, וכמובן — זמר הפופ רוד סטיוארט. בין היתר היא נותנת פרטים מלאים על השי־אים שהיא ורוד ניסו לשבור במטה ומסביב לה, ומוסיפה מעללים על פרשיות סמים ו־מין בעולם הבדים והפופ. ה־פרשיות נראו כה מפתות, עד שעיתון השערוריות הבריטי ניוז אוף דה וורלד שילם לה רבע מיליון דולר עבור זכות הפירסום של הספר בהמשכים. „אם יש לי משהו להגיד, אומר זאת — ולעזאזל עם התוצ־אות."

אפנה- מסביב לשעון... מסביב לעולם...

מימין: שמלה עשוייה מסריג קרפ מרשרש עם מחשוף מעוטר בכווצים. משמאל: שמלה עשוייה מסריג קרפ רך עם אימרות וכתפיות בצבע נוגד.

מימין: שמלת שמש עם חצאית פעמון רבת קפלים, מעוטרת בקפלים ואימרות בצבע נוגד במחשוף ובחצאית. משמאל: שמלת שמש מודפסת ומעליה חולצה בגזרת המעטפה, ההדפס באדום ולבן.

„חגיגה לעיניים" זו התגובה הספונטאנית של כל אשר ראו את אוסף הדגמים של **אפנת ניבה** לאביב ולקיץ 80'.

קניינים של בתי אופנה גדולים מאירופה ומישראל, כתבות אופנה של גדולי העתונים בעולם ובארץ, לא יכלו להסתיר את התפעלותם ממבחר הדגמים הססגוני לכל שעות היום והערב.

לאחר חורף קר וגשום, עושה לנו אוסף הדגמים של **ניבה** טוב על הלב ושמחה לעיניים.

צוות המעצבים של **בית ניבה**, בראשות **גדעון אוברזון**, מצליח להפתיע אותנו בכל פעם מחדש.

קנייני אירופה אומרים שרק מי שחי בארץ שטופת שמש כמו שלנו, מצליח לעצב עבורם דגמים יפים בשילובי צבעים חיים כל כך.

אוסף הדגמים של **ניבה**, נותן לנו מבחר מגוון של: שמלות, מערכות ערב וקוקטייל, חליפות ספורטיביות ואוברולים — לכל שעות היום והערב ולכל אירוע, בקו צעיר או בסגנון קלאסי, באיכות מעולה ובגימור מושלם.

החידושים לקיץ הקרוב הם אריגים וסריגים אווריריים דמויי קרפ. הבולט ביניהם הוא — אריג קרפ/כותנה בשם „**סירסקר**" (שהוא המילה האחרונה באופנת הקיץ באירופה) ממנו עוצבו — בקו צעיר: שמלות, חליפות מכנסים ואוברולים ספורטיביים, אידיאליים לימות הקיץ החמים.

סריגי הקרפ של **ניבה** הם ה„**אסמרה**" וה„**בנדורה**", אותם מצאנו בשפע של שמלות שמש חשופות ומרשרשות מעוטרות באימרות בצבע נוגד. גזרות החצאית של **ניבה** עשויות בקו הפעמונית מ־4 חלקים והן מחמיאות מאד לכל גוף.

לסריגי הבן־לון והוואל המודפסים של **ניבה**, הוכנו הקיץ ההדפסים ע"י ציירי הטקסטיל הטובים והנודעים בעולם. ההדפסים הקיץ אינם מוגדרים. הם נראים כהתזות צבעוניות מלאות דמיון של עלים, טיפות, פרחים ונקודות.

אדום, שחור, סגול וכחול על רקע לבן, הם הצבעים הבולטים לעונה זו וכל הדפס מופיע ב־4־5 וריאציות צבעוניות שונות, כאשר הבולטים בהם הם ההדפסים ההפוכים (הפוזיטיב והנגטיב) מאותם האלמנטים, והדפסי ה„פנל".

הלהיט האופנתי של **ניבה** באירופה הן מערכות הקוקטייל והערב המשלבות שמלת בן־לון חשופה עם ז'קט, שכמיה או בלוזון מ„וואל".

ההצלחה הבינלאומית של **ניבה**, הביאה לנסיונות חיקוי רבים שנכשלו.

ב**ניבה** עבדו קשה שנים רבות, כדי להיות **מס' 1 באופנה בישראל.**

הם מבטיחים לנו להמשיך לעבוד קשה כדי להישאר מס' 1.

מאת:

טל שירה

מימין: מערכת משולבת מבן־לון מודפס וחלק עם חולצת קשירה המאפשרת שינוי גודל המחשוף. משמאל: שמלה עם חצאית בגזרת הפעמון מעוטרת באימרות בשולי החצאית והמחשוף.

מימין: שמלת קיץ עם צווארון פתוח וכתפיות, עשוייה „סירסקר" (אריג קרפ־כותנה). משמאל: מערכת; שמלת שמש מסירסקר עם מחשוף מכווץ ומעליו ז'קט קצר בצבע נוגד.

מימין: חליפת מכנסיים מ„סירסקר" (אריג קרפ־כותנה). משמאל: מערכת; חצאית וחולצה בצבעים נוגדים מסירסקר.

אנשים

ידלין רוצה לנהל בית־חולים ומודעי אינו נשוי למלכת יופי

■ **אשר ידלין** ממשיך להבטיח ולאיים. בשיחה שערך עם מי שהיה מנכ"ל רשות־השידור, **יצחק ליבני**, סיפר ידלין שסיים כבר את כתיבת ספרו השני. הספר עוסק בבתי־הסוהר בישראל, מספר על טיפוסים שונים בכלא ומציע הצעות־יעול.

■ כששאל ליבני את ידלין אם אין הוא חושב לכפר על עוונותיו ולעשות כפי שעשה הלורד האנגלי **פרופיומו**, לע־בוד בעבודה קהילתית, ענה ידלין: „אני הייתי רוצה להיות מנהל בית־חולים קטן, אבל אני בטוח שלא יתנו לי.“ ידלין אף הבטיח לליבני שלא יעסוק עוד בענייני־ציבור, אך יכתוב מדי פעם מאמרים לעתונים על נושאי כלכלה.

■ ליבני שיגר בשבוע ש־עבר מיכתב־ברכה למנכ"ל רשות השידור בהולנד, **אריק יורגנס**, וברך אותו על אומץ הלב שגילה יורגנס כש־החליט להקרין בטלוויזיה ה־הולנדית את הסרט מותה של נסיכה, למרות הלחצים הקשים שהופעלו עליו על־ידי מישרד־החוץ ההולנדי נגד הקרנת הסרט. כשהיה ליבני מנכ"ל רשות־השידור בישראל, והח־ליט להקרין את חירבת חיזעה, קיבל מיורגנס מיכתב ברכה דומה.

■ שר־האנרגיה, **יצחק מודעי**, מסתובב כשידו חבושה בגבס. מודעי שיחק טניס, החל־יק ושבר את ידו.

■ רעייתו של שר־האנרגיה, **מיכה מודעי**, היא אחת ה־נשים היפות בארץ, והיתה ב־עבר מלכת־יופי. מודעי נשאל השבוע אם העובדה שהוא בעלה של מלכת־יופי אינה יו־צרת אצלו לחץ ושיבש: „אני לא נשוי למלכת יופי. אני נשוי ליושבת הראש העולמית של ויצ"ו.“

■ ח"כ **חיים קאופמן** ידוע כמעריץ מושבע של שר־הביטחון **עזר וייצמן**. למרות הקירבה בין השניים הצטרף קאופמן למגני וייצמן בעקבות הראיון שהעניק השר לטלווי־זיה. מיד אחרי ששודרה הו־דעת־הגינוי של קאופמן מיהר ח"כ להתקשר לשר־הביטחון, להתנצל ולהסביר לווייצמן ש־הוא „היה מוכרח“ להתבטא נגדו.

■ שעה קלה אחרי שהסת־יים הראיון במוקד אמר וייצמן ל**יעקוב אחימאיר**: „נו, מה שאני אחטוף מחר!“

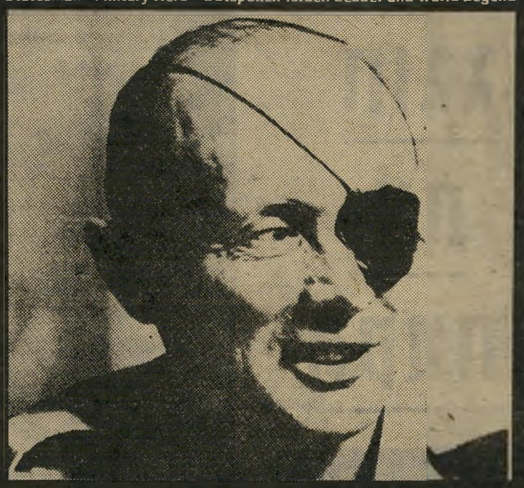
■ הבדיחה האחרונה ש־מספרים במסדרונות מצודת זאב טוענת, כי כלל לא ברור אם **מנחם בגין** יחזור מארי־צות־הברית או שיקרא למיש־פחה הלוחמת להצטרף אליו.

■ כששמע ח"כ **מרדכי וירשובסקי** על כנס קבוצת ה' באייר טען „אני לא מבין מה הם רוצים. הרי את מגילת העצמאות התחילו להפר ב־ו' באייר.“

■ וכששמע ביקורת נגד מיפלגת חירות טען וירשוב־סקי: „מי אמר שחרות לא מתקדמת? הרי את המערך לקח לה 29 שנים להוריד, ואי־לו את הליכוד — שלוש שנים בילבד.“

■ בעת הפסקה במישפטו של הפורץ־הקיבוצניק **נעמן דיהר** נשמעו לפתע דפיקות חזקות מלישכתו של השופט **דוד יזך**. התובע **סברין** („עו־זי") **שרטר** הקשיב לדפיקות, שנשמעו כמהלומות פטיש התו־קע מסמרים בעץ, ואז הסתובב אל דיהר, ואמר לו: „נדמה לי שמכינים לך את ביצוע גזר־הדין.“

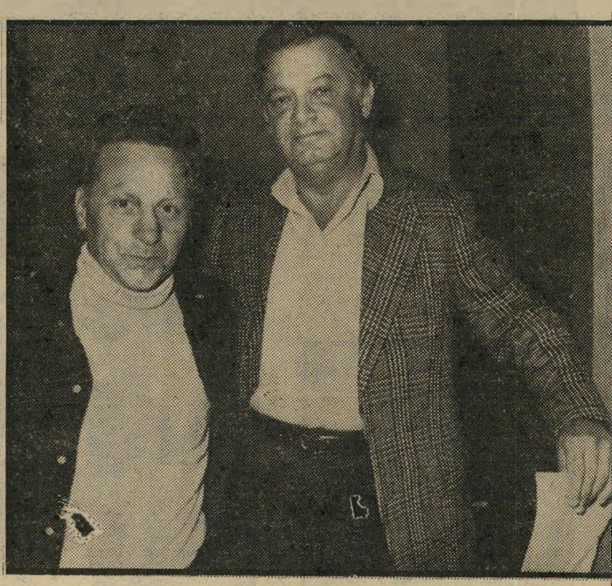
The Beverly Hills Chamber of Commerce presents
A Special Public Speaking Appearance by
MOSHE DAYAN
Statesman · Military Hero · Outspoken Israeli Leader and World Legend

Crisis in the Middle East:
The World Challenge
A RARE OPPORTUNITY FOR THE PUBLIC TO SHARE AN OPEN FORUM WITH GEN. DAYAN ON RECENT DEVELOPMENTS IN THE MIDDLE EAST AND THE WORLD.
Wednesday, April 9th, 8:00 PM
The Century Plaza Hotel Grand Ballroom
2025 Avenue of the Stars, Century City
All Seats Reserved: $10
Tickets available by phone through Charge-Line: (213) 520-9111
and at all Ticketron Outlets
Group Discount Information: (213) 986-2908

משה דיין הגיע לפני שבועיים ללוס־אנג'לס לסידרת הרצאות בנושא על המשברים במזרח־התיכון. אחת ההרצאות התקיימה במלון „סנצ'רי פלאזה“ המפורסם ולישכת המסחר של בברלי הילס מוכרת את ההרצאה בעזרת פלאקט מניאטורי בבתי־הקפה ובמיסעדות המפוארות של השכונה היקרה ביותר בעולם. מחיר הכניסה להרצאתו של דיין עשרה דולר. בחנויות היהודיות בלוס־אנג'לס נחטפו הכרטיסים.

עודד אברבנל

קברניט „אל־על“ וישעיה דר, מי שנקרא פעם ג'ורג' פרלוס, מהרא־שונים שהועלק להם צל"ש בשנת 1950 (לפני כן ניתנו במילחמת העצמאות 12 אותות גיבורי ישראל). בעת צניחת ראווה במחנה צריפין נדחף פרלוס־דר מדלת מטוס ה„דקוטה“, ונשאר תלוי על הגלגל האחורי. אברבנל, הטייס, כיבה את אחד המנועים ואיפשר לתפוס את פרלוס בעוגן שחוכן במיוחד על־ידי חבריו. „השאלה היתה,“ סיפר אברבנאל, „כשכבר היינו ממש על הגלים, מי יכניס את מי ראשון, הצוות את פרלוס או אני את המטוס לים. בסוף הם היו יותר מוכשרים ממני ופרלוס חזר אלינו.“ פרלוס סיפר: „כשהגעתי למעלה, לדלת, היה לי כזה מצב־רוח טוב, שלא היה לי אף פעם עד אז ומאז. באתי מהר לתא הטייס ורציתי להגיד לו תודה, אז הוא עשה לי סימן ביד וביקש ממני להסתלק לו מהעיניים. נעלבתי נורא. התברר שלא זיהה אותי.“

יוסי לפר

שקיבל את עיטור הגבורה אחרי מילחמת ששת־הימים, הופיע בערב ראיונות של „קול ישראל“ ביום־העצמאות. ללפר הועלק האות אחרי שהטנק שבו נלחם נפגע בקרב בתוך רחובות תאן־יונס. לפר נשאר יחידי ונלחם. למחרת עלה על טנק אחר שבעבור שעות ספורות עלה על שדה מוקשים. לפר שוב נשאר ולחם לבדו שמונה שעות תמימות, שבמהלכן נפצע ביד ובבטן. הוא המשיך ללחום עד שחולץ. „האמת היא,“ אמר לפר, „שחייתי מאוכזב שאני מין שלומיאל שכזה, כל טנק שאני עולה עליו נתקע ואני מפסיד את המילחמה כולה.“ לפר, העוסק כיום בהזנת בקר, נסע לבקר בחאן־יונס כמה שנים אחרי המילחמה. „הלכתי לרחוב ההוא ששם נתקעתי עם הטנק השני, וכמובן שחשבתי שכל האנשים מסתכלים רק עלי ומזהים אותי. אבל ראיתי היטב את התיקונים בבתים שבהם פגעתי. היו דווקא תיקונים טובים, יותר טוב ממה שהיה קודם.“

יש כרמליטה יש חגיגה!

כרמליטה סנגריה - אין מה להוסיף, הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה - מתחרה בהצלחה מזה 10 שנים בסנגריות הספרדיות ברחבי העולם, עשוייה ממיטב הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה - זה מה שהיה חסר אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

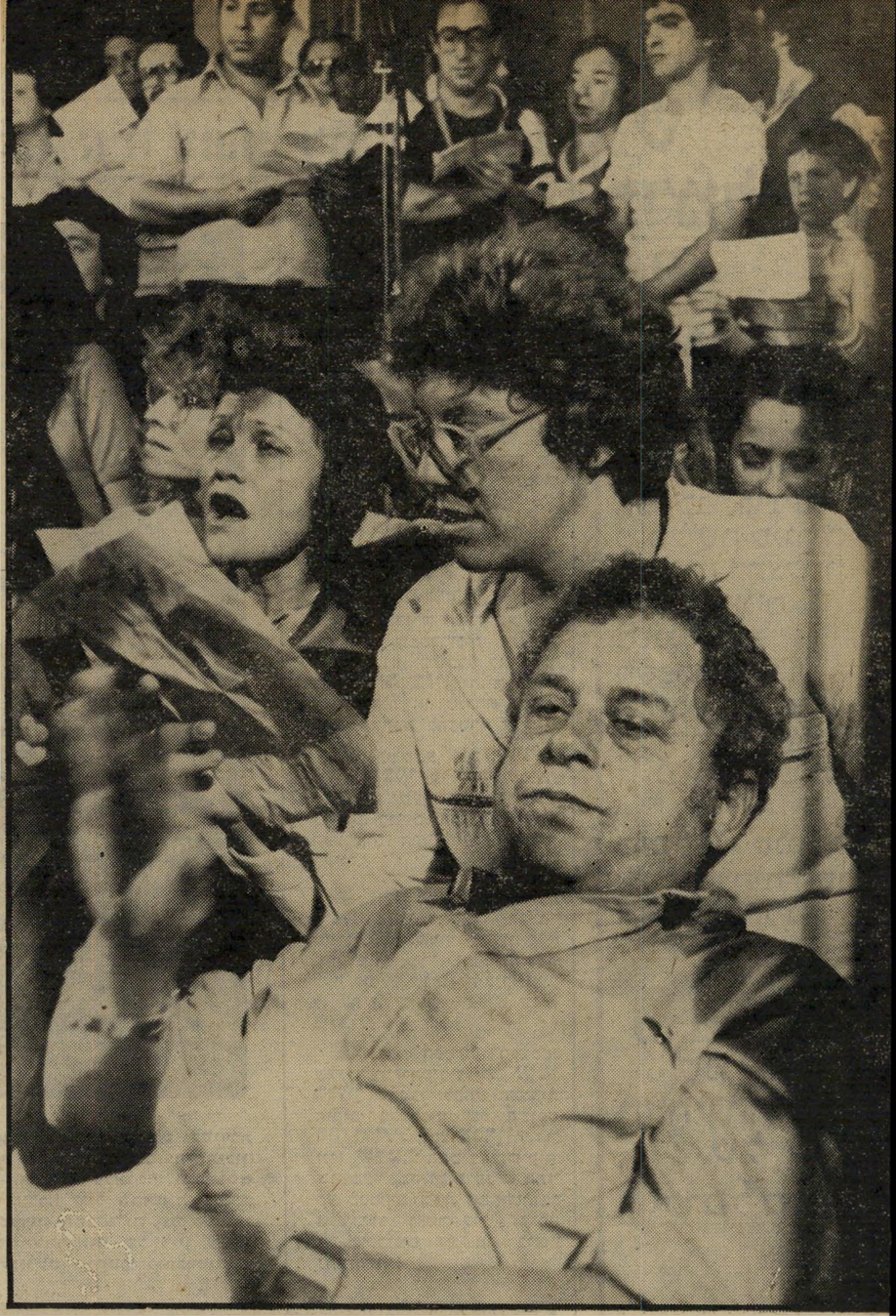
מוקד

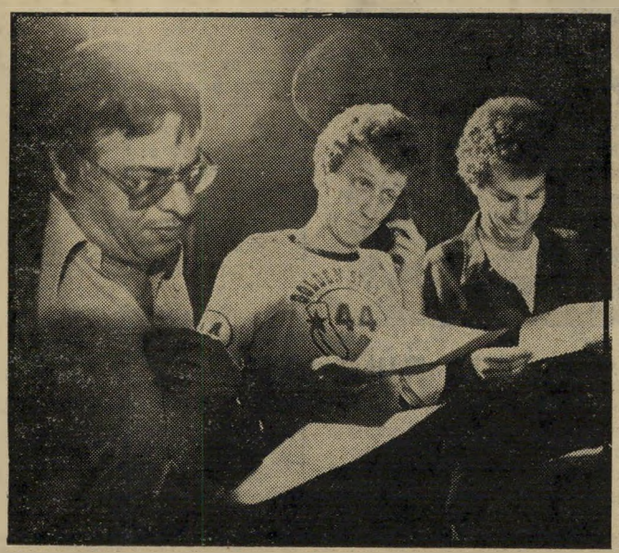
מסיבת השבוע

האירגון חוגג את הקמתו

שייקה אופיר קילקל את אחת ההקלטות כ־אשר צעק בסופה „בראוו" עליו.

אריק לביא שנשמר בקפדנות, כמו תמיד, על־ידי אשתו שושיק, מצא מנוחה לראשו היגע בין שדיה של זמרת האידיש מרים פוקס. אריק התיישב על הריצפה, נשען על פוקס במשך כל זמן ההקלטה, וקרא מהטכסט, תוך כדי שהוא מצחיק את הכל.

יוסי בנאי אמור היה, מילבד לשיר כמו כולם, לומר באחד הקטעים את הרפליקה: „והופ השחקן איננו." ליד יוסי בנאי נראים השחקנים מוני מושונוב ושלמה בר־אבא.

הגששים הצחיקו את קהל האמנים מהרגע שבו נכנסו לאולפן. הצחוק שלהם נעלם, כאשר היו צריכים לבצע את קטע הסולו שלהם. אז היו רציניים ביותר. בתמונה נראים, מילבד גברי, פולי ושייקה גם ציפי שביט והשחקן מייק בורשטיין עם בנו.

היה זה הפנינג אמיתי. כל אמן המכבד עצמו הגיע לאולפני ההקלטה בתל־אביב כדי להקליט, יחד עם כולם, את הימנון איגוד האמנים הישראלי, שקם בשבוע שעבר. כמאה אמנים, ביניהם ה־מפורסמים והידועים בין הזמרים והבדרנים בישראל, הצטופפו ב־אולפן הקטן כשהם רבים ביניהם: האם עדיף לעשן ולהיחנק, או שיש לפתוח את המזגנים ולהת־קרר.

אך מצב־הרוח היה מרומם. אי־לי גורליצקי וג'וקי ארקין — ה־

דורין כספי אשתו היפה־פיה של מתי כספי, שהיא שחקנית.

ציפי שביט התבל־טה בין השחקניות שבאו בקולה הגבוה.

לילית נגיד הסכימה לאילנית על הקטע שלה.

יעקוב בודו חשש במשך כל זמן המופע שהשיר יזכה לבסוף באירוויזיון. לידו הזמרת רוחמה.

אילי גורליצקי

הרוח החיה של הקמת האיגוד, חילק את מאה האמנים שהגיעו לאולפני ההקלטה המחניקים על פי קוד פוליטי: „מי ששמאלני שיילך לצד שמאל, מי שימני לימין." הוויכוחים הפוליטיים מהסוג של: „אתה שמאלן, מה אתה עושה בימין?" גרמו לרעמי צחוק. בתמונה נראה אילי בין השחקן יוסי בנאי וכתב הטלוויזיה עמוס ארבל

אחד הפך מזמן סוכן־בורסה וכמעט שאינו מופיע, ואילו האחר עדיין רוקד על הבמה — הם שאירגנו את האיגוד, והם שאירגנו גם את ההקלטה, שנועדה להוציא לאור תקליט שיימכר ויכניס כסף לקופת הפנסיה של הבדרנים.

לשניהם היה קשה להשתלט על חבריהם. לא נעים לצעוק על קולגה שיהיה בשקט, אבל גם לא נעים מהטכנאים שהיו צריכים להקליט יותר מ־20 פעמים.

בסעם העשרים הצלייחה ההקלטה. הטכנאים היו מאושרים. בסוף ההקלטה לא יכול היה שייקה אופיר, שהתלהב גם הוא מהביצוע, להתאפק, וצעק: „בראוו!" היה צריך להקליט את הכל מחדש. בהקלטה המחודשת כבר הוחלט להכניס את הבראוו של שייקה, בצורה מאורגנת, לתוך השיר, אולם אז החליט שייקה לצעוק „עלה כפק," והיה צריך להקליט בסעם ה־22.

היתה זו לא רק חגיגה לאוזן, למרות שדווקא בהקלטה אפשר היה להבחין שכמה מטובי הזמרים מזייפים, אלא גם חגיגה לעין. קארוליין לנגפורד היתה היפהפיה של הערב. אולם התחרתה בה גם דורין כספי, השחקנית ואשתו של המלחין. גלי עטרי היתה נחמדה כתמיד, ואילנית הקסימה בארשת השלווה שעל פניה.

אולם גם בערב הקמת האיגוד העצמי שלהם. אי־אפשר היה שלא להבחין בתחרות בין האמנים. ב־אולפנים שמו שלושה מיקרופוניים דמה. הזמרים ידעו שאלה הם מיקרופונים שאינם מחוברים לקלטה, אך בין בית לבית, אפשר היה לראות איך כל אחד מהזמרים נדחף לעבר מיקרופון אחר, דוחק את רעהו כדי לתפוס מקום טוב יותר בתקליט.

רק אז הבינו הכל, שלמרות ה־הכרזות החגיגיות של מקימי האירגון בדבר „אחד בעד כולם וכולם בעד אחד," צדק כותב הימנון שאותו הקליטו באותו ערב, חיים חפר, בפיזמון החוזר שלו: „כי העולם כולו במה בו גיבורים וחלשים / וזרקורים מסך קרשים / עליזים ומיואשים כן, העולם כולו במה / אך גם השחקנים הם רק אנשים."

גלי עטרי כוכבת האירוויזיון היתה עסוקה במשך כל הערב בחיוכים לעבר המלחין קובי אשרת, שגם הלחין את ההימנון החדש.

מרים פוקס לא סתמה את פיה מהרגע שנכנסה לאולפן. את כל מי שלא הבין את בדיחות האידיש שלה כינתה פוקס השמנה בשם „ספרדי".

אילנית בתמונה נדירה שלה עם מישקפיים, נהגה בשקט, ולא השתדלה להתחרות ידידיה של אילנית מציינים כי מזמן לא נראתה כל כך

לוכד שמש לורדן HT
סופג את חשבון החשמל שלך

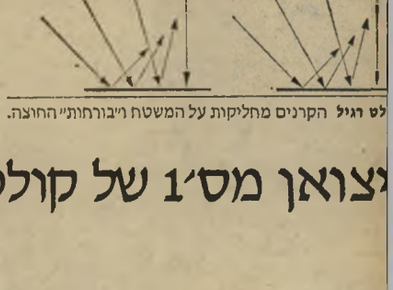

וכד שמש לורדן HT קולט ומנצל את קרני
שמש ביעילות רבה יותר מכל מערכת סולרית
חרת המיוצרת בארץ. זאת בגלל המבנה
מקורי והמתוחכם שלמישטחי הקליטה של לורדן.
מערכות אחרות נופלות קרני השמש על
ישטח הקליטה החלק והישר וחלק ניכר מהן
פלט בחזרה לחלל והולך לאיבוד. בלוכד
מש לורדן, לעומת זאת, חודרות הקרניים אל
וך רשת תלת ממדית צפופה של צלעות
נכיות, הלוכדות את הקרניים ללא מוצא,
מנצלות אותן ביעילות מקסימלית.
וכד השמש הוא לב המערכת הסולרית הקובע
ת חום המים.

לוכד שמש לורדן HT, הניתן להרכבה על כל
דוד שמש, הוא פרי מחקר ותכנון מקורי של
מהנדסי לורדן ומיוצר במפעלי הקיבוצים
כפר סאלד-מחניים. כל לוכד שמש וכל מערכת
מרכזית של לורדן עומדים לאחר ייצורם
בבדיקות מדוקדקות כדי להבטיח פעולה
תקינה ויעילה בכל אקלים ובכל מזג אויר.
מהנדסי החברה נותנים ייעוץ טכני
להרכבת מערכות מרכזיות.

לוכד שמש לורדן HT מפורסם ונמכר בחמש
יבשות תבל. בארה"ב, שויצריה, שוודיה,
צרפת והולנד נבחן מבחני מעבדה קפדניים
ונמצא יעיל ביותר בניצול קרני השמש
לחימום ביתי.
בכל לוכד HT מוטבע תו התקן הישראלי-
ערובה לאיכות מעולה.

רדן HT קרני השמש מנוצלות ביעילות.

לט רגיל הקרנים מחליקות על המשטח ו"בורחות" החוצה.

לורדן אנרגיה סולרית

יצואן מס' 1 של קולטי שמש **מפעלי כפר סאלד-מחניים, טל: 067-61835**

קולטי שמש • יעוץ והתקנת מערכות מרכזיות.

הנחה 10%
עד סוף החודש.

פיצים:
"א: משרד ראשי: המסגר 45, 03-265868, 03-259947; ש.ל.ן. סוכנויות, לבונטין 13, 03-624921 (מפיץ ראשי לגוש דן למערכות
רכזיות); **ירושלים:** אלקטרואור, החבצלת 1, 02-232033; **גבעתיים:** צ.ל. מערכות, כורזין 5, 03-776005; **פ"ת:** האחים עיני,
טמפר 27, 03-916804; **כפר-סבא:** סטר, אזור תעשיה מזרחי 1, 052-23541; **נתניה:** אנרגית שמש (יורם זינגר), 053-98321;
ירה: ר.א., הרברט סמואל 47, 063-26040; **חיפה:** חום שטיינר, דרך יפו 137, 04-521516; סולר-זון, שלום עליכם 5, נוה שאנן,
04-2296; **נהריה:** סוכנות פוליקר, הגעתון 30, 04-926578; **עכו:** סוכנות ציון, מרכז מסחרי רסקו, 04-916496;
דית מוצקין: מאיר סבאג, השופטים 23, 04-701263; **עפולה:** משיח מיכאל, יוספטל 16, 065-92161; **טבריה:** האחים חביב,
זכאי 7, 067-21698; **בית ינאי:** רגב יצחק, 053-96372, **באר שבע:** ש.ל.ה., פסז' אוניקו 78061-057;
פעלי לורדן אנרגיה סולרית-קיבוצים: כפר סאלד, מחניים. מכירות: מחניים, טל. 067-61835;

אנשים

מדוע מני פאר כבר לא שחקן?

ואיך הפך הכדורגלן לזוכה פסטיבל־הזמר

■ מי שהופתע לראות את פועלי הניקיון של בית־החולים הדסה בירושלים מצחצחים את שלטי התורמים, חשב שנפלה עליהם רוח הניקיון. האמת היא שבית־החולים מצפה לביקורה הקרוב של **ויויאן קרטר**, אמו של נשיא ארצות־הברית **ג'ימי קרטר**, ולכבוד בי־קורה הוחלט שכל ריבועי המ־תכת שעליהם חרותים שמות התורמים והתורמות האמריק־איים יבריקו ויקבלו ציפוי מוזהב חדש.

■ כשנשאלה הזמרת **ג'ינס איאן** על אודות ההש־מצות המרובות שהיו עליה ב־עיתונות האמריקאית לפני כמה שנים, ענתה לקבוצת העיתו־נאים השואלים: „אני לא יו־דעת איך זה אצלכם, אבל ב־אמריקה, העיתונים מוכנים לס־פר כל דבר ובלבד שתיראי מעניינת."

■ כל משמיצי הצגת תי־אטרון הבימה, טרוילוס וקרסי־דה, שגרמו להורדתה מהבמה אחרי הצגות ספורות בלבד, היו השבוע במצב לא־נעים כאשר בהנהלת הבימה התקבלה הזמנה להעלות את ההצגה ב־פסטיבל שייקספיר, שייערך ב־גרמניה.

■ בתוכנית גלי צה"ל, כל העולם במה, ריאיין **יעקב** („יענקלה") **אגמון** כמה משח־קני־התיאטרון לשעבר, ביניהם גם מני פאר, שהיה שחקן אוהל, שנסגר לפני כ־10 שנים. כשנשאל פאר מדוע נטש את הבמה, ענה: „אני חייב את זה להסתדרות, שלא הצליחה למ־נוע את סגירת אוהל. אילו ההסתדרות היתה מצליחה, אז הייתי נשאר שחקן ולא עובר לבידור." מהקהל נשמעה קרי־אתו הרמה של **אריק לביא** שצעק: „גם אגמון חייב הר־בה להסתדרות. היא נתנה לו את בית לסין. אילו לא נתנה לו, אז מה היינו עושים אתו?"

■ השחקן המוכשר **מנחם עיני** ויתר על תפקיד טוב ושכר נאה, שהוצעו לו בהפקת סידרה של אגדות ילדים לטל־וויזיה האנגלית. עיני מעדיף להסתגר בחדר בפנימיית הד־סים ולהכין את תוכנית־היחיד שלו. הוא גם ויתר על חיי משפחה והשאיר את אשתו ובנו הקטן בבית, ובא לבקרם אחת לשבועיים.

■ **ציקי ציקר** מלהקת האחים והאחיות הפך, אחרי זכיית הלהקה בפסטיבל הזמר, גם כוכב כדורגל. כמה עיתוני ספורט סיפרו אחרי הזכיה, כי צוקי היה בעבר שוער מצליח בקבוצות הכדורגל של הפועל עכו והפועל חיפה. אחד העי־תונים אף הגדיל לעשות וייחס את הצלחתו של צוקי במיקצוע הזימרה דווקא למאמן הכדורגל שלו. העיתון סיפר כי המאמן הבחין בכישוריו המוסיקליים של צוקי, בעת שזימר, יחד עם חבריו לקבוצה, באוטובוס שהובילם למישחקים, ועודד את השוער לעשות הסבה ל־שירה. צוקי עצמו הופתע לש־מוע סיפור זה והכחיש אותו.

■ מיד בתום הילולת לילי־הסדר, בשעה שלוש לפנות בו־קר, העיר צלצול טלפון כמה מכתבי ירושלים וצלמיה, שהת־בשרו על־ידי מדליף ממוקד המישטרה כי כוחות־מישטרה מתוגברים התפרשו מסביב ל־ביתו של מנחם בגין. במיסג־רת ההכנות הנעשות לקראת ביקורה של אישיות בכירה מ־ברית־המועצות. הכתבים וה־צלמים המוזמנים התלבטו ו־ניסו להתקשר זה לזה, וזה למדליפיו של זה, כדי לוודא אם העניין רציני. להפתעתם הם אמרו: „אני אצליח יותר." טען קול: „אתה תפנה לכל המעריצים שלך ששומעים אותך כל השנה ברדיו ותבקש מהם כסף. כמה יש כאלה? חצי מיליון? מיליון מכסימום. ואילו אני אפנה לכל השונאים שלי ואבקש מהם כסף ואזכה."

יגאל תומרקין

האמן הציג את עבודותיו בשלוש גלריות בשבוע אחד. לפתיחת תערוכת התחריטים בגלריה של שרה לוי הגיעה הציירת לאה ניקל, חיבקה ונישקה את תומרקין לעיניהם הנדהמות של חלק מהמבקרים, שחששו פן נתגלע סיכסוך בין שני האמנים המוכשרים וחמי־המזג. לפני כשבועיים סירבה ניקל לתנאים שהציבה לה בעלת גלריה ג'ולי מ. וביטלה תערוכת ציורים שלה במקום. את מקומה תפס מיד תומרקין והיו שחששו שהשניים יסתכסכו. התברר כי ניקל ותומרקין לא התיחסו לעניין, והידידות נשמרה.

קרוליין לנגפורד

כוכבת „מלך ליום אחד" בכתה יומיים תמימים אחרי שחיפשה ולא מצאה את כובע־הגולף שלה, שאותו חבשה באחת מסצינות הסרט, שבו היתה צריכה להמשיך להצטלם גם בהמשך. קרוליין סירבה בתוקף ובדמעות לכל אפשרות להחליף את הכובע בכובע אחר, דומה לו. היא התקשרה מיד לאביה, בימאי הטלוויזיה בארי לנגפורד. זה ניחם אותה והמריץ אותה להמשיך לחפש. אחרי יומיים נמצאה האבידה בתוך פח־הזבל של אתר ההסרטה במלון „בלו־ביי" בנתניה. הכובע כובס וגוהץ.

■ כשנשאלה מלכת־היופי, **אילנה שושן** בת ה־16, על־ידי המנחה **מני פאר** מהם תחביביה, ענתה „אני אוהבת טיולים ארוכים בארץ־ישראל." שאל פאר בלחש: „תגידי ל־כפר־סבא את מוכנה לבוא איתי?" אילנה הסמיקה וענ־תה: „אם כפר־סבא זה בארץ, אז בסדר." פאר, שמיד נזכר במסעו של ראש־הממשלה מנ־חם בגין בארצות־הברית, השיב לה: „תראי, בואי נלך לסייר שם היום. מחר אולי בגין יחזור ואז מי יודע אם כפר־סבא תי־שאר בישראל או לא."

■ התערבות על סכום גבוה נערכה בין שני המתרי־מים, **יצחק** („איציק") **קוֹל**, מנכ"ל האופנים המאוחדים, **ואדי ישראלי**, שדרן גלי צה"ל, לקראת מבצע שיר ות־רום של התחנה הצבאית. שני־הם אמרו: „אני אצליח יותר." טען קול: „אתה תפנה לכל המעריצים שלך ששומעים אותך כל השנה ברדיו ותבקש מהם כסף. כמה יש כאלה? חצי מיליון? מיליון מכסימום. ואילו אני אפנה לכל השונאים שלי ואבקש מהם כסף ואזכה."

חברה טובה

★ דרושה סטודנטית לעבודה לפי שעות אצל עקיבא נוף. מיידי. להתקשר לדוד שגיא, טל' 664640.

עקיבא נוף

מודעה שפורסמה במדור המבוקשים ב־שבועון „כל העיר" הירושלמי תחת הכות־רת „חברה טובה", ביקשה סטודנטית לעבודה, לפי שעות, אצל עקיבא נוף. להתקשר לדוד שגיא. שגיא התחיל לקבל טלפונים מיד בצאת העיתון. הטלפונים נמשכו גם בשעות הלילה המאוחרות. הת־ברר כי היתה טעות־דפוס ומה שבאמת התכוון המפרסם לאמר הוא „אדריכל נוף", שהוא מיקצועו של דוד שגיא. אפילו לא סטודנטית אחת, מבין העשרות הרבות שהתקשרו, לא היתה מוכנה עם אדריכל הנוף ובשיחות־הטלפון שלו בימים האחרים, שבועיים אחרי הפירסום המאכזב, עונה שגיא: „מה יש, כבר לא טוב אדריכל? מוכרח להיות עקיבא נוף? ובכלל מה את בדיוק רוצה ממנו, שאני כבר לא בסדר בשבילך?"

מתי כספי

המלחין־זמר־כותב־מעבד נסע לביקור ב־ניו־יורק עם אשתו (באמצע) השחקנית דורין כספי. השניים נסעו לבקר את הפסלת אריאלה שמיר החיה ועובדת בעיר, והמציגה את פסליה בסוהו, בגלריה של ישראלי אחר, מיכאל שחם. שמיר כל כך התרשמה מקלסתרו של כספי, עד שהחליטה בו במקום לעצב אותו בפסל מעשה ידיה, והבטיחה להביא אותו ארצה בקיץ הקרוב לתצוגת־בכורה.

התברר כי כל הקווים חסומים. אחרי כרבע שעה נשמע שוב צלצול טלפון. הפעם היה זה הצלם **איציק אלחרר**, שנ־סה לשלהב אותם לצאת מיד לדרך. מנימת דיבורו של אל־הרר הבינו הכתבים שמדובר במתיחת אחד באפריל. איש לא יצא לבית בגין, מלבד אל־חרר, שהתייצב שם בקור המק־פיא של לילה ירושלמי.

נסיעה למצריים בדרך הי"בשה: כמה עצות מעשיות

היי, דרומה לקאהיר!

ב משך 32 שנים סבלנו בארץ זאת מקלאוסטרופוביה. לא יכולנו לצאת ממנה בדרך היבשה.

מי שרצה לנסוע לחו"ל, היה צריך לטוס או להפליג בים. גבולות היבשה היו סגורים באופן הרמטי. מי שהתקרב אליהם, נתקל בשלט המאיים: „עצור, גבול לפניך!" וגבול — פירושו היה יריות, מוקשים, חבלה, מוות.

והנה נפתח הגבול — אחד מגבולות ישראל. אפשר לעבור אותו ברגל, במכונית. ומעבר לגבול הזה — מרחבים עצומים, אלפי הקילומטרים של מצריים. ובבוא היום — משם והלאה ללוב, לסודאן, לקניה, לדרום־אפריקה.

זוהי חווייה לגמרי חדשה, היא מקפלת בתוכה את כל חוויית השלום.

מאז ביקור הנשיא אל־סאדאת בארץ, כבר הגיעו ישראלים רבים למצריים. הם עברו את הדרך באוויר — תחילה דרך אתונה או בירה אירופית אחרת, לאחר מכן בטיסות ישירות.

אך מי שמגיע למצריים „מלמעלה", ונחת בנמל־התעופה שלה, אינו עובר את החווייה המיידית של המעבר היבשתי. בסופו של דבר, אין הבדל גדול בין נמל־התעופה הקאהירי וכל נמל־תעופה אחר בעולם. נוחתים כשם שנוחתים בלונדון, בקושטא, ובשעתו בטהראן.

רק המעבר היבשתי ממחיש בצורה בלתי־אמצעית, חווייתית, את פריצת הגבול, את המשמעות האמיתית של כינון השלום.

ארץ לא־נודעת

מ שום־כך מזוזר שהמוני בית ישראל לא התערו על הגבול הזה, ולא הציפו את הדרך. הזרם האדיר — שרבים ציפו לו, ושרבים גם חששו מפניו — לא בא. יש רק טיפטוף.

בכל יום, בשבועות האחרונים, עברו את הגבול כמה עשרות איש. אך רובם היו ערבים מרצועת־עזה ותיירים צעירים זרים, הסוחבים את חפציהם על גבם. ביום רגיל עברו את הגבול רק שלושה־ארבעה ישראלים אמיתיים. (ציניקאים יאמרו, לאור ההרס שגרמו הטיילים הישראלים באילת: „ברוך השם!")

מה גרם לכך? קשיים בהשגת אשרה? רתיעה מפני הארץ הלא־נודעת? דיעות קדומות נגד מצריים (או „הערבים"), שנשארו קיימים מתחת לסף ההכרה? עצלנות?

ואולי סתם אי־ידיעת התנאים, והחשש מפני בעיות וקשיים בלתי־צפויים?

המרחק מתל־אביב לקאהיר קטן מן המרחק מתל־אביב לשארם־אל־שייח'. סופשבוע בקאהיר אינו יקר מסופשבוע ב־אילת — ואולי זול ממנו.

הכביש בסיני: מוניות־שרות מאל־ערי"ש ואוטובוסים מקאהיר

העמודים האלה באים לתאר חלק מן התנאים של נסיעה לקאהיר בדרך היבשה, לספק פרטים, לפרט בעיות.

ציוד נפשי

ה דבר הראשון שכל נוסע למצריים חייב להצטייד בו הוא מצב־רוח מתאים. ליתר דיוק: נכונות נפשית מסויימת.

מאות המטרים המפרידים בין שתי תחנות־הגבול ליד נאות־סיני אינם רק גבול פורמלי בין שתי מדינות ידידותיות.

זהו מעבר מעולם אחד לשני.

מצריים אינה מדינה אירופית. היא שייכת ליבשת אחרת (אפריקה), לתרבות אחרת (הערבית־מצרית), לדת אחרת (המוסלמית), למציאות מדינית אחרת (העולם השלישי). משום־כך, המעבר בנאות־סיני הוא מעבר תרבותי־חברתי־מדיני לא פחות מאשר מעבר גיאוגראפי.

פירוש הדבר: בהתקרבך לגבול, אל תצפה למצוא שם את העולם המוכר לך, בשינויים קטנים. היה מוכן להיכנס לעולם אחר לגמרי.

אם אתה סבור כי העולם שלך הוא מושלם, התרבות שלך היא מושלמת, וכל מציאות אחרת היא בהכרח „מפגרת", „נחותה", „מלוכלכת" — יש רק עצה אחת לך: אל תסע למצריים.

אתה לא תהנה. אתה תסבול. כל הדיעות הקדומות שלך רק תתחזקנה. וחוץ מזה אתה תקלקל את היחסים היקרים בין שתי המדינות, שקמו בקושי כה רב.

אך אם אתה מוכן להרפתקה תרבותית, אם אתה מוכן לפתוח את ליבך ולהיכנס לאיזור תרבותי אחר, שלם וייחודי בפני עצמו — סע.

אל תהיה מוכן להגיד על כל דבר הנראה לך שונה ומוזר: „זה לא בסדר." היה מוכן לשכוח לגמרי את המושגים שלך, ולקבל — למשך הטיול הזה — את המושגים של עם אחר.

במצריים הכל שונה — מושגי־הזמן, הקצב של החיים, המוסיקה, הצבעים, הקולות, הריחות. אם אתה בא בלב חפץ, מוכן לקלוט ולהתרשם, יקרה לך מה שקורה למיליוני תיירים אחרים הבאים למצריים — אתה תוקסם. אתה תתעשר לא רק בחווייה חדשה לגמרי, אלא גם בידיעת עולם אחר.

העצה היא: תן לרשמים להגיע אליך ולעבור עליך, כמו גל בשפת־הים. אל תתנגד לו, אלא התאם את עצמך לקצב שלו. הנה לעצמך להתרשם, להיהנות. רק כשתגיע הביתה, בתום הביקור, נסה למיין את הרשמים ולהסיק מסקנות.

תחנת הגבול

מ עבר הגבול עשוי להימשך בין שעה לשעתיים. הזמן הצפוי: כמחצית השעה בתחנה הישראלית, כשעה וחצי בתחנה המצרית.

אם הגעת לגבול במכונית ישראלית, ומתכוון להמשיך משם במכונית מצרית *, אתה סוחב את מיזוודתך מן המכונית אל הצריף הישראלי, בדרך חולית. אם המיזרת (הערבית־מצרית), לדת אחרת (המוסלמית), למציאות מדינית אחרת (העולם השלישי). משום־כך, המעבר בנאות־סיני הוא מעבר תרבותי־חברתי־מדיני לא פחות מאשר מעבר גיאוגראפי.

פירוש הדבר: בהתקרבך לגבול, אל תצפה למצוא שם את העולם המוכר לך, בשינויים קטנים. היה מוכן להיכנס לעולם אחר לגמרי.

אם אתה סבור כי העולם שלך הוא מושלם, התרבות שלך היא מושלמת, וכל מציאות אחרת היא בהכרח „מפגרת", „נחותה", „מלוכלכת" — יש רק עצה אחת לך: אל תסע למצריים.

אתה לא תהנה. אתה תסבול. כל הדיעות הקדומות שלך רק תתחזקנה. וחוץ מזה אתה תקלקל את היחסים היקרים בין שתי המדינות, שקמו בקושי כה רב.

אך אם אתה מוכן להרפתקה תרבותית, אם אתה מוכן לפתוח את ליבך ולהיכנס לאיזור תרבותי אחר, שלם וייחודי בפני עצמו — סע.

אל תהיה מוכן להגיד על כל דבר הנראה לך שונה ומוזר: „זה לא בסדר." היה מוכן לשכוח לגמרי את המושגים שלך, ולקבל — למשך הטיול הזה — את המושגים של עם אחר.

במצריים הכל שונה — מושגי־הזמן, הקצב של החיים, המוסיקה, הצבעים, הקולות, הריחות. אם אתה בא בלב חפץ, מוכן לקלוט ולהתרשם, יקרה לך מה שקורה למיליוני תיירים אחרים הבאים למצריים — אתה תוקסם. אתה תתעשר לא רק בחווייה חדשה לגמרי, אלא גם בידיעת עולם אחר.

העצה היא: תן לרשמים להגיע אליך ולעבור עליך, כמו גל בשפת־הים. אל תתנגד לו, אלא התאם את עצמך לקצב שלו. הנה לעצמך להתרשם, להיהנות. רק כשתגיע הביתה, בתום הביקור, נסה למיין את הרשמים ולהסיק מסקנות.

תחנת הגבול

מ עבר הגבול עשוי להימשך בין שעה לשעתיים. הזמן הצפוי: כמחצית השעה בתחנה הישראלית, כשעה וחצי בתחנה המצרית.

אם הגעת לגבול במכונית ישראלית, ומתכוון להמשיך משם במכונית מצרית *, אתה סוחב את מיזוודתך מן המכונית אל הצריף הישראלי, בדרך חולית. אם המיזרת (הערבית־מצרית), לדת אחרת (המוסלמית), למציאות מדינית אחרת (העולם השלישי). משום־כך, המעבר בנאות־סיני הוא מעבר תרבותי־חברתי־מדיני לא פחות מאשר מעבר גיאוגראפי.

פירוש הדבר: בהתקרבך לגבול, אל תצפה למצוא שם את העולם המוכר לך, בשינויים קטנים. היה מוכן להיכנס לעולם אחר לגמרי.

אם אתה סבור כי העולם שלך הוא מושלם, התרבות שלך היא מושלמת, וכל מציאות אחרת היא בהכרח „מפגרת", „נחותה", „מלוכלכת" — יש רק עצה אחת לך: אל תסע למצריים.

אתה לא תהנה. אתה תסבול. כל הדיעות הקדומות שלך רק תתחזקנה. וחוץ מזה אתה תקלקל את היחסים היקרים בין שתי המדינות, שקמו בקושי כה רב.

אך אם אתה מוכן להרפתקה תרבותית, אם אתה מוכן לפתוח את ליבך ולהיכנס לאיזור תרבותי אחר, שלם וייחודי בפני עצמו — סע.

אל תהיה מוכן להגיד על כל דבר הנראה לך שונה ומוזר: „זה לא בסדר." היה מוכן לשכוח לגמרי את המושגים שלך, ולקבל — למשך הטיול הזה — את המושגים של עם אחר.

במצריים הכל שונה — מושגי־הזמן, הקצב של החיים, המוסיקה, הצבעים, הקולות, הריחות. אם אתה בא בלב חפץ, מוכן לקלוט ולהתרשם, יקרה לך מה שקורה למיליוני תיירים אחרים הבאים למצריים — אתה תוקסם. אתה תתעשר לא רק בחווייה חדשה לגמרי, אלא גם בידיעת עולם אחר.

העצה היא: תן לרשמים להגיע אליך ולעבור עליך, כמו גל בשפת־הים. אל תתנגד לו, אלא התאם את עצמך לקצב שלו. הנה לעצמך להתרשם, להיהנות. רק כשתגיע הביתה, בתום הביקור, נסה למיין את הרשמים ולהסיק מסקנות.

* בשעה שנכתבים הדברים, עדיין אין אפשרות מעשית לעבור את הגבול במכונית. אילו היתה האפשרות קיימת, ספק אם היה כדאי לנצלה.

שריד מיום־הכיפורים: טאנק הרוס למזכרת בקירבת התעלה

וודה אינה קלה, כדאי לך להצטייד במית־קן־גלגלים. אתה ממלא טופס, מחתים את דרכונך, ועולה על אוטובוס הלוקח אותך אל התחנה המצרית הקרובה.

שם מתחיל עולם אחר — גם מבחינת הביורוקרטיה. אתה נמצא במישרד מצרי, ובו ברגע אתה מרגיש שהכל שונה — היחס, הזמן, הנוהל.

היחס הוא מצויין. אם זהו המגע הראשון שלך עם אנשים מצריים (מילבד השגרירות בתל־אביב, שבה קיבלת את אשרת־הכניסה) — מצפה לך הפתעה נעימה. המצרים הם נינוחים, אדיבים מאד. השוטרים (הם שייכים למישטרת־התיירות המיוחדת, הקיימת במצריים) הם צעירים, נחמדים, אדיבים, במיוחד כלפי הנשים. בעודך ממלא את הטפסים וממתין להחתמת הדרכון אתה יכול לשבת, להתבדח. אך היזהר — חוש־ההומור הישראלי המחוספס אינו מתאים למארחים.

(בשיחה אופיינית, החמיא השוטר הצעיר לצעירה אוסטרלית ואמר לה שהיא דומה לחברתה. הצעירה קראה בעליזות: „אני דומה לה? אתה משוגע!" הצעיר נעלב עד למעמקי נפשו, פניו התעוותו, והוא הפך פורמאלי מאוד.)

בחדר סמוך שוכנת מישטרת־הביטחון, המהדורה המצרית של השב"כ. גם היא אדיבה, ידידותית — וסקרנית.

אחרי כחצי שעה או יותר, חוזרים הדרכונים, והכל בסדר. אתה לוקח את המיזודה ועובר לצריף הסמוך — השייך למכס המצרי.

שם אתה חש בטיב הנורמליזציה. מתייחסים לתייר מישראל כמו לכל תייר אחר, העובר את המכס המצרי. פותחים את המיזודה, מפשפשים. בודקים את הספרים והעיתונים שהבאת איתך, כדי להיווכח שאין הם אסורים מבחינה פוליטית או מוסרית. עיתון המכיל בחורות עירומות, או נערות הלבושות בצורה חושפנית, עלול להיות מוחרם. רוצים לרשום את כמות הכסף שיש עימך (כדי למנוע עיסקות שוק־שחור), מצלמות, רשמי־קול, וכל דבר במעבורת מיוחדת, אך גם שעותיה של זו אינן ברורות.

משום כך כדאי לנסוע לקנטרה, לעבור את התעלה בסירה, ולקחת בצד השני מונית־שירות נוספת.

מחיר המקום במונית־שירות לקנטרה הוא לירה מצרית אחת וחצי. בדיוק, לא פחות ולא יותר. אל תשלם יותר עבור המיזודה, גם אם מישהו דורש זאת!

המחיר האספי (180 לירות ישראליות, עבור נסיעה של 150 קילומטרים, האורכת כשעתיים וחצי (נובע מן המחיר הנמוך של הבנזין במצריים, ארץ המספקת עתה את צרכיה בדלק. המחיר המצרי לבנזין הא כ ר ב ע המחיר הישראלי.

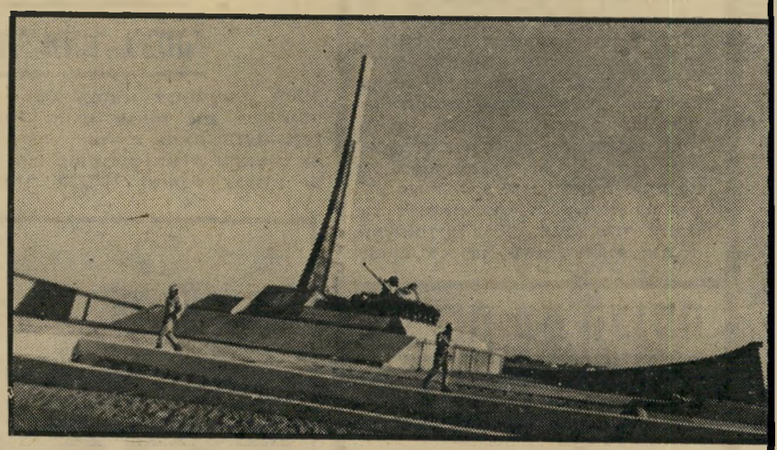
במונית יש מקום לשיבעה נוסעים, מילבד הנהג, בדוחק־מה. כלומר: אילו לקחת את כל המונית לבדך, היית משלם 11.5 לירות מצריות. אך לא כדאי לך — הנסיעה בחברה המעורבת מעניינת. מילבד הנהג מאל־עריש, המעלה בנוסטלגיה מסויימת את ימי התעסוקה המלאה בעירו בימי הכיבוש, תמצא את עצמך במונית עם תלמידים מעזה, הנוסעים ללמוד בקאהיר, בדואים מסיני, ביטניקים שעברו את הגבול. יהיה לך עם מי ועל מה לדבר.

הדרך מעניינת. טיב הכביש — משתנה. החלק שהוחזר למצרים לאחרונה הוא במצב מצויין אוטוסטראדה ממש. משם והלאה — קטעים רעים יותר. הקטע האחרון לפני התעלה — במצב רעוע מאוד.

בקטעים מסויימים מכוסה הכביש חלקית בחולות. בכמה קטעים, בקירבת התעלה, הוא סובל מן הביצות הסמוכות. בקטעים מסויימים יש עבודות של ניקוי ושיפוץ, ורב האבק.

בכל הדרך, אין זכר לכך שפעם היו כאן ישראלים. כל הכתובות והשלטים הישראליים נעלמו כלא היו, מילבד מקום אחד, שבו רשום עדיין על הכביש „עצור". עוברים את הכפרים הבדואיים הזכורים לחיילים שהיו בסיני, באלוזה, רומני. מחזה מיוחד: צריפי נח"ל־סיני, נטושים. ליד התעלה עדיין מונח טאנק ישראלי שרוף.

בדרך: האנדרטה לזכר חצי"ת התעלה

העשוי מזהב. רשימה זו מוחתמת, ועשוייה להיבדק כשאתה חוזר.

חוץ מזה רוצים שתחליף כסף — לפחות 50 דולרים לנפש. אין מקבלים לירות ישראליות. נותנים לך קבלה על ההחלפה. הדבר נועד אף הוא למנוע החלפת כספים בשוק השחור, שם השער גבוה יותר. שמור על הקבלה. בצאתך ממצריים, אם ברצונך להחליף בחזרה כסף מיצרי לדולרים, ייעשה חשבון לפי הימים ששהית שם, יקבעו כמה כסף היית צריך להוציא, ואת העודף יחליפו בחזרה.

משם מוביל בעל תלת־אופניים את המיזודה שלך עד לשער־היציאה של התחנה, במרחק של כמה עשרות מטרים. אתה נמצא במצריים.

אל התעלה

ב שער היציאה ממתינות מוניות־שירות. בדרך כלל הנהגים הם מאל־עריש, ומדברים עברית.

אתה יכול לקחת מקום לקאהיר — אך לא כדאי לך לעשות זאת. קח רק מקום עד קנטרה. כי המכונית יכולה לעבור את תעלת־סואץ רק כאשר פועל הגשר הנייד — וזה קורה רק בבוקר ובערב, וגם אז לא בשעות ברורות וקבועות מראש. הדבר תלוי בתנועת שיירות־האוניות בתעלה. ניתן למכונית גם לעבור כל הדרך עוברת בין דיונות, ובקטעים רבים אתה רואה מימינך את הים הכחול של ברדוויל. אם מזג־האויר הוא נוח, הנסיעה היא תענוג.

חציית התעלה

ב כניסה לקנטרה עלולה המונית להיעצר על־ידי שוטר, המבקש את הזרים להיכנס לבית מישטרת־הביטחון. משום־מה מבקשים למלא שוב טופס, ובו אותם הפרטים כמו בטופס שכבר מילאת בגבול. למי זה מועיל? לאלוהים פיתרונים. הביורוקרטיה המצרית אוהבת טופסים, וטופס נוסף לא יזיק — אך זה עלול לעכב אותך במשך חצי־שעה נוספת.

ולבסוף — התעלה. המונית עוצרת ברחבת־החול שלפני המזח. אתה לוקח את המיזודה (אם לקחת איתך גלגלים, אתה מברך אותם), עולה למעבורת. חצייה התעלה אורכת רק כמה דקות. והיא בחינם. אם אתה מוסר את מיזודותיך לאחד הנערים הרבים — מתוך חולשת־אופי או תאוות־נוחיות — שלם לו רבע לירה (25 גרוש) בשטר או במטבעות. לא יותר — זה הרבה מאד.

(למד להבחין בין שתי מטבעות, שעליהם רשום 10. יש הבדלי בין 10 מילימים (60 אגורות) ובין 10 גרשים (6 לירות ישראליות). הוא הדין לגבי המטבעות של 5 מילימים ו־5 גרשים. הערכים רשומים על המטבעות רק בערבית. בשטרות הם רשומים גם באנגלית. (השטרות הרגילים ביותר: 20 לירות, 10 לירות, 5 לירות, לירה אחת, 50 גרוש, 25 גרוש, 10 גרוש, 5 גרוש.)

היעד: קאהיר, הכניסה לחאן־אל־חלילי

במידבר לקאהיר

א ם אינך רוצה לקחת בצד השני נער־סבל או אינך מוצא כזה (25 גרוש לכל היותר לכל המיזודות שלך, אפילו אם יבקשו פי עשרה!) סחוב את המיזודה בעצמך. עליך לעבור פסים של רכבת — מדחק של כמאה מטרים — ומגיע אל רחובות העיר.

מחיר הנסיעה במונית־שרות מקנטרה לקאהיר הוא שוב לירה וחצי לנפש. אל תתפתה בשום פנים לשלם יותר. אל תתפתה לקחת מונית שלמה לעצמך, אלא אם כן אתה רוצה בכך (11.5 לירות מצריות, בשום פנים לא יותר!) גם כאן מעניין יותר לנסוע בחבורה המגוונת של נוסעים — התלמידים מעזה, שישמחו לדבר עברית במצריים, בדואים מסיני, תושבי קנטרה וארץ גושן.

לעיתים יש מוניות ליד הפסים, בקירבת התעלה. אם אין כאלה, או אם הנהגים שם דורשים יותר מלירה וחצי לנפש, המשך בדרך, עוד כמאה מטרים, אל מרכז העיר. שם יש מוניות־שרות בשפע, במחיר המקובל. עליך רק לחכות עד שהמונית תתמלא.

הנסיעה לקאהיר אורכת כשעתיים (כ־140 קילומטרים), אלא אם כן עוצר הנהג כדי להציע לך משקה, על חשבונו (הוא סומך על כך שתגמול לו בסוף הנסיעה). בדרך כלל יפעיל את הרשם־קול שלו ויש־מיע מוסיקה ערבית, בעוצמת־קול מירבית. כדאי לך להתרגל לכך כבר עתה. אם אתה אוהב מוסיקה ערבית — והיא יפה, כשהאוזן שלך מורגלת או מתרגלת — תהנה מזה. אם לא, אתה עלול קצת לסבול.

הדרך עוברת תחילה בשטח הירוק של ארץ־גושן, פה ושם תראה מוצב צבאי מצרי, מן הסוג הזכור ממילחמת יום־הכיפורים. אם יש לך מזל, תראה שיירת־אוניות עוברת בתעלה — וזהי חוויה מוזרה, כי מרחוק זה נראה כאילו האוניות עומדות על החול.

המשך הדרך הוא במידבר, כימעט מאה קילומטרים של חול. שים לב, בצד שמאל, לאנדרטה הגדולה לכבוד הניצחון במילחמת־אוקטובר. משני עברי הכביש — מחנות צבאיים. מימין: „עיר ה־10 באוקטובר" — עיר שלמה חדשה המוקמת על־ידי הנשיא.

לבסוף אתה מתקרב לקאהיר, מצד צפון־מיזרח. אתה עובר בקירבת נמל־התעופה ונכנס להליופוליס („מצד אל־גדידה", בערבית), אחת משכונות־הפאר של קאהיר, העשוייה להדהים אותך אם יצאת לקאהיר בהרגשה שאתה נוסע לעיר ערבית קטנה ועניה, מעין טולכרם־רבתי.

הדרך מפאתי קאהיר ועד לתחנה הסופית — כיכר רעמסס, בלב קאהיר — עשוייה להימשך אף היא כחצי שעה, ואתה מקבל את הרושם הראשון של קאהיר העצומה, על רחובותיה המפוארים ושכונות־העוני שלה, המוני־האדם והאבק, הארמונות והרחובות הצדדיים הבלתי־מרוצפים, בניינים המישרדים המודרניים, המתנשאים לגובה

(המשך בעמוד 53)

אתה והלירה

לירה ישראלית אחת תשכ"ז

מאת יגאל לביב

אייזנברג מכר את „הבינלאומי"

כדי לממן ההשתלטות על „רסקו"

מכירת „הבנק הבינלאומי הראשון" על־ידי **שאול אייזנברג** נעשתה גם כדי לממן את השתלטות הקבוצה על חברת „רסקו". נראה כי אייזנברג מגביל את סכום הכסף שבדעתו להשקיע ב־ישראל, ובאשר רצתה קבוצתו להיכנס ל„רסקו", החליט שלא להביא לשם כך כסף נוסף לישראל.

הצורך לגייס כסף, נוסף על „בגידת"

משקיע אייזנברג
תרגיל בורסה

מנכ"ל „הבנק הבינלאומי", **בינו צדיק**, שהתלונן ב„בנק ישראל" נגד מעשי קבוצת אייזנברג, שיכנעו אותו להיפטר מן הבנק. חוץ מזה גם חששו מהסתבכות גדולה בעתיד, כתוצאה ממעשי נציגיו בבנק, שהעדיפו ספסרות בבורסה על ניהול סולידי של הבנק.

רצון נציגיו לכפות על בינו צדיק למכור בספסרי הבנק ספסרות בבורסה הביא לתלונת צדיק ל„בנק ישראל". תלונה זו שיכנעה את אייזנברג כי אינו יכול לסמוך על הנהלת „הבינלאומי" שתהיה נאמנה לו, וכי נציגיו בבנק פועלים ללא ידיעתו, בצורה הרפתקנית.

עתה, אחרי מכירת „הבנק הבינלאומי", יכולה הקבוצה לרכוש את חברת „רסקו". התוכנית היא לשלם במזומן עד שמונה מיליון דולר תמורת החברה, ולהלוות לה עוד כ־10 מיליון דולר למימון שוטף. אחר־כך מבקשים למכור את חברות־הבת, בעיקר „ישרס" ולמכור קרקעות, ותוך שלוש שנים לקבל בחזרה,

הבורסה

בדרך של מיסחר במניותיה בבורסה, כ־40 מיליון דולר.

על „רסקו" אין פיקוח של „בנק ישראל", ואייזנברג שולט בהנהלת הבורסה, כפי שהוכיח כשכפה את אישור תשקיף חברת „רסקו".

התרגיל נראה מבטיח יותר.

מה חושבים האמריקאים

על המצב הכלכלי בישראל

לפני ועדת יחסי־החוץ של הסנאט האמריקאי הופיעו עוזר־שר־החוץ **הרולד סאונדרס** והמשנה לתיכנון הסיוע, **ג'וזף ולר**, והביעו את דעתם על צרכיה ומצבה של ישראל. דבריהם לא צוטטו, משום־מה, בכלי־התיקשורת הישראליים, ולהלן עיקרי הדברים:

סאונדרס אמר כי הישראלים ביקשו לשנת 1981 סכום של 3.45 מיליארד דולר, בהעלותם את הבעיות הפנימיות והבינלאומיות הרציניות, כדי לנמק את הכפלת הסכום המבוקש. אחרי בדיקה יסודית החליטו הנשיא ושר־החוץ, כי השילוב של סיוע צבאי וכלכלי בסך 2.785 מיליארד דולר — אותו השיעור כמו בשנה הקודמת, בתוספת אשראי נוסף של 200 מיליון דולר לרכישות צבאיות — יספיקו לצרכיה השוטפים של ישראל, ויאפשרו עליונות ישראלית על כל שילוב של איום צבאי.

הנשיא החליט לתת למצריים סכום של 1.575 מיליארד דולר לצרכים צבאיים, ועוד 750 מיליון דולר סיוע כלכלי, ועוד 274 מיליון דולר לפי חוק־סיוע 480.

הסכום שתקבל ישראל יורכב מ־1.2 מיליארד דולר סיוע צבאי, על חשבון הסכום של 3 מיליארד דולר, שאושר בשעתו כסיוע לנסיגה מסיני. הסיוע הכלכלי בסך 785 מיליארד דולר — שני שלישי ממנו יהיו מענק ושליש הלוואה.

מהסיוע הצבאי, 500 מיליון דולר יהיו הלוואה ללא־ריבית לעשר שנים, ועוד עשרים שנה קרן וריבית. הריבית תהיה בגובה הריבית של הכסף שמגייס האוצר האמריקאי. הריבית על עוד 500 מיליון דולר תימחק, והריבית על התוספת של 200 מיליון תהיה כמו הריבית על האשראי הצבאי בשנה שעברה.

המישנה ולר אמר, כי בשנת 1979 הורע מצבה של הכלכלי של ישראל. הגרעון במאזן התשלומים שלה היה 4.1 מיליארד דולר, 700 מיליון דולר יותר מאשר בשנת 1978. שיעור האינפלציה עבר את מאת האחוזים.

בשנים הבאות יושפע המשק הישראלי מגורמים שאין לו שליטה עליהם, כמו מחירי־הדלק ובניית שדות־התעופה. אלה יתרמו להגברת האינפלציה.

ממשלת־ישראל החליטה על כמה צעדים לבלימת האינפלציה, כמו קיצוץ חריף בתקציב־הפיתוח, הקפאת התעסוקה הציבורית, קיצוץ בסובסידיות להון ולצריכה, וקיצוץ בשירותים הסוציאליים. כן הנהיגה הממשלה מדיניות־אשראי הדוקה, ייקור־ייבוא, שיפור גביית־המיסים והעברת כוחות־עבודה מן השירותים אל הייצור.

דעת האמריקאים היא כי אמצעים אלה, בתוספת הסיוע האמריקאי, ישמרו על חוזקה של ישראל. הרבה תלוי בכושרה של הממשלה הישראלית לבצוע מעשי של ההצעות הכלכליות הללו, וגם בדחייה של רכישות צבאיות, והגדלת יכולתה ללוות כספים בעולם.

המשמעות המעשית של הצעדים הכלכליים היא שהישראלים ישכחו לזמן מה על אפשרות לשיפור רמת־חייהם. שיעור הגידול של הצמיחה הכלכלית בישראל חייב להיות לא יותר משניים־שלושה אחוזים בשנה, כמו ביתר ארצות המתפתחות, בהשוואה לשיעור של חמישה אחוזים בשנה האחרונה. עלולה להיות גם אבטלה מסויימת, ופגיעה חמורה באוכלוסיה כתוצאה מקיצוץ בשירותים.

לישראל יש כיום רמת־חיים דומה לזו של דרום־אירופה. על ישראל להקפיא את הגידול ברמת־החיים, תוך שימת־לב לנושא מרכזי, שהוא: הגברת הייצוא.

האוצר מדפיס

שוב 10 מיליארד

לירות בחודש

האוצר מדפיס ומזרים למשק כל חודש שיבעה עד 10 מיליארד לירות, הנחוצות לו למימון פעולותיו. כמות הזרמה תלוייה בגביית המיסים ומכירות האג"ח.

בחודש מארס היתה גביית־שיא של 30 מיליארד לירות מיסים וממכירות אג"ח, כיוון שהיה זה סוף השנה התקציבית. שילטונות־המס מניחים כי החל באפריל יירדו ההכנסות הללו ל־20 מיליארד לירות בילבד, בעוד ההוצאות יגדלו בשני מיליארד לחודש לתוספת־היוקר החדשה.

הכמות האדירה של הכסף המודפס תחיש את האינפלציה, שתחזור לרמה של 10% ויותר לחודש.

נפתחו תיקים חסויים

על העלמת מס

של מאיר לנסקי

השופט המחוזי בלאס־וגאס, **רוג'ר פולי**, הורה לפתוח את כל תיקי־החקירה החסויים משנת 1970—1971 של חבר־המושבעים הגדול, שהאשים את **מאיר לנסקי** ושותפיו לבעלות על

שפוט לנסקי
חולה ניצחי

מלון „פלמינגו" בלאס־וגאס (שהיה גם קזינו) בהעלמת הכנסות. השופט נענה לבקשת פרקליט־המחוז.

שילטונות מס־ההכנסה האמריקאיים הצטרפו אף הם לבקשה, כדי לאפשר לנאשמים לעיין בחומר, מכיוון שהם צפויים לתביעות בבית־הדין למיסים. תיקים החסויים כוללים את העדויות של סוכנים חשאיים של מס־ההכנסה האמריקאי, שעתה ייחשפו.

חומר־התיקים ישמש גם תביעה שהוגשה במיאמי נגד **סם ואתל כהן**, שהיו שותפים ב„פלמינגו", ואשר נתבעו עם **מוריס לנדסבורג** ממיאמי ועם מאיר לנסקי, על העלמות־מס. המישפט נגד כהן ולנדסבורג עדיין מתנהל, ונגד לנסקי טרם החל, בגלל סיבות־בריאות של לנסקי.

חקירות מס־הכנסה

משותקות

מחלקת־החקירות של מס־ההכנסה, שטיפלה בשעתו ב־150 תיקים לשנה לערך, ירדה עתה לממוצע של 100 תיקים, ביגלל פיטורי־עובדים שנכפו עליה, כחלק מצימצום המנגנון הממשלתי. במחלקה נותרו כמאה עובדים בילבד, המטפלים, נוסף על תיקי־חקירה, גם בתיקי עבירות טכניות, כ־20 אלף במיספר.

אל המחלקה מגיעים אלפי תיקים לחקירה יסודית מכמה מקורות. המידגם מספק כשליש התיקים, המודיעין עוד כשליש, והיתר באים מפקידי־שומה אחרים. הלחץ על המחלקה לטפל בתיקים גובר כל העת, ואין היא מסוגלת להיענות אפילו לאחוז אחד מהמוצע לה.

בל"ל ניו־יורק מסייע

לעצרת זיבוטינסקי

סגן „נשיא בנק לאומי טראסט קומפני" בניו־יורק, **מרדכי הכהן**, שלח בימים אלה הזמנות להשתתפות, תמורת 1000 דולר לאיש, בארוחת־ערב חגיגית לכבוד זאב ז'בוטינסקי. הארוחה תתקיים במלון „ואלדורף־אסטוריה". ההזמנות, וגם שיחות־הטלפון הכרוכות בהיארגון נעשו ממישרדי „בנק לאומי", ועל חשבונו.

הכהן אירגן כבר מסעי־תרומות לאירגון „ישראל הצעירה", המקורב לצעירי המפד"ל וגוש־אמונים.

קבוצת מיפעלי

„נירוסטה" צופה

יציאה מהמשבר

קבוצת מיפעלי־המתכת „נירוסטה", „אלחלד", „ראס" „נוע", מיפעלי מתכת, „סבנוע" ו„גלגלי ראס", הנמצאת בבעלות משותפת, מקווה להיחלץ ממצבה הקשה, שנגרם על־ידי המשבר בתעשיה בכלל, ופשיטות־מס־ההכנסה ומס־ערך־מוסף, שחשפו העלמות של ניכוי מס־הכנסה של 1.7 מיליון לירות, והעלמות מע"מ של יותר ממיליון.

המיפעלים שייכים למישפחת **אבי זלצמן, שלמה פלינט והנס ברבלק**. אחרי פטירתו של זלצמן החל ריב בין יורשיו, שגבר ביגלל המחסור בכספים לפיצויים לאלמנה. המיפעלים מנוהלים כיום על־ידי ברבלק, ועל־ידי **יגאל זונשטיין**, חתנו של פלינט, שנפטר אף הוא. המיפעלים מעסיקים כמאה עובדים, ומחזרם כ־25 מיליון לירות בשנה. המיפעלים מחזיקים למען המישפחות המנהלות שלהן, בין היתר, שלוש מכוניות „דודג' דארט", שתי מכוניות „אאודי" ו„אלפא רומיאו" אחת.

יגאל זוננשטיין אמר כי המצב הקשה נובע ממצב המשק בכלל, וכי אי־התשלום למס־ההכנסה ומע"מ נגרם על־ידי אי־תשלום חובות למיפעלים.

עיסקת „יצוא

לוליים לניגריה

לוליים ישראלים בשווי של 1.5 מיליון לירות שטרלינג „ימכרו לניגריה על־ידי חברת „אונגר סוכנויות". החברה מוכרת בישראל לוליים ב־200 מיליון לירות לשנה, והתגברה על משבר היצוא שנגרם בגלל ההפיכה באיראן, שהיתה שוק מרכזי לחברה.

החברה פיתחה מערכות לוליים משוכללות, המאפשרות הכנסת 35 קילו עופות למטר מרובע, לעומת 18 קילו בלוליים באירופה. כמו כן הנהיגה ניצולת מזון ביחס של 2 קילו תערובת לקילו בשר, לעומת יחס של 3 לאחד באירופה. החיסכון בתערובת בלבד הוא כמיליון לירות לשטח לול של דונם. גם התמותה בלוליים הישראלים היא בשיעור 2%, לעומת 8% באירופה. העיסקה עם ניגריה תתבצע בכמה שלבים. בשלב הראשון ייוצאו לוליים בחצי מיליון לירות שטרלינג.

גורן רכש מחצית

„לידו ים־המלח"

יועץ־המלונאות **חגי גורן** רכש את מחצית המניות בחברה „לידו ים־המלח", אשר לה זכיון ממינהל־מקרקעי־ישראל ל־30 דונם, הכוללים את הלידו בתוך ים־המלח. החברה מתכוונת לפתח את המלון ולהפכו למלון של מרפא ותיירות.

הליכוד אבוד. מה יבוא במקומו?

ממשלת מעבר

ה ממשלה הזאת הפכה ממשלת־מעבר. לא להלכה, אבל למעשה.

כל הסקרים מוכיחים כי אין היא מייצגת עוד אלא מיעוט בציבור. שר־הביטחון, שהוא תמיד מס׳ 2 בממשלת־ישראל, הביע לה אי־אמון פומבי. בכמה ממיפלגות הקואליציה קיימת תכונה גלוייה להפלתה.

העולם כולו מתייחס אליה כאל ממשלה גוועת, שאין לה סיכוי לי־חי את המדינה אחרי הבחירות.

ממשלת־מעבר כפופה למיגבלות מסויימות, חוקיות ומוסריות.

מיגבלה חוקית: אין להתפטר ממנה. כל חבריה חייבים להמשיך בתפקידיהם, עד להחלפתה כולה.

מיגבלה מוסרית: אל לה לקבל החלטות בעניינים גורליים, העלולים להעמיד את הממשלה הבאה לפני עובדות מוגמרות, הנוגדות את כוונותיה.

המיגבלה הראשונה צריכה למנוע בעד עזר וייצמן מלהתפטר מתפקידו כשר־הביטחון.

המיגבלה השניה צריכה למנוע בעד הממשלה מלהקים התנחלויות חדשות, ובעיקר מלאכזם את הכתים בחברון ביהודים.

■ ■ ■

ה פצצה הגדולה של עזר וייצמן, בתוכנית מוקד בטלוויזיה, היא רק אחד הסימנים לכך שימיה של ממשלה זו עלולים להיות ספורים.

היא מעוררת שלוש שאלות דחופות:

ראשית — האם אכן תיפול ממשלה זו לפני זמנה?

שנית — האם זה טוב לעם־ישראל?

שלישית — מה יקום במקומה?

■ ■ ■

מ משלה ישראלית יכולה ליפול רק באחד משני מיקרים: או שראש־הממשלה רוצה בכך או שאחת ממיפלגות הקואליציה מחליטה לנטשה.

דויד בן־גוריון הפיל את ממשלתו ב־1961, בשיא פרשת־לבון. יצחק רבין הפיל את ממשלתו ב־1977, ביגלל שיקולים השמורים עדיין עימו.

אין כל סימן לכך שמנחם בגין רוצה להפיל את ממשלתו. להיפך, כל הסימנים מעידים שמנוי וגמור עימו להחזיק מעמד עד הסוף המר.

נותרה האפשרות השניה: שאחת ממיפלגות הקואליציה תפרוש ממנה, ובכך תשלול ממנה את הרוב בכנסת.

לכך יש שוש מועמדות: המיפלגה הדמוקרטית, המיפלגה הדתית־לאומית והמיפלגה הליברלית.

כל אחת מהן יכולה להפיל את הממשלה.

מי מהן מעוניינת בכך?

■ ■ ■

ה מיפלגה הדמוקרטית היא בדיחה המהלכת על 12 — רגליהם של ששת נאמניה האחרונים, שרידי־השרידים של ד״ש וצ״ל — זיכרונה לא לברכה.

למיפלגה זו אין שמץ של סיכוי לגבור על אחוז־החסימה בבחירות הקרובות. לכך אורה, אין לה, על כן, שום עניין להביא לפירוק הכנסת הנוכחית, המעניקה לה שישה מושבים נוחים במליאה, שלושה מושבים ליד שולחן־הממשלה, שני תיקים של שרים ותפקיד של סגן־ראש־ממשלה.

אבל במיפלגה זו יש לפחות איש אחד הרואה את הנולד: שמואל מ׳ תמיר (כצנלסון).

הבדיחה הישראלית מספרת על זוג פרועשים, היוצאים מקולנוע. אומרת הפרועשית לפרועש: נלך הביתה ברגל או שניקח כלב?

תמיר נמצא במצב דומה. הוא דואג עתה למקומו בכנסת הבאה ובממשלה הבאה. איך עושים זאת כאשר למיפלגתו אין סיכוי להכניס אף חבר אחד לכנסת?

איך משחקים פוקר כשאין קלפים?

אלא שיש קלף אחד בידו של תמיר: היכולת להפיל את הממשלה הנוכחית.

הנה מיכרז מטעם תמיר: מי מוכן למכור מקום בטוח ברשימת־מועמדים לכנסת ומקום טוב בממשלה הבאה, תמורת הפלת חי־ממשלה מייד?

איש אינו מתלהב לעיסקה כזאת. כי איש אינו שש לקראת האפשרות שיצטרך לשבת ליד שמואל תמיר. אבל ההצעה קיימת, ומישהו — שימעון פרס, עזר וייצמן או

עזר וייצמן ושימעון פרס: למה נועדה הפצצה?

שימחה ארליך — יכול להחליט, ברגע של חולשה, לקבל אותה.

■ ■ ■

ה מפד״ל? היא מיפלגה רציונית יותר לאין שיעור. היא המיפלגה הישראלית בה״א הידיעה — מיקצועניות, ציונית, תועלתית. היא תמכור את הסבתא שלה, אם המחיר הוא נכון.

אין למפד״ל שום חשק לשקוע בביצה יחד עם הליכוד. היא מוכנה בכל רגע לקפוץ מן העגלה. אבל יש לה בעייה: היא חוששת שמא המערך לא יהיה זקוק לה להקמת הממשלה הבאה, שמא יזכה המערך, חלילה, ב־61 מנדאטים?

שמא יציעה בגין בכישוף שבה נכשל דויד בן־גוריון הגדול כל ימיו: להבטיח למפא״י רוב ציבי?

על־כן הציעו ראשי־המפד״ל לשימעון פרס הצעה, שלא קל לסרב לה: להפיל את הממשלה תמורת כריתת ההסכם הקואליציוני הבא, עוד לפני הבחירות.

המפד״ל רוצה שהמערך יבטיח לה את כל מישרותיה הנוכחיות, בלי קשר לתוצאות הבחירות.

יתכן מאוד ששימעון פרס עצמו היה מסכים לכך בלי היסוס. אך מפ״ם מתנגדת, וגם במיפלגת־העבודה יש לכך התנגדות רבה. יתר על כן, עיסקה ציונית כזאת עלולה לפגוע קשה בסיכויי המערך בקלפי.

אך הרעיון עדיין קיים. בניגוד לאופיו, עשוי שימעון פרס לעשות פעם משהו שאינו שיגרתי, המחייב כוח־החלטה. מה גם שבחירות לאלתר יחסכו לו מאבק גדול נוסף על הבכורה במיפלגתו.

■ ■ ■

א ך **המזעמרת** הסבירה ביותר להפלת הממשלה היא, כמובן, המיפלגה הליברלית. ולכך נועדה הפצצה של וייצמן.

מצב המיפלגה הליברלית הוא בכי רע. היא מעורערת והרוסה מבפנים. אין בה אף אישיות אחת המסוגלת לעורר בציבור יותר מאשר פיהוק או חיוך. אם תישאר בליכוד, תלך עימו לאבדון. אם תתייצב בבחירות לבדה, היא עלולה לרדת לדרגת מיפלגה־זוטא.

מבחינת התכנים, היא איבדה את עולמה מזמן. בענייני־חוץ בגדה במסורת המתונה, שציינה את הציונים־הכלליים. בעניינים בגדה בצביעות — חבורה של יחידים, שהתנתקה מן המיפלגה ומתקיימת על־ידי מיפלגת־מרכז חדשה, בהנהגתו הכאריזמטית של עזר האגדתי, שבה יהוו הליברלים את עמוד־השדרה — לזו יהיה סיכוי ממשי. היא תוכל לחזור לתדמית השפוייה, להשיב תשובות של ממש ביניניי חוץ ופנים. היא תוכל למשוך אליה את המוני המאוכזבים של הליכוד ושל ד״ש, שנשארו בלא כתובת, ושאינם ששים חזרה אל מיפלגת־העבודה הבלתי־מתוקנת. היא תהווה שותפה כימעט־אוטומטית לקואליציה עם המערך בממשלה הבאה, תוך חידוש הברית ההיסטורית של מפא״י והציונים־הכלליים, ששלטה בשנות ה־50׳. היא עשויה — הוי חלום מתוק! — להשאיר את המפד״ל בחוץ.

אם אכן יתפתחו הדברים בכיוון זה, עשוייה המיפלגה הליברלית לפוצץ את הקואליציה הקיימת, את הליכוד ואת ממשלתו.

■ ■ ■

ה אם נפילת הממשלה הנוכחית טובה לעם־ישראל?

על שאלה זו ניתן להשיב באופן פסקני: **ה״ן.**

מבחינה פנימית, ממשלה זו היא אסון. בשטח החברתי, היא מכינה שואה. מבחינה לאומית־מוסרית, האנדרטה שלה היא פסל היורד האלמוני.

בזירה המכרעת של קיומנו, השלום, ממשלה זו אינה מסוגלת עוד לעשות דבר חיובי. במיקרה הטוב ביותר תביא לקיפאון, במיקרה הרע ביותר תביא להתמוטטות השלום שכבר הושג.

ייניפנים בגדה בציבור בוחריה — הבורגנות הזעירה, האיכרים, התנוונים.

והנה בא וייצמן, ומציע לעיניה פיתוי גדול.

מיפלגת־מרכז חדשה, בהנהגתו הכאריזמטית של עזר האגדתי, שבה יהוו הליברלים את עמוד־השדרה — לזו יהיה סיכוי ממשי. היא תוכל לחזור לתדמית השפוייה, להשיב תשובות של ממש ביניניי חוץ ופנים. היא תוכל למשוך אליה את המוני המאוכזבים של הליכוד ושל ד״ש, שנשארו בלא כתובת, ושאינם ששים חזרה אל מיפלגת־העבודה הבלתי־מתוקנת. היא תהווה שותפה כימעט־אוטומטית לקואליציה עם המערך בממשלה הבאה, תוך חידוש הברית ההיסטורית של מפא״י והציונים־הכלליים, ששלטה בשנות ה־50׳. היא עשויה — הוי חלום מתוק! — להשאיר את המפד״ל בחוץ.

אם אכן יתפתחו הדברים בכיוון זה, עשוייה המיפלגה הליברלית לפוצץ את הקואליציה הקיימת, את הליכוד ואת ממשלתו.

■ ■ ■

ה גרוע ביותר הוא אותו הלוך־רוח, ידוע לנו מלפני שלוש שנים.

אז שטפה את הארץ רוח כימעט־היסטרית, שאמרה: „מוכרחים להפיל את ממשלת־המערך! לא חשוב מה יבוא במקומה! אפילו הליכוד טוב יותר! אפילו ד״ש, למרות שאין לה תשובה אף לאחת מן השאלות העומדות לפני המדינה! הרעיקר הוא להחליף את השילטון!״

ובכן, השילטון הוחלף. והסתבר כי „אפילו הליכוד״ אינו יותר טוב. להיפך. קרה אסון.

עכשיו שוב מתחיל גל היסטרי מעין זה: „מוכרחים להפיל את ממשלת־הליכוד! לא חשוב מה יבוא במקומה! אפילו המערך הוא טוב יותר! העיקר הוא להחליף את השילטון!״

אכן, חשוב מאד להחליף את השילטון. בהחלט. על כך אין ויכוח. אך בכך לא די. **הליכוד אבוד. עכשיו הכי תלוי בטיב השינוי!**

פניה הם כפני המישלחת שנסעה לוושינגטון: מנחם בגין, יצחק שמיר ויוסף בורג. אם נוסיף לכך את אריק שרון, יצטייר פרצופה האמיתי — ממשלת הימין הקיצוני, הקנאי, העקר, חסר־התוחלת.

אם תחזיק ממשלה זו מעמד עד לבחירות בארצות־הברית, הרי זה רע. אם תחזיק מעמד גם לאחר מכן, ייווצר מצב הרה־אסון.

ממשלה זו צריכה ליפול, ויפה שעתיים קודם.

■ ■ ■

ב רור כי ממשלה זו תיפול במוקדם או במאוחר. וברור שיבעתיים שהיא לא תתקיים אחרי הבחירות הבאות.

לכן השאלה החשובה ביותר היא דווקא השלישית:

מה יבוא אחריה?

יש כמה אפשרויות, ורובן עגומות.

במיקרה הרע, תקום מחדש הי־ממשלה אשר נפלה במאי 1977 לשימחת הציבור כולו.

ממשלה כושלת של המערך, ללא דרך לאומית וחברתית, בשותפות עם המפד״ל. ממשלה של ריפיון ושחיתות, כפייה דתית ונסיגה חברתית. ממשלה של קיסאון בענייני חוץ („לעולם לא נסיגה לגבולות 67׳! לעולם לא מדינה פלסטינית! לעולם לא הידברות עם אש״ף!״) בתוספת מליצות ריקות („פשרה טריטוריאלית״) שכבר הופרכו לחלוטין. ממשלה אחוזת פחדים מפני גוש־אמונים, שיתחבר אז מחדש עם המוני הקנאים של חרות.

החלפתו של שימעון פרס ביצחק רבין אינה משנה כהוא זה.

תמונה זו לא תשתנה גם אם יתווסף לקואליציה מרכיב ליברלי־ימני, נוסח שימחה ארליך.

משום־כך יש עניין בדבריו של עזר וייצמן, כאשר דיבר באותו שידור על „שידוד מערכות״.

(אני מקווה שלא התכוון למערכת־שוודים, אף שביטא את המילה בשי״ן ימנית.)

שידוד־מערכות טכני־מכני — העברת מיפלגה מגוש א׳ לגוש ב׳ — אינו מעניין.

אך יש עניין בשידוד־מערכות אמיתי.

כלומר: היערכות מחדש של הכוחות והבוחרים בארץ, על פי מצעים של ממש: מחנה יוני מתון מכאן, מחנה ניצי קנאי מכאן. מחנה שמרני־ליברלי של מרכז־ימין מכאן, מחנה ליברלי־סוציאלי של מרכז־שמאל מכאן.

זה מכבר זקוקה המדינה לשבירה כזאת של הכלים הישנים, ולעיצובם של כלים חדשים, אשר יאפשרו ויכוח־של־ממש ומאבק דמוקרטי של ממש על דרכה של המדינה. אם יכולים מהלכיו של עזר וייצמן להביא לראשיתו של תהליך כזה, הרי תהיה בהם ברכה.

בהעדר תהליך כזה, יש לדאוג לכך שכוחות השינוי, השלום והצדק החברתי יתגבשו ויתחזקו, במידה שתעניק להם כוח־השפעה על הממשלה הבאה.

■ ■ ■

ה גרוע ביותר הוא אותו הלוך־רוח, ידוע לנו מלפני שלוש שנים.

אז שטפה את הארץ רוח כימעט־היסטרית, שאמרה: „מוכרחים להפיל את ממשלת־המערך! לא חשוב מה יבוא במקומה! אפילו הליכוד טוב יותר! אפילו ד״ש, למרות שאין לה תשובה אף לאחת מן השאלות העומדות לפני המדינה! הרעיקר הוא להחליף את השילטון!״

ובכן, השילטון הוחלף. והסתבר כי „אפילו הליכוד״ אינו יותר טוב. להיפך. קרה אסון.

עכשיו שוב מתחיל גל היסטרי מעין זה: „מוכרחים להפיל את ממשלת־הליכוד! לא חשוב מה יבוא במקומה! אפילו המערך הוא טוב יותר! העיקר הוא להחליף את השילטון!״

אכן, חשוב מאד להחליף את השילטון. בהחלט. על כך אין ויכוח. אך בכך לא די. **הליכוד אבוד. עכשיו הכי תלוי בטיב השינוי!**

צחצח עם טילאק

Teelak

טילאק
שומרת על בריאות השיניים ומגינה על אמאיל השן

טילאק
מסירה כתמי ניקוטין, תה וקפה, מסירה אבן שן ומונעת עששת

טילאק
לנשימה רעננה

טילאק

משחת השיניים לכל המשפחה

להשיג בכל בתי מרקחת, פרפומריות ורשתות שיווק

דיסקו בע"מ

במדינה

העם

יום־העצמאות תש"ם

הדגש עובר מיום העצמאות אל יום־האזכרה

אשר לפניו

חגים לאומיים אינם נולדים על פי תכתיב. הם משתרשים בלב העם, עוברים גילגולים מגילגולים שונים, לובשים צורה ופושטים צורה. רק אחרי זמן רב הם מתייצבים ומקבלים לבוש קבוע — כמו חגי־ישראל העתיקים.

ימי־העצמאות של ישראל אינם יוצאים מכלל זה. הם החלו כחגיגות לאומיות גדולות, כאשר המונים יצאו לרחוב, הצטופפו, עלזו וחגגו באופן ספונטאני. לאחר מכן בא המיצעד הצבאי הגדול ובלע את כל שאר חלקי החג, עדות ל־מיליטריזם שהשתלט על המדינה בתקופת דויד בן־גוריון. כאשר בוטל המיצעד מטעמי תקציב, וגם כחלק מן הדה־בן־גוריוניזציה של המדינה, הפך החג ליום של פיקניקים.

רגש אמיתי. ביום־העצמאות תש"ם החל בולט אופי חדש של החג.

בצורה מוזרה, עבר כובד־המישקל מיום־העצמאות עצמו ל־יום שלפניו — יום האזכרה לחללי צה"ל.

בניגוד ליום־העצמאות עצמו, שנשאר בלי תוכן של ממש, יום־האזכרה הוא בעל תוכן אמיתי. ברחבי הארץ התקבצו מבוגרים וילדים בשדות־הקרב של מילחמת־העצמאות, בבתי־הקברות של החללים, ליד גרוטאות המשוריינים ההרוסים, וקיימו טכסי־אזכרה.

הדמעות של המישפחות השכולות, ביניהן מישפחות החללים של מילחמת העצמאות, שביכו את בניהן אחרי 32 שנה בכאב שלא פחת, הזכירו גם לאחרים כי אין זה טכס פורמלי, כדי לצאת ידי חובה, אלא יום של גורל.

צפירות־האזעקה, הקוראות לציבור לעמוד דום לזכר החללים, מעוררות בלב כל אדם רגש אמיתי, ספונטאני, בלתי־מזוייף.

בערב של אותו יום מתחלף הכאבל הלאומי בן־רגע בשימחת־העצמאות — וגם מעבר זה הוא אמיתי ובלתי־מזוייף. כמו האזכרות בבוקר, כך גם טכס־המשואות בהר־הרצל, אף שהוא מסוגנן וקבוע, עדיין מעורר תגובה אמיתית בציבור.

מהרחוב לטלוויזיה. תכונה אחרת של יום־העצמאות, כפי שהתגבשה בשנה זו: הטלוויזיה תפסה את מקומה כשדה־האירועים העיקרי, וכימעט הבילעדי, של החג. בעוד שברחוב שררה אנדרלמוסיה, בידור קלוקל וחסר־ערך, שיעמום ועייפות, בלט על המיקרע הרגש האמיתי של חג־העצמאות.

אחרי תוכנית מצויינת, חציספונטאנית וחצי־מבויימת, של שירים וריקודי־עם, בבימויו המוצלח

נשיא נבון
לבבי

יו"ר ברמן
הגיוני

רמטכ"ל איתן
שיגרתי

ראש־ממשלה בגין
מלאכותי

של אנטואן צאלח, שהעלתה את ארץ־ישראל היפה של אז בדמות הצעירים הרוננים של היום, הוקרן פרק מן הסידרה על הציונות, פרי עמלם של יגאל לוסין וחבריו. בניגוד לחששות, היה זה פרק מרתק, מלא מידע חדש, מאופק בהתבטאות ומאוזן ככל הניתן בנסיבות הנתונות. הוא נתן לדור החדש ולוותיקים מושג על התהליך המורכב והמסובך שהוליד את המדינה.

יום־העצמאות תש"ם לא היה יום של ריגה ועליצות. אך הוא היה יום של התייחדות עם אותו נכס בלתי־נתפס, הנשכח בשאר ימות השנה: עצמאות ישראל.

ארבעה בנים

אחד הגיוני, אחד לכאן, אחד מיאכותי, את שיגרתי — ארבעת הבנים של הגדת העצמאות

ארבעה מנהיגים השתקפו בערב
(המשך בעמוד 33)

הופיע ספר חדש

מ. גבריאל רוזנבאום

התמונה המדברת

יש לך חבר שאבין עניין??

תני לו הערב
את הספר המשגע

מילים זרוקות

כתובות קיר עסיסיות
כמו שהחברה כותבים

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה: א. ערמוני, טל. 292026 (03)

פגישות עם סארטר

מאת **אורי אבנרי**

ה מילים שנחרטו בזיכרוני היו: „אדוני, אתה מגולל אבן מליבי!"

ביקרתי אצל ז'אן־פול סארטר בראשית 1959, בלוויית עמוס קינן. ידידתו של קינן, הסופרת כריסטיאן רושפור, סידרה את הפגישה.

סארטר גר אז ברחוב בונאפארט מס' 42, לא הרחק מכנסיית סאן־ז'רמיין־דה־פרה. (לאחר מכן עבר לסביבה שקטה יותר, ברובע מונפארנאס).

הייתי בפאריס בדרכי חזרה לארץ, אחרי שהייה בניו־יורק. נפגשתי שם לראשונה בגלוי עם מנהיג ערבי בכיר: המדינאי ה־עיראקי האשם ג'וואד, שנתמנה כעבור כמה ימים כשר־החוץ של עיראק, במישטרו של עבדל־כרים קאסם.* דיברתי עימו על הקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה (שהיו אז בידי ירדן ומצריים) ועל היחסים בין ישראל והתנועה הלאומית הערבית.

סארטר, נמוך־קומה וממושקף, פוזל קימעה בעיניו הירקרקות, קיבל את פני באדיבות צרפתית קרירה. סיפרתי לו על פגישתי עם ג'וואד והגשתי לו תרגום צרפתי של המינשר הערבי, המיסמך ש־פורסם שנתיים לפני כן על־ידי הפעולה השמית, ושבחיבורו השתתפתי יחד עם נתן ילין־מור, בוּבּר ואחרים. הסברתי לסארטר שאנו דוגלים בכריתת ברית היסטורית בין ישראל והתנועה הלאומית הערבית, כדי לכונן מרחב מאוחד ונייטראלי.

סארטר ישב בשקט, העיף מפעם לפעם מבט במינשר, והקשיב. אחרי כחמש דקות אמר את מילותיו הראשונות, שהדהימו אותי:

„אדוני, אתה מגולל אבן מליבי!"

„סימפאטיה פורמלית"

מ אותי הרגע נשרה ממני האדיבות הקרירה, ובמקומה בא יחס אחר לגמרי. סארטר, איש־הרוח, התעורר לחיים. הוא הסביר לי את סיבת רגש־ההקלה שלו.

„אני הזדהיתי במשך כל חיי עם הרעיון הציוני," אמר. „האמנתי שזהו מיפעל גדול ומתקדם. בעיני זה היה אחד הרעיונות היפים של המאה ה־20. אני שונא את האנטישמים. אני יודע מה עשה היטלר ליהודים. כשקמה מדינתכם, הרגשתי בליבי שזה יום גדול, שהנה נעשה מעשה גדול של צדק היסטורי."

הוא הסתכל בי בעיניים עצובות. „והנה, עברו כמה שנים. מדינתכם הלכה בדרך המנוגדת לכל נימי נפשי. אתם אחת המדינות השוביניסטיות ביותר בעולם. דבק בכם מיליטריזם מכוער ומסוכן. אתם בני־בריתם של כל היסודות הראקציוניים, האימפריאליסטיים ואף הפאשיסטיים בעולם. אתם עומדים בשורה אחת עם מדכאי אלג'יריה.**

„אתם רומסים את המיעוט הלאומי שלכם, כפי שרמסו את היהודים במשך אלפי שנים. אתם מתייחסים בציניות אכזרית לטראגדיה של הפליטים הערביים — אתם, בני היהודים שהיו עם הפליטים בה"א הידיעה!

„נוכחתי לדעת שעזרתי לחקים עוד מדינה שוביניסטית קטנה אחת.

„מה הייתי צריך לעשות? אין אני יכול למתוח בגלוי ביקורת על מדינתכם, פן יתקבל הדבר כאילו אני עוזר לאנטישמים, שונאי־נפשי. איני יכול לעזור למדינתכם, כי כל מעשיה מתנגדים למצפוני.

„לכן אני יושב בשקט מן הצד. אני שומר על יחס של סימפאטיה פורמלית.

„לכן אני גם כל־כך מתרגש כשאני שומע את דבריך. אם ישנם בישראל עצמה אנשים המתנגדים לדמות הנוכחית של המדינה שלכם, והמבקשים לשנות אותה ברוח זו — הרי ניתנת לי האפשרות להזדהות עם המדינה מבלי להזדהות עם מעשיה הנוכחיים. לכן אני מודה לכם!" ובמחווה ספונטאנית, שקצת הביכה אותי, הושיט לי את שתי ידיו.***

סארטר התעמק במיסמך שהגשתי לו. היה זה תעוזה אסתיי לראות כיצד אחד המוחות הגדוליים של הדור ניגש לבחון רעיון שנודע לו רק כרגע, מגלגל אותו לכאן ולכאן, ומבין מייד את המשמעות המרחיקה־לכת הנובעת ממנו בכמה כיוונים בעת ובעונה אחת. (מה גם שבישראל לא נערך מעולם ויכוח רציני על מיסמך זה, שהיה — לדעתי — אחד החשובים שהופיעו ב־30 השנים הראשונות של המדינה.)

„אני רואה שאינכם משתמשים במונח ‚המזרח התיכון'," אמר. „זה נכון לגביכם. זהו מונח גיאוגראפי של אדם אירופי." הסברתי לו את הסיבות שהניעו אותנו ל־השתמש במונח „שמי" כהגדרה למרחב שלנו.

הוא הפסיק אותי בתנועת־יד ערנית. „זה ברור לגמרי," אמר, „רוב העמים באיזור שלכם מדבּרים שפות שמיות."

הוא גם הסכים מייד עם הנחה היסודית של המינשר, שקיימת בישראל אומה עברית חדשה, שהיא חלק מן העם היהודי. „רק הגדרה כזאת, והקביעה שאתם רוצים את עצמכם כחלק מתנועת־השיחרור של האיזור כולו, יתנו בסיס לקיום ה־מדינה," העיר.

מוחו כבר תר הלאה, לפיונות אחרות של הבעייה. הקביעה שבישראל קיימת אומה חדשה, שהיא חלק מן היהדות ה־עולמית, נראתה לו גם כפיתרון לבעייתם של יהודי העולם. הם יוכלו לשמור על זיקה הדדית עם ישראל, מבלי להיות אחר־אים למדיניותה. כך ייגאלו יהודי ברית־המועצות מן המיצר שלתוכו נקלעו, כאשר הם מוחזקים כאחראיים למעשיה של ישר־אל.

במייוחד עניינה את סארטר בעיית מעמ־דה של ישראל במאבק הביגושי העולמי, אף שהתרחק מברית־המועצות, בעיקבות הפלישה להונגריה, בלטה בדבריו נימה אנטי־אמריקאית מובהקת.

הסברתי לו שרק איחוד מרחבי, אשר יחסל את מילחמת־האחים של העמים ה־שמיים, יאפשר את סילוק הגושים הזרים מן המרחב ואת כינונה של מדיניות ניטרא־לית אמיתית במרחב כולו.

„יש צורך לחיפרד מן הגושים הגדולים," קבע. „אחרים חייבים לחיפרד מרוסיה. אתם חייבים ל־היפרד מאמריקה."

הזכרתי שעם ראשי הפעולה השמית נמנה ילין־מור וכמה אישים אחרים מצמ־רת לח"י, שהעלו עוד בשנות ה־40' את הרעיון של „ניטראליזציה של המיזרח־התיכון". להפתעתי, גילה סארטר בקיאות רבה בפרשה זו, והסתבר כי בשנות־המאבק קיים קשר הדוק עם לח"י.

„מה המצע הרעיוני שלכם בשטח ה־חברתי?" חקר.

הסברתי שאנחנו מתנגדים לקומוניזם וּ־לקאפיטליזם גם יחד, וכי איננו רוצים לא במדינה של מישטרה חשאית ולא במדינה של אנארכיה חברתית. לנגד עינינו עומד מישטר שיהיו בו גם יסודות סוציאליסטיים וגם יסודות של ליברליזם והומאניזם — מישטר שיספק למשק תיכ־נון ממלכתי מיסגרתי, כדי לכוון את מאמצי הפרט בכיוון הרצוי לטובת הכלל, אך המאפשר לפרט חופש של יוזמה ופעו־לה במיסגרת זו.

„אני חושב שאנחנו שייכים מבחינה זו למגמה הגדולה של האינטליגנציה הצע־רה בעולם, שיש לה אידיאלים משותפים, אך שלא מצאה עדיין הגדרות המקובלות על כולם," אמרתי. שאלתי מה דעתו על מונחים כגון „סוציאליזם חופשי", „סוציא־ליזם הומאניסטי" או „סוציאליזם ליברלי".

„העיקר הוא התוכן," אמר, „תנו עה חדשה אינה יכולה להתקיים בלי תוכנית סוציאלית ברורה."

הוספתי כי בישראל קיים מצב כלכלי וחברתי מייוחד, השונה מן הידוע בעולם, וכי על כן אין טעם לגשת לבעיות ישר־אל במונחים האירופיים השיגרתיים.

שתי ידיים

כ אשר הוזמנתי לשיחה זו, בשעה 12 בצהריים, התכוננתי לפגישה קצ־רה. הצרפתים מקפידים על זמני הארו־חות, ואין הם מזמינים אדם לשעת־הצה־ריים אם הם מתכוונים לשבת עימו ארו־חה ממושכת.

אך הפגישה נמשכה שעתיים וחצי, ובמשך כל הזמן הזה לא נגע סארטר בצלחת שלפניו. הוא עישן סיגריות ללא הפסק, ושתה כוסות קפה חזקות, ללא סוכר.

הוא היה נמוך־קומה, ומשקפיו העבים הקנו לו מראה של חנון. אך כאשר נפרדתי ליד דלת דירתו, כבר הגיעו מחוגי השעון לשעה 2.

היתה זאת מחווה מוגזמת של אחרה. הוא הושיט לי שוב את שתי ידיו.

לפני שנפרדנו, שאל אותי מה יש בכוו־חו לעשות כדי לעזור לנו בישראל. עניתי שהעיקר הוא לתת פירסום לדיעותינו ב־רחבי העולם. בו במקום הזמין אותי לכתוב מאמר לכתב־העת שלו, טאם מודרן („זמ־נים מודרניים"), אחד הביטאונים האינ־טלקטואליים המכובדים בעולם, ולפרט בו את הרעיונות שהעליתי בשיחה.

עשיתי זאת, וכעבור חודשיים פורסם המאמר באותו כתב־עת. בצורה בלתי־רגילה נאמר בהקדמה, כי המערכת הזמי־נה מאמר זה, אחרי שנפגשתי בפאריס עם אישים רבים, וביניהם ז'אן־פול סאר־טר. המערכת הוסיפה גם כי הרעיון השמי צריך לעורר עניין בעולם, וכי הוא בעל חשיבות מרובה לעתיד ישראל *.

למאחרי המפ"מים בקשה מייוחדת לזמן אותי אליו. הדבר לא מצא כל־כך חן בעיני המארחים, אך לא היתה להם ברי־רה. ישבתי עימו במלון דן במשך שעתיים, בנוכחות סימאן דה־בבואר, שעשתה עלי נפגשתי עם סארטר כמה פעמים לאחר מכן. פעם, כשבא לביקור בארץ, הגיש רושם עז בהגיון הצלול שלה. בניגוד ל־סארטר, היא היתה גם מוכנה לדבר קצת אנגלית, כשהיה צורך להבהיר נקודה מסויימת. סארטר אמנם ידע אנגלית היטב, אך בהחלט סירב לדבר בה.

דבקותו של סארטר במפ"ם היתה תופ־עה מעניינת כשלעצמה. היא העידה על נאמנותו הרבה, וגם על תמימות מסויימת. כי הוא שמע רק את דיבריהם של דוברי מפ"ם בצרפת, שהיו תמיד לאין שיעור יותר רדיקליים מאשר הנהגת מפ"ם בארץ. קשה היה להבין מה משותף לסארטר ו־ליעקב חזן, למשל, מילבד הזיקה הפורמ־לית למילה סוציאליזם.

חרדה או הונאה?

ה מיבחן הגדול של סארטר בא ערב מילחמת ששת־הימים.

בימיי־החרדה הגדולים, כאשר העולם כולו האמין כי צפוייה לישראל סכנת־השמדה, התגבר סארטר על כל הסתייגו־יותיו ממדיניות־ישראל ויצא בקול־קורא פרו־ישראלי ברור. עורך טאם מודרן, קלוד לאנסמן, אף הדהים את השמאל ה־צרפתי כאשר קרא שהוא מוכן להתחבר עם האימפריאליזם האמריקאי, אם הדבר דרוש כדי להציל את ישראל.

בשיא ימיי־החרדה קראתי מעל דוכן ה־כנסת את דבריו של סארטר, ואני זוכר את הבעת־השימחה שעל פני הח"כים.

באה המילחמה, והניצחון המוחץ של ישראל. בדיעבד החלו רבים בצרפת מאמי־נים כי ישראל ביימה את כל המשבר, כי החרדה היתה כולה מפוברקת, ככסיס מחו־כם כדי להכין מסע של התפשטות וכיבו־שים.

סבורני כי סארטר עצמו סבר כי הוא רומה. על כך פנים, הוא חזר לשתיקתו הרועמת בכל הי־נוגע לישראל. את עיקר מאמציו הקדיש לשמאל החדש הצרפתי, למהפכת '68' ולקבוצות רדיקליות.

בעיני, פרשת סארטר היא טרגדיה ישראלית. תוך 32 שנות קיומה, איבדה ישראל את אהדתם של טובי האנושות, גדולי הרוח, אנשי הקידמה ושוחרי־הצדק, שהיו התומכים הנלהבים ביותר של הציו־נות. את מקומם תפסו רודנים פאשיסטיים למיניהם, גזענים דרום־אפריקאים, ערציים ושודדים של רפובליקות־בננות, טיפוסים כמו השאה הפרסי, רונלד ריגן ויוזף שטראוס — אנשים שסארטר שנא ותעב.

אם זוהי ריאל־פוליטיק — הרי זו ריאל־פוליטיקה מטופשת מאד, קצרת־רואי. היא מזכירה את הערתו הלגלגנית המטופשת של סטאלין, ששאל באחד הוויכוחים „כמה אוגדות יש לאפיפיור?"

לסארטר היו אוגדות רבות, ובי־חשבון הסופי הן יהיו חשובות יותר מכל הצבא של אפריקה הי־דרומית. לזה חשב סארטר מה שחשב על ישראל: לא חיו עמדו־תיה של ישראל באירופה המער־בית מתמוטטות.

„גם הוא צרפת!"

כ אשר מת סארטר, לפני שבוע, שבר־כלי זקן (74) ועיוור, נזכרתי באימרה המפורסמת של שארל דה־גול, כאשר תבעו שרותי־הביטחון הצרפתיים לאסור את סארטר בעוון אירגון תנועת־סיוע למורדים האלג'יריים, שהטיפה ל־עריקת החיילים הצרפתיים.

„סארטר?" קרא דה־גול, „גם הוא צר־פת!"

יותר מזה: סארטר היה מצפון האנושות.

* על שיחה זו דיווחתי בגליון העולם הזה 1114.

** ישראל, בהנהגת דויד בן־גוריון ו־שימעון פרס, תמכה אז במתנחלים האירו־פיים הקיצוניים באלג'יריה, נגד מילחמת־השיחרור האלג'רית. שנתיים לפני כן שירתה ישראל את בריטניה וצרפת ה־קולוניאליסטיות במיבצע־קדש.

*** דיווחתי על אותה שיחה בגיליון העולם הזה (1116).

* המאמר פורסם בגליון העולם הזה 1129, תחת הכותרת „דגל חדש". במקור היתה הכותרת „מילחמת־האחים השמית".

וייצמן טס בראש - האם יש להק מאחוריו?

עזר מפציץ

רגע האחרון: עזר עם ציפורי, דולצ'ין, ארליך ובגין

ב**רגע האחרון** ניסה עזר וייצמן לדחות את המוקד המפוצץ שלו. הוא פנה אל אלימלך רם, מי שניהל עימו את המגעים על ההופעה בתוכנית. רם הסביר לווייצמן כי דחייה ברגע האחרון תביא נזק רב לטלוויזיה.

וייצמן ורם ידעו שאם יתעקש וייצמן שלא להופיע, לא היה הראיון עימו מתקיים. אולם וייצמן עצמו לא היה שלם עם רעיון הדחייה. הוא ידע שאותו יום רביעי, בשבוע שעבר, היה התאריך האחרון שבו יכול היה להטיל את הפצצה הפוליטית שלו. שבוע לאחר מכן כבר לא היה וייצמן בארץ*. עשרה ימים אחרי עמדה להערך ועידת המיפלגה הדמוקרטית האמורה להחליט אם הדמוקרטים ישארו בממשלה או יפרשו ממנה. שבועיים אחר־כך אמורות להערך הבחירות והוועידה של המיפלגה הליברלית שבלי־כוד. אלה יקבעו במידה רבה את גורלו של איש־חרות עזר וייצמן.

לכן היה על וייצמן לקרוא תיגר על ראש־הממשלה מנחם בגין ועל ממשלתו עוד לפני הנסיעה שלו, ולא יכול היה להתחשב בכך שבגין עצמו היה באותה עת בארצות־הברית.

ההופעה של וייצמן במוקד לא היתה רק מבוגרת, מאופקת ולא־וייצמנית, כפי שרבים התרשמו, אלא הופעה מלוטשת, שבאה אחרי הכנות רבות. וייצמן התייעץ עם מקורביו על הנוסח המדוייק של הדברים, ערך חזרות, שינן ולמד מישפטים שלמים בעל־פה. צוות־מוחות מבין ידידיו גם ניסה לנחש את עוצמת התגובה הציבורית ואת תגובתו של ראש־הממשלה לדברים.

רק במקום אחד נכשל וייצמן. הוא לא התכוון ליצור את הרושם כי יהיה מוכן להצטרף אישית לממשלתו של שימעון פרס ולכהן בה כשר־ביטחון. כוונת וייצמן היתה לאמר שאם יעמוד הוא בראש רשימת־הליכוד, או בראש כל רשימה אחרת, והמערך יזכה בבחירות ושימעון פרס יזמין את מיפלגתו לקואליציה, הוא יהיה מוכן לשקול אפשרות של כניסה לקואליציה כזאת בראש מיפלגתו, ולכהן בה כשר־הביטחון.

פיתרונות של האתמול

א**ולם לא רק** חזרות ערך וייצמן ערב המוקד. הוא גם ערך שיחות עם גורמים פוליטיים רבים, כימעט מכל גווני הקשת הפוליטית בארץ, כדי לבדוק כמה גייסות יוכלו לגייס במצבים מדיניים מסויימים.

שלא כפי שמקובל לחשוב, אין וייצמן משליך את יהבו רק על המיפלגה הליברלית. את אחת השיחות הראשונות שלו ערך עם שר־האוצר יגאל הורביץ. הורביץ היה מראשי התוקפים את וייצמן אחרי הופעתו בתוכנית מוקד. למרות זאת בטוח וייצמן גם היום כי הורביץ ילך איתו.

השניים ניתחו את האפשרות שבגין יתייצב בראש רשימת חרות או הליכוד בבחירות הבאות, תהיינה אלה כאשר תהיינה. וייצמן כבר הודיע לא אחת כי לא יופיע ברשימת הליכוד, אם בגין יעמוד בראשה. ההפתעה הגדולה היתה בדבריו של הורביץ, שאמר לווייצמן שגם הוא לא ילך עם הליכוד, אם בגין יעמוד בראש הרשימה. מאוחר יותר שמע וייצמן דברים זהים משני המתמודדים על הנהגת המיפלגה הליברלית — סגן־ראש־הממשלה, שימחה ארליך, ויושב־ראש הוועד־הפועל הציוני, אריה דולצ'ין.

אולם, כמו ארליך ודולצ'ין ביקש גם יגאל הורביץ מווייצמן להירגע לתקופה מה. וייצמן הגיב בחריפות על דברים אלה של הורביץ: „אתה פרשת מהממשלה בעיקבות הסכמי קמפ־דייוויד," אמר לשר־האוצר, „ככל שאני יודע, לא בוטלו הסכמי קמפ־דייוויד, ובכל זאת חזרת לממשלה. איך אתה מעז לאמר לי שלא לחמם את הגזרה, אם אתה לא רק דיברת, אלא גם פרשת?"

הורביץ ניסה לדבר על מניעים טאקטיים, אולם וייצמן לא קיבל זאת. טיב היחסים בין הורביץ לווייצמן מאפשר לווייצמן לאמר להורביץ את דעתו המלאה. בציינו כמה פעמים „אני לא מבין בכלכלה," הציג וייצמן להורביץ כמה שאלות אשר לשר־האוצר לא היתה עליהם תשובה: „אתה מודד כל דבר מבחינת הרווח וההפסד. צריך להקפיא את הפיתוח, צריך לצמצם את הבניה, צריך לצמצם את כל הפעילות הכלכלית. אחד הדברים התורמים לפעילות כלכלית מוגברת היא העלייה, אז לדעתך, אנחנו צריכים שלא לה־גיע עולים?" ועוד תמיהה של וייצמן: „ממתי בוחנים חקלאות לפי רווח והפסד? באירופה מסובסדת החקלאות! גם כאן צריכים לסבסד אותה, ולא לחסל אותה משום שאין היא כדאית מבחינה כספית."

כשהוא נכנס למצב־רוח פילוסופי, טען וייצמן כי יש למצוא מקורות אנרגיה נוספים, על פני הידועים בארץ, וכי הממשלה אינה עושה די הצורך בחיפושים. „אנחנו מוצאים היום פיתרונות משילשום לבעיות של מחר," סיכם וייצמן.

הורביץ הסכים עם וייצמן, לעיתים במילים, לעיתים בשתיקה. הוא גם לא הגיב כאשר וייצמן האשים אותו כאחד האחראים למוראל הירוד של „העם הנפלא הזה."

למרות הדברים הקשים שהוטחו בשיחה, היה ברור לשניים שהם כרתו ביניהם ברית. פירושה של הברית, כפי שווייצמן הבין אותה: הורביץ הולך איתו, אם בגין יחליט לעמוד בראש רשימת־הליכוד בבחירות הבאות. הפירוש של הורביץ לאותה שיחה היה זהה, אלא שהורביץ הבין מעזר שבשבועות הקרובים יישב וייצמן בשקט. ביגלל סיבה זו, כפי הנראה, באה התגובה החריפה של הורביץ אחרי ההופעה במוקד.

אולם וייצמן אינו חושש גם היום. אחרי שהסערה תשכך, הוא סבור, וכאשר הוא יהיה זקוק להורביץ, יבוא הורביץ אליו.

בגין הגורם לפילוג

ב**ין שימחה ארליך** לווייצמן יש מערכת־יחסים ידידותית. עוד מהתקופה שבה היה באופוזיציה להטיח השמצות ובדיחות בפני ארליך. כאשר זה היה שר־האוצר, היה וייצמן מנחם את ארליך ותורם בו בוויכוח הציבורי. ארליך אינו שוכח זאת לווייצמן, ויש לו פינה חמה בלב לשר־הביטחון.

אך ארליך הוא שועל פוליטי ותיק. הוא לא הבטיח לווייצמן שום הבטחות, ונתלה בבחירות הפנים־מיפלגתיות בליברלים ובוועידה שלאחר הבחירות. וייצמן, מצידו, הבין כי במיקרה שבגין יעמוד בראש רשימת־הליכוד בבחירות הבאות, יתמוך ארליך בפילוג הליכוד ובהליכה ברשימה נפרדת, שתהיה קואליציה של מיפלגות ואישים בראשות וייצמן. כמו ארליך, מנחם וייצמן כי בבחירות הפנימיות בליברלים יזכה ארליך ברוב מוחץ, שכמוהו לא היה לו מעולם. אולם כדי להיות בטוח, ערך וייצמן שיחה מקבילה גם עם דולצ'ין. שיחה זו היתה ביוזמת דולצ'ין, וגם ממנו זכה וייצמן בתמיכה מלאה.

בעיקבות שיחות אלה נוצר מצב מעניין. בעוד שערב הבחירות האחרונות היה ברור לכל עסקן קטן בליכוד שמנחם בגין הוא היחיד המבטיח את אחדות הליכוד, המצב כיום הוא שבגין, אם יתעקש להמשיך ולקחת חלק בחיים הפוליטיים בישראל, יהיה הגורם לפילוג הליכוד.

לווייצמן יש תומכים גם בתוך תנועת החרות. הוא מבסס את כוחו על דמויות שהן חדשות־יחסית במיפלגה, כמוהו עצמו. הוא נערץ על־ידי ראשי הערים, המועצות המקומיות ועיירות־הפיתוח של חרות. אנשים כמו ח"כ משה קצב, ראש עיריית קריית־מלאכי, אבנר שטרית, ראש המועצה־המקומית ביבנה, וסגן ראש עיריית־אשדוד, ז'וז'ו אביטן, ילכו אחרי וייצמן באש ובמים. להם אין בעיות לגבי מורשת בגין. הם צעירים מדי.

עובדה זו היא המרגיזה גם את שר־הבינוי, דויד לוי. לוי יודע כי וייצמן נוגס מכוחותיו שלו בתוך חרות. הוא יודע גם שבעוד שנראה לציבור שבני עדות־המזרח בעיירות־הפיתוח תומכים בו, הם אוהבים דווקא את וייצמן.

אך גם לגבי לוי אין וייצמן מודאג. למקורביו אמר: „לוי היום נגדי, מחר בעדי. הוא יהיה איתי כאשר הוא יחשוב שכדאי לו להיות איתי, והוא נגדי כאשר הוא חושב שכדאי לו להיות נגדי. אפשר לקחת אותו בחשבון כאחד משלנו." דברים אלה אמר וייצמן אחרי ההתקפה החזיתית של לוי עליו, בעיקבות מוקד. לוי עצמו מאשר דברים אלה, אם כי במילים אחרות. הוא אומר כי וייצמן הוא המועמד שלו לירושה. אולם, לדבריו, כל

---

* וייצמן יצא ביום השלישי השבוע לארצות־הברית, כדי לקבל תואר של דוקטור־כבוד בקתדרה על שמו של יוברט האמפרי באוניברסיטת מיניסוטה. זו הפעם הראשונה שקתדרה זו מעניקה תוארים של דוקטור־כבוד, והזוכים בתואר הם וייצמן וסגן־נשיא ארצות־הברית, וולטר מונדייל, יורשו של האמפרי.

הזמנה לשולחן הממשלה? - עזר וייצמן בפוזה היחולית ליד שימעון פרס בכנסת

עוד בגין רוצה לעמוד בראש — יש לאפשר לו זאת.

גם כמה חברי־הכנסת של חרות, התומכים בווייצמן, נשארו, לדעתו, נאמנים לו, ודבריהם אחרי התוכנית במוקד היו, לדעת שר־הביטחון, רק בחזקת מס־שפתיים לבגין. וייצמן מתכוון לח"כ חיים קאופמן, שהתקפל כבר למחרת הגינוי שגינה את וייצמן, התקשר עימו בטלפון והתנצל, ולסגנו, מרדכי („מוטקה") ציפורי. תגובתו של ציפורי נגד וייצמן התמיהה קצת את שר־הביטחון. ציפורי היה בסוד־העניינים, ערב ההופעה במוקד, וידע כל מילה שהתכוון וייצמן לאמר. כששמע את תגובתו של ציפורי, הפליט וייצמן: „אני תמיד אהבתי אותו, למרות שהוא לא היה חכם גדול אף פעם." וייצמן סבור כי תמיכתו של ציפורי נתונה לו בכל מיקרה ומצב.

ברית עם צעירי המפד"ל

לגבי התנועה הדמוקרטית, מצבו של וייצמן קשה קצת יותר. אין לו קשר של ממש עם חברי תנועה זו.

עם ידין נמצא וייצמן במצב של ניתוק כבר למעלה משנה. וייצמן מכנה את ידין „המרחף", וידיע יודע זאת. הקרע ביניהם חל כשידין הפך פעמיים ממלא־מקום שר־הביטחון, בשעה שווייצמן היה בחוץ־לארץ. בפעם האחת היה זה בעת פיגוע ליד הקאונטרי קלוב. ידין הטיל אז עוצר בן יומיים על חלק ניכר משפלת־החוף, ווייצמן לעג לו בשובו לארץ. בפעם השניה הצליח ידין לחמם את הגבול עם סוריה, וכשווייצמן חזר לארץ שאל: „ידין עוד לא עשה מלחמה?" את וייצמן הרגיזה יותר מכל העובדה שידין פלש לחדרו בלישכת שר־הביטחון בקרייה. הוא נתן הוראה לסלק את ידין, וכששב לארץ הודיע כי מעתה ואילך ימלא את מקומו בפועל, בעת שהוא נוסע לחוץ־לארץ, סגן־שר־הביטחון.

השר השני מהתנועה הדמוקרטית, שמואל תמיר, ניסה לגשש אצל וייצמן. וייצמן אוהב את תמיר, אם כי הוא מתייחס אליו בכבוד יחסי. הוא סירב להיפגש עם תמיר לשיחה אישית, אולם הסכים שמקורביו ייפגשו עם תמיר ועם אנשי תמיר. גם במה שנוגע לידין וגם במה שנוגע לתמיר שומר וייצמן על מתח קבוע, מבלי לתת רמז להחלטתו בדבר שיתוף־פעולה אפשרי. וייצמן אינו רוצה למצוא במחנהו את ידין ואת תמיר, ובוודאי שלא את עקיבא נוף, לו הוא לועג בגלוי. אך הוא מעוניין בשוט שהתנועה הדמוקרטית מהווה על שלמות ממשלתו של בגין.

לגבי ש"י יחסו של וייצמן חיובי הרבה יותר. אמנם כוחה של ש"י מצטמק לשישה חברי כנסת, בעיקבות הצטרפותם למערך של מאיר עמית ודויד („דודיק") גולומב. אולם וייצמן יודע שהצטרפות ש"י למיפלגת־מרכז היא בעלת משמעות רבה עבורו, אם הוא יעמוד בראש רשימה כזו, ויתמודד בבחירות.

בת־ברית בלתי־צפויה לווייצמן, בעל הדעות המתונות ביותר בקרב שרי הממשלה, היא המפד"ל. הד"ר יוסף בורג, ועימו חברים נוספים כח"כ אברהם מלמד, המציאו את הרעיון של הקדמת הבחירות, ובכך הם מהווים בני־ברית לווייצמן. למרות שבורג, בחוכמה הפוליטית הידועה שלו, הצהיר דברים והיפוכם מאז הציע להקדים את הבחירות.

הסיעה המרכזית במפד"ל היא ממש בכיסו של וייצמן. מנהיג סיעה זו, השר אהרון אבו־חצירא, הוא ידיד אישי של וייצמן, אולי הידיד הקרוב ביותר של שר־הביטחון בקרב חברי־הממשלה. וייצמן מרבה להיפגש עם אבו־חצירא ולהתייעץ איתו. בין הדוחפים את וייצמן להקים את הכוח המרכזי ולפרוש מהליכוד, אם הליכוד לא יסכים לקבל את מנהיגותו של וייצמן, נמצא אבו־חצירא. הוא גם הבטיח לווייצמן להפיל עבורו את הממשלה, אם וכאשר יחשוב וייצמן כי צעד זה יכול לקדם אותו.

אולם המפליא מכל הוא שגם הצעירים, בראשותם של השר זבולון המר וח"כ יהודה בן־מאיר, תומכים בווייצמן. בין וייצמן לבין המר ובן־מאיר נערכו שיחות נפרדות. וייצמן עצמו הופתע להיווכח שהידידות, שנקשרה בינו לבין שני עסקני מפד"ל אלה, תורגמה אצלם גם לאפשרות של ברית פוליטית.

הבעייה הגדולה ביותר של וייצמן היא כלפי המערך.

שימעון פרס מדליף לעיתונות בחודשים האחרונים חזור והדלף רמזים על הסכמת וייצמן לשרת בממשלתו הצפויה, כשר־ביטחון. וייצמן רותח מכעס על כך. הוא ופרס יודעים שאין זה נכון. היו ביניהם שיחות־רקע אחדות, אולם וייצמן סירב לאמר אף מילה מחייבת אחת באותן שיחות, והיה מתון ביותר. בעיקבות ההדלפות של פרס הכריח עצמו וייצמן לערוך גם שיחות־רקע עם יריבו של פרס, ח"כ יצחק רבין, למרות יחסו האישי השלילי של וייצמן לרבין.

בריתות של כדאיות

וייצמן אינו רוצה רק לעמוד בראש רשימה לכנסת, הליכוד או רשימה חדשה, אלא גם לנצח בבחירות. הוא יודע שחלק גדול מהמצביעים שלו יבוא מקרב אנשי־המערך, שלא יסכימו להצביע עבור הרשימה אם שימעון פרס יעמוד בראשה — אם תהיה להם ברירה. ההדלפות של פרס בעניין הסכמתו של וייצמן לשרת תחתיו, ופליטת הפה שגרמה לאי־הבנה בעניין זה בתוכנית מוקד, מזיקות לווייצמן.

וייצמן אינו שוטה. הוא יודע כי כל מי שנתנו לו להבין שיילכו עימו יעשו זאת — אם אכן יעשה זאת — משום שהם זקוקים לו באותה המידה שהוא זקוק להם. ארליך יודע כי הליכוד, בראשותו של בגין, ינחל תבוסה, וכי הליברלים יישארו מיפלגה קטנה ועלובה אם הם ילכו לבחירות לבד. ארליך זקוק לווייצמן.

אנשי־חרות התומכים בו עושים זאת משום שהם רוצים להמשיך ולהחזיק בכסאותיהם. יגאל הורביץ הוכיח, בחזרתו לממשלה, שהוא רוצה בכיסאו בממשלה יותר מאשר בכל דבר אחר, אף יותר מאשר בעסקיו הפרטיים. בורג הוא בן־ברית שלו להקדמת הבחירות, מאחר ובורג יודע שאם הבחירות לא תוקדמנה, יש סיכוי גדול שהוא לא יעמוד בראשות המפד"ל. אבו־חצירא וקבוצתו יודעים ש־וייצמן, כראש־ממשלה, מחזק אותם בתוך המפד"ל. זבולון המר מחפש דרכים להתגבר על סכנת התחייה, המאיימת לא רק לכרסם בכוחה של המפד"ל, אלא גם — ובעיקר — בגייסות שלו בתוך המפד"ל.

לאור כל אלה החליט וייצמן להקציץ את העמדות ולערוך מהומה בכל המיפלגות. לשם כך בא הראיון שלו במוקד. הוא הטיל כפפה לא רק אל תוך זירת חרות, אלא הכריח גם את יתר המיפלגות לקבוע עמדות ודרכים, הרבה יותר מוקדם מאשר רצו בכך.

וייצמן עצמו מקפיד, מאז, לשמור על שתיקה מוחלטת. הוא נסע לחוץ־לארץ, ישב שם רחוק מהדף הפצצה שהטיל, ויחזור למצב־עניינים חדש, אשר יקבע אם הוא ימשיך לשחק את היושב על הגדר, כמו גיסו־לשעבר משה דיין בזמנו, או שיתחיל לשנס מתניים ולהילחם על מקומו בתוך המיסגרת הקיימת או במיסגרת חדשה.

אחת התגובות המשמעותיות ביותר היא התגובה של ראש־הממשלה, מנחם בגין. הערכת וייצמן היא שבגין לא יבקש ממנו לפרוש מהממשלה. וייצמן החליט לעשות כן אם יתבקש לכך, ולא להיתלות בחוק, לפיו אי־אפשר לפטר שר.

אולם בגין ינקוט שיטה אחרת, וייצמן מתפלל כי יוכל לה. הוא ימרר את חייו של וייצמן בתוך הממשלה, בתוך הליכוד, בתוך חרות ובתוך הקואליציה.

בגין עושה כך כבר תקופה ארוכה. בין הסיבות שביגללן הפסיק וייצמן לפקוד את ישיבות הממשלה — הוא בא אליהן רק כאשר דנים בנושאים הקשורים למישרדו, וגם אז נוכח בהם רק בזמן הדיון הביטחוני — היא יחסו הלעגני והמעליב של בגין כלפיו. על פי הערכת וייצמן, יגביר בגין את נסיונות־ההתעללות בו וינסה להמאיס עליו את החיים הפוליטיים, עד שווייצמן יתפטר מרצונו ויוכר על־ידי הציבור כמי שאי־אפשר לסמוך עליו.

כשם שהופיע בצורה שקולה במוקד, כך ינהג גם לגבי טאקטיקה צפויה זו של בגין. הוא נדר לעצמו להיות מאופק, לא־אימפולסיבי ולא־וייצמני. „יש לי יתרון על פני כל האחרים," הסביר השבוע וייצמן, „אם הדברים לא ילכו איך שאני רוצה, ואבין שאין שום תיקווה, אני תמיד יכול ללכת לקיסריה *."

יוסי ינאי ■

האיש בצל: שמואל תמיר ליד וייצמן

* וייצמן עומד עתה לפני השלבים הראחרונים של השלמת וילה שבנה בקיסריה.

תשקיף

וייצמן רצה
לגנוב את ההצגה

שר־הביטחון עזר וייצמן התכוון לערוך ביקור בקאהיר בדיוק בימים שבהם ביקר ראש־הממשלה, מנחם בגין בוושינגטון ולגנוב כך את ההצגה.
וייצמן נאלץ לבטל את תוכניתו מפני שעמיתו, שר־ההגנה המצרי הגנרל חסאן עלי, שהה באותה עת מחוץ למצריים, והודיע כי הוא דוחה את שובו לבירה המצרית ולא יימצא כה בעת ביקורו המתוכנן של וייצמן.

בגין חזר
עם הבטחות כספיות

מביקורו האחרון של ראש־הממשלה מנחם בגין בוושינגטון צמחה, כנראה, תועלת מסויימת.
אנשי הפמליה של בגין יודעים לספר, כי ראש־הממשלה ניתנו רמזים עבים לפיהם יוטבו תנאי הסיוע האמריקאי המיוחד לישראל, בסך שלושה מיליארד דולר, הצרכי היערכות מחדש בנגב.

עדיין אין פרטים אם הסיוע יגדל או שהחלק שאותו תצטרך ישראל להחזיר יקטן, אך אם יקיימו האמריקאים את הבטחותיהם לישראל יביא הדבר לחיסכון של מיליוני דולרים.

פרוייקטים
יידחו לחצי שנה

ביצוע פרוייקטים של מערכת־הביטחון, בסכומים של 5 מיליארד לירות, יידחה לחצי השנה התקציבית השניה.

שר־הביטחון, עזר וייצמן, הסכים לדחיה, שאותה ביקש שר־האוצר ייגאל הורביץ. שר־האוצר מעוניין בדחיה מפני שבתנאי האינפלציה יאבד הסכום הזה כעבור חצי שנה כמחצית מערכו — דבר שיהווה לדעתו קיצוץ בתקציב משרד־הביטחון.

הזעם
יופנה לעברון

הזעם של חוגים בתנועת החרות יופנה מעזר וייצמן לעברו של שגריר ישראל בוושינגטון, אפריים (״אפי״) עברון.
בחוגים המקורבים לראש־הממשלה ברור לגמרי, כי עברון הוא שהכין את הפגישה בין מנהיג האופוזיציה שימעון פרס לבין הנשיא ג׳ימי קארטר, מבלי שדיווח על כך לממשלה.
המרות זאת מבקש ראש־הממשלה להרגיע את הרוחות ולא להפיק מסקנות מיידיות נגד עברון, משום שלדבריו ״אין לכך הוכחות.״ לעומתו רוצה שר־החוץ, יצחק שמיר, להחזיר את עברון לארץ ולהחליפו בשגריר אחר.

הנאום שלא נאם

יושב־ראש הכנסת יצחק ברמן עמד לנאום בטכס פתיחת חגיגות העצמאות, בהר־הרצל בירושלים, על הירידה, אך בסופו של דבר החליט שלא לעורר סערה.
ברמן עמד להציע בפומבי, שלא להעניק שום הטבות או מענקים כספיים ליורדים החוזרים לארץ, ולהפנות את המשאבים הכספיים העצומים האלה לפתרון בעיות הצעירים בארץ, כדי למנוע את ירידתם.

ברגע האחרון החליט ברמן שלא לעורר סערה דווקא בנאומו הממלכתי הראשון כיושב־ראש הכנסת.

ינטלו סמכויות
מבוק־ישראל

עם שובו של נגיד בנק ישראל, ארנון גפני, מסיורו בחוץ־לארץ, עומד לפרוץ משבר חדש בינו לבין שר־האוצר ייגאל הורביץ.
הורביץ מתכוון לדרוש מהממשלה להעביר את סמכויות ״בנק ישראל״ בעניין חלוקת האשראי המכוון וכנושאי הפיקוח על מטבע החוץ למישרד־האוצר. לדברין יש להחזיר לאוצר את סמכויות המפקח על מטבע החוץ שהועברו מהממשלה לבנק בעיקבות המהפך הכלכלי.

כן עומד הורביץ לדרוש להגניד לפטר או לרסן את המישנה לנגיד, אליעזר שפר, ואת מנהל מחלקת האשראי בבנק, יוסף (״סקורה״) סריג. לדברי הורביץ מסרבים אלה לשתף פעולה עם מישרדו.

הקרב על
האשראי לתעשיה

גם שר התעשיה גידעון פת מנסה לנגוס בסמכויות ״בנק ישראל״.

פת דורש מהממשלה להעביר למישרדו יותר סמכויות החלטה בתחום חלוקת האשראי לתעשיה. לטענת פת, הקים בנק ישראל קרנות לתעשיה מבלי שהודיע על כך למישרדו.

תחקר פרשת
מכירת הבנק

שר־האוצר ייגאל הורביץ עומד לדרוש חקירתן של תופעות צורמות שהתגלו בפרשת מכירת הבנק הבינלאומי הראשון.
על פי טענת הורביץ דיווח מנכ״ל הבנק, בינו צדוק, על עיסקות מוזרות של שאול אייזנברג. הורביץ טוען נגד נגיד ״בנק ישראל״, ארנון גפני, שלא דיווח לו על עיסקות אלה לפני שאושרה מכירת הבנק לקבוצת גדות.

וייצמן הבטיח
לנתק מגע

ראשי הליברלים נפגשו עם שר־הביטחון עזר וייצמן לפני נסיעתו לארצות־הברית.
הליברלים הביעו בפניו תרעומת על כך שהוא הטיל את הפצצה שלו בתוכנית הטלוויזיה מוקד, למרות שבשיחות קודמות איתם הבטיח ״לשבת בשקט״ במשך כמה שבועות.
הליברלים דרשו מוויצמן לנתק מגע עם יושב־ראש מיפלגת העבודה ח״כ שימעון פרס ועם ח״כ משה דיין. וייצמן השיב להם שאין לו מגעים עם פרס, וכי המגעים שלו עם דיין אינם בהקשר לאפשרות של שיתוף פעולה ביניהם.

עמית וגולומב
יפרשו השבוע

מתרבים הסימנים שחברי־הכנסת מתנועת ש״י, האלוף (מיל׳) מאיר עמית ודויד (״דודיק״) גולומב יפרשו עוד השבוע מתנועתם ויצטרפו למיפלגת העבודה.
שימעון פרס מעוניין שצעד זה ייעשה כשהוא בחוץ־לארץ, כדי שלא להיות מעורב בוויכוח הציבורי האם חייבים החי״בים הפורשים להחזיר את המנדטים שלהם לסיעה שבמיסגרתה נבחרו לכנסת.

זעם באוצר
על וסיעת המוכ״ל

במישרד־האוצר שוררת תסיסה בעיקבות יציאתו של מנכ״ל המישרד, הד״ר יעקוב נאמן, לטיול של שלושה שבועות בגרמניה.
נאמן יצא לוועידה בנתי־חשובה של קרן המטבע הבינלאומית, שבה לא היו משתתפים עד כה פקידים ישראלים, המתקיימת בהמבורג. לדברי פקידים בכירים באוצר ההשתתפות בוועדה היא בכחינת תירוץ כדי לנסוע לחוץ־לארץ.

פרס לעוקפי
צנזורה

הבונוס הכספי החודשי של מערכת מעריב הוענק ביום השישי האחרון לשני עיתונאים שעקפו את הצנזורה.
הכתב הצבאי הזריז של ״מעריב״, יעקוב ארז, קיבל בונוס בסך 10,000 לירות על סידרת כתבותיו על רונאלד פארקר, שהכי ידעו כי היא מכוונת לתת־אלוף רן פקר. הכתב המדיני של הצהרון, יוסף (״יוסי״) חריף, קיבל בונוס על ידיעה חקשורה בשר־הביטחון. ״מעריב״ נקנס על־ידי הצנזורה בעיקבות ידיעה זו ב־20 אלף לירות.

המושבים
מחארגנים

מחוז המושבים של מיפלגת העבודה החל בהתארגנות יסודית לקראת ועידת המיפלגה והבחירות הפנימיות שיקדמו לה.
עד כה הצליחו ראשי מחוז המושבים במיפלגה, בראשותו של ח״כ יחזקאל זכאי, לארגן 23 אלף חתימות של חברי המחוז.

העיריה נגד
סגן היו״ר

ראש עיריית רמת־גן, הד״ר ישראל פלד, הפעיל פקידים עירוניים וכלי־רכב של העיריה במערכת הבחירות של המיפלגה הליברלית, הנמצאת בעיצומה.
פלד מתמודד בבחירות עם סגן יושב־ראש הכנסת, משה מירון, שהוא זה שהתיונן על הפעלת המנגנון העירוני.

המרתף
יהיה כשר

מרתף הבנקאים, אחת המיסעדות הידועות והמפורסמות ביותר בחיפה, תהפוך החל מהחודש הבא למיסעדה כשרה למהדרין.
״מרתף הבנקאים״ נרכש על־ידי בעלים חדשים שהחליטו להפוך אותו למיסעדה כשרה.

(המשך מעמוד 28)

יום־העצמאות על מירקע הטל־וויזיה — וכתוצאה מכך הובלט ההבדל ביניהם כפי שלא בלט מעולם.

● **יצחק ברמן**, הישב־ראש החדש של הכנסת, הפתיע רבים שלא הכירוהו, ושסברו, כי אינו אלא עוד עסקן אפור אחד. ברמן נשא נאום בלתי־שיגרתי, ובו בשו־רה של השכל־הישר, שהיא רל־ונטית מאד במציאות של תש״ם: שתמיד היו בארץ משברים כל־כליים, ביקורת חריפה, מאבקים פנימיים — עוד מאז שמנה הישוב בקושי 60 אלף איש. המסקנה: גם עתה תתגבר המדינה ותתק־דם.

● **יצחק נבון**, נשיא המדינה, דיבר, כדרכו, בלשון בני־אדם, מובנת ומעוררת אהדה, המשכנעת את שומעיה, כי האיש מדבר מן הלב. הוא הזכיר את השלום, אך שלא היתה שיגרתית, כשהוא מנ־הל תעמולה למען התנחלות בכל ארץ־ישראל, מצדיק את המתקת דינם של רוצחי־השבויים מבלי להסבירה ומשמיע את הדברים ה־מקובלים על „ערכים״.

היה ברור, כי הקו המפריד עו־בר בין שני הראשונים לשני ה־אחרונים — בלי קשר להשתייכות מיפלגתית פורמלית.

פשעים

שוד הפנטדיה

היהלומים הוחבאו מאחרי הטפטים, או שמא הוטמנו בתוך הדבק?

הקהל הרב, שמילא את אולם שופט המעצרים התורן בתל־אביב, נראה מאוכזב. הצעיר שהובל פני־מה לא נראה כלל כעבריין. ועוד פחות ניתן היה להאמין לפי מר־אהו, כי הוא שודד מתוחכם. הו־פעתו עשתה רושם של צעיר נאה ומהוגן.

אולם נגד ניסים אשכנזי (28), הוגשה בקשת מעצר. הוא חשוד בביצוע השוד המזויין הגדול ביו־תר בארץ.

על פי החשד, אשכנזי הוא ה־שודד שנכנס ביום השישי בשבוע שעבר למישרדו של חבר בורסת היהלומים ברמת־גן, יוסף הרשקו־ביץ, והוציא, באיומי אקדח, יה־לומים בשווי ארבעה מיליון דו־לר, שהם כ־173 מיליון לירות.

המבטים החודרים שנשלחו מכי־וון קהל הסקרנים בבית־המישפט לעברו של אשכנזי, המכחיש את החשד, לא הצליחו לחדור דרך מע־טה השלווה שהפגין. הוא התנהג כאילו רק בטעות התיישב על ספ־סל החשודים, וכי בינו לבין השוד אין מאומה.

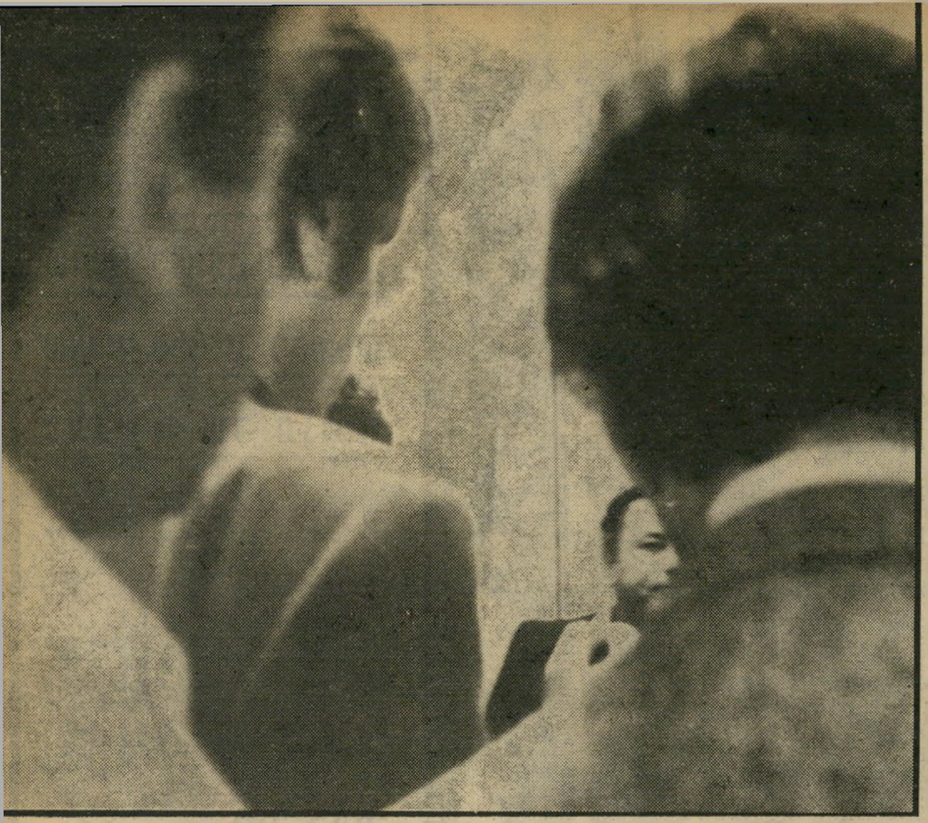
יהלומים בדבק. אשכנזי, קבלן טפטים במיקצועו, שעבד ב־יום השוד במישרד אחר בבורסה, התרכז בעיקר בקריאה לפיתרון הבעיות החברתיות של ישראל. הצעה מקורית: לעזור לאלמנות־המילחמה להתחתן מחדש.

● **מנחם בגין**, ראש־הממש־לה, היוה ניגוד גמור לשני אלה. הוא הופיע על רקע דרמאתי־צע־קני של דגלים, כנשיא של רפוב־ליקת־בנגות, דיבר בלי שמץ של טבעיות, בנימה של תוקפנות מלא־כותית וסמכותיות מפוברקת. תחת לשים ביום זה את הדגש על ה־מאחד את הציבור, כפי שעשו שני קודמיו, הבליט דווקא את המפ־ריד, הירבה במישפטים שהתחילו במילים „לעולם לא!״ היה זה נאום־בחירות מיפלגתי גרוע.

● **רפאל איתן**, הרמטכ״ל, הוכיח, כי בשנתה ה־32 הפכה ישראל מדינה נורמלית בהחלט, שיש לה גנרלים נורמליים. „רפול״ נראה כגנרל מן המניין של ה־פנטאגון או המטכ״ל הסובייטי, ואף דיבר ברמה האינטלקטואלית ובכושר־האבחנה המציינים זן זה. לא היתה בדבריו אף מילה אחת

חשוד אשכנזי כבוד באזיקים
שם כן — תמונה לא

יהלומן הרשקוביץ במיסדר־זיהוי של באי־הבורסה
להציץ דרך חריץ

נעצר בעת הבדיקות הקפדניות ש־נערכו אחרי השוד ביציאה מן ה־בורסה, ושנמשכו שש שעות. הוא היה בין ארבעת אלפים האנשים ששהו בעת השוד בבניין, ושנכ־לאו בתוכו כאשר ננעלו דלתות היציאה עם היוודע דבר השוד. הוא זוהה על־ידי הרשקוביץ, ש־עמד עם השוטרים ביציאה וסקר את העובדים, כמי שביצע את ה־שוד. הקהל בבית־המישפט היה עסוק בניחושים היכן החביא אש־כנזי — אם הוא אכן השודד — את היהלומים, שלא נמצאו, למ־רות החיפושים המדוקדקים בכל הבניין. בין השאר הועלתה האפ־שרות, שאשכנזי החביא את היה־לומים מאחרי הטפטים שהדביק, או שהטמין אותם בתוך דלי הד־בק.

פרקליטו של אשכנזי, עורך־הדין חיים קאזיס, נראה משוכנע כי יצליח לחלץ את לקוחו מן ה־צרה שאליה נקלע. קאזיס הצביע לפני השופט התורן, מנחם בוכ־וויץ, על העובדה שזיהויו של אש־כנזי כלל איננו אמין. לפי העדו־יות שנאספו היה השודד רעול־פנים בכובע גרב. אולם הוא הסיר את הכובע, אחרי שקשר את עי־ניהם של הרשקוביץ, ושל שני אנ־שים נוספים ששהו יחד עימו ב־חדר. לטענת המישטרה הצליח הרשקוביץ להבחין, דרך חריץ ב־כיסוי עיניו, בתווי פניו של ה־שודד. קאזיס טען, כי זהו זיהוי מפוקפק ביותר.

בעיקבות השוד הקימה המישט־רה צוות אדיר, שמשימתו לפענח את הפשע ולהביא לגילוי היהלו־מים ולתפיסת השודד. נציג המיש־טרה הודה בבית־המישפט, כי ה־חוקרים כלל אינם משוכנעים, כי אשכנזי הוא אכן השודד. נוסף לזיהוי המוטל בספק, ישנן עוב־דות רבות נוספות המעוררות סי־מני שאלה.

חריץ בכובע. בעדותו במיש־טרה טען הרשקוביץ, כי זיהה את השודד גם כאדם שנכנס למישרדו כמה דקות לפני השוד וביקש ש־יעריך עבורו את היהלומים שהיו ברשותו. שני הנשדדים האחרים אישרו גם הם שאדם כזה נכנס לחדר לפני השוד. אך הם לא זיהו את אשכנזי כאותו אדם. גם אש־כנזי עצמו מכחיש שנכנס בכלל למישרדו של הרשקוביץ, לא לשם שוד ולא לכל מטרה אחרת. בעוד שהרשקוביץ הוא היחידי שהיה מסוגל לזהות, לפי דבריו, את ה־שודד עצמו, הודות לחריץ בכיסוי עיניו, הרי שאת האדם שנכנס קו־דם לכן, ושלא היה רעול־פנים, היו מסוגלים לזהות כולם. העובדה ש־שני הנשדדים האחרים לא זיהו את אשכנזי, בניגוד להרשקוביץ, ש־זיהה אותו, היא חסרת חשבר.

עובדה תמוהה נוספת העלה עורך־הדין קאזיס. לדבריו אין היגיון שאדם אשר מתכוון לע־רוך שוד, ייכנס כמה דקות קודם לכן למקום השוד כשהוא גלוי פנים. הרי ברור שיתעורר החשד שנכנס קודם, כדי לראות אם אפ־שר לבצע את השוד, ואם יש את מה לשדוד. העובדה שנכנס תחי־לה גלוי פנים תאפשר את זיהויו ואת מעצרו. לטענת קאזיס „זהו שודד דבילי״. בשלב זה של הדיון המישפטי התעוררה מחלוקת בין השופט לעורך־הדין לגבי השאלה אם שודד יכול להיות דביל. בוכ־וויץ ביקש מנציג המישטרה לאשר, כי בקאריירה המישטרתית שלו כבר נתקל בפושעים דביליים, וב־כך להוכיח לקאזיס, כי יש הגיון בגירסה זו.

למרות העמדה שנקט השופט בוכוויץ, קיימים בכל זאת ספקות נוספים. מחקירת עברו של אשכנ־זי התברר, כי בעבר עסק בליטוש יהלומים. עובדה זאת מחזקת, לכ־אורה, את החשד נגדו. שכן, אדם שאין לו רקע ביהלומים יתקשה לדעת איזה יהלומים הם בעלי ערך, שכדאי לשדוד אותם. אשכ־נזי גם הדביק בעבר טפטים ב־מישרדים אחרים בבורסה, ויכול היה לעמוד על סידרי הבטיחות במקום. אולם דווקא העובדה ש־היהלומים אכן היו יקרים מאיד, מעוררת ספקות לגבי החשד נגדו. שכן היו אלה ברובם יהלומים מ־סוג פנטזיה, שאינם מלוטשים ב־צורה העגולה הרגילה, אלא ב־צורת לב. יהלומים אלה הם נדי־רים, ולהם שוק מצומצם. קשה לה־ניח, כי אדם המבין ביהלומים, יבחר דווקא לשדוד סוג כזה, שקל לזהותו וקשה למוכרו.

השופט בוכוויץ החליט לעצור את אשכנזי למשך עשרה ימים, ואסר את פירסום תמונתו. יחד עם זאת התיר בוכוויץ את פירסום שמו של החשוד. נציג המישטרה הבטיח לבית־המישפט, כי יקבל את עצתו של קאזיס, לחקור גם בכיווני חקירה אחרים. קאזיס רמז, כי הפשר לשאלות שעדיין לא נמצא להן פתרון, יכול להיות טמון דווקא אצל הנשדדים. יוסף הרשקוביץ הוא יהלומן המתמחה

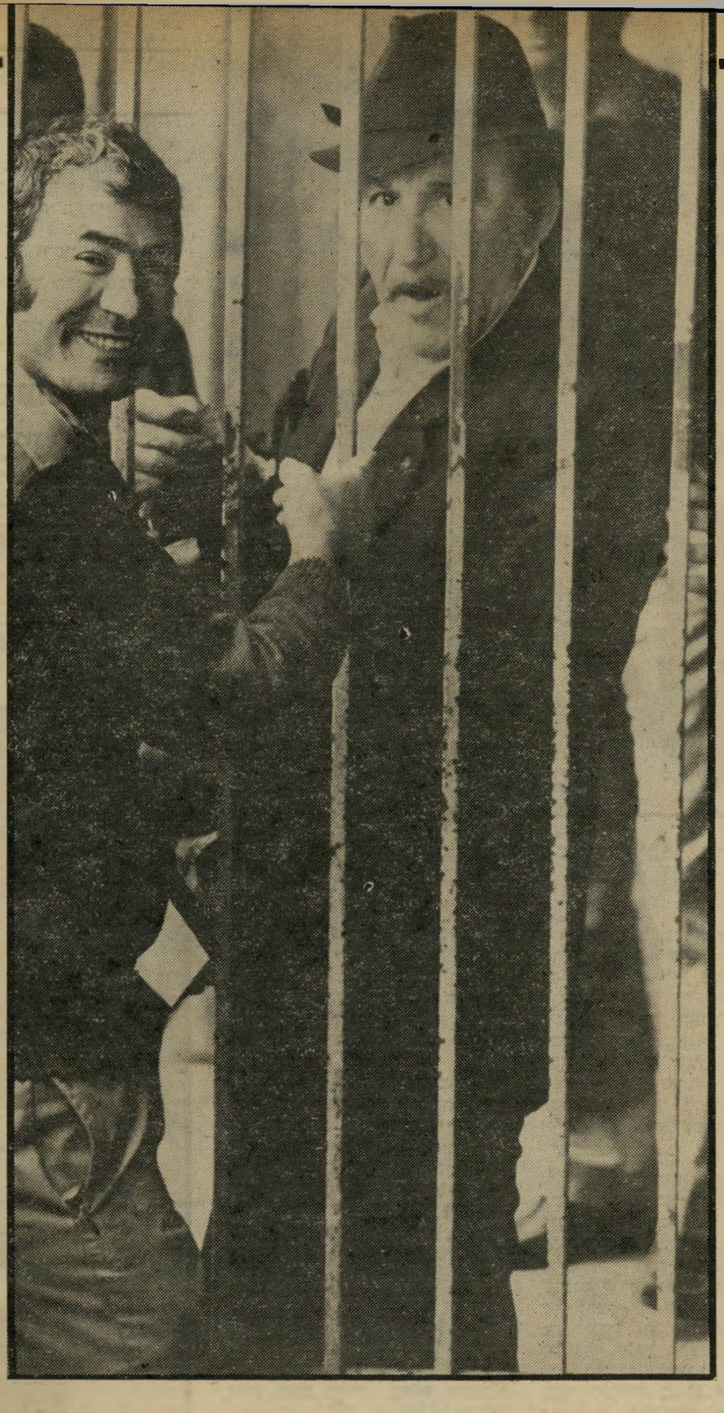

בדיקה ביטחונית ביציאה
שש שעות ארוכות

ביהלומי פנטזיה. בשבילו אין זא
בעיה למצוא להם שוק. קיימת אפ
שרות שהוא ושני הנשדדים האד
רים ביימו את השוד והחביאו א
היהלומים. הם נבדקו אמנם נ
גלאי־שקר (פוליגרף) ונמצאו דוב
רי־אמת ביחס לגירסתם. אך ז
חקירה היא רק בתחילתה.

שולמן משלם שוב

„שמעתי עליך דברים רעים מאוד!" אמר שולמן לשופט בוכוויץ, שאותו עומדים להאשים בעבירה של תנועה

„כבוד השופט, שמעתי עליך דברים רעים מאוד!" במילים אלה פנה החשוד מרדכי („מוטקה") שולמן, שכינויו „שולמן ישלם" הולך לפניו, אל עבר שופט המעצרים התורן, מנחם בוכוויץ. שולמן, שהובא בשבוע שעבר להארכת מעצר בבית־המישפט בתל־אביב, שמע כי עומדים להגיש כתב־אישום נגד השופט בוכוויץ בגין חציית צומת באור אדום. בדבריו התכוון כנראה שולמן להקניט את השופט. ובוכוויץ, שנדהם לשמע חוצפתו של החשוד, ציווה להורידו מיד אל מרתף־המעצר.

קול מתוק מדבש

ל**זמיים אחר־כך** שוב הובא שולמן אל השופט בוכוויץ. הפעם נפתח מישפטו, בגין העבירות שיוחסו לו. בפעם זו ניסה שולמן לכפר על התנהגותו הקודמת, ולקנות את ליבו של השופט. כשנשאל אם הוא מודה באשמה, פנה שולמן כבד־הגוף אל השופט בקול מתוק מדבש, שעורר הדי צחוק בקרב קהל הנוכחים באולם, ואמר: „כבוד השופט המכובד מאוד, אין כאן שאלה אם אני מודה או לא מודה. פשוט, כל הסיפור הזה של המישטרה לא נכון. זהו שקר! או מה כבר יש לי להודות? אני בטוח שהשופט החכם והנבון יסכים איתי. כבודו עושה עלי רושם מצויין. אז אני משאיר את ההחלטה בידיים של השופט הנכבד, ואני כבר בטוח שיידע מה צריך לעשות. באמת, כל טוב לכבודו והרבה בריאות, נחת ואושר. כל טוב."

כתב־האישום שהוגש נגד שולמן מייחס לו התנהגות פרועה במקום ציבורי, איומים, גרימת נזק בזדון, תקיפת שוטר מוח שישקיט אותו. שולמן אף הסביר פעם לשופט עד כמה עז רצונו להיגמל מיצר התוקפנות שלו.

במשך השנים הוטלו על שולמן, בנוסף לעונשים, גם הגבלות שונות. בתקופה מסויימת נאסר עליו להתגורר במרחק של פחות מ־90 ק"מ מתל־אביב. בתקופה אחרת נאסר עליו לבקר בבתי־קפה ובמיסעדות. אך דבר לא עזר. שולמן חזר תמיד לסורו. השופטים נאלצו לשלוח אותו פעם אחר פעם למאסר.

העבירה החמורה ביותר שבה הורשע, אירעה בשנת 1972. שולמן נכנס אז לבית־הקפה שליד קולנוע שביט בגבעתיים, ותחת איומי סכין אילץ זוג עולים חדשים להתקלוות אליו לדירתו, שברחוב רמב"ם. שם הצטרפו אליהם עוד ארבעה מידידיו. שולמן כלא את הבחורה בחדר השינה ואנס אותה באכזריות. חבריו של שולמן טיפלו בבחור. הם הפשילו את מיכנסיו ואנסו אותו ללא רחם בזה אחר זה (העולם הזה 1823).

בית־המישפט שדן את שולמן וחבריו התייחס אליהם בשאט־נפש, והגדירם כ־חיות־אדם. הפעם שילם שולמן ביוקר על מעשיו. שערי בית־הסוהר נסגרו מאחוריו למשך שמונה שנים.

באחרונה שוחרר שולמן מן הכלא, אך הוא עדיין אסיר ברשיון. הסתבכותו הנוכחית, שבגינה נעצר שוב עד לתום ההליכים, אירעה תקופה קצרה אחרי שיחרורו. כאשר נודע בהיכל בית־המישפט כי שולמן חזר, מיהרו הכל אל אולם שופט המעצרים, כדי לחזות באיש שכבר הפך לאגדה.

חוש הומור פרימיטיבי

ל**עניין שעורר** שולמן בבית־המישפט יש גם סיבה נוספת. אחת האגדות שנקשרו סביבו אומרת, שבניגוד להתנהגותו הפרועה בבתי־קפה ומיסעדות, הוא נוהג להגיע לבית־המישפט בתלבושת מסודרת ומצוחצחת, ולהציג עצמו כשה תמים בפני השופט. לקול צחוקם של הנוכחים, היודעים היטב במי באמת מדובר. ואכן, גם הפעם הגיע שולמן לאולמו של השופט בוכוויץ כשהוא לובש חליפה מגוהצת ומקפיד ליישרה היטב לפני הכניסה. כרגיל, הכחיש שולמן את האשמה שיוחסה לו.

שולמן, היודע שהקהל מצפה ממנו להצגה, אינו מסתפק רק בהיתממות. כשהשופט אינו מבחין, הוא נוהג להזכיר לנוכחים שיש לו גם פרצוף אחר. גם הפעם נהג כך. בכניסה לאולם המישפט הטיח את ראשיהם של שני עצורים זה בזה והסביר: „לא רציתי להכאיב להם, אבל רק שידעו עם מי יש להם עניין."

לשולמן אין מה לדאוג בנושא זה. אפילו שוטרי חוליית הליווי של בית־המישפט יודעים עם מי יש להם עסק. הם מטפלים בשולמן בכפפות של משי ונזהרים שלא להכעיסו, כדי שהגברתן לא יפגין את נחת זרועו. בעדינות רבה הם מבקשים ממנו להתלוות אליהם ומוכנים למלא את כל מבוקשו, ובלבד שלא יעורר בעיות. ושולמן יודע לנצל היטב את האימה שהוא משרה סביבו. לקול רעמי צחוקם של העצורים האחרים, עמד על כך שיירד למרתף המעצרים אך ורק בליווי של קצין. סמל לא הספיק לו. השוטרים הנבוכים נאלצו להזעיק את מפקדם, ורק אז נאות שולמן לרדת.

חרף התנהגותו נאלצים רבים להודות כי האיש ניחן בחוש הומור פרימיטיבי, ורבים ממעשיו לא נועדו אלא לבדר את הסובבים אותו. יש גם המתייחסים אליו כאל חולה־נפש. אלה סבורים כי עונשי מאסר לא יפתרו את בעייתו. הסתבכותו האחרונה של שולמן, שבאה אחרי שריצה תקופת מאסר ארוכה, אכן מוכיחה כי האיש שב לסורו.

עד אובדן חושים

ל**פי כתב־האישום** אף איים על אחד מהנוכחים במקום, כך שהתקרב לעברו עם שני סכינים, וזרק לעברו סכין אחרת, שלא פגעה בו. שולמן מואשם גם בגרימת נזקים בשווי של כ־800 אלף לירות לרכושו של בעל המיסעדה, שמואל שקד.

בהמשך כתב־האישום מפורטים מעשיו של שולמן למחרת מעצרו. במרתף בית־המישפט תקף שולמן את השוטר יחזקאל ישעיה, שהופקד לשמור עליו, דחף אותו, היכה אותו בידו וירק עליו.

אחרי שהשופט בוכוויץ שמע את תשובתו של שולמן על ההאשמות, הוא פירש אותה כאי הודאה. בוכוויץ דחה את המשך המישפט למועד מאוחר יותר, והחליט לצוות את שולמן עד תום ההליכים נגדו.

שולמן הוא אורח ותיק ומוכר באולמו של שופט המעצרים. במשך 55 שנותיו צבר עשרות תיקים, גדושים בעבירות איומים, מין ופגיעה ברכוש ובגוף. אולם יותר מכל התפרסם שולמן בזכות הגוהג שאימץ לעצמו, להיכנס למיסעדות ולבתי־קפה עם חבורת ידידים ולהזמין לכולם משקאות ומאכלים על חשבונו. אחרי שהידידים סעדו את ליבם והירוו את צימאונם כהוגן, היו נוהגים לעזוב את המקום, תוך שהם חוזרים באוזני בעל המקום על המישפט, שהפך כבר מטבע לשון — „שולמן ישלם".

שולמן היה נוהג להישאר במקום ולשתות לשוכרה עד אובדן חושים. אז היה משתולל, מאיים ופוגע בלקוחות, הורס כל דבר שנקרה בדרכו, ולבסוף עוזב את המקום מבלי לשלם.

בזכות ממדי גופו המרתיעים והתנהגותו חסרת־המעצורים, זכה שולמן במעמד המפוקפק של המלך הבלתי־מוכתר של עולם הביריונות בישראל. שולמן מעולם לא שדד בנקים, לא פיצח כספות ולא ביצע פשע מתוחכם כלשהו. כל חייו הקדיש למטרה אחת: להטיל אימה על סביבותיו. בייחוד נהג להפחיד את הבאים עמו במגע, אחרי שהיה משתכר. אז לא ניתן היה כלל לדבר עמו. בימיו הטובים היה נאבק בשישה־שיבעה שוטרים, ומכה את כולם מכות נמרצות, גם היום, מספרים מכריו, מסוגל אגרוף שלו לעשות שמות.

שולמן ישלם הגיע לראשונה לכותרות העיתונים בשנת 1958, כשהיה בן 33. היה זה אחרי ששוטרים ירו באלמוני שנמלט מפניהם, כאשר באו לעצור אותו לאחר שהתפרע בבית־קפה תל־אביבי. כשהשיגו אותו, התברר שהיה זה שולמן. מאז לא חדל לפקוד את חדרי־המעצר ובתי־הסוהר.

אונס ומעשה סדום

ב**עיקבות התקלויותיו** החוזרות עם המישטרה, הכריז שולמן כי הוא מתכוון לצאת לחוץ־לארץ, כדי לעבור ניתוח

pierre cardin
Plage

מרשל ברשת בבתי האופנה של
alaska
אלסקה

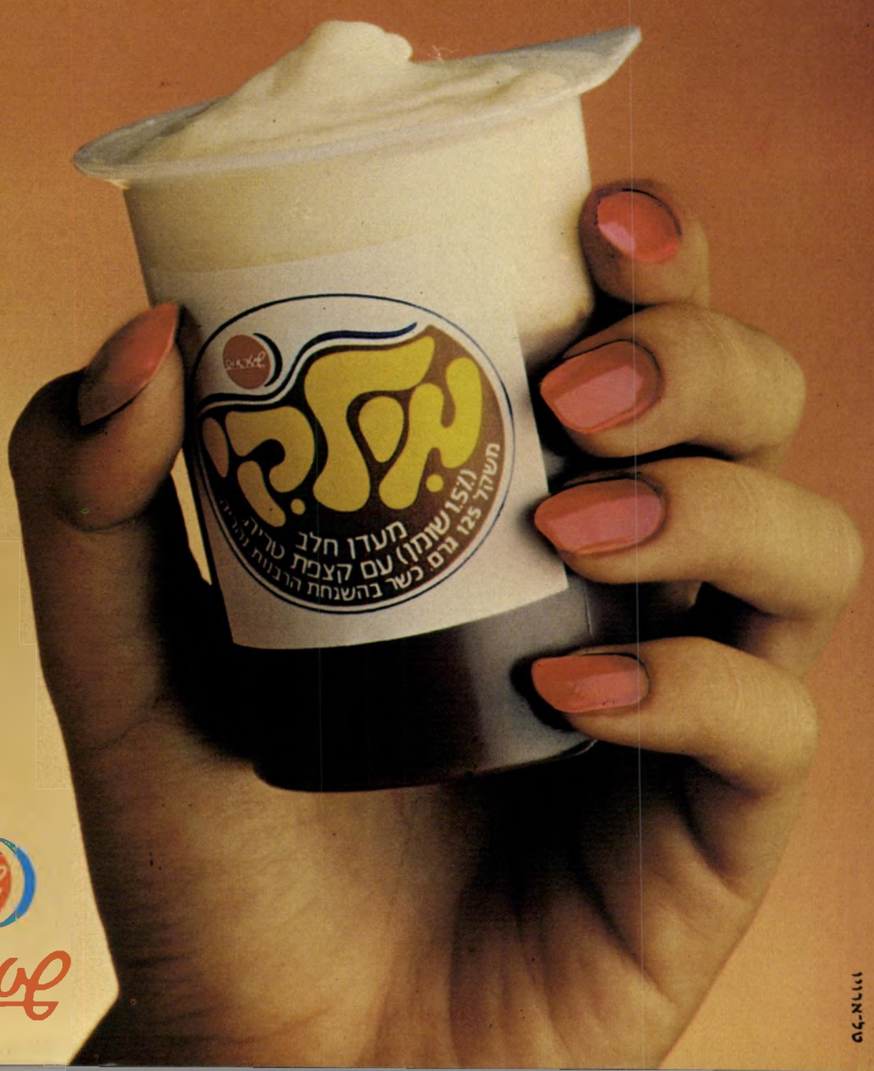

oberson/80

חדש

הטעם המפתה

מקפי

מעדן חלב
בטעם שוקולד
עם קצפת אמיתית.

אחרי שתנסי פעם אחת
לא תרצי להפסיק!

איזה תענוג:
את מטרבבת את הקצפת עם השוקולד
ואוכלת לתיאבון את המעדן הקריר
שיש בו רק 180 קלוריות!

שטראוס - כל הטבע שבחלב טהור.

כחל מרחלת על כל העולם

הצרפתים והבמאית

לא רק שהיא יודעת לעשות סרטים, הבמאית הצעירה **עידית שחורי**, היא גם חתיכה. ומסתבר שלחיות חתיכה, אם זה לא עוזר, לפחות זה לא מפריע.

אז הסיפור שהיה, כך היה. בשבוע שעבר ביקרו בארץ שני נציגי פורום הים התיכון — פסטיבל־סרטים חדש, שיתקיים באחוזה ליד פאריס, מיד אחרי פסטיבל קאן. זה יהיה קאן הפרטית של ארצות הים־התיכון. **הנרי קוויקר** בן ה־40 ו**פטריק גודד־שטיין** בן ה־30 באו לארץ כדי להחליט איזה סרט ייצג את ישראל באותו פסטיבל. הם פגשו הרבה מפיקים, ויותר מהם — מפיקות. הם פגשו הרבה במאים, ועוד יותר במאיות, יותר שחקנים, ועוד יותר שחקניות. אחרי הכל, הם צרפתים, לא?

עידית שחורי
אהבה צרפתית

אחר־כך הם התאהבו ממש בעידית. הייתם צריכים לשמוע איך השניים האלה מפרטים את כל התכונות הטובות של הבמאית הישראלית החתיכה!

המסקנה היתה, כמובן, שעידית נוסעת עם מעגלים שלה לפורום הים התיכון. אם הסרט כל־כך טוב כמו שהצרפתים טוענים, היא אולי תחזור כשבידיה איזה פרס קטן.

הכל סביב עירום

גלית רויטמן
מידידה בעירום לרעיה בעירום

כאשר נודע לי ש**גלית רויטמן** נישאה, השם צילצל לי בראש. אימצתי את המוח הקטן שלי ואימצתי, עד שנזכרתי שגלית היא אחת מגיבורות השערוריה המישפטית־קולנועית שהיתה לפני כמה שבועות, כשכמה שחקניות של הסרט מעגלים, שעדיין לא ראינו אותו, הגישו תביעה לבית־המישפט נגד מפיקיו.

בתקופה ההיא, הופיעה בהעולם הזה תמונה של ארבע בחורות נאות, כשהן ערומות כביום היוולדן. התמונה גלקחה מהסרט, והבחורות התרגזו על מפיקי הסרט של הבמאית **עידית שחורי**, וביקשו מבית־המישפט צו שיאסור עליהם להמשיך ולפרסם בעיתונים את תמונות־העירום שלהן, למרות שהתמונות מופיעות בסרט.

אחרי שהבחורות והסרט זכו בפירסומת הראויה, החליט בית־המישפט שלא להיענות לתביעתן.

אחר־כך גם נזכרתי מדוע היה קשה לי להיזכר בשמה של גלית. היא לא היתה פעילה כל־כך במישפט. לה היה פחות איכפת שכל **עם־ישראל** יראה את הגוף העירום שלה. אפילו לא היה איכפת לה שהאבא שלה, שהוא נשיא בורסת־היהלומים באנטוורפן, יידע שהבת שלו מתרוצצת עירומה בין דפי־העיתונים.

נראה שגם לבעלה החדש, שעימו היא מבלה עתה ירח־דבש באתר־הסקי באינסבורג שבאוסטריה, לא איכפת כל־כך מהעירום. כי הבעל הטרי, **צבי גיל**, הוא צלם־קולנוע, עם היסטוריה של עירום. צבי היה פעם בעלה של עורכת־הסרטים **שושי גיל**, שהיא היום אשתו לכל דבר של הבמאי **דני וולמן**. הוא עזב אותה ואת בנם הקטן, **תום**, ונסע להוואי בעיקבות קסמיה של **מלאני גריפית**, מי שכיכבה בעירום בסרט ישראל אחר, הגן.

הרשו לי לשלוח בשמכם ברכה מקרב־לב לזוג המבלה עתה באינסבורג. מגיע להם שיהיה להם טוב, אחרי כל הערומים.

הישראלי והאינדיאנית

שמעתי כבר על אנשים שנולדו כשכפית של זהב בפיהם, אבל על מישפחה שלמה שנולדה כשכפיות כאלה בפיה אני שומעת בפעם הראשונה. ואני מתכוונת למישפחת רכטמן מחיפה.

על המישפחה הזו לא שמעתם, אבל על בת־המישפחה שעיברתה את שמה, **רונית**, **רינת**, בוודאי שמעתם. כי רונית היתה אחת ממלכות־היופי הכי יפות שהיו לנו אי־פעם. היא היתה כה יפה, עד שאיזה גינקולוג אמריקאי חטף אותה.

זה שבשנים האחרונות הגיעו לארץ סיפורים, שלא כל־כך הולך לרונית בחיי־הנישואין שלה — זה לא משנה. היא עודנה אשתו של הגינקולוג, ועושה חיל בלוס־אנג'לס עד עצם היום הזה.

אבל לא רק היא. לרונית יש אח, צעיר ממנה. כאשר היא הוכתרה, הוא היה הילד הקטן של המישפחה, שאיש לא שם לב אליו. אבל לילדים קטנים יש הרגל כזה — הם גדלים וגדלים עד שהופכים גדולים.

עובדה: **אורי רכטמן** הוא כיום אחד הגברים המקסימים, הכובשים את לב הח־תיכות בלוס־אנג'לס. הכיבוש האחרון שלו היא **מאיה ברנדן**, בתם הבלתי־חוקית של **מארלון ברנדו** ושל יפהפיה אינדיא־נית.

אורי הוזמן על־ידי ידידו הטוב, **טומי פיטרסון**, מנהיג להקת צ'יפ טריק, לקונ־צרט של הלהקה. בין מוסיקה למוסיקה הפגיש טומי את מאיה ואורי, ומאותו הרגע היתה לשניים מוסיקה פרטית משלהם בלב. מאיה בת ה־17 היא סטודנטית באוניבר־סיטת יו־סי־אל־איי.

טומי פיטרסון, אורי רכטמן ומאיה ברנדן
מוסיקה פרטית משלהם

סוף המירוץ

גד ביטון איש התקליטים של קול השלום המתחדש, הספיק לנהל הרבה רו־מנים על קרקע מוצקה, מאז ירד מאונייתו של **אייבי נתן**. גדי גבה־הקומה ידע תמיד לשכנע בקולו העמוק את מיטב יפהפיות העיר בכנות כוונותיו, ונראה תמיד כשחתיכה אחרת תלויה על זרועו.

אבל לכל דג אורבת החכה שלו, וגם דון ז'ואן כזה לא יכול היה להימלט מגורל הגברים כולם. הוא נפל, באופן סופי ובילי־עדי בזרועותיה של אשה אחת.

בשבוע שעבר, ברוב הדר ושימחה, נשא גד את **יפית** לאשה, במה שהוגדר כחתו־נת־הדיסקו של השנה. החתונה נערכה בדיסקוטק קלאס בתל־אביב. האלכוהול

יפית וגד ביטון
חתונה בחודש

נשפך כמים, ומוסיקת־הדיסקו החדירה קצב גם לרגלי המוזמנים, שעברו כבר מזמן את גיל הנעורים.

בין אותם שבאו לברך את הזוג הטרי היו גם שלוש הבנות השחורות משלישיית שיבה, ביניהן **האריט**, שרק לפני זמן קצר ניהלה רומן עם חתן השימחה.

אם חייהם המשותפים של יפית וגד יתנהלו בקצב חתונתם, אין ספק שצאצאי־הם יהיו אלופי־עולם בדיסקו.

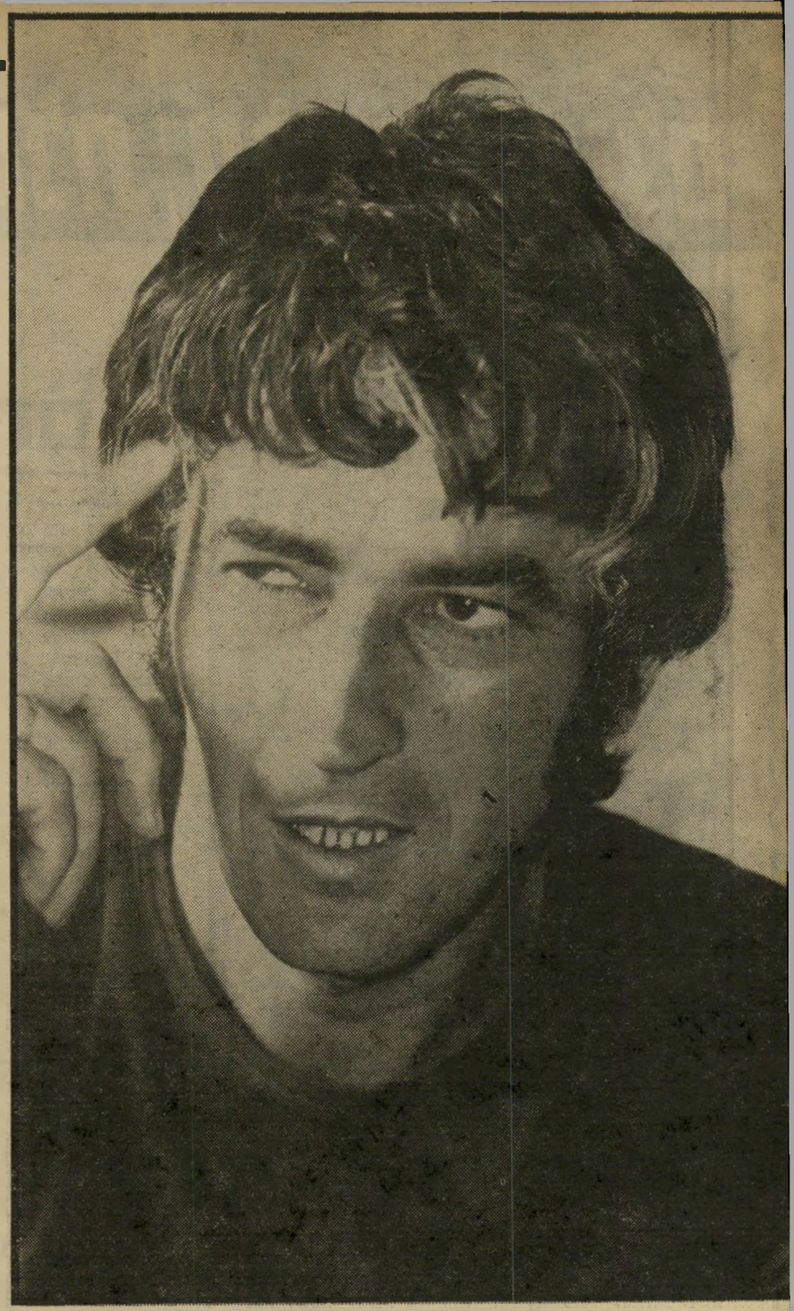
מה קורה לאריק?

לפני כשבועיים סיפרתי לכם על רומן חדש אל הזמר **אריק איינשטיין** והזמ־רת־מלחינה **קורין אלאל**, ומאז אני מו־צפת בתגובות נזעמות, משני אגפים.

כל ידידיה של השחקנית **סימה אליהו** רצו להרוג אותי. סימה, למי שלא זוכר, כיכבה לצידו של אריק לפני המון שנים, בסרט של **אורי זוהר** עיניים גדולות. החברים של סימה טענו לפני, שקורין אלאל סתם נדחפת, מפני שהיא רוצה פירסומת, וכי מאז עיניים גדולות אריק הוא האהוב הפרטי של סימה וסימה היא האהובה הפרטית של אריק.

אבל בזה לא הסתיימה הפרשה. מסתבר שגם לאשתו של אריק, הצלמת **אלונה איינשטיין**, יש חברים. וגם הם כעסו עלי. הם הודיעו לי שאריק ואלונה חיים בצוותא וכי היחסים ביניהם בסדר, כך שלא יכול להיות שיש לו רומן עם מישהי אחרת.

אז בסדר, אני מרימה ידיים ומוכנה להודות שהסיפור על אריק וקורין היה על מישור מיקצועי בילבד. אבל מישהו בכל זאת צריך לעזור לי, לבחור בין הגברת איינשטיין לבין סימה אליהו.

מה היה הסוד מאחרי החנינה הפיתאומית, שהוענקה לאסיר־העולם עמוס אוריון (מימין) בהמלצת שופטו

נחקר על־ידי המישטרה במרתף ברינקס, והוא חזר על תיאורו: „ראיתי בחור צעיר, בערך 1.80 מטר גובה, רזה ושחר־חר. שיער מלא עד הצוואר, מסורק לא־חור. לא חלק אלא קצת מתולתל. לבוש חולצת ג'ינס." התיאור הוליד זיהוי ספונ־טני מפי עובדי ברינקס שנכחו במקום, „זה עמוס!!" הם קראו. והתכוונו לעובד החדש בברינקס, עמוס אוריון.

כל זה קרה בחודש אוקטובר, בשנת 1971. עמוס אוריון נתפס על סמך זיהוי זה, נעצר, נחקר והורשע בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב באשמת רצח בכוונה תחילה, וגם באשמת רצח למטרת שוד. הוא נידון למאסר עולם (העולם הזה 1783).

מיום מעצרו ועד ליום שיחרורו, ערב יום העצמאות, חזר עמוס בעקשנות על גירסתו כי איננו אשם, וכי לא הוא רצח את המיבצען. הוא היה כל כך נחוש בדע־תו, עד שסירב לבקש חנינה. „חנינה זה לאשמים, אני חף מפשע." משך תשע השנים שבהן ישב בכלא לא שקט גם יום אחד. הוא הגיש עירעור לבית המישפט העליון, וכאשר גם זה נדחה המשיך לא־סוף חומר למישפט חוזר. ולשם כך היה מגיש בקשות לבית־המישפט הגבוה לצדק כמעט כל חודש.

היכן היומן המקורי?

„עשרים שנים של תיקוות ואכזבות עברו על עמוס בבית־הסוהר. הצפיה ל־עירעור, שבו תלה תיקוות רבות, נכזבה. פתאום קמה לו תיקוה חדשה ממקום בל־תי צפוי. בבית־סוהר בגרמניה הכריז שימעון („כושי") רימון, כי הוא אשר רצח את איש ברינקס במיגדל שלום. אך גם הכרזה זו לא הביאה לאוריון את הישועה.

הישועה באה לעמוס ממקור בלתי צפוי, שאין לו תקדים בהיסטוריה המישפטית בישראל. השופט העליון חיים כהן, שהיה אב בית הדין שדחה את עירעורו של אוריון בבית־המישפט העליון, הוא אשר התערב לטובתו. אחרי שראה חומר חדש שהתגלה בחקירות סניגורו של אוריון, דויד ליבאי, השתכנע השופט כי עובדות מסויימות שנקבעו בפסק־הדין הופרכו. כאשר הסתבר לשופט, שזכה בימים אלה בפרס ישראל למדעי־המישפט, כי התגלו ספקות באשר לאשמתו של אוריון, פעל מיוזמתו. הוא פנה לשר־המישפטים ואחרי שיחה ארוכה שיכנע אותו כי יש מקום להמתיק את עונשו של אוריון ולשחררו ערב יום־העצמאות. אוריון היה אסיר ה־עולם היחיד שזכה לחנינה ביום־העצמאות ה־32 למדינה.

הגנתו של עמוס התבססה על 10 דקות. הרגעים שבין השעה 18.30, שבה נראה בורח, לדברי דורון, כשבידו אקדח שלוף, ועד 18.40, כאשר התקשר המנוח למישטרה והודיע על שוד. במשך זמן זה היתה עוד שיחה טלפונית אחת. בשעה 18.35 התקשר עובד ברינקס, אליהו מרדכי, אל המנוח והודיע לו כי מישלוח מסויים מה־שק"ם יתעכב. בשיחה זו היה המיבצען בריא ושלם, וקולו היה רגיל. הוא לא הודיע על שוד ולא על פגיעה כלשהי. אם אמנם נראה עמוס בורח בשעה 18.30 הרי ברור כי לא הוא שפגע בקורבן.

שנים ארוכות טען אוריון כי חברת ברינקס מנהלת רישומים מדוייקים, וכי ביומנו של המיבצען המנוח חייב היה להיות רישומה של אותה שיחה — חמש דחות אחרי בריחתו של „השיכור". אולם חברת ברינקס הכחישה בתחילה כל מידע כזה. ולא נענתה לבקשתו של הסניגור להציג בפניו את הרישומים. רק בעירעור, כאשר ביקש הסניגור בקשה מייוחדת, להזמין את נציג ברינקס אשר יביא עמו את הרישומים, התגלה כי אמנם היה יומן כזה. איש ברינקס העמיד לרשות בית־המישפט את יומנו של המיבצען מיום הרצח. היומן הסתיים בשעה 18.00 בדיוק. כל שיחה לא נרשמה אחרי שעה זו.

אוריון טען שוב כי היומן שהוגש לא היה המקור. בחדר הרצח היו כתמי דם רבים, לכן סירב להאמין כי היומן הצח שהוגש לבית־המישפט הוא זה שהיה ל־מראשותיו של המנוח בשעת הרצח.

הוא גם טען כי היו רישומים נוספים, אצל העד מרדכי, שחייב היה לציין בהם את קריאת הטלפון שלו למיבצען, ואת שעתה המדוייקת. השעונים בברינקס מאופסים ומעודכנים לעתים קרובות, ו־לכן לא היתה יכולה להיות אפילו טעות של דקות ספורות. חברת ברינקס סירבה לשתף פעולה, ולא היתה כל דרך להכ־ריח אותה. יתכן שהיא חששה לחשוף את דרכי פעולתה, לבל ישתמשו בהם שודדים בעתיד, או אולי היו לה סיבות אחרות. על כל פנים בעת העירעור לא התגלו כל ראיות נוספות, ובית־המישפט העליון לא שוכנע כי חלה טעות שיפוטית.

בית־המישפט המחוזי הרשיע את עמוס אוריון על סמך הזיהוי של איש ה־תחזוקה, שראה אותו בורח ואקדח שלוף בידו. השופטים האמינו לו, כי באותן שנ־יות שבהן ראה את הבורח, הצליח „לצ־לם" את דמותו במוחו, והתיאור שנתן בחקירה הראשונה היה כל כך מדוייק ש־חבריו של אוריון לעבודה זיהו אותו לפי תיאור זה.

הוויכוח העיקרי היה אם האיש שראה דורון בורח היה בן העדה הספרדית, או אשכנזי. באחת החקירות אמר דורון, כי נדמה לו שהבורח היה ספרדי. על כך חקר אותו הסניגור ארוכות, כדי לשכנע את בית־המישפט שאוריון, יליד פולין,

הראיות שנשכחו

כ? גופו נדרך כחיה בשעת מצוקה. ניתן היה להבחין במתח בכל אחד משרירי. עיניו הקטנות ריצדו בעצבנות בארובותיהן. המבט שנשקף מהן הביע פחד ותוקפנות כאחד. בין־רגע חזרו ועלו לפניו תשע שנות המאסר. אסיר־העולם, שיצא לחופשי בשבוע שעבר, אחרי שקי־בל חנינה, הפך לפתע שוב אסיר.

זה קרה בערב יום־העצמאות, יומיים אחרי שעמוס אוריון שוחרר ממאסרו. הוא שב אל חניון הרכב, במרתף מיגדל שלום בתל־אביב, שם התרחשו השוד וה־רצח, אשר עליהם נדון למאסר־עולם. מט־רתו היתה להתחיל בחקירה שהציב לעצ־מו, כדי להוכיח את חפותו מפשע. היתה כבר שעת אחר־צהריים מאוחרת. עמוס לא ידע כי שערי החניון עומדים להיסגר. כאשר גילה זאת, היה כבר מאוחר — הוא נשאר כלוא במרתף.

שיכור מזויין

ה מצוקה לא נמשכה. כאשר התאושש מן ההלם הראשוני, מצא עמוס פתח יציאה אחר ועלה אל הרחוב. אולם נראה היה כי אותן שניות מועטות, שבהן חש שוב כאסיר, נדמו כעשר השנים שבילה בכלא, ואולי אפילו יותר. מי שעמד באר־תה שעה לייד עמוס, והבחין בהתרגשותו, יכול היה להבין את ההרגשה של אדם הכלוא על לא עוול בכפו.

בחודש אוקטובר 1971, במרתף החשוך למחצה של מיגדל שלום, רץ בחור גבה־קומה, בידו אקדח שלוף ומפיו נודף ריח אלכוהול חריף. צבי דורון, איש־תחזוקה של הבניין, הבחין בו כאשר היה שתי מדרגות לפניו, ושאל אותו: „לאן אתה רץ?" אך הצעיר לא ענה אלא המשיך במרוצתו, ונעלם אחרי העיקול במדרגות.

מבוהל צילצל דורון לקצין־הביטחון של מיגדל שלום, ומסר לו כי שיכור מזויין נראה במדרגות של מרתף א'. הידיעה נר־שמה ביומן בשעה 18.30 בדיוק, ומבואות הבניין נחסמו.

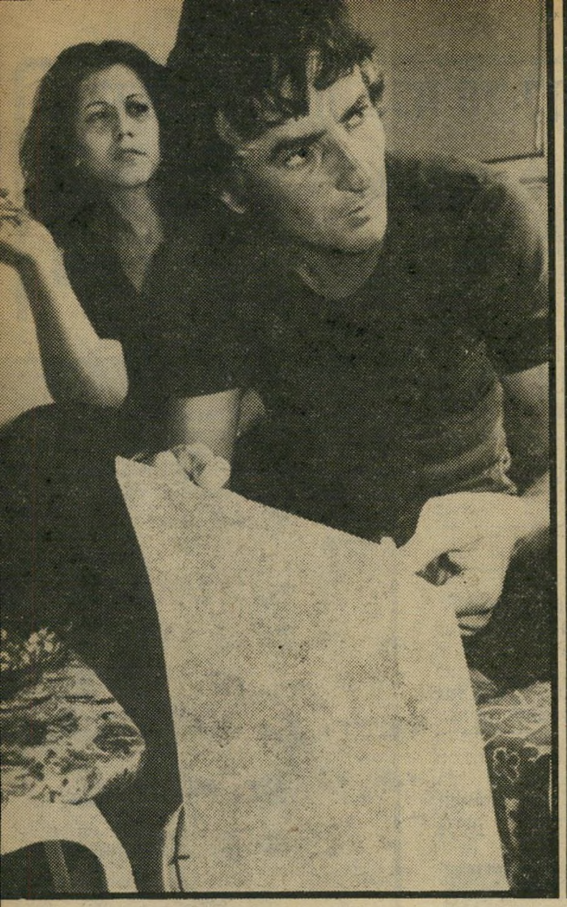
עשר דקות מאוחר יותר, בשעה 18.40, נתקבלה קריאה מבוהלת במוקד המישט־רה, וקול חלוש אמר: „שוב פעם, זה ברינקס, שודדים אותי בכל־בו שלום." הקול נחלש עד שנעלם והשוטר שמע את טריקת השפופרת.

ניידת הגיעה למקום שלוש דקות אח־רי שהתקבלה הקריאה במוקד. השוטרים נעזרו באנשי ברינקס שהגיעו כדי למצוא בסבך המרתפים את המיתקן של חברת ברינקס. ושם, מחוץ לדלת הכניסה למית־קן, שכב מתבוסס בדמו דב לבני, המיב־צען של חברת ברינקס. הוא נורה מטווח קצר ביותר באקדח בראשו, ומת אחרי דקות ספורות.

דורון, שראה את השיכור עם האקדח,

אוריון עד ספסר־הנאשמים
מהכלא —

מאהבת שרה דנוך בבית־המישפט*

„ראיתי את הפחד בעיניים —

מאהבת שוחה יפרח עם אורין

— אך האמת תצא לאור"

לא היה מתאים לתיאור זה. אבל אחרי שבית־המישפט למד כי אוריון בילה את תקופת השירות הצבאי שלו בבסיס חיל־הים בסיני, והתקבל לעבודה בברינקס סמוך לשיחרורו מצה"ל, קיבל סופית את זיהויו של הבורח.

יורם נוסף להרשעה היו בגדיו ונעליו של אורין, שנעלמו. חליפת הג'ינס, שבה היה מגיע כל יום לעבודה, והנעליים ש־אותן נעל ביום הרצח נעלמו כליל. הנ־אשם סיפר כי ארז אותם בתיק פלסטיק, לקחן עמו למקום שבו בילה את הלילה שאחר הרצח, כדי למסרן לכביסה. אך כאשר חיכה לאוטובוס שכח את השקית על ספסל התחנה. החבילה לא אותרה, ו־ידידו שהיה עמו בתחנה, דויד גיא, אצלו לן באותו לילה, וחברתו של עמוס באו־תו זמן, שרה דנוך, לא זכרו כלל את התיק. לכן קבע בית־המישפט כי הסיפור „מצוץ מן האצבע".

אקדח הרצח נמצא על גג בית ברחוב מוהליבר 18 בתל־אביב. והתברר כי הוא נגנב שבועות אחדים קודם לכן מאזרח שזיהה אותו. בית־המישפט המחוזי מצא קשר נוסף לאשמתו של עמוס, בכך ש־בית עליו נמצא האקדח מצוי במסלול הליכתו הרגיל מ־מיגדל שלום לבית חבר־תו. בית־המישפט העליון שלל קשר זה, אך לא מצא בכך מספיק כדי לבטל את פסק־הדין.

על ידיו של עמוס נמצאו סימני שרי־טה, והוא טען כי נושך על־ידי כלב, אך סירב ללכת לבדיקה רפואית. בית־המיש־פט מצד קשר בין השריטות הללו ובין מצבו של המנוח, שהיה גם הוא שרוט וכנראה הספיק לפגוע ברוצחו.

הנקודה האחרונה לרעתו של אורין היתה יום המחרת. במקום לבוא לעבודה בשעה 6.30, כפי שהתבקש במיוחד, הוא איחר. הוא אפילו לא הגיע לשעת העבו־דה הרגילה, שהיא 7.30, אלא בא בשעה 8.20. כאשר התיישב במישרד שבו אירע הרצח לא שאל כל שאלות, למרות שה־קיר מולו היה מוכתם בדם רב. הוא רק ביקש קפה והיה עצבני ורועד באופן בולט.

היה ברור גם כי המיבצען הכיר את רוצחו. מיתקן ברינקס מאובטח בשלוש דלתות הנפתחות באופן אלקטרוני, על־ידי המיבצען. והוא לא היה פותח אותן בפני זר. לא נמצאו כל סימני פריצה, אך לא היה גם כל שוד, ולא נלקח דבר מה־כספת הגדולה שהיתה מלאה כסף רב ב־אותו הזמן. נטען אמנם בבית־המישפט כי יתכן שהפורץ הופתע ולכן גם ברח במהי־רות מהמקום כאשר אקדחו בידו, אך ה־דבר לא הוכח.

ילדות ללא אם

ב אותה עת היה עמוס חדש בחברת ברינקס. הוא עבד שם שלושה שבו־עות בלבד, ומצבו הכספי היה קשה. אח־רי שיחרורו מצה"ל, התכוון לעלות על אוניה ולעבוד כימאי, אך אז הכיר את שרה דנוך, תימניה יפהפיה, בת למיש־פחה ידועה בתל־אביב. היא היתה גרו־שה ולה בת קטנה, ועמוס העדיף להי־שאר בתל־אביב קרוב לאהובתו, ושכח את הים. בעת הרצח היה כבר מתגורר לע־תים בביתה של שרה, וביום הרצח בא לביתה, ויחד עמה נסע לחברים אצלם לנו.

גם מוצאו של עמוס לוט במיסתורין. הוא נולד בפולין לנערה יהודיה בלתי נשואה בשנת 1947. היא מסרה אותו ב־היותו תינוק לאשה בשם אלכסנדרה אי־גלמאיר, אותה חשב כל השנים לאמו. הם עלו ארצה כאשר „אנג'י", זה היה שמו בפולין, היה עדיין ילד קטן. בגיל שנ־תיים פגע ברק בבניין שבו התגורר, ומפחד הפסיק לדבר. רק בגיל שמונה חזר אליו קולו, ואז היה נגמגם. הלם נוסף נגרם לו כאשר התברר לו כי אלכסנדרה, ש־החליפה את שמו בישראל לעמוס אוריון, אינה אמו האמיתית. הוא התרחק ממנה ומצא לו מישפחה מאמצת חדשה ביפו. בעת שירותו בצבא הכיר חברים בני מישפחת עסיס, והללו הביאוהו לביתם. שם התקבל כבן בית. חלק ממצוקתו ה־כספית של עמוס התגלה כאשר המישט־רה מצאה צ'ק על סך 300 לירות שמסר עמוס, למשה עסיס, שלא כובד.

כאשר התברר עירעורו בבית־המישפט העליון בשנת 1974, דנו השופטים בכובד ראש בכל הנקודות הללו, ואם כי ייחסו חשיבות להפרשי הזמנים שנטענו על־ידי אוריון וסניגורו, הרי מאחר שלא היו ראיות מתאימות, דחו את העירעור.

מאז ניהל עמוס את מילחמתו הפרטית מבית־הסוהר. הוא ניסה בכל דרך להי־גיע למקורות המידע של חברת ברינקס, ולמצוא את היומנים האבודים. בעת ה־שיחות בקמפ־דייוויד, התפנה מי שהיה אז היועץ המישפטי, אהרון ברק, לשמוע את בקשתו של אוריון. הוא השתכנע כי למ־רות פסק־הדין הסופי נגדו, יש מקום להמ־שיך לחקור בעניינו, והורה למישטרה לחקור את העד אליהו מרדכי, שדיבר עם המנוח חמש דקות אחרי שעמוס נראה בורח מהמקום. המישטרה קיבלה הוראות לתפוס את יומני חברת ברינקס, ביחוד את זה של מרדכי, כדי לאמת את הזמ־נים. אך אז הסתבר כי בשנת 1975 נש־רפו חלק ממיסמכי ברינקס, כפי שעושים מידי חמש שנים. אולם יומן אחד שנת־פס הוכיח כי עמוס דיבר אמת, וכי שי־חת הטלפון עם מרדכי התקיימה בשעה שציין. בכך הודגש הספק באשר לשעת הרצח, ולקשר שבין אוריון ומותו של המיבצען. זה היה החומר החדש ששיכנע את השופט כהן לפנות לשר־המישפטים. לו היה מנהל ברינקס נעתר לבקשת ליבאי, ומוסר לרשותו את המיסמכים ה־מבוקשים מוקדם יותר, יתכן שהדברים היו מתגלגלים אחרת, ועמוס לא היה מבלה את השנים האחרונות בכלא במא־מצים נואשים להוכיח את חפותו.

ממזיץ־חנינה כהן

שום טובות —

בבית, במיטה

כ אשר יצא עמוס מבית־הסוהר, לא חיכתה חברתו, שרה דנוך. כיום יש לו חברה חדשה, שולה יפרח, שאותה הכיר כאשר באה לביקור בכלא. שולה עזרה לעמוס במילחמה לזיכויו, וחיכתה בחוץ ליום שבו ישוחרר. לעמוס אין מיש־פחה וקרובים, והוא עבר להתגורר אחרי השיחרור בביתה של שולה. שני אחיה של שולה עוזרים לו בימיו הראשונים מחוץ לחומות הכלא.

כאשר נגעלו מאחריו שערי בית־הסוהר, היה עמוס אוריון בן 23. כאשר הם נפתחו לפניו, הוא היה בן 32. במשך כל תשע השנים לא יצא מעולם לחופשה. העולם שמצא מחוץ לחומות כלא רמלה היה שו־נה מזה שזכר. גם עמוס היה שונה. קצות שערותיו הכסיפו. עפעפי עיניו רועדים כל העת בעצבנות. תנועות ידיו קרובות לגו־פו, כאילו ביקש להצטמצם ולהתכנס ב־תוך עצמו. דיבורו מקוטע. דבריו מביעים מרירות עמוקה, וכוללים האשמות כבדות כלפי המימסד והחברה.

סיפר עמוס אוריון ל„העולם ה־זה":

אדם נחטף יום אחד מהרחוב ומחזי־רים אותו אחרי תשע שנים. זה אני וזה מה שקרה לי. מישהו אחר לא יבין את זה. אנשים לא מסוגלים להבין. הם שו־אלים אותי כל מיני שאלות מתוך חוסר הבנה. אני לא אדם אלים, אבל השאלות האלה מעוררות בי אלימות.

ישבתי תשע שנים ולא האמנתי. חשב־תי שאני חולם. לא יכולתי להאמין שמה שקרה לי זה אמיתי. זה כמו שבא אליך בן־אדם ואומר לך שהייתם לפני שעתיים יחד בים, ואתה יודע שהיית בבית במי־טה. אז איך אתה יכול להאמין? זה ב־דיוק מה שקרה במישפט שלי.

ישבתי על ספסל הנאשמים וראיתי אנ־שים שעלו על דוכן העדים ואמרו דב־רים שלא היו ולא נברא. אמרו שראו אותי במקום אחד, בזמן שאני יודע שהיי־תי במקום אחר. איך אפשר להאמין ש־אתה לא חולם?

הדבר הראשון שעשיתי אחרי שיצאתי מבית־הסוהר היה ללכת לחפש את העד

(המשך בעמוד 45)

פרקליט ליבאי

— ושום עניינים

אוריון השבוע במקום־הפשע

— אל המרתף

* ליד שוטר.

גולדה מאיר התנצלה על כך שדז'יגאן נחשד בהברחת כספים, ואחרי מות שומאכר

ניין מאָם געלעכטער

(חשעה קבין צחוק)

הייתי צוחקת נורא, ואז הם ידעו שגם הקהל יאהב את זה. לפעמים זה לא היה מוצא חן בעיני ואז הם ידעו שזה לא ילך בהצגה. כך נקשרתי גם אל דז'יגאן, החבר הכי טוב של אבא, עד שהיה ביני־הם ריב.

את דרכם התיאטרלית הם התחילו דוו־קא בבית־כלא רוסי בפולין. שניהם שיר־תו בצבא אנדרוס, ונתפסו כשניסו לברוח לארץ. הם לא היו סתם אסירים. הם היו צמד מצחיקנים. כל בית־הכלא התפוצץ מצחוק כשהם הופיעו לפני האסירים ב־הצגות שלהם בפולנית. כל העניין הזה היקנה להם גם מעמד מיוחד אצל האסי־רים. הם היו בכלא במשך חמש שנים תמימות, חמש שנים שהיו הצגה אחת גדולה ומתחדשת של תיאטרון פולני ל־אסירים. המעמד המיוחד שלהם היקנה להם כל מיני טובות־הנאה בכלא, ואיפשר להם לעזור לאסירים אחרים. כיוון שהם קיבלו יותר מזון מהאחרים, הם היו נות־נים מהאוכל הנוסף שלהם לאסירים, ונו־דעו בכל בית־הכלא כזוג שעזר.

הרבה שנים אחר־כך, כשהם היו כבר בארץ, פנה אליהם אחד האסירים, שהצ־ליח גם הוא להשתחרר ולהגיע לארץ־יש־ראל. הוא זכר איך הם היו עוזרים לו שם, ופנה אליהם בבקשת עזרה. הבקשה שלו כאן היתה: שיעזרו לו לקבל סוס ועגלה. הם עזרו לו. אחרי כמה שבועות הוא בא אליהם מלא טענות כרימון. פעם הסוס לא בסדר, פעם העגלה רעועה, פעם אחרת הסוס צולע. כל פניה שלו היתה בצורה של דרישה, שיעזרו לו שוב ושוב. לב־

התחזה בפולין
רשימה שחורה

אסירים שומאכר ודז'יגאן
המישטרה חשדה שהם מבריחים

הצלחה בפאריס
בכיר שחקני האידיש

דז'יגאן ושומאכר בהופעה בארץ
קהל האידיש התמעט — דבר אל המנורה

בסרט „הילדים שלנו"
הקרנה חוזרת

מאת

לידיה אופיר

כ**שדז'יגאן מת** בשבוע שעבר זה היה כאילו עוד אבא שלי מת. קשה לי לדבר על דז'יגאן מבלי לדבר על אבא. עברו כבר 19 שנה מאז שאבא, ישראל שומאכר, נפטר, אני נשואה ל־שייקה אופיר, יש לי שני ילדים, אבל אני עדיין לידיה שומאכר הבת של שו־מאכר, או כפי שלפעמים, כשעוד הייתי קטנה היו אנשים שמצביעים עלי ברחוב ואומרים: „הנה הבת של דז'יגאן ושו־מאכר."

אני לא סתם הייתי הבת של אחד משני שחקני האידיש הכי גדולים, הייתי גם מבקרת התיאטרון שלהם. כשהם כתבו קטע, הם היו באים אלי, אני הילדה הקט־נה, היו קוראים לי אותו או משחקים לי אותו ושואלים מה דעתי. הרבה פעמים

סירב ללמוד עברית

סוף נמאס לדז׳יגאן והוא שאל את אותו יהודי: „איזו עזרה אתה רוצה עכשיו? אבל תדע לך שזו העזרה האחרונה ש־אני נותן לך.״ היהודי ביקש להגר מה־ארץ.

במשך שנים היה דז׳יגאן מספר את ה־סיפור, אני אפילו חושבת שזה היה חלק מהרפרטואר שלו ושל אבא באחת ההצ־גות שלהם, ותמיד ציין שהוא סידר לאו־

הסרט הראשון
פארודיה על האם היהודיה

הצלחה בלונדון
הקהל בכה

העולה החדש מתימן
שלל דמויות

דז׳יגאן ושומאכר עלי־פי מארק שאגאל
שואבי־מים יהודים

תו יהודי כרטיס טיסה לארץ הכי רחוקה, לאוסטרליה.

הכוכבים של תיאטרון האידיש

כשהשתחררו אבא ודז׳יגאן מה־כלא, היתה להם מטרה אחת: להקים תיאטרון באידיש כדי לעודד את רוחם של פליטי השואה, ולהביא חיוך לאותם שרק עכשיו יצאו משם. אני זוכרת את ההצגה הראשונה שלהם שבה הייתי נוכ־חת, כילדה קטנה. זה היה בתיאטרון גדול בלודג׳, כל האולם בכה. אפשר היה לר־אות בעיניים את ההערצה כלפי שני ה־שחקנים. זה היה בסך־הכל ארבעה חוד־שים אחרי שהם שוחררו מבית־הסוהר. להצגה הם קראו בשם העיקר שמתראים. כל לודג׳ התעוררה להצגה הזו. אז היה ברור שהשניים הקימו תיאטרון של ממש.

העיקר שמתראים היתה התחלה, וההמ־שך נמשך לאורך עשרות שנים. מלודג׳ הם עברו לבירה, לווארשה, שם הם הקימו תיאטרון סאטירי על רמה גבוהה. אפשר היה לראות איך השניים מתאימים את עצ־מם לקהל. בלודג׳ — לפני פליטי השואה — העיקר שמתראים, סאטירה חריפה ב־וארשה עם הקהל המעודן שלה. בגלל ה־סאטירה הם הוכנסו לרשימה השחורה של שלטונות פולין שלא אהבו את ה־ביקורת. הצמד נאלץ לעזוב את פולין ונדד לדרום־אמריקה.

יהודי ארגנטינה וברזיל זוכרים עד ה־יום את התיאטרון של דז׳יגאן ושומאכר.

אני אפילו חושבת שהתיאטרון, עם שח־קנים אחרים, קיים עד היום. במשך חמש שנים תמימות הם הופיעו לפני יהודי אר־צות אלה והפכו שם למוסד יהודי חי ותוסס.

עוד לפני שנסעו לדרום־אמריקה הם הפיקו סרט בפולין. אני זוכרת את הס־רט היטב, כי כילדה שיחקתי בו. הסרט, הילדים שלנו, מספר על ילדים יהודים אחרי השואה. עכשיו, אחרי שדז׳יגאן מת, והמוסד ששמו דז׳יגאן ושומאכר עבר מה־עולם, יקרינו את הסרט שוב בקולנוע תל־אביב.

(המשך בעמוד 44)

אוה דז׳יגאן (מימין) עם צלינה שומאכר
מסעות ברחבי העולם

ניין מאם געלעכטער

(המשך מעמוד 43)

בתחילת שנות החמישים הם החליטו לעלות לארץ. הדרך לישראל התארכה. השניים כבשו בסערה את לונדון ואת פאריס. בלונדון הופיעו בקארנגי הול ולצידם בכירי שחקני האידיש באירופה. אז כבר היו דז'יגאן ושומאכר מוכרים כ"הכוכבים הגדולים של התיאטרון באידיש."

אידיש מתדברת בעצמה

ה חומר להצגותיהם היה שאוב מהחיים. הם היו מדברים עם אנשים ברחוב, במיוחד דז'יגאן, והיו תמיד רושמים. כל פרט פיקאנטי ובדיחה טובה היו מעובדים להצגה מצליחה. ההבנה ביניהם היתה מפליאה ממש. לא רק בדיבורים. בהבעות פנים ותנועות ידיים ניהלו שיחות שלמות. ההומור לא היה רק על הבימה, הוא היה גם בחיים הפרטיים. ממש חוויה היתה להיות ליד שניהם.

נוסף לחומר שכתבו בעצמם הם הסתמכו על קלסיקאים מסיפורות האידיש: שלום עליכם, גיבירתיך ושלום אש היו הגיבורים שאותם אהבו. בהופעותיו היתה לדז'יגאן תילבושת של היהודי הקלאסי. מעיל שחור, כובע שחור ובכיסו היתה תמיד מיטפחת אדומה, ה"פאצ'לה". איך שהוא היה מוציא אותה, היו כולם פורצים בצחוק. דז'יגאן שיחק לרוב את הטיפוס המטומטם, הלא־יוצלח. שאלותיו המצחיקות ואי־הבנתו היו גורמים לצחוק רב.

דז'יגאן היה ספורטאי מצטיין בצעיריותו, שוער כדורגל. זו אולי סיבת היותו רקדן מעולה. תנועותיו על הבמה היו מלאות מרץ וחן. את הריקודים והמימיקה בהופעותיהם היה הוא המעמיד, בעוד שאת המוסיקה והמילים היה כותב שומאכר.

דז'יגאן היה טיפוס חריף כמו שד. היה לו הומור פנטסטי. הוא היה טיפוס עממי ושופע כלפי חוץ. הוא היה איש שכואב לו, במיוחד בנושא מדינת־ישראל והעם היהודי. טמפרמנט וולקני היה פורץ ממנו, מלווה בהבעות פנים חדות. הכל היה יוצא ממנו החוצה. הוא אהב את אמנות הציור והפיסול ואף עסק בהם בזמנו הפנוי. בביתו היה אוסף של תמונות ציירים יהודיים כמו מאנה כץ, מוישלה ברנשטיין, מרק ושאגאל, מהם הוא שאב רעיונות לדמויות שבהצגותיו, במיוחד דמות שוראב־המים בעיירה היהודית במיזרח־אירופה.

בתור יהודי אמיד שנסע הרבה מסביב לעולם, ניסו לא אחת לטפול עליו אשמות מוזרות. היה מיקרה מצחיק באחת מנסיעותיהם של אבא ודז'יגאן לאמריקה. בסוס שבו נסעו, נסעה גם גולדה מאיר. החליט מי שהחליט לערוך חיפוש בכליהם של דז'יגאן ושומאכר והמטוס עוכב בשל כך שעות ארוכות. הם נחשדו בהברחת כסף. כשמעה גולדה על המיקרה, התרגזה, ואמרה שאם לא ייפסק העניין, היא תרד מהמטוס. לאחר שלא מצאו דבר בכליהם עלה הצמד למטוס, ואז ניגשה אליהם גולדה והתנצלה אישית בשל המיקרה המצער.

בתחילת שנות השישים הסתכסכו דז'יגאן ואבא ומאז לא התפייסו. המועקה נשארה בליבו של דז'יגאן עד יומו האחרון. שומאכר נפטר בשנת 1961. כאבה לו הפרידה ודז'יגאן, שראה באמנותו יעוד, המשיך בדרכו לבד. הוא חיפש שותפים להצגותיו, אך שותף כמו אבא לא מצא. הוצע לדז'יגאן לשפר את העברית ולנסות להופיע ולהשתלב בתיאטרון הישראלי. דז'יגאן סירב וענה: "עברית היא שפה שמדברים בה, האידיש היא שפה שמתדברת מעצמה."

הצגותיו של דז'יגאן היסיפו למשוך את קהל אוהבי האידיש בארץ וזכו אצלם להצלחה. הוא פנה לבמאים מיקצועיים שיעזרו לו בהכנת החומר להצגות, ובימוי וימלאו אצלו את מקומו של אבא.

בימיו האחרונים התחיל דז'יגאן להתלונן על כך שקהל התיאטרון האידי הולך ומתמעט. הדבר הציק לו מאוד. למרות הרגשתו זו המשיך דז'יגאן לתת לקהלו את מלוא ההומור והאופטימיות שאפיינו את הופעותיו.

המפקדים אינם מחייצבים לחפקיד ✱ הבסיסים סגורים ✱ מפקד־בסיס חשוד בגניבה ✱ מפקד אחר גרם לתאונה ✱ במיטווח ✱ איומים על מחנדב מצד מפקדו במישמר

האם תל־אביב מופקרת?

ב סיס מיספר 8 — סגור.
בסיס מיספר 6 — סגור.
בסיס מיספר 7 — סגור.
בסיס מיספר 3 — הפטרול יוצא למשימתו ללא מכשיר קשר.
בסיס מיספר 2 — סגור. מפקדו מואשם בעבירה פלילית חמורה.

זו אינה ביקורת על פעילות בסיסי צה"ל, אולם את תושבי תל־אביב היא צריכה להדאיג לא פחות. בביקור בבסיסי המישמר־האזרחי באחד מערבי השבוע שעבר, התגלתה תמונה עגומה. מתוך עשרה בסיסים היו שישה סגורים ובלתי־פעילים כלל. בבסיס נוסף המתנדבים היו אמנם פעילים אולם במישחק פינג־פונג סוער. בבסיס אחר יצא לפעילות פטרול של שתי קשישות וקשיש ללא מכשיר קשר.

"הדג מסריח מהראש," קובע מתנדב קשיש מצפון תל־אביב. "מפקד הבסיס ז'סגנו מופיעים בבסיס לסירוגין, יום זה ויום זה (ההוראות ותנאי החוזה מחייבים אותם להיות נוכחים בבסיס שישה ימים בשבוע לפחות למשך ארבע שעות). הפעילות, אם בכלל, מוגבלת לשעות ספורות מדי ערב, הרכב אינו מטופל כהלכה, מפקדים בכירים אינם באים לכאן לעולם, ואני חושב שהם מנותקים מהמתרחש בשטח. המתנדבים אינם רואים דוגמה אישית חיובית, והתוצאה: מבסיס שהפעיל 400 מתנדבים לפני שנים אחדות, נותרו כמה עשרות..." זהו, לדברי מתנדבים רבים, סיכום די ממצה של מצב המישמר־האזרחי באיזור תל־אביב.

ניסיונות שכנוע

א ת האבחנה הקולינרית של המתנדב הקשיש מחזקות פרשיות שעדיין לא הגיעו לידיעת הציבור, שהמשותף לכולן הוא מעורבותם של קציגים במישמר־האזרחי. באיזור תל־אביב עובדים כ־60 מפקדי בסיסים וסגניהם, כולם מקבלי־שכר בתקן של חצי מישרה, ונהגים מדרגות קצונה מישטרתיות עם כל ההטבות הכרוכות מכך.

בתלונה שהוגשה למישטרה על־ידי מתנדב, חייל בשירות חובה, נחשד מפקח לויק נימצוביץ, מפקד בסיס 2 שבצפון רחוב דיזנגוף, בעבירה חמורה ביותר. לפני כחודשיים, תוך כדי בדיקת רכב חשוד, גנב הקציו חלקים וכלי־עבודה מהרכב ו־הביאם לביתו. למעשה היו עדים המתנדב החייל ומתנדב נוסף בשם אדם וידבסקי.

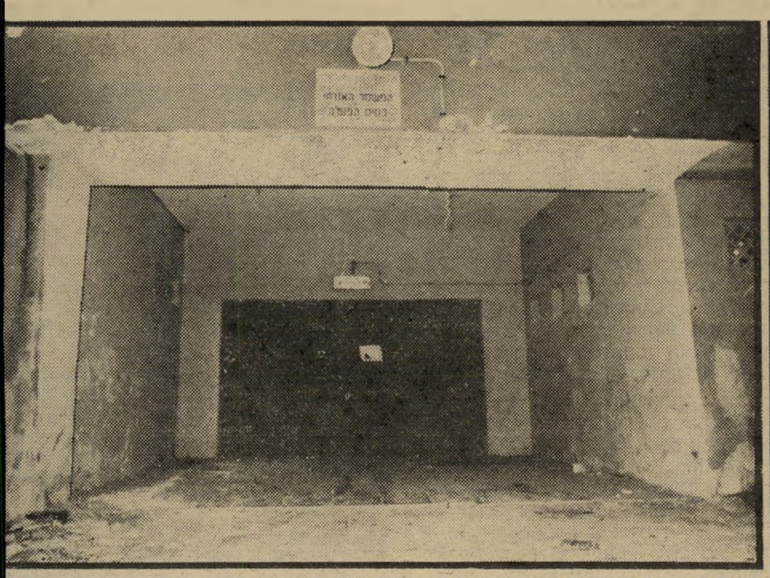
לאחר שנודע לו על הגשת התלונה ניסה נימצוביץ "לשכנע" את המתלוננים לשנות את עדותם. כשהניסיון לא הועיל, עבר נימצוביץ לאיומים, ובנוכחות מתנדב אחר, אף הוא חייל בשירות חובה, הודיע: "יש לי קשרים גם בעולם התחתון וגם במישטרה, ואם הוא (המתלונן) לא ישנה את עדותו, ימצאו את גוויתו בדרך לירושלים..."

גם על איומים אלה הוגשה תלונה ונגבתה עדות מפי החייל השני. על מידת הרצינות של חקירת המישטרה מעידה העובדה שמפקח לויק נימצוביץ עדיין משמש בתפקידו כמפקד בסיס מישמר־אזרחי בסוף רחוב דיזנגוף. למרות חומרת ההאשמות הפליליות שבהן הוחשד, אין איש מהחוקרים סבור שמן הראוי לי־השעותו עד לסיום החקירה. רק השבוע יוזמן לויק נימצוביץ לחקירה ראשונה.

מתנדב בשם ששון נימני נפצע ברגלו בזמן מיטווח שנערך לפני כשלוש שנים. הפוגע היה רב־פקד משה גרין, מפקד רובע הנמל, שהיה אז מפקח. לדברי מפקד אותו מיטווח, צבי פיקסל, אירע הדבר בשל זילזול חמור בהוראות הבטיחות. הוקמה ועדת־חקירה שהמליצה לבסוף לנזוף בקצין, אולם הדבר לא מנע מהקצין הרשלן את קידומו המהיר בדרגות. מישפחת נימני מעולם לא קיבלה, לדבריה, אפילו שמץ דיווח על מסקנות אותה חקירה.

מערכת לחצים

ב מיקרה אחר, שהסעיר בשבוע שעבר את בית־המישפט בתל־אביב, הוחלט להעמיד לדין את השופט בוכוויץ על עבירת תנועה המיוחסת לו. את הדיווח על העבירה מסר מתנדב המישמר־האזרחי יהודה שקד. על המתנדב הישר, שכל חטאו היה נעוץ בדבקותו לאמת, הופעלה מערכת אדירה של לחצים על־מנת שיבטל את תלונתו. איש המישמר־האזרחי לשעבר שמע את סגן־ניצב שרגא שטרן, מאיים, כי שקד "יעוף מהמישמר" בעיקבות השערוריה. הקציו הבכיר מחונן ככל

נשוא מקום הגניבה

בסיס מישמר־אזרחי בשכונת שבזי, אחד האיזורים הרגישים של תל־אביב, אף הוא היה בלתי־פעיל בביקורי צוות העולם הזה. בסיס מישמר־אזרחי ברחוב זרובבל ליד מלון לרום. הממוקם במרחק פסיעות אחדות ממקום נחיתתם של מחבלי מלון סבוי. מבסיס זה נגנבו כלי־נשק של המישמר־האזרחי. על שער הבסיס מצוי שלט מוזר האומר "לפרוץ את הדלת". בדרך־כלל נראה הבסיס סגור וריק.

(המשך מעמוד 41)

צבי דורון, זה האיש שאמר שראה אותי עם אקדח על המדרגות של כל־בו שלום. רציתי רק לראות אותו בשביל להאמין שבאמת יש בן־אדם כזה. רציתי לראות שאני לא חולם. אבל לא מצאתי אותו. הוא נעלם. אנשים ששאלתי אותם עליו התחילו לרעוד. ממש ראיתי את הפחד שלהם בעיניים. זה הפחד מפני האמת. אני יודע את זה. אבל האמת תצא לאור. אני אדאג לזה.

עדי השקר הם רק בורג קטן. אני רוצה לחשוף את מה שמפעיל אותם. את השיטה כולה. זה לא רק אני. יש עוד הרבה כמוני. הם כולם קורבנות של השיטה הזאת. בתי־הסוהר מלאים בהם. אני יודע שבפנים כולם אומרים שהם חפים מפשע. הייתי שם. זה לא נכון. לא כולם חפים מפשע. אבל יש הרבה.

מה שאני הולך להוכיח זה שיש מישהו שמגן על מישהו ומרשיע אנשים חפים מפשע. המישטרה מביימת עדויות ומדריכה עדים להעיד לשקר. בית־המישפט הוא מחוזי משוחד. הכל שם רקוב. זאת השיטה. בעזרתה מאפשרים לאנשים מסויימים לעשות פשעים עם רשיון. הם עושים מה שעושים, ואחרים משלמים בשבילם. כל זה קורה לא בטעות. יש יד מכוונת. כל עסק הולך יותר מדי חלק. זה משהו עצום. היום אני חי את זה. אני יודע שזה קיים.

ים בירושלים

במשך השנים חקרתי הכל מחדש. אספתי מיסמכים ועדויות. יש לי ארגז שלם שהבאתי מבית־הסוהר. ניסו לשים לי רגל, להכשיל אותי. אבל זה לא הלך להם. גם לעורך־הדין שלי, דויד ליבאי, שמו רגל. הוא, עם כל השם שלו, לקח לו שנים כדי להוציא את האמת לאור. עשו הכל כדי להכשיל אותו. העלימו מיסמכים, לא נתנו לא לגשת לחומר, אחר כך אמרו שהמיסמכים נשרפו, אבל הוא הצליח. עוד לא הספקתי אפילו לגשת אליו ולהודות לו.

היום יש לי חומר שמוכיח שאני חף מפשע. אני יכול להוכיח שהכל היה שונה. השוד היה בשעה אחרת, אני הייתי במקום אחר, העדים לא היו כפי שהוצגו. הכל היה מפוברק. אני מתכוון להקדיש עכשיו כל רגע מחיי לגלות את האמת.

זו משימה גדולה. אני יודע. למדתי את זה עוד בבית־הסוהר. שם ניסו לעשות הכל בשביל להשתיק אותי. יום אחד באו מהמדור־המרכזי והחזיקו אותי יום שלם בתוך בית נטוש ביפו. נתנו לי רמזים עבים כמו פיל, שיותר טוב שארד מכל העניין. חשבתי שהם עומדים לחסל אותי. אבל מה שיותר גרוע — ביומן של הכלא רשום שהייתי באותו היום בתא שלי. אני הייתי ביפו, אבל ביומן רשום שהייתי ברמלה. זאת השיטה שלהם. ככה הם עובדים. אחד מחפה על השני.

בבית־הסוהר תפסתי את הפינה שלי. לא רציתי שום הטבות ושום עניינים עם ההנהלה. בגלל זה גם לא היתה להם שום עמדת לחץ עלי: אסיר אחר, יכולים להוריד לו שעת שידור טלוויזיה, או למנוע ממנו מים חמים. אבל אני לא הלכתי לראות טלוויזיה ואני מתרחץ במים קרים. לא הייתי צריך שום טובות מההנהלה.

אני יודע שאומרים שמה שמנהל הכלא עשה לי היה אכזרי. הוא קרא לי ואמר שרוצים להעביר אותי מהתא שלי, ושאבחר לי מקום חדש. אמרתי לו שלא איכפת לי, ושישלח אותי לאן שהוא רוצה. הוא אמר לי ‚לאן אתה רוצה ללכת?' אמרתי הביתה, ואז הוא אמר ‚לך, קבלת חנינה.' אסיר אחר, אם מעבירים אותו תא, זה כאילו שמנשלים אותו מכל הנחלה שלו. לי כל זה לא מזיז. לכן גם לא ראיתי בזה משהו אכזרי.

היו לי פעם חיים יפים. היום כל זה הלך. נשארה רק המשימה לגלות את האמת לעולם. זה קשה במדינה שהכל בה רקוב ובית־המישפט מנוטרל. אבל יש עוד דברים טובים. בית־המישפט העליון עדיין בסדר. אבל לו יש בעיה אחרת. הוא מנוטרל מהעם. הוא כמו אדם שאומרים לו שיש ים בירושלים. אם הוא לא מכיר את הארץ, הוא יכול להאמין. זאת הבעיה של בית־המישפט העליון. הלעיטו אותו בשקרים. אבל בעוד זמן קצר הכל יהיה שונה. אני אחולל את השינוי בעצמי, וזה יהיה בקרוב.

המזעיק

צבי פיקסל מדריך מתנדבת קשישה במיטווח שבחוף פלמחים, שם נפגע מתנדב המישמר כתוצאה מרשלנות של קצין. מפקח (לשעבר) פיקסל, שקציני מישטרה ומישמר־אזרחי משבחים את עבודתו, עזב את המישמר במחאה על דילול רוב מפקדי הבסיסים בתפקידם. הוא טוען כי החל בשעות הערב המאוחרות, אין כלל פעילות של המישמר.

הנראה בחוש נבואי, שכן לפני כשבוע סולק יהודה שקד משורות מתנדבי המישמר האזרחי.

„תל־אביב מופקרת"

לפני כשנה הוקמה באיזור תל־אביב יחידה שמנתה כ־40 איש שנקראה „סיירת מטה". האיש שעמד בראשה היה „משוגע לביטחון" בדרגת מפקח, צבי פיקסל. זה היה הגוף היחידי באיזור תל־אביב שקיים נוכחות עירנית של מתנדבים ב־רחובות הכרך בכל שעות הערב והלילה, ובכלל זה גם שבתות וחגים. היחידה היתה לעזר רב גם לשוטרי היחידה המרכזית, ובגלל שיגעון ה„שוטרים ובלשים" של מפקדה ויבריה, נזקפו לזכותם תפיסות עבריינים רבות ומניעת פשעים.

ניצב־מישנה יעקב בנאי, מפקד המשא"ז במחוז תל־אביב ומי שהיה מפקד החטיבה הלוחמת של לח"י, לא היה מאושר לגמרי מפעולות היחידה ומפקדה. „הם אמנם עשו מעבר למה שהתחייב מתפקידם, אך הם עשו גם הרבה דברים שלא ביקשנו מהם כלל לעשות," סיפר המפקד.

המפקד

ניצב־מישנה יעקוב בנאי מפקד מישמר־אזרחי ב־מחוז תל־אביב, מבטיח כי ינקוט צעדים נגד מפקדי בסיסים המשתמטים מחובותיהם.

„בשלב מסויים הבנתי, כמו שהבינו שאר מתנדבי היחידה, שאין יותר טעם בעבודה בתנאים כאלה, וקיבלתי את ‚הצעתו' של שרגא להתפטר. מאז ירדה פעילות המישמר־האזרחי בלילות לרמה אפסית, מה גם שמרבית מתנדבי היחידה פרשו מהמישמר כאות מחאה על מה שנראה בעיניהם זילזול בעבודתם ובמאמציהם. במלוא האחריות אני אומר, תל־אביב מופקרת החל מהשעה עשר כל לילה..."

לניצב־מישנה בנאי יש הסבר אחר לפרוק היחידה: „החלטנו לקבוע קריטריונים חדשים ליחידה זו. בין השאר, שישרתו בה רק אותם שהיו או הינם חיילים קרביים," הוא מספר, „ומלבד זה, גם נושא המישמעת אצל החברה של פיקסל לא היה תמיד כמו שרצינו. החלטנו גם שביחידה הזו ישרת רק מי שהוא למעלה מגיל 24, ורק מי שיוכל לעמוד במצבי לחץ שיווצרו תוך כדי המגע היום יומי עם עבריינים וגורמים עוייגים ומסוכנים. באופן אישי הייתי מרוצה מהיחידה ו־מעבודתה, פשוט ניסינו למסד יותר את הנושא." צבי פיקסל טוען, כי „מעולם לא שמע על קריטריונים כאלה," ומלבד זה, הוא טוען, „מרבית המתנדבים ביחידה עומדים בהם בין כה וכה."

ההסבר של בנאי אינו מתיישב עם הסבר אחר שניתן לפירוק היחידה המצטיינת. כאשר התפטר פיקסל מתפקידו, הזדרז מפקד מרחב הירקון, שרגא שטרן, להפיץ מיזכר פנימי שבו אמר: „בימים אלה פורש ממישטרת ישראל משא"ן מפקד יחידת סיירת המטה, מפקח צבי פיקסל. היות וכך, פעילות היחידה נפסקת בשלב זה." בהמשך הדברים תולה מפקד המרחב את פירוק היחידה בסיבה תמוהה — פרישתו של מפקד היחידה.

„בנפשנו הדבר"

ל„העומס הזה" לא ניתן לקבל את תגובתו של שרגא שטרן על ההאשמות המוטחות כלפיו. הרושם שהתקבל הוא, כי מפקדיו אינם שמים לתת לו לי־התבטא ישירות לכלי־התיקשורת. ניצב־מישנה בנאי רומז על שורה של צעדים העומדים להינקט בשורות המישמר־האזרחי, צעדים המוכיחים, כי יש יסוד לדיווחים המדאיגים על כישוריהם ודרך עבודתם של חלק מהמפקדים במישמר. „כל מפקד־בסיס שיפרוש לא יוחלף במקבל־שכר אחר," סיפר בנאי, „ואנו נמנה סגני מפקדים מבין המתנדבים. כל המפקדים יחוייבו, כפי שמפורט בחוזיהם, להיות נוכחים בבסיסיהם שש פעמים בשבוע, כאשר כל אחד משני מקבלי־השכר יחוייב לעבוד במישמרת ניפרדת.

„אינני אומר שהכל מושלם במישמר־האזרחי, ואני מוכן לקבל כל ביקורת קונסטרוקטיבית. אני אהיה הראשון לי־מצות את הדין עם מפקדים שאינם בסדר. אנו עושים כמיטב יכולתנו, אבל אנו זקוקים לעוד מתנדבים, הרי בנפשנו הדבר."

לאחר השיחה עם יעקב בנאי, ערך העולם הזה ביקור נוסף בבסיסי המישמר־האזרחי במרחב הירקון. התמונה שהתגלתה מוכיחה שהמישמר־האזרחי באיזור תל־אביב אכן זקוק לעזרה רבה. שישת הבסיסים שאותם ביקר העולם הזה החל משעה 10.45 ועד חצות, היו סגורים. לא נראה בהם ובאיזור פעילותם, אפילו מתנדב אחד, שלא לדבר על מפקדיהם.

■ משה מאור

סגור בסיס מישמר־אזרחי ברחוב אידלסון שנקרא על שם קצין חבלה שנהרג במילוי תפקידו, היה נעול בעת ביקורי צוות העולם הזה.

במדינה

בית־משפט

עליה של השופטת

מרוץ נבחר דווקא

השופט אריה סגלסון

למלא את מקומה של

השופטת הדסה בן־עיתו?

לא היה מישפטן שחלק על מי־נויה של השופטת הדסה בן־עיתו לבית־המישפט העליון. השופטת התל־אביבית ידועה ביופיה ו־חוכמתה. היא התמנתה לשופטת שלום מייד כאשר היתה כשירה להתמנות, ביום שעברו שלוש שנים לעבודתה כעורכת־דין. אח־רי שנים אחדות בבית־מישפט ה־שלום עברה לכהן בבית־המיש־פט המחוזי. ולאחרונה ישבה ב־ראש הרכב שדן בפשעים הפלי־ליים החמורים ביותר באיזור ה־מרכז.

השופטת ידועה בחריפותה ה־רבה. היא אינה מבזבזת זמן על דברים שוליים ויורדת ישר לליבו של עניין. עורכי־דין אינם צריכים לחזור פעמיים על רע־יון, עוד לפני שסיימו את דברי־הם הבינה אותם השופטת. את פסקי־הדין המלוטשים שלה היא מכתיבה בקצב־אש למתמחה ישר באולם בית־המישפט. רק לעתים רחוקות היא צריכה לתקן מילה.

את אולם המישפט היא מנהלת ביד חזקה, ומסלקת ללא רחם כל מי שמעז לעיין בעיתון. אך עם זאת היא אדיבה לעורכי־הדין, ו־נוהגת כראוי בנאשמים.

היא אינה נרתעת כאשר צריך לבקר את המישטרה או את הת־ביעה הכללית. לאחרונה, בעת ה־דיון בשוד בנק־לאומי ברמת־אביב, הביעה ביקורת חריפה על דרך עבודתה של המישטרה ועל יחסה לעדי אליבי של הנאשמים. אמו של הרצל אביטן, הנאשם ב־תיק זה, נשמעה ממלמלת: „כל הכבוד לשופטת, כל הכבוד...״

הסניגור נרתם. אמנם המי־נוי לבית־המישפט העליון הוא זמני, אך בינתיים התפנה מקום בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. לנעליה של השופטת בן־עיתו נכ־נס שופט השלום הנתנייתי, אריה סגלסון. ואם כולם מסכימים עם ועדת המינויים באשר למינויה של בן עיתו, לא כך הדבר לגבי מי־נויו של סגלסון.

הדבר היחידי המשותף לו ו־לגברת בן־עיתו הוא יפי תארם. בכל שאר הדברים נבדלים הש־ניים. סגלסון ידוע כ„שופט מיש־טרה״. כלומר, שופט המצדד עם המישטרה. רק לעתים נדירות הוא משחרר בערובה חשוד שהמישט־רה מבקשת לעצור.

לאחרונה הרחיק לכת, וציווה על מעצר עד תום ההליכים של אה־רון מסיקה. מסיקה הוא בן 18, ונאשם בכך שגנב ממכונית חונה שתי מישענות ראש ובובת־נוי. ערכם של החפצים הוא 3500 לי־רות. איש לא ראה אותו בשעת מעשה, והחפצים לא נמצאו בר־שותו. למרות זאת, אחרי עיון קל בחומר, החליט השופט, כי יש מקום לעצור את הצעיר עד תום המישפט. הסניגור חיים משגב גד־הם. הוא זכר, כי לא מכבר היה מעצר עד תום ההליכים דבר נדיר, שהשתמשו בו בחרדת קודש ורק במיקרים חמורים במיוחד, שימוש במעצר בזה במיקרה של גניבת בור־בת־נוי נראה לו בלתי־צודק. הוא הגיש ערר לבית־המישפט ה־מחוזי, והשופט אורי שטרוזמן קיבל את דעת הסניגור ושיחרר את מסיקה.

התיק הועבר לשופט אחר. בעת הערר ציטט משגב פסק־דין

(המשך בעמוד 50)

הלהיט העולמי
הגיע לישראל!
אטארי ATARI®
Video Computer System
משחק הוידאו המחוכם
אטארי — פיתוח גאוני של משחק ממוחשב, שכבש את ארה"ב ואירופה.
מגוון משחקי חשיבה וקואורדינציה תחרויות וקליעה, לכל גיל וחברה.
כדורסל: דמויות אמיתיות — נגד הריב ונגד המחשב ● שחמט: ב־8 רמות נגד המחשב (עד דרגת אומן) ● סופרמן: שיחזור הסרט במשחק מרתק ומלהיב (מומלץ לנוער) ● שש־בש: המשחק הרגיל ומחבוסה ● אינדי 500: מרוצים על המסלולים הקשים של אינדי־ניאפוליס ● קלפים: פוקר, 21 ל־4 שחקנים ● מאות משחקים אחרים ב־21 קסטות.
משחק הטלוויזיה הטוב ביותר בעולם.
מתאים לטלוויזיה צבעונית ושחור־לבן
במחיר הכרות!
חשיבה
משחק קלפים
המשחק ככל גיל מ־7 עד 70
כדור־סל
אדם בע"מ
יבואנים ומפיצים בלעדיים בישראל ותצוגה:
שד' נורדאו 28, תל־אביב, טל' 459425

דרושה
פקידה / מזכירה
עם ידע טוב
בהנהלת חשבונות
להתקשר לטל. 03-232262, לחנה.

„מיסטר אבי"
חולצות גברים
AVI
רח' הרצל 23

הגיע!
ונמצא למכירה
PENTHOUSE

גליון חודש אפריל 80'
המצה בלעדית
סטימצקי

שיטות לגילוי העתיד
1. קלפים עם הסבר מפורט, כל קלף מסומן בשפה העברית —150. ל"י.
2. גרעיני תירס (שיטה צו־ענית) הסבר מפורט —250. ל"י.
3. שיטה רומנית בקלפים רגילים —100. ל"י.
גל־אור, ת.ד. 37612
תל־אביב.

מבחר עצום מכל הפירמות הבינלאומיות
תמצא בבית מסחרינו במחירים סיטונאים
לנו נסיון של 25 שנה.
נסה ותהנה!
אורית מערכות צליל
תל־אביב, רח' אחד העם 19. טל 615507

בריזה
מוסיקפה
הרברט סמואל 80 טל 656992
בלוז, פולק, ג'ז, רוק
פתוח כל יום כולל יום א' משעה 21.00

חשבון עובר ושב

אכבר שילטון, המערך

מסתובבת עכשיו בדיחה בארץ נגד ה־מוראל הלאומי, שאני בעונג אחסל אותה. הבדיחה מספרת על ההוא, שהלך לשג־ריות האמריקאית ואמר שהוא רוצה לרדת מהארץ ביגלל שתי סיבות — האחת שילטון הליכוד שיש לנו עכשיו, והשניה שילטון המערך, שתיכף יבוא.

לדעתי זו בדיחה ממש מחורבנת, שלא מתאימה למציאות. אני, למשל, בטוח שמתי שיבוא המערך לשילטון, הכל יסתדר פיקס.

קודם כל יסתדרו בכיף עם הפלסטי־נים, אם כי בשביל זה יצטרכו להעיף מהמערך את עמוס הדר, ישראל גלילי, שושנה א' אלמוזלינו, תמר אשל, דני רוזוליו, יצחק רבין וגם את כל מפ"ם, שבעצם תתפטר לבד, ביגלל אחוות־העמים שלה עם קינג חוסיין הדפוק. אחרי זה ישפרו לגמרי את המצב ה־כלכלי של השכירים והשכבות, ובשביל זה יזרקו החוצה את גד יעקובי, אליהו שפייזר, חיים בר־לב, יעקב לוינסון ו־ירוחם משל. המערך גם יגמור עם ה־כפייה הדתית, אם כי זה יחייב להשליך משם את משה שחל ואת שימעון פרס. וגם השחיתות תחוסל, לא לפני שינפנפו לכל הרוחות את כל מי שפעם המליצו לשחרר גנבים ופושעים, כמו יוסי שריד ועוזי ברעם. הקיצור: יישארו בסוף, לבד, עדי אמוראי והרב מנחם הכהן. יהיה אכבר שילטון מערך, וכולם ירצו לרדת לנגב ולא לאמריקה.

אנחנו הראשונים

כל התגובות על ההצהרה של עזר וייצמן בעניין הבחירות היו בלה־בלה צפוי, ורק השר משה נסים אמר משהו גם נכון, גם חשוב וגם מקורי. בעיתון „דבר" כתוב, שהשר נסים שולל את הקדמת הבחירות. „למשלה זו היו הישגים, רק שאלה לא הובאו לידיעת הציבור." כך נסים.

ובכן, אני רוצה להביא כאן לידיעת הציבור בפעם הראשונה הישג חשוב של הממשלה, שעד היום לא הובא לידיעת הציבור:

לפני שנה שלחה הממשלה מישלחת למאדים, והמישלחת הקימה שם שלוש התנחלויות כדי לקבוע עובדות בשטח, לפני שיבואו הרוסים והאמריקאים. ה־מישלחת גם מצאה שם את ההוכחה לקיומו של האלוהים.

ולמה זה לא פורסם עד היום? פשוט מאוד — אף אחד מהעיתונאים הנבלות לא האמין שדבר כזה יכול להיות. רק אני מעז לפרסם את זה, כי אני על הממשלה הזאת מאמין הכל.

המאדים: מראה כללי. מימין ל־מטה — החוכחה הסופית לקיומו של אלוהים

הישגי המדינה בשטחים החשובים

ביום־העצמאות זו מיצווה ידועה גם להעלות את המוראל וגם לסקור את הישגי מדינתנו הצעירה בשטחים שונים. אם אפשר לשלב את השניים, זו מיצווה כפולה ומכופלת.

אז בבקשה:

חקלאות: החקלאות הישראלית התפתחה בהרבה. כבר לפני כמה שנים גילו ב„מכון וייצמן" שהקרקע אצלנו מתאימה לזן מיוחד של מטומטמים שגדלים ללא השקאה, אכסטנסיבי יעני. מאז עוברים יותר ויותר לגדל את המטומטמים האלה, שמה שטוב אצלם זה שלא רק שהם לא צורכים הרבה מים, אלא שהם גם לא

מטע מטומטמים: משמאל — מטומטם לפני הפריחה, מימין: מטומטם עם פריחה קשה. באמצע: דחליל

יורדים מהארץ. המומחים מעריכים שתוך עשר—חמש־עשרה שנה יהיו בארץ רק מטומטמים מגידול מקומי וערבים לקטיף, וזה בהחלט הישג עצום לחקלאות.

תרבות: התרבות גדלה פי שיבעה מאז שהתחילה המדינה. היום כבר מסתמנים עודפי תרבות בכמה שטחים, אז פשוט משמידים את העודפים כדי לשמור על רמת המחירים.

מיזוג גלויות: יש מיזוג גלויות פאנטאסטי. כל שנה מתמזגות שתיים־שלוש גלויות. הסוציולוגים חושבים שבעוד חמישים שנה בדיוק ייגמר התהליך, וכל הגלויות יתמזגו, ותצא מזה גלויה אחת גדולה, שעליה ידביקו בול וישלחו אותה לאמריקה.

ספרות: אנחנו ראשונים בעולם בזה. כל שנה מקבלים לפחות שלושים סופרים ישראליים פרס ראשון. השנה, למשל, קיבלו הסופרים את פרסי ביאליק, טשרניחובסקי, חזז, ויצ"ל, קריניצי, ירושלים ומוצא. היה אפילו סופר אחד שקיבל פרס רק על זה שלא זכה בשום פרס.

כדורגל: נציין במייוחד את בית"ר ירושלים, שמשחקת לא רק כדורגל טוב אלא גם יויו משובח: פעם עולה לליגה הלאומית, פעם יורדת לליגה הארצית. פעם עולה ללאומית, פעם יורדת לארצית, פעם עולה, פעם יורדת.

עגבניות בזיל הזול

אני בלי סלט־ירקות לא בנאדם, וסלט־ירקות בלי עגבניות זה כמו הרצל בלי זקן. אז מה לעשות שעגבניות עולות מאה־מאתיים לירות הקילו, ואני, אבא שלי זה אחד א. פרנקל מנווה־שאנן בחיפה, ולא א. ד. רוטשילד מפאריס?

יש עצה:

לוקחים בקבוק קטשופ, שופכים לקערה, מוסיפים ליטר מים, פירורי לחם וביצה אחת, בוחשים היטב. מהעיסה עושים כדורים, ומבשלים אותם במים רותחים בלי מיכסה איזה חצי שעה. אחר־כך מצננים ויוצאות עגבניות נהדרות, ישר קלופות, במחיר של עשרים לירות הקילו, בערך.

הנושרים

אני כל הזמן חושב: איך הם נושרים, הנושרים? האם הם נושרים כמו פתיתי־שלג על גג בירושלים? האם הם נושרים כמו עלים צהובים מהעצים של שדרות רוטשילד? האם הם נושרים כמו בית"ר ירושלים לליגה א'?

ואולי הם נושרים כמו הנוצות מה־תרנגולת, שהולכת לשחיטה?

יחי יום־העצמאות!

בשלושים ושתיים השנים האחרונות גדלה עצמאותנו בהרבה. מה זה בהרבה — בהמון! אנחנו עכשיו עצמאים לגמרי, מאז שגירשנו את הבריטים.

מה זה גירשנו את הבריטים — לגמ־רי גירשנו אותם! מתי ראיתם בפעם האחרונה איזה בריטי בסביבה? אין בריטים יותר! אין מלכה, אין אנגלית, רק בטלוויזיה, וגם אז יש תמיד כותרות בעברית!

די! אנחנו עצמאים! אין יותר שטר־לינג, אין יותר שילינג, אין יותר פני! מי שיש לו פני, שיקום! אפילו לירות אין כבר! מי שיש לו לירה, שגם כן יקום! רק שקלים יש עכשיו. עצמאות מוחלטת! מי שיש לו שקל שיקום!

לפחות עשרה קמו! כל הכבוד! בעלי שקלים! מטבע חזק יש לכם, סמל לעצ־מאותנו הכלכלית! כל שקל שווה איזה עשרים סנט לפחות! לא כמו פעם, שלירה היתה שווה בקושי שטרלינג אחד עלוב!

אבל רציני

לא כל יום מת אדם, ששווה התאב־לות רצינית. כשמת אחד כזה, אפילו אי־אפשר לומר ששמחים על ההזדמנות להספיד אותו. לא שמחים.

אז זהו, בדיוק אחד כזה מת לי בזמן האחרון. אני מדבר על סארטר. אני על סארטר לא מתאבל מפני שהיה כזה מין אקזיסטנציאליסט גדול או מארכסיסט דגול. כאלה מסתובבים בפאריס בטונות. אני גם לא מתאבל עליו מי־יודע־מה ביגלל הירהוריו בשאלה היהודית. מי שלא מהרהר בשאלה היהודית הוא סתם מאניאק. גם התמיכה שלו במדי־נת־ישראל או בפלסטינים, לא זה מה שמביא לי את הדמעות. גם לא התמיכה שלו בסטודנטים במרד של שישים־ושמו־נה. כל זה צפוי.

אני על סארטר מתאבל ביגלל מה ש־עשה אותו (בעיני) לסארטר. אני מתאבל עליו בגלל שלא פחד לעשות צחוק מעצ־מו, וזה לא צחוק. כמה שהיה גדול ודגול, מפורסם ומכובד, נהג סארטר לק־חת לפעמים שרפרף (כי היה אדם לא גבוה) וללכת לאיזה בית־חרושת בזמן ההפסקה. היה שם את השרפרף, מטפס עליו די בקושי, ומתחיל לדבר לפני ה־פועלים.

הפועלים, חלק היו מקשיבים לסאר־טר, חלק צחקו עליו.

הבורגנים הצרפתיים, שמהם יצא סארטר, צחקו עליו כולם. מה הוא הו־לך לדבר אל האלה?

גם האינטלקטואלים השמאלנים צחקו על סארטר, שלא מבין בטח שהפעולה הפוליטית האפקטיבית היא דרך העי־תונים והטלוויזיה. עינייני־השרפרף האלה עזרו מאוד להוציא את סארטר מה־אופנה בפאריס, כבר לפני הרבה זמן.

בנאדם כזה, שלא איכפת לו שצוחקים עליו, ושלא איכפת לו לצאת מהאופנה למרות הפירסום והכבוד והכל — זה בנאדם ששווה אבל רציני.

מאת שלמה פרנקל

קוראים לה שאנה

אז „הצטלמתי הרבה בעירום, כל מתחילה צריכה להצטלם בצורה הפגנתית עד שיכירו אותה מספיק טוב.״

פרטים מקצועיים

„אמרו לי ששלומית זה שם שהצרפתים לא מוכנים להתאמץ ולזכור, אז עשו ממני שאנה, שיהיה.״ הגובה — מטר שבעים וחמש, היקף החזה — 88 סנטימטרים. מותניים — 60 ס״מ, היקף הירכיים — 89 ס״מ. מיספר נעלים — 39.5. שיער שחור, עיניים חומות. ההתמחות — בגדי ים. את הצילום הכין הבעל מישל טסייה, שהוא הצלם האישי שלה.

עכשיו „כשהגעתי לפארים חיפשו רק כושיות, אחר כך חיפשו רק נערות, עכשיו חזרו לסטייל.״

הבעל המצלם

„כשהכרתי אותו, לא היה לי זמן בשבילו, עבדתי קשה בצילומים ובתצוגות. חשוב היה לי לחיות ברמת־חיים גבוהה, ולפרנס את עצמי לבד. הוא הבין את זה, הוא מיקצועני.״

א יב סאן־לורן יושב על כיסא בעל מישענת גבוהה, כשרגליו משולבות. מימינו יושבת גברת בגיל העמידה, ומש־מאלו גברת מכובדת אחרת. הוא אינו מדבר, אינו מתייחס לסביבה, אלא מתבונן במראות־ענק המקיפות את האולם. במראות משתקפות דמויות של חתיכות־צמרת, ממיטב יפהפיות פאריס. הוא מתבונן, כימעט באדישות, ורומז לפעמים בעינו השמאלית. אחת הגברות שלצידו מונקת ממקומה ומצווה על הדוגמנית לפנות לחדר ההל־בשה: „שימלת ערב!״ וזה סימן טוב, שפירושו הוא, כי הוד־מעלתו, הבוס, מרוצה. רק שתיים או שלוש דוגמניות מבין השישים המוצעות אכן מוצאת חן בעיני סאן־לורן. אחת מהן היא הדוגמנית הישראלית — עכשיו פאריסאית — שלו־מית אמיר, שנאלצה לנטוש את אמא־מולדת למען בעל־אוהב, צלם־אופנה פאריסאי.

„שלושה חודשים הסתובבתי ממישרד אמרגנות אחד לשני,״ מספרת הדוגמנית בעלת הרגליים הארוכות־ארוכות, שנישאה למישל טסייה לפני כחצי שנה ונסעה עימו לביתו בפאריס. „בהתחלה היתה עונה של שחורות. בכל מישרד של אמרגנים חיפשו רק כושיות, ואני, המרוקאית, הייתי בהירה מדי בשבילם. הייתי נכנסת, מציגה את האלבום שלי, הבוס היה מדפדף בתמונות, אבל העיניים שלו היו מופנות לכיוון אחר לגמרי. זילזול מוחלט. הייתי עומדת מולו, כמו איזה קבצנית שמתחננת ללחם. הייתי חוזרת הביתה בערב, פותחת את הדלת, והבעל היקר שלי מקבל את פני כמו שמקבלים אשה בירח דבש, ולי היה פרצוף של יום־כיפור. כמה פעמים אפילו בכיתי. אחרי עונת השחורות הגיעה עונת הילדות — חיפשו נערות בנות 16—18, ואני, הקשישה בת ה־27, אולי יכולה להצטלם כסבתא. ואז, ברוך־השם, התקופה הקשה הזאת עברה, ועכשיו חזרו לחפש סטייל.״

„יש לי גוף יפה״

ה תחילה בצילומי־עירום. „ההורים לא אמרו כלום. הם חשבו שזה לא בסדר, אבל לא ניסו להניא אותי מכך. עד שאחד האחים שלי ראה אותי בתמונת פירסומת לאפטר־שייב, עם הציצים בחוץ,

הנערה מנתיבות נישאה לפאריסאי ונאבקת על מקומה בעולם האופנה הצרפתי

ועוד כמה חלקים. הוא בא אלי ואמר: ‚אם זה צילומים, אז טוב. אבל מה הקשר בין אפטר־שייב לחזה חשוף?'״

היא החליטה שהצילומים יהיו מיקצו־עיים לחלוטין. פעם, לפני חמש שנים, אמרה בראיון לעיתון: „העירום הוא מפתה. אני יודעת שיש גברים שזה עושה להם משהו כשהם מסתכלים בתמונות שלי. אני מקווה שזה עושה להם טוב (העולם הזה 2000).״ עכשיו היא אומרת: „אני מצטלמת בעירום, אבל מעט, ורק בעלי צילם אותי לאחרונה. אני לא רואה בזה משהו שיש להתבייש בו. זה נחמד, אבל בשנים האחרונות זה פשוט מיותר. האמת היא שכמעט כל דוגמנית מתחילה צריכה עירום, וכימעט כולן עשו את זה. אני לא מתיימרת, ולא מצטנעת פתאום — יש לי גוף יפה, חזה יפה, ונחמד להיצטלם בעירום, אפילו שאני כבר לא צריכה את זה.״

פאם פאטאל

„אני לא כל־כך אוהבת שבעלי מצלם אותי, אני מרגישה יותר מדי חופשית איתו, מתעקשת על כל מיני דברים, רוצה ככה ורוצה אחרת, לא סותמת את הפה כל הזמן, נותנת הוראות. עם צלמים אחרים זה יותר פשוט, אין לי זכות דיבור בכלל, הם מצווים ואני עושה. לפעמים כשמזמינים או כשסתם מתחשק, אז הוא מצלם אותי בסטודיו בבית. אני חושבת שתוך שנה בערך ארצה לעשות דברים לגמרי אחרים, איזה בייבי קטן למשל, הגיע הזמן."

בהמשך הקאריירה שלה הפכה שלומית דוגמנית הצילום מס' 1 של ישראל, ואחת מדוגמניות המסלול היקרות. אחר כך פגשה את טסייה, שבא־והולך, באה והלך. הצעירה מנתיבות החליטה להתמסד ולהיות אשת־איש.

„ההורים שלו ממוצא פולני, וביום שישי, כשהם באים לבקר, אני מכינה להם מרק עם קניידלך, דגים בטעם אשכנזי, ועוד כל מיני דברים שאני לא כל כך אוהבת. שיהיה להם לבריאות! כשבאים חברים אני מבשלת אוכל צרפתי ומרוקאי. אבל לא צריך להגזים, אני לא עקרת־בית למופת."

שייחים מסעודיה

ב ינתיים היא מציגה אופנה צרפתית אך לא מתנהגת כמו הצרפתיות. „הן לא נחמדות." קובעת שלומית. „לא מדברות, לא מחייכות, הכל קפוא. ואילו אני מתנהגת כמו ישראלית לכל דבר. מי שמתאהבים בי בעיקר הם השייחים מסעודיה ומכווייט. אני מתחילה לחייך, הם מתחילים לדבר צרפתית, ואני עונה בערבית. הם נדלקים ושואלים מאיפה אני, ואז הם מתחילים לדבר, להזמין לארוחות ולתת כרטיסי־ביקור.

„היום אני מוכרת בשם המיקצועי שלי — שאנה. כבר לא קוראים לי שלומית. האמרגנים טוענים שאת השם שלומית זוכרים הצרפתים רק שעה שעתיים, ואחר כך שוכחים. אזי שיהיה שאנה — שאנה אמיר טסייה. מצחיק, לא?"

צמות

„עם הצמות של בו דרק אני נראית שגעון. הן נשארות שבועיים, חופפים ומייבשים."

ראשית הדרך והשיא

„היותי דוגמנית של הכל, היו צריכים לעשות תצוגת תסרוקות, הייתי שם, ואם ביקשו להתפשט, התפשטתי. פעם אחת ראה תמונת פירסומת לאפטר־שייב, כשאני חשופת חזה, הוא כעס כי זה לא שייך אחד לשני. מאז הפסקתי עם צילומי־עירום. צריך לשמור על הפירמה ששמה שאנה."

יעקב שרת / איש ממאדים קונטה קינטה למארוקאים

ישראל, ככלות הכל, מדינה דמוקרטית, וביום חג רשאי כל אזרח לצאת את ביתו, להצטייד במיני מזונות, ולבלות בחיק הטבע ככל שיתחשק לו. ואני שואל אתכם: האם בשביל פעולה כה טבעית ופשוטה צריך לגייס דחפים עדתיים?

אני, בעוונותיי הרבים, נמנה עם מין חבורת אוהבי טיול בע"מ, שחישוקיה רופסים למדי, ובכל זאת היא מתאספת בהרכבים משתנים פעמים מיספר בשנה ויוצאת לטיול אי־שם בארץ. כפי שכבר גיליתי, אני מה שקרוי במינוח של הרב גורן „אשכנזי". בראש חבורת הטיול שלנו עמד מי שקרוי בפי הרב עובדיה „ספרדי", אבל כשהוא מטלפן אלי ומודיע על יוזמת טיול, הוא אינו נזקק להשבעות עדתיות. אנחנו נפגשים, מטיילים, מכים שורשים באדמה הזאת, שרים, יוצרים הווי, ומכוח ההווי הזה מוקרן משהו להוויה שממה החברה הישראלית.

זה, כמובן, לא מפריע לכל מיני אנשים להשביע השבעות עדתיות, ולהעלות באוב מסורות שלא היו ולא נבראו, ואם היו, משל הגויים הן, כלומר מן הגלות נסתפגו במיעוט היהודי, ולארגן בילויים עדתיים המוניים מסוג מימונה וסהרנה ובחירת מלכת היופי התוניסאית. מהן בדיוק המטרות האמיתיות שמאחורי המטרות המוצהרות של הכנסים האלה, זוהי שאלה גדולה. דבר אחד ברור לי: המסווה של אישוש הכבוד העצמי העדתי הוא שקר גס. שקר יפה, מתקבל על הדעת, אבל שקר. אכילה וזלילה ושתייה וסביאה וריקודי־בטן בהמולה גדולה אין להם ולא כלום עם כבוד עצמי עדתי שדוד. אנשים קמים למחרת על בטן מלאה, אבל מה לבטן ולכבוד ולכבוד עצמי עדתי. לכבוד עצמי בכלל?

כבוד עצמי של עדה, אם יש בכלל דבר כזה — (מי צריך כבוד עצמי עדתי? צריך כבוד עצמי אישי לכל אדם ואדם. נקודה) — אולי עשוי לבוא מתוך תחושת הישגיות תרבותית, ואולי, אם יש איזה תקציב נוסף, ראוי לכוונו לעניינים שבתר־בות — אבל לזללנות בפרהסיה, לעינתוזים? זלילה היא זלילה ועינתוזים הם עינתוזים ותרבות היא תרבות. ומימונה וכו'? קרדום לעסקנים ואופיום להמונים.

ועוד לא אמרתי מילה על סילק מחיצות ומיזוג גלויות.

ועשיתי על הברית החדשה/של המילה עם המטבע הקשה:

כי מציון תצא עוללה, תגאל עולם ממחלה,
וממשאב זה הנפלא, יסוף סרטן עד גאולה,
והיהודים? יצאו דוחפים, להעמיד אך־רק זכרים —
כי העורלות כבר נמכרות בשוק בשער דולרים...

חרבוני קיץ

הרבנות הראשית החליטה פה־אחד, להתנגד בכל תוקף להצעה להנהיג שעון קיץ בארץ־הקיץ, ובמו ואזני שמעתי את הרב שלמה גורן, רב ראשי לאשכנזים, ואני בתוכם (זה הרב אשר בזכות „הברית ההיסטורית" זכה וישב על כסו עד שנת 1983 בלי בחירות, ואין פוצה פה ומצפצף), מצהיר למיקרופון כי אם, חס וחלילה, יונהג שעון הקיץ בארץ־הקיץ, „זה יביא חילולי־שבת מדהימים, בקנה־מידה שלא היה כמוהו, מפני שביום השבת בערב השבת תיגמר לפי השעון, בעוד השמש זורחת".

שמעתי ונבהלתי נורא! השמעתם, „חילולי־שבת מדהימים, בקנה־מידה שלא היה להם תקדים," וזה בשבת של קיץ, שכידוע מצטיינת בכך שהיהודים מסתגרים בבתיהם, ואם לא בבתיהם אזי בבתי־כנסיות ובבתי־מידרש! נו, חוץ מכמה שמנדריקים פה ושם, שהולכים, כלומר, נוסעים לשפת־הים (וברוך השם, חלה התקדמות רבתי בישראל של שבת קיץ: פעם היו כל אותם שלא זכו להגיע למכונית פרטית נדחסים במשאיות ככבשים לטבח יובלון, הם ונשיהם וטפם, מחזה מחפיר ומשפיל שכזה עין לא ראתה, לא סתם ברחבי המיזרח התיכון, אלא בכל רחבי המיזרח התיכון, עד שהמציאו את הטיולית, ונגאל כבוד האדם־חסר־המכונית־הפרטית בישראל! ואם איני טועה, כבר אשתקד חידשו המחדשים, ואוטובוסים רגילים החלו להסיע בני־אדם מכל רחבי הארץ שפתה־ים, ואם יש אלוהים במקום הזה, כי אז, בהניחו על כף המאזניים האחת את חילול השבת המדהים הזה של נסיעת מישפחה ביום הנופש השבועי לבילוי הימי, ועל כף המאזניים האחרת את חילול כבוד האדם בעציריתו בביתו, או בשילוחו כחבילה במשאיות ממקום למקום, חייכם שהוא מברך על הופעת האוטובוס של שפת הים בשכונותינו); נו, וחוץ מעוד כמה שמנדריקים שהולכים, כלומר נוסעים, לתחרויות כדורגל, שלא לדבר על סתם מחללי־שבת רגילים, שמעזים לעכור את ישראל בצוותא שונות ומשונות חוץ מבילוי — מפוקפק או לא מפוקפק, זה כבר עניין אחר בחור — על שפת הים, או (כנ"ל) ביציעי מיגרשי הכדורגל.

עד 1975, אם איני טועה, הנהיגה ממשלתנו, סתם לשם שינוי, שעון קיץ מדי קיץ. עכשיו, שכל טיפת דלק יקרה מפז, חזקה עליה שלא תיכנע לצו החיסכון וההגיון הכלכלי והאק־לימי הבסיסי, ואנו נעמוד מול אומות העולם הנאורות כחו־מיינים־של־שעון־החורף־האלוהי, לא פחות ולא יותר (זה מזכיר לי, משום מה, שבימים אלה היה איזה סימפוסיון בינלאומי בירושלים עיר הקודש אשר חוברה לה יחדיו, ודיברו שם אנשים חכמים על זכותו של אדם למות מרצונו החופשי, ואיך — כך סיפר המרצה מארה"ב — בארה"ב כבר יכול אדם לצוות בהיותו בריא על רופאו, לחדול מלטפל בו בהיותו חולה אנוש, למען לא יאריך „לחיות" חיי יסורים וגסיסה, ואילו המרצה הישראלי נימק מדוע בישראל הנאורה לא יתכן כדבר הזה, בשם קדושת החיים, כמובן, ורק זה חסר בחשבון הנוקב של „ארץ מות החלום").

אבל לא איכפת לי מה יחשבו עלינו אומות העולם הנאו־רות. אני כבר מעבר לזה. איכפת לי, שהגענו למצב שהמדינה שקמה על אפם ועל חמתם של יהודים דתיים, שכל הגיון הקמתה היה אנטי־דתי — ולכן הדתיים הקיצוניים ביותר אינם מכירים בה עד עצם היום הזה — נכבשת על־ידי הגלותיות בכלל והדתיות בפרט, ופשוט אין שום אישיות בעלת סמכות שמסוגלת להגיד „להם" חד וחלק: עד כאן! והיו שנים במדינת ישראל, שהיה מי שאמר זאת לדתיים — והם הבינו היטב שיש גבול להשלטת דת בכוח המדינה.

המילה „מדינה" מזכירה לי, בעצם, מה באמת רציתי להגיד. כן, אני רציתי להגיד, ששאלת שעון הקיץ היא גורם אחד בלבד במישוואה ארוכה ומורכבת ביותר, מישוואה שבעבר האחד של סימון השוויון שלה מוצבים כל ההוצאות הייחודיות שמוציאה המדינה, כלומר מוציאים האזרחים, על מימון חוקי התורה לפי הפירוש המקובל שלהם בישראל, ובעבר השני של השוויון מוצב גורם שנגדיר אותו ככושר קיומה של מדינה בשלהי המאה העשרים; כושר הקיום הזה הוא, כמובן, כושר כלכלי, אבל לא רק כלכלי. הוא כלכלי במשמע, שסך ההוצאות של המדינה בגין חוקי הדת (כשרות, ומשגיחים ואחזקת מיני מנגנונים דתיים והשבתת מיפעלים בשבתות ובמועדים, ושמירת מתנחלי גוש חומיינים ופינויים והעברתם במסוקים, ופיזור הפגנות־שבת, וסלילת כבישי־שבת, ועוד כהנה, לרבות שעון קיץ), עשוי להיות הקשר שישבור את גב המשק, ועדיין לא פורסם שום מחקר כלכלי שיבהיר „כמה עולה לדת, נטו, למדינת ישראל" (יש לי הרגשה שמדובר בסכום מדהים), אבל הכושר הזה הוא גם כושר תרבותי וחברתי, במשמע שאם בסופו של דבר ישראל הופכת יותר ויותר למדינת התורה, אולי זה יהיה טוב לתורה ואולי לא, אולי זה יהיה טוב ליהודים אדוקים בדתם ואולי לא (תיכף תבינו, מדוע אפילו לגבי האדוקים אולי גם לא), אבל זה בוודאי לא יהיה טוב למי שסבורים, שבמדינה שבה גורמי המישוואה שציירתי לעיל מתרבים והולכים, ובתוך כך גם מקבלים ערכים גדולים יותר ויותר, אין טעם לחיות, מפני שיש ארצות שבהן המיש־וואה הזאת פשוט אינה קיימת.

היוצא מדברנו? יוצא, שככל שתיאכף הדת בישראל לא רק יתקשה המשק הלאומי יותר ויותר לקיים את עצמו (תארו לעצמכם, למשל, מיפעלי תעשיה כבדה, כבדה באמת, ככל שישנה בארץ, מכבים תנורים מדי שבת!), אלא יגבר זרם היורדים מסיבות של כפיה דתית, אם אישית ואם לאומית, ואז, כן, בלי ספק, אז יגיע רגע, שהדתיים יצטרכו לקיים פה מדינה בעצמם. אלא שזה לא יעבוד, ולו מן הסיבה הפשוטה, שגוי־של־שבת אוטומאטי (השד יודע כמה זה עולה) יכול לבצע שירותי חשמל ביתי בשבת, אבל מדינה, כלומר שירותים, ותעשיה, וצבא וכו' לא יתפקדו על־ידי גוי־של־שבת. הדתיים ייקלעו אז למשבר מחריד: הם יעמדו פנים אל פנים מול הצורך לקיים מדינת־מצוות (שמעולם לא היתה, כי כשהמצוות נוצקו בהלכות התלמוד, היה שילטון זר בארץ, וחכמינו זכרונם לברכה יכלו להרשות לעצמם את המותרות של פרזיטות דתית על חשבון מכבי־האש, והשוטרים, והחיילים והחרשים של „הגויים"), והמשבר יהיה מחריד, מפני שגם המדינה תיהרס כליל, וגם הדת תתפורר ותתפוגג באפסותה. שום גוי של שבת לא יציל אז לא את המדינה ולא את הדת.

ואני שואל: מי צריך את זה? למי המשבר הנורא הזה נחוץ? יעבוד לו כל אדם דתי את קונו כאוות נפשו, במישור „אני־אלוהים", כלומר בתחום הפרט — מי יפריע בעדו? — ואל יחבוש כיפה אחת גדולה על המדינה כולה, כי עם כיפה שכזו המדינה פשוט תיעלם, ואז הכיפה תיפול (ואפילו לא יהיה לה על מה ליפול).

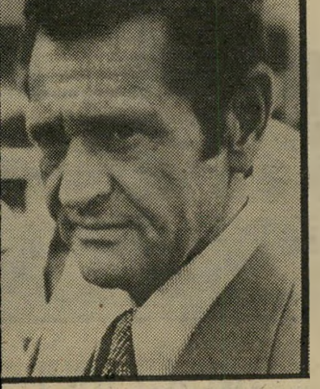
הגידו, לא חבל לכם על הכיפה?

במדינה

(המשך מעמוד 46)

של הנשיא לשעבר של בית־המיש־פט העליון, יואל זוסמן. פסק־דין זה הוקיע נוהגי מעצר של המיש־טרה, והנשיא ראה מחובתו להעיר, כי המדינה עשתה שימוש לרעה בכוחו של בית־המישפט לעצור, „וחבל שהשופט המלומד נתן ידו לכך." „השופט המלומד" היה סגל־סון.

באותו מיקרה דובר בבחור בשם ניסים אלאל, שנעצר על־ידי מיש־טרת נתניה, והובא בפני השופט סגלסון לשם הוצאת צו מעצר. בעת הדיון במעצר סיפר אלאל את גירסתו והשופט הביע את דעתו, כי זו אינה מתקבלת על הדעת. כאשר תמה תקופת המעצר, הגי־

שופט סגלסון
מי חברין

שה התביעה כתב־אישום נגד אל־אל. הוא כפר באשמה, ומייד, ב־אותו הרף עין, ואפילו לא בקשה כתובה, אלא בעל פה, ביקשה ה־תובעת מהשופט סגלסון לעצור את אלאל עד תום ההליכים. ה־שופט נעצר לבקשת התביעה.

עורכת־הדין הנתניתית יעל עש־בי הגישה ערר על המעצר, וגם ביקשה לפסול את השופט סגל־סון מלשבת לדין, כיוון שהביע כבר את דעתו על הגנתו של ה־נאשם.

בית־המישפט העליון ראה פסול רב בצורת „הקפצת" בקשת ה־מעצר על הנאשם בלי שניתנה לו ארכה להכין את הגנתו. והורה לבל ינהגו כך בעתיד. ועל אף מלוא האימון שבית־המישפט ה־עליון רוחש לשופט סגלסון, הורה להעביר את הדיון בתיקו של אלאל לשופט אחר. על־מנת שלא לג־רום לחששות בליבו של הנאשם בגלל קביעתו של השופט בעת המעצר.

שר המישפטים־הודיע. הח־לטה זו אולי הרגיעה את אלאל, אשר נשפט בידי שופט אחר. אבל נתניה היא עיר קטנה, ורבים ה־חששות שנולדו בליבם של עברי־נים, הרואים מדי שבת את השו־פט „שלהם" יושב ליד קציני ה־משיטרה במקומות הכבוד באיצ־טדיון העירוני. השופט סגלסון הוא חובב כדורגל משובע.

מדוע נבחר דווקא סגלסון מבין שופטי השלום באיזור המרכז להי־כנס לנעליה של בן־עיתו, רק לוו־עדת המינויים פתרונים. יש אומ־רים, כי גם השופט עצמו נדהם כאשר בערב החג צלצל הטלפון בביתו ושר־המישפטים שמואל תמיר בכבודו ובעצמו בישר לו שהתמנה לבית־המישפט המחוזי.

לא היתה כל הפתעה בכך שה־שר הוא שטילפן לשופט, כיוון שהשניים ידידים ותיקים, סגלסון אף עשה את ההתמחות שלו ב־משרדו של עורך־הדין תמיר. יש לשער שגם הפגנת השימחה הגי־

דולה שהראה חשופט כאשר עלה הליכוד לשלטון לא הזיקה לו.

שכונות

ז'אן דארק

של הפרברים

בעיקבות השתתפות בתוכנית טלוויזיה הקימה את עיתון פרברי דרום תל־אביב, ועוד ידה נטויה

„אם אצית כאן היום גפרור, אוכל בקלות לעורר מרד, אבל אני מאמינה יותר בניסיון להבנה ולגישור על הפערים.״

מאחרי הדברים עומדת רחל אשכנזי, אשר מתגוררת ברחוב ה־ירקון בתל־אביב, ליד כרם־התי־מנים. היא נשמעת נמרצת ובטו־חה. לדבריה, עומדים מאחוריה מאות מתושבי הפרברים הדרו־מיים של תל־אביב.

לפני שמונה חודשים החליטה אשכנזי להוציא לאור ירחון לוחם, שישמש פה לתושבי השכונות ש־בסביבתה. תוך חודש היא השיגה מודעות כדי לממן את העיתון ה־

שופטת כן־עיתו
ההצלחה הגדולה

ראשון שנקרא: הפרברים. היא יצאה עם כתבה סנסציונית בעמוד הראשון תחת הכותרת: „מוות ו־חיים ביד קופת־חולים.״ בכתבה תיארה את סיפורה האישי של אשה מעוטת־יכולת שבנה חלה, ו־גורלו היה נתון בידי פקידי קו־פת־חולים אשר סירבו להחזיר לאמו את כספי הטיפול.

היא התחילה לתקוף, כבר בע־תון הראשון, בעיות סוציאליות־כלכליות בתל־אביב. היא כתבה בסיגנון מבריק ותקיף על קבצנים, נכים, קשישים, פרוצות, עברייי־נים, נתמכי־סעד ונרקומנים בש־כונות, כשהיא מצביעה על מחדלי המוסדות האחראים לטיפול ב־עניין.

התגובות לא איחרו לבוא. רחל הוצפה באלפי מיכתבים מתושבי־השכונות. היום היא עומדת בקשר עם חבריי־כנסת, ראשי עיריות, ו־אישי־ציבור שונים.

„מפעילים עלי לחץ״. ב־עקבות פניות רבות מתושבים מ־דרום תל־אביב היא שוקלת עתה להציג את מועמדותה לראשות עי־ריית תל־אביב ואולי אפילו לכנ־סת. „אף פעם לא היו לי יומרות פוליטיות״ אמרה, „עכשיו פשוט מפעילים עלי לחץ ומצפים ממני לכל־כך הרבה, כך שהתחלתי לח־שוב ברצינות על נושא הבחי־רות.״

את העיתון היא כותבת כמעט לבדה. לפעמים נשלח אליה חומר, שאותו היא ממיינת בקפדנות. „זבל לא אכניס לעיתון הזה,״ היא מד־גישה. „מוטב לי להוציא אותו באיחור, אבל לא להכניס בו שטו־יות.״

היא גם אוספת את המודעות ב־עצמה, משגיחה על פועלי בית־הדפוס ועונה בסבלנות לכל מיכתב שמגיע אליה.

„התחתן ולדרת ידים.״ ב־דרום תל־אביב קוראים לרחל בע־לת המבט היוקד: ז'אן דארק של הפרברים. בצפון העיר קוראים לה: גולדה מאיר שלנו. המאבק האמיתי שלה מתחולל בבית. בע־לה של רחל, אברהם, פועל בניין, קצת מתקשה לעכל את העובדה שלאשתו אין תמיד זמן להכין את ארוחת־הצהריים. „אבל בזמן ה־אחרון הוא כבר מבין אותי יותר,״ מחייכת רחל.

„מאוחר יותר היה לי מאבק כפול עם אנשי השכונה, שאני חושבת שהיום אני מבטאת אותם די טוב. היו כאלה שחשבו שאם אני באה משיכבה חברתית מסויי־מת תפקידי מסתיים בחתונה ולי־דת ילדים, אבל כשהם ראו שאני באמת פועלת למענם הם קיבלו אותי.״

עד לעליית־הגג שלה ברחוב הירקון עברה רחל דרך ארוכה. היא נולדה בשכונת מצוקה בחלב בסוריה. „אני לא יודעת בת כמה אני,״ גילתה. „אני מעריכה את גילי בין 35 ל־43 כי בזמני היו יולדים בבית ולא טרחו לרשום את הילדים.״

פניות מרחבי הארץ. ה־הרעיון להקמת הירחון עלה במו־חה כשהשתתפה בתוכנית הטל־וויזיה לחם חוק, שדנה בנושא ה־זנות. רחל עלתה כעדה, והביעה את דעתה נגד עשיית הזנות לחו־קית. „ידעתי,״ סיפרה, „כי הזונות לא תמיד באות מהשכונות ואם תהיה הזנות חוקית, השכונות יצ־או נפגעות עיקריות מכך. אגב, עזרתי בזמנו לשקם כמה זונות. בשכונה שלי רואים דברים, בעלה

עורכת אשכנזי
בגלל הפרוצות

של אחת מהן היה עבריין ושלח אותה לעבוד. שוחחתי איתה. אני בעצמי לא יודעת איך הצלחתי, אבל עובדה — היום חזר הבעל למוטב והוא עובד. יש להם ילדים והאשה בבית עם הילדים.״

אחרי שהופיעה בתוכנית הגיעו אל רחל פניות ממכרים וידידים מכל רחבי הארץ. „הציעו לי לה־יות נציגת השכונות,״ סיפרה, „הבטיחו לי חתימות. הציעו לי לעבוד בעיתון מקומי, ובאמת עבדתי באחד העיתונים המקומיים במשך תקופה מסויימת. אבל עזבתי.״ חוסר הבריחה יוצר את־גרים, וכך החלטתי להקים את ה־עיתון.״

עברנו לביתנו החדש!

רחוב החשמונאים 61, ת"א

טלפון 221177

במקום חנוכת בית חגיגית
הרמנו תרומה
לועד למען החייל, לכבוד יום העצמאות.

פרסום אדמון בע"מ
ADMON ADVERTISING LTD.

את שוב מלאה?

נפיחות? עצירות?

תה ביקונים לעיכול טבעי: נמס היחידי בישראל - עלים וטבליות.

מיוצר מצמחים.

תה בקונים Bekunis

חזרה לעיכול טבעי

להשיג בבתי המרקחת בלבד

אישור משרד הבריאות
11146-929-002

קולנוע

כוכבים

השחקן שהתאכזב לטובה

מלווין דאגלס לא הגיע לטכס חלוקת פרסי האוסקר, השנה, למרות שהיה מועמד לקבל את פרס שחקן המישנה. „עם חיות וילדים אסור להתחרות בהוליווד," הסביר את עצמו, ומאחר שמתחרהו הראשי לפרס היה ג'סטין הנרי, הילד של „מישפחת קרמר", הוא סבר שאין לו מראש שום סיכויים. אלא שהפעם, באופן יוצא מן הכלל, טעה. קרוב ל־50 שנה בעולם הסרטים, לימדו את השחקן הוותיק, שחגג כמה ימים לפני חלוקת הפרסים את יום הולדתו ה־79, כי לתעשיית הסרטים יש להתייחס בחשדנות. באופן חריג החליטה התעשיה לאכזב אותו פעם אחת, לטובה. אחרי 65 סרטים, הוא זכה סוף כל סוף, בפיסלון המוזהב שנחשב אות הכבוד היקר ביותר שקיים בעולם הקולנוע, בארצות־הברית.

בנו של מורה לפסנתר שנדד ממקום למקום, בהתאם להצעות העבודה שקיבל, זכה לחלוף, כשהוא עדיין בגיל בית־ספר, על פני אירופה, קנדה וארצות־הברית. במילחמת־העולם הראשונה התגייס כחובש, ובמילחמת־העולם השנייה, עתיד היה ל־עבור לחיל־הקשר ולהגיע לדרגת סגן־אלוף.

השידוך הפך קבע. את צעדיו הראשונים, אחרי המילחמה הראשונה, לא עשה דווקא בכיוון הבמה, בהעדיפו את האות הכתובה. הוא נימנה על מערכת שירות החדשות „שיקאגו סיטי ניוז ביורו", במשך כמה שנים, ורק לקראת סוף שנות העשרים הוא התמסר לתיאטרון. נסיונותיו הראשונים בברודווי היו פחות ממוזהירים בהצלחתם, והמזל האיר לו פניו רק כאשר הוא זכה להופיע לצידה של שחקנית בשם הלן גאהגן, במחזה בשם הלילה או לעולם לא. ההצלחה שיכנעה את השניים להפוך את השידוך סידור של קבע והם נישאו זה לזה.

הוליווד, שרדפה באותו זמן אחר גברים צעירים ונאים, היודעים לדבר, כדי לאכלס בהם את בד הקולנוע שזה עתה למד להשתמש בקולו, זימנה אותו עד מהרה. דאגלס התגלה תוך זמן קצר כקומיקאי מוכשר; הזורק רפליקות מן השרוול ללא שום מאמץ, ולא פחות מזה כשחקן בעל יכולת דרמטית ניכרת. הוא הופיע הרבה, בסרטים מכל הסוגים, מסירטי אימים כמו הבית הישן לצידו של בוריס קארלוף, ועד לדרמות רומנטיות, כמו זו המבוססת על הצלחתו הבימתית הלילה או לעולם לא עם גלוריה סוואנסון (שהחליפה את רעייתו, מן הגירסה התיאטרונית). שלוש פעמים הופיע לצידה של גרטה גארבו, כאשר המוצלח מבין שלושת הסרטים הוא כמובן נינוצ'קה. במאי אותו סרט, ארנסט לוביטש, נימנה על מערציו של דאגלס והשתמש בו כמה פעמים בסרטיו.

גלות בניו־יורק. אחרי עשרים שנה פוריות על הבד, נפסקה לפתע הקאריירה הקולנועית של דאגלס למשך תריסר שנים. הביוגראפיות הרישמיות מספרות כי הוא העדיף תמיד את בימת התיאטרון על זרקורי הקולנוע, והחליט להקדיש את תקופת פרישתו לאהבתו הראשונה. הרכילאים לחשו שמדובר במשבר גיל הביניים, שדאגלס, שהיה תמיד התגלמות המאהב האלגנטי והשנון מתקשה למצוא תפקידים בהגיעו לגיל 50, מה גם שבריאותו רופפת (עובדה שהסתברה כנכונה מאוחר יותר).

אולם היתה עוד סיבה קטנה להרחקתו של השחקן. ב־1950, החליטה רעייתו לפתוח בקאריירה ציבורית והציגה את מועמדותה בבחירות לסנט, מול פוליטיקאי שאפתן וצעיר בשם ריצ'רד ניכסון, שהיה קשור באותו זמן ביוזמות הטיהור של האומה האמריקאית מן הסכנה האדומה, שעליה התריע בקול גדול סנאטור ג'ו מקארתי. כדי לזכות בבחירות, טען ניכסון שיריבתו היתה בעבר חברה במיפלגה שאין קוראים בשמה המפורש. הוא זכה בבחירות, והזוג דאגלס בילה 12 שנה בניו־יורק.

שחקנית מאריסה כרנסון
שם הבת: נעימת נוגה הכוכבים

שובו לקולנוע, בשנת 1962, היה בסרט ביקי באד של פיטר יוסטינוב. המעבר של דאגלס מתפקידי מאהבים לתפקידי אופי היה ברור לכל, ומאז הוא התבסס כאחד השחקנים המרשימים ביותר של הדור הוותיק. ב־1963 הוא זכה בהכרה הרישמית הראשונה של האקדמיה, כאשר אחרי שנים של תפקידים ראשיים זכה בפרס אוסקר על תפקיד המישנה של הסב בהאד (פרא מיני אלף). מאז, בשל בריאותו הרופפת, הוא לא הירבה להופיע, אך בכל זאת זכה להיות מועמד פעם נוספת (מעולם לא שרחי לאבי). להופיע בסירטי יוקרה כמו המועמד לצידו של רוברט רדפורד, הדייר, לצידו של רומן פולנסקי, לפני שמצא את עצמו בעל פיסלון נוסף, על תפקידו כמיליונר גוסס, המוקסם מן התבונה של גנן מפגר בשיכלו, בסרט של האל אשבי להיות שם המבוסס על ספרו הידוע של יז'י קושינסקי.

נכדתה של

סקיאפארלי

היא נראית כמו ציור ומדברת כמו שיר. לבתה בת השנתיים וארבעה חודשים קראה „סטארלייט מלודי" (נעימת נוגה הכוכבים). זוהי מאריסה ברנסון, אחת הכוכבות היפות ביותר של הבד, מי שהופיעה לצד ראיין או'ניל בבארי לינדון ועתידה לחדש את פעילותה הקולנועית אחרי הפוגה מאולצת. היא היתה עסוקה ב„נישואין אומללים" ובגירושין אומללים" לתעשיין ג'יימס ראנדל שהעביר אותה מפאריס, שם התגוררה בשנים האחרונות ללוס־אנג'לס. בימים אלה חזרה לפאריס לצילומי סרט תיירות עבור הטלוויזיה האמריקאית ובהזדמנות זו הוחתמה על חוזה להסרטת הסרט תשוקה עם קלאוס קינסקי, העוסק בשיחזור חייו של פאפא ניני, גילגול נוסף של מאהב שכל הנשים נופלות קורבן לקסמיו.

לפני סרט זה עומדת לפניה משימה נוספת בלוס־אנג'לס: להופיע בסירטו של

פאטריסיה מורא:

פעם דיבר השמאל החדש היום מדבר הימין החדש

הזדמנות יחכיר יוצרי קולנוע זרים שאפשר להסיק מדרכם לקחים היפים לקולנוע הישראלי, ניתנת בשבוע הקולנוע השווייצי החדש. במיסגרת זו באה לישראל הבמאית פאטריסיה מורא, המלווה את סירטה הדרך האבודה.

מורא, שווייצית־צרפתיה, החלה את דרכה בתיאטרון לאחר שכבר היתה מורה, עיתונאית וניספחת־עיתונות. מן התיאטרון עברה לכתיבת תסריטים, עבודה במשך שנים בעריכת סרטי וידיאו במוסד לחולי־נפש.

סירטה הראשון העצמאי היה האינדיאנים עדיין רחוקים. את סירטה השני, הדרך האבודה, עשתה ב־1978. הוא מתאר את שלבי צמיחתה של ילדה, מבעד לעיניה של בת 10. הורי הילדה עוסקים במילוי פוחלצים ואילו סבה הוא שען שלחץ פעם את ידו של לנין (דבר שאירע במציאות לסבא של הבמאית). הילדה קרובה יותר לסבה מאשר להוריה. הסבא, המתכנן למות בדיוק באחד במאי, הוא הפעיל השמאלני האירופי הנוטה למות. ואמנם, מורא מסבירה כי שילבה בסירטה קטעי יומנים על פרשת אלדו מורו, כדי לבטא את קץ האוטופיה של השמאל האירופי. בעיניה, מותו של מורו, ראש ממשלת איטליה החטוף, מסמל סופה של תקופה.

„קודם לכן דיבר השמאל החדש, היום מדבר הימין החדש." היא אומרת בחיוך. „אך אין זה סרט פוליטי, אלא סיפור המסופר בכוונה מנקודת מבטה של ילדה, המתבוננת במאורעות אך אינה מסוגלת עדיין לנתח אותם. התרשמותה ריגשית בלבד."

על תלאותיה בהפקת הסרט מספרת מורא: „שלוש פעמים דחתה אותי הוועדה לעידוד הסרט השווייצי. בכל פעם הציגו לי שאלות חדשות, כמו: מדוע הורי הילדה עוסקים דווקא במילוי פוחלצים, והאם אינם יכולים לעשות עבודה אחרת? לא ויתרתי. השארתי בסרט את כל הדברים שעליהם נשאלתי, ובכל זאת קיבלתי את האישור."

אורחת־כמאית פאטריסיה מורא
למה הם עוסקים במילוי פוחלצים?

בעקבות הקסטות הגנובות

עת הקאסטות הגיעה, וקול הפיראטיות נשמע בארצנו. המישטרה עוסקת עתה במשימה בלתי־שיגרתית. היא רואה, בתפקיד, את גרון עמוק ואת השטן במיס ג'ונס, וסרטים פחות גסים, כמו קרמר נגד קרמר או צייד הצבאים, או יותר מצחיקים, כמו גיבעת חלפון אינה עונה. כל זאת על מכשיר להקרנת קאסטות וידיאו.

עבודה יתרה זו זומנה למישטרת ישראל לאחר הפשיטה המפורסמת שערכה על כמה מועדוני־חברים להשאלה והעתקה של קאסטות. בעיקבות החקירה שהתפרשה על פני תבל ומלואה — בארצות־הברית, אנגליה וישראל — הסתבר מעבר לכל ספק כי בישראל מתגלגלות קאסטות למכביר; לא רק אותן 1400 שנתפסו, כי אם עוד כמה אלפים. ואם לוקחים בחשבון את העובדה, שהשלל הזה הושג בתפיסה אחת בתל־אביב, הרי שלישראל אין במה להתבייש ביחס לפיראטיות המשופשפת שבארצות־הברית.

סוכן אפ־בי־איי

לכאורה נראה הדבר כספורט. ישנם כאלה המתממים ואומרים: „זה בסך הכל להעתיק, זה לא בדיוק גניבה.“ אלא שהדברים הרבה יותר חמורים.

לפני יותר משנה, יחד עם מכשירי הטלוויזיה הציבעוניים, הגיעה הקידמה גם באמצעות מכשירי הווידיאו, שמחיר כל אחד מהם כ־120 אלף לירות. לפתע פתאום הסתבר למפיצי הסרטים שהקהל, שחלקו בחל בבילוי בקולנועים, עם שיקשוק בקבוקים ועשן של סיגריות, התחיל לראות סרטים בביתו. ולא סתם סרטים, כי אם חדשים שבחדשים, שאפילו החברות המוציאות קאסטות וידיאו של סרטיהן, טרם הוציאו לאור. צייד הצבאים הסתובב בשיכון למ"ד בתל־אביב על קאסטה, ובית־קפה במרכז דיזנגוף הקרין, בלי להתבייש ובלי רשות, קאסטה של הנשרים פשטו עם שחר.

הבעייה החמורה, לדעת עורך־הדין אבנר מנוסבין, המייצג את איגוד המפיקים האמריקאים ואת המפיצים הישראלים, היא ששיניו של חוק זכויות היוצרים בישראל כהו, וכל העוסקים בפיראטיות יודעים זאת היטב. וחוצפת הפיראטים רבה. לא זו בלבד שהם עצמם העתיקו „העתקה מפירה“, ללא אישור זכויות יוצרים, הם גם נהגו להפיץ בין לקוחותיהם מיכתב האוסר על המשאיל קאסטה להעתיק אותה... ואם לא ידעו שהדבר אסור, מדוע הוסרה מן הקאסטות הגנובות האזהרה בדבר זכויות היוצרים על הסרט?

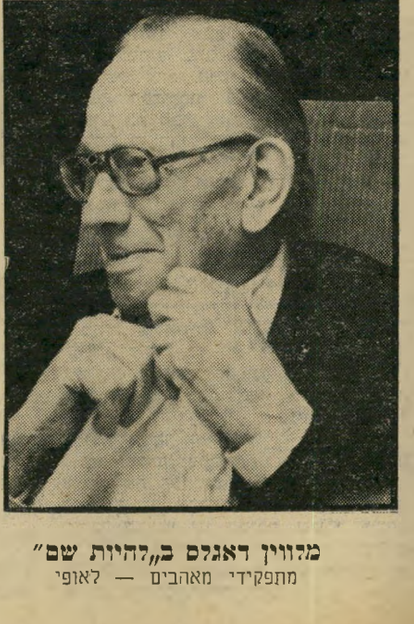
כשנועקו מפיצי הסרטים וביקשו ייעוץ, שלחו האמריקאים מומחה — אד מרפי, שהיה ממונה בשעתו מטעם האפ־בי־איי על הריגול הסובייטי. „גילינו דברים מעניינים,“ מספר אפריים גילעד, נציג חברת ורנר בישראל. „סרטים ישראלים כמו גיבעת חלפון וקוני־למל הראשון, שמעולם לא נרשמו על קאסטה. גילינו שגיבעת חלפון נמכר לגוף מסויים ב־16 מ"מ ושאותו גוף לקח אותו ללונדון והחזיר אותו בצורת קאסטה. במרבית ההעתקות שם הסרט בעברית לא מתאים בדיוק לשם המקורי, והקאטלוגים המשונים של חברות ההשאלה חברו שמות לסרטים ככל העולה על רוחם.“

הסתבר שרוב הנתפסים הוליכו אל כמה מקורות העתקה בלונדון, שלחברות האמריקאיות יש עניין מייוחד בתפיסתם. למישטרת ישראל ולשילטונות מס־ההכנסה יש עניין לא רק בפיראטים, אלא גם בבעלי מכשירי ההקרנה וביבואנים. ההערכה של מוכרי הווידיאו היא, שישנם בישראל כעשרת אלפים מכשירים. הערכתו של מנוסבין היא כפולה — 20 אלף, רובם מובחרים.

עו"ד אבנר מנוסביץ'
סתם העתקה

אוצר המדינה מפסיד סכומי עתק — החל במכשירים וכלה במסים המוטלים על הקרנות סרטים. אחד הדגים השמנים שעלו ברשת המישטרה ביקש מבית־המישפט את החומר המוחרם, כדי להמשיך ולהתפרנס ממנו. בית־המישפט סירב. מה הפלא איפוא שהחברה החדשה יוצאת־הדופן ויפ הוצפה השבוע במבול של בקשות לקבל קאסטות להעתקה ואפילו לקנות את הזכויות. כי חברה זו הביאה לישראל כעשרים סרטים, עם הסכם מפורש על תשלום זכויות יוצרים לבעלים. המסקנה: גם ביושר אפשר למצוא פרנסה בכבוד.

מדווין דאנגל ב„היות שם“
מתפקידי מאהבים — לאופי

בלייק אדוארדס (10) בשם אנחה, שבניגוד לשם, זהו מצחיקון על חשבון האוכלוסיה ההוליוודית ומאפייניה.

מישמעת חמורה. „אני משוכנעת שהיו לי גילגולים קודמים,“ מצהירה מאריסה הנראית ומתנהגת כאילו היתה שייכת לתקופה אחרת, כדמויות שהיא מגלמת על הבד. „הייתי מתאימה יותר לתחילת המאה. אני זקוקה לפיוט ולרומנטיקה, לתרבות וליופי.“

נתוניה הטבעיים אכן הולמים תיאור של גיבורה רומנטית: סבתה היתה איטלקיה, וייסדה את בית־האופנה האיטלקי האכסטראוואגנדי שנשא את שמה, סקיאפארלי. מצד אמה זורם בעורקיה של מאריסה גם „מעט דם צרפתי וקצת דם פולני“. ולהשלמת התמונה, גם „קצת דם לאטבי וקצת דם אמריקאי מצד אבא“. היא מערבבת בשיחתה צרפתית, אנגלית, איטלקית, גרמנית, ספרדית ופורטוגזית, ומצהירה בגאווה כי יצאה לעצמאות כבר בגיל 16. היא התפרנסה למחייתה וקצת יותר מזה בגלל המישמעת החמורה שהטילה על עצמה. „למרות שיצרתי לי עולם של פאנטסיות אני מאמינה שבלי מישמעת אי־אפשר לפתח קאריירה.“

הי", דרומה לקאהיר!

(המשך מעמוד 25)

של 20 ו־30 קומות, והחירבות מן המאה שעברה.
הגעת.

מוניות בקאהיר

ב כיכר רעמסס, לרגלי הפסל הענקי של אותו פרעה, אתה צריך לעצור מונית עירונית, כדי להגיע למלון שלך.

למונית יש מונה — אך בתישעה מעשרה מיקרים אין הנהג טורח להפעיל אותו. יש לכך סיבה — המחיר הרשמי הוא באמת מגוחך. אך הוויכוח עם נהגי־המוניות הוא אחת הצרות של הביקור במצריים.

הנהג תובע את המחיר המירבי העולה על דעתו — בדרך כלל „טו באונד“ (שתי לירות) שהוא מחיר מופרז ביותר. או שיגיד לך: „שלם כמה שאתה רוצה!“ — ואז מתחיל הוויכוח. ממרכז העיר למלון שלך, אם זה נמצא במרכז העיר, המחיר הסביר הוא חצי לירה. אם הדרך ארוכה יותר (למשל למלון מינה־האוס ליד הפיראמידות) המחיר הסביר הוא לירה אחת.

הצורה הנכונה היא להכין מראש את הכסף, ולמסור אותו לנהג בלי ויכוח ובלי שאלות, בהבעה של ביטחון עצמי. אם הוא יאמין לך שאתה יודע מה שאתה עושה, הוא יגיד תודה ולא יתווכח.

אם יש לך זמן, קבע את המחיר לפני שאתה נכנס למונית.

בהמשך הביקור — חלים אותם הכללים. במשך הזמן תלמד איך לעשות זאת. אם אתה רוצה להחזיק מונית לכמה שעות — התעריף המירבי הוא שלוש לירות לשעה. נהג המונית לעולם לא יחזיר לך עודף. ביכלל, זהו פיזמון חוזר במצריים: „אין עודף“. דאג תמיד להצטייד במטבעות ובשטרות של 25 גרשים.

מלונות בקאהיר

ק אהיר משופעת בבתי־מלון, אך היא משופעת עוד יותר בתיירים. אי־אפשר להשיג מקום במלון טוב בלי הזמנה מוקדמת (על־ידי ידיד הנמצא שם, או בטלפון או בטלקס). יש גם עשרות בתי־מלון ממדרגה שניה או שלישית, שהם נחמדים מאד — אם אינך מפונק מדי. שם יש סיכוי — אך אין זה מומלץ להסתכן בנסיעה בלי הזמנה מוקדמת.

מלונות־הפאר העיקריים של קאהיר, היכולים להתחרות בכל מלון בעולם (והעולים בטיב השירות על כל המלונות בישראל) הם מינה־האוס (רחוק ממרכז העיר, לרגלי הפיראמידות), שרתון (על הגדה המערבית של הנילוס, במרכז), הילטון (על הגדה המיזרחית של הנילוס, במרכז), מרידיאן (על אי בנילוס, בעל אופי צרפתי), אל־סלאם (בקירבת נמל־התעופה). נבנים עתה כמה מלונות פאר נוספים.

המחיר בשרתון הוא 30 לירות מצריות ללילה ליחיד, 33 לזוג. המחיר במלון פחות מפואר, אך סביר בהחלט, במרכז העיר (למשל: אטלס, קליאופטרה) הוא 20 ליחיד, 23 לזוג (כולל מיסים וארוחת־בוקר.)

במלונות הטובים אפשר לשלם בכרטיסי־אשראי המונפקים בישראל (ויזה, ארו־קארד, אמריקן אכספרס וכו').

לאכול, לשתות

ה עיר משופעת במיסעדות טובות. כולן זולות יותר ממיסעדות בעלות אותה איכות בתל־אביב. אך אפשר גם להתקיים בלי מיסעדות, אם רוצים לחסוך.

המיסעדות היקרות, בסגנון אירופי, הן במלון שרתון (מיטבח צרפתי — אך יש בו גם מיסעדות זולות יותר), מיסעדת סוויסאייר בקירבת מקום, והרבה מיסעדות טובות במרכז העיר. הישראלי, המבקש את הטעם המקומי, ילך למיסעדת פלפלה במרכז העיר — מיסעדה מיזרחית מובהקת, מלאה תיירים, המלמדת אותך מהו באמת טעמו של המיטבח המיזרחי. חוץ מזה יש מיסעדות לכל דבר: מיסעדת דגים מצויינת בסוף שדרת־הפיראמידות, מיסעדת עוף בדרך לכפר קירדאסה (אנדרייאה), מיסעדת יונים על גדת הנילוס. ארוחה טובה לשניים, בפלפלה: 7 ל"י מצריות.

לישראלים, חיוני לשתות קפה בגרופי האגדתי (בכיכר טלעת חארב במרכז העיר, ויש עוד כמה סניפים). אל תצפה להתפעל מן הממתקים, שהפכו לאגדה בימי הבריגדה היהודית.

יש במצריים בירה מצויינת (סטלה), ויין מקומי סביר, לבן ואדום. ישראלים משתגעים בעיקר ממיץ המאנגו.

(לשם תיארגום המחירים בקלות: לירה מצרית היא בחשבון גם 60 לירות ישראליות, או דולר וחצי.)

לראות, לבלות

ב ירת מצריים היא עיר ענקית. אחת הגדולות בעולם. יש בה מראות בלי סוף.

הנה כמה מן האתרים העיקריים:

● **הפיראמידות,** כמובן. כנס פנימה ועלה. זה יכול להיות די מפרך, בייחוד אם המקום מלא תיירים צעקניים מאיטליה. נסה להוכיח שהישראליים אינם כאלה! (המצרים, אגב, כימעט ואינם צועקים לעבר לם במקום פומבי. בקפה ובמיסעדה, תתפעל מן הקולות הנמוכים.) ליד הפיראמידות עומד הספינכס. בערבים יש חזיון אורקולי מרשים.

● **המוסיאון המצרי.** במרכז היית, ליד מלון הילטון. אוצר העולה על כל מה שדימיינת לעצמך. השיטה הנכונה: קח מדריך ושכור אותו לסיור מהיר של שעה (1.5 לירה) או שעתיים. עמוד על כך שיכניס אותך גם לאולם החנוטים (זה עולה דמי־כניסה מיוחדים נוספים). אחר־כך חזור ועבור את המסלול שוב, לבדך, הפעם בנחת. אתה יכול לבלות שם כמה שעות טובות, ואף ימים.

● **מוסיאון האיסלאם.** זהו מקום מרשים, המוזנח בדרך־כלל על־ידי התיירים. רק אם אתה באמת מתעניין בתקופת החלי־פים.

● **המצודה של צלאח־א־דין.** סידרה של מיבנים המשקיפה על כל קאהיר, ובעיקר מיסגד־האלאבאסטר הנהדר של מוחמד עלי.

● **מיסגד אז־אזהר,** שהוא אחד המרכזים של הדת המוסלמית.

● **חאן אל־חליזי** („השוק החברוני") — השוק הגדול, ובו הכל — מקיטש לתיירים ועד לעבודות יקרות ביותר של זהב וכסף. שווה כמה שעות טובות.

יש, כמובן, פריטים נוספים ללא־ספור — מיסגדים עתיקים, בתי־כנסת, כנסיות.

מי שמעוניין במועדוני־לילה — קאהיר משופעת בהם, החל מועדון בקומה ה־23 של שרתון, שם רוקדת נגואה פואד הנהדרת, דרך אוברג' דה־פיראמידז המפואר והיקר, ועד לסהרה סיטי, מאחורי הפיראמידות, שבו מוגש מיגוון רחב יותר של פולקלור עממי. בכל המקומות זהו תענוג די יקר. בכולם יש ריקודי־בטן — צורת־אמנות שבמצריים תלמד להעריכה.

בקאהיר יש מקומות־הימורים לרוב — לזרים בילבד, החל בקאזינו של מלון שרתון (רולטה, בלאק־ג'ק, מכונות־הימורים) וכלה במקומות רבים פחות מפוארים.

לקנות, לקנות

ב עיר יש חנויות לרוב — החל בחנויות מפוארות ופחות־מפוארות ברחובות־הקנייה המרכזיים (קאסר־אל־ניר, טלעת־חארב, עדלי וכו') וכלה בדוכנים בחאן אל־חליליי. במוסיאון המצרי יש כמה חנויות לדגמים של עתיקות.

הרבה מן הסחורה, בייחוד הזולה, אינה שווה הרבה, ומתפרקת במהירות־שיא. לכן, אם אינך מומחה לסחורה, ובעיקר לגמירה, שאל ידידים מבני־המקום. לכל דבר יש חנויות מעטות שאפשר לסמוך עליהן, אך צריך לדעת.

בעיקר קונים, כמובן, מזכרות. לקניות רציניות באים בחשבון: דברי־עור (תיקים, ארנקים, אך לא נעליים), בדי־כותנה (כלי־מיטה רקומים, מפות לשולחן וכו'). כדאי לנסוע לקירדאסה, כפר בקירבת הפיראמידות, שם מייצרים את שטיחי־הקיר המפורסמים. יש שם מיבחר של שטיחי־קיר, שמלות מצריות וגאלאביות.

אל תקנה בכל מחיר. במקומות רבים צריכים לעמוד על המקח — אך לא בכל מקום.

אם יש זמן, אפשר לצאת צפונה, לי־אלכסנדריה, ודרומה, לארץ העתיקות — אבו־סימבל, אסואן, לוכסור.

מצריים היא ארץ ענקית. קח בחשבון את המרחקים. רכבת בעלת קרונות־שינה, היוצאת ב־8 בערב מתחנת־רעמסס בקאהיר, מגיעה לפנות בוקר ללוכסור, ולפני־הצהריים לאסואן. משם עוד מרחק רב לאבו־סימבל.

אבל זהו כבר סיפור אחר.

שידור

יוזמה של עיתונאי

הראיון במוקד עם שר־הביטחון **עזר ויצמן** ייזכר בוודאי עוד זמן רב, אולם ספק אם וייצמן היה מצליח לפוצץ את הפצצה הפוליטית שהביא עימו, או לאמר את כל מה שאמר לולא היה משתתף ב־צוות המראיינים עורך מבט, **יעקוב אחימאיר**.

אחימאיר קלט רמזים, הבין שבידו יש קצה של סקופ ופתח את הדלת לווייצמן להטיל את הפצצה שלו. כל זאת הוא עשה בנועם רב, ללא התפרצויות וחטיפות מיקרופון, כשחיוך בעיניו.

יעקוב אחימאיר נתן דוגמה לעיתונות טובה ואינטליגנטית.

המטרה הבאה של לפיד

כמה התבטאויות של מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, הדליקו נורה אדומה אצל הכתב המדיני של רשות־השידור, **אריה דרומך רם**.

לפיד הביע כמה פעמים בעת האחרונה מורת־רוח מדיווחיו של רם ובעיקר מפרש־נויותיו, דבר שעורר את החשש שרם עו־

עורך אחימאיר
עתונאות טובה

מד להיות האובייקט הבא לנסיונות־ההד־חה של לפיד.

רם הוא עיתונאי ותיק, הוא מוכר ואהוב על־ידי מרבית הפוליטיקאים בישראל, והצליח לטוות לעצמו רשת עצומה של מודיעים וספקי־מידע. למרות טענותיו של לפיד נגדו, מצליח רם לשמור על אובייק־טיביות רבה, ולכן הוא מקובל על כל גווני הקשת הפוליטית בישראל, והכל שמחים לשתף עימו פעולה.

יוחקו הקשרים עם סעודיה

מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, הורה למנהל הטלוויזיה, **יצחק** („צחי") **שימעוני**, לבדוק את אפשרויות הרכישה של הסרט מותה של נסיכה שעורר שערוריה באנגליה ובהולנד.

שלטונות סעודיה איימו לנתק את יחסי־הרכישה של הסרט מותה של נסיכה, ש־עורר שערוריה באנגליה ובהולנד.

הודעת הדובר

דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, הוציא הודעה לעיתונות, המהללת ומשבחת את מנכ"ל הרשות, **יוסף** („טומי") **לפיד**, בעניין סידרת הטלוויזיה הציונות.

ערב הקרנתם של שניים מפרקי סידרה זו, שהכנתם נמשכת כבר למעלה משלוש שנים, ביקש עמירב לרומם את דמותו של המנכ"ל שלו על חשבון הסידרה. לפי הודעת הדובר, אפשר היה להבין שללא לפיד לא היתה הסידרה עולה על המסך, וכי לפיד הציל את הציונות.

אחרי שההודעה היתה כבר במערכות העיתונים התקשר עמירב לעיתונאים ה־מסקרים את הטלוויזיה והתחנן לפניהם לגנוז את ההודעה. לעיתונאים, שחשבו שלפיד החל לפתע להצטנע, הסביר עמירב כי „עדיין לא בטוח שהפרקים הראשונים יהיו מוכנים להקרנה." לכן לא רצה לפיד לקחת על עצמו את האחריות לתוכנית שעדיין לא ברור אם תזכה בתשבחות.

עמירב הבטיח שאם אכן ישודרו הפרקים הראשונים של הציונות בזמן, והתוכנית תזכה בהצלחה, הוא יאפשר לעיתונאים לפרסם את ההודעה הקושרת את לפיד עם הציונות.

אומבודסמן בפאפיון

אחרי תקופה ארוכה, שבה לא נשא בשום תפקיד מוגדר ברשות־השידור, וממילא לא

אומבודסמן אבנר
לעזוב את הסיירת

עבד כמעט בכלל, קיבל איש רשות־השידור הוותיק, **ארי אבנר**, תפקיד: הוא יהיה האומבודסמן של רשות־השידור. אבנר יקבל את התלונות נגד כתבים ושידורים, וימליץ לפני המנכ"ל **יוסף** („טומי") **לפיד** באיזה כתב לנזוף ומתי על הרשות להתנצל.

במשך שנים ארוכות היה אבנר חבר בכיר ביותר בסיירת־מנכ"ל. כך נקראים כל אותם מי־שהיו ברשות־השידור שלא נמצא להם תפקיד מוגדר, אך שאי־אפשר היה לבקש מהם ללכת. במסדרונות רשות־השידור הוא בלט בלבושו האלגנטי. אבנר ענוב תמיד בפאפיון.

לאיש עדיין לא ברור כיצד ימלא אבנר את תפקידו. תפקידו האמיתי האחרון ברשות השידור היה לפני חמש שנים, עת כיהן כדובר־הרשות.

בין מבט להשבוע

אחת התופעות המוזרות ביותר במחלקת־החדשות היא ההתחרות בין מערכת מבט לבין מערכת יומן החדשות, השבוע יומן אירועים. התופעה מוזרה, משום שאותם הכתבים עובדים הן בשביל מבט והן בשביל השבוע.

כשיוצא כתב לערוך כתבה עבור השבוע, הוא לא יעביר שום חומר מכתבה זו ל־

מנהז חסון
לא מבין רמזים

מבט, גם אם הוא ידע, שקיימת סכנה שעד שישודר היומן, יברח לו הסקופ.

כך אירע לפני שבועיים, כשיצא ממלא־מקום הכתב הצבאי, **דן סממה**, לראיין את אלוף־פיקוד־הצפון, **אביגדור** („א־נוש") **בן־גל**. עם סממה היו בעת הראיון גם כתב הארץ **משה גרעץ** ושני כתבי במחנה. סממה הבין כי בדבריו של בן־גל מונחת פצצה עיתונאית, שאכן התפוצצה אחר־כך באמצעות הארץ. למרות זאת הוא לא העביר את החומר למערכת מבט, כדי שישודר באותו יום, אלא המתין כמה ימים, עד למועד שידור השבוע. הסקופ התפוצץ בהארץ, והיה כבר מיושן לגמרי בטלוויזיה.

שערורי"ת הפסטיבל

הטעם המר של פסטיבל הזמר השנה עדיין לא סר. נראה כי גם מנהל־הטלוויזיה החדש, **יצחק** („צחי") **שימעוני**, וגם מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, החליטו שלא לעבור לסדר היום על הביזיון.

אפשר כמובן להאשים את הבמאי, את המפיק, את התפאורן או את החשמלאי של המופע. אולם אין ספק כי האשם העיקרי

כתב סממה
הסקופ הוחמץ

הוא האחראי על פסטיבל הזמר, מנהל מחלקת־הבידור של הטלוויזיה, **חנוך חסון**. עתה ברור גם מדוע לחמו שני מארגני האירוויזיון שנערך בישראל, צחי שימעוני ו**אילנה גיטעדי**, להרחקת חסון מהמסה שהכין את האירוויזיון.

לעבר חסון נשלחו רמזים עבים כפיל להסיק את המסקנות ולהתפטר, אולם הוא פשוט מסרב להבין אותם, ומקשה בכך על לפיד ועל שימעוני, שהחליטו להרחיקו.

בכל זאת קריינות

קריינית הספורט לשעבר, **רחז חיים**, פוטרה מעבודתה בטלוויזיה, משום

מנכ"ל לפיד וכתב רם
האובייקט הבא

שלא היתה די טובה. במקומה הובאה **אורלי יניב**, המצליחה לשבור את שיאי הפופולריות של הקריינית.

אולם רחלי בכל זאת נשארה בטלוויזיה. החל בשבוע שעבר היא התחילה לעבוד כקריינית בתחנת הטלוויזיה הפרטית ב־נתניה. תחנה זו משדרת עתה לא רק סרטים, אלא גם תוכניות וחדשות, וזאת אחרי שבית־המישפט־הגבוה־לצדק קבע שמותר לה לשדר.

קריינית חיים
מירושלים לנתניה

אבטלה בוועד המנהל

חברי הוועד־המנהל של רשות־השידור כבר נמאסו על עצמם. אחרת אי־אפשר להבין כיצד הם מוצאים תירוצים מתירו־צים שונים כדי שלא להיפגש ולא לקיים את ישיבת הוועד.

ביום השני שעבר לא נערכה ישיבת הוועד־המנהל, סתם ככה. היא נדחתה ליום החמישי. ערב הישיבה עדך יושב־ראש הוועד, הפרופסור **ראובן ירון**, סיבוב טלפוני בין חברי הוועד, וכשהבין משיחות הטלפון כי רבים מהם לא יבואו לישיבה, ביטל אותה. ביום השני השבוע לא התקיי־מה ישיבת הוועד־המנהל בגלל יום־העצמאות.

מעניין מה יהיה התירוץ ביום השני בשבוע הבא.

כיצד טס האירוויזיון

מנהל הטלוויזיה, **יצחק** („צחי") **שימ־עוני**, נזכר כי יש לו ידידה קרובה בשירות השידור ההולנדי, **קרילה נסר**, ופנה לעזרתה כדי להביא לארץ בביטחה את סרטי האירוויזיון, שנערך בהולנד במוצאי־השבת האחרונה.

נסר נענתה לבקשתו של שימעוני ולקחה אישית את הסרטים למטוס אל־על בנמל־התעופה של אמסטרדם. היא נתנה אותם לכלכל הראשי של הטיסה, ששמר עליהם עד ללוד. בלוד המתינה מכונית מיוחדת של הטלוויזיה, שהעבירה את הסרטים ל־עריכה ולתרגום בירושלים.

יום רביעי

23. 4

● **בית קטן בערבה (5.30) שידור בצבע.** האור במישפחתו החדשה של מר אדוארדס לא מאריך ימים כאשר הוא מחליט לעשות מבנו המאומץ, חובב הקריאה, דווקא צייר. גאוותו של אדוארדס נפגעת כשהבן לא מתלהב מהרובה שהוא נותן לו כמתנת יום ההולדת. הילד, מבלי לדעת שאביו אינו יודע קרוא וכתוב, שולח לו מיכתב התנצלות שאינו זוכה כמובן לתשומת לב.

● **חידושים והמצאות (6.45).** בעיות התקשורת של

אדונים: ג'ורג'ינה
יום רביעי, שעה 8.03

קנדה הן גדולות, בגלל פיזור אוכלוסייתה. לוויין תקשורת מיוחד מאפשר להתגבר על בעיות אלה. הפרק השני מוקדש ללוחמה באש: שיטות חדשות שהועלו במג'סטר ללוחמה בשריפות בעזרת מחשב.

● **על אדונים ומשרתים (8.05).** הלורד ברקהמסטד משאיל לריצ'ארד את מעונו הקיץ שלו לחופשה. כיוון שהמשרתים מצטרפים אליהם, נאלצת ג'ורג'ינה לעזוב ידידים רבים בלונדון ולהצטרף לריצ'ארד וג'יימס. כשהם מגיעים לבית מתברר שאיש לא המתין להם ואפילו רב־המשרתים, מקקי, לא ידע על בואם ומייעץ להם לשוב ללונדון. גברת בריידג'ס נאלצת לבשל על כיריים ישנים, אדוארד שואב מים מן המעיין, הבית חשוך, טחוב וקר. בין המשרתים נפוצה שמועה על רוחות־רפאים בבית. מקקי מודיע לג'יימס שהוא לא יוכל לדווג, כי אחר את העונה ובמקום זאת מחליט ג'יימס לקחת את ג'ורג'ינה לטיול.

● **מעגל הגיר המודרני (10.05).** סרט מוכר וידוע שעלילתו מתרחשת בדרום אפריקה־הבריטית. אשה לבנה ובתה נגטשות על־ידי אבי המישפחה. האשה נישאת בשנית לכושי. כמה שנים אחר־כך, שב הבעל הראשון. בראותו שבתו גדלה בחברת כושים הוא מגיש תביעה לבית המישפט הדורשת כי בתו תהיה תחת חסוות.

יום חמישי

24. 4

● **זכרונות מגן עדן (5.30).** סרט ששודר כבר בטלוויזיה בשעות־צפייה למבוגרים, ועתה הוחלט להקרינו בשנית לילדים. הסרט בודק את השאלות מדוע כולא האדם את החיות בכלובים ובגני חיות. האם האדם רוצה להוכיח את עליונותו או לספק את סקרנותו, או שמא הוא עושה זאת כדי לשמר חיות נכחדות. כיצד מרגישות החיות השבויות?

● **סיפורי ח'ייל (6.32).** בדרך מקרה מגלה ח'ייל כי היום הוא יום הולדתה של אשתו לטיפה. בעזרת גורי הוא מחליט לערוך לה הפתעה. אבל כפי שקורה לעיתים במקרים כאלה, הכוונות הטובות הופכות לגהנום.

● **דף חדש (9.30).** סרט תעודה העוקב אחרי שתי מישפחות, האחת הנוטשת את הקיבוץ ועוברת לעיר והשניה העוזבת את העיר ובאה לקיבוץ. שני במאים ביימו את הסרט. יונתן ארוך, בנו של הצייר המנוח אריה ארוך ז"ל דורית עופר בת מושב מולדת. הגיבור הראשון של סרט התעודה הוא יצחק („איציק") בן־יעקוב שעזב את קיבוץ גבים ועבר לעיירה שדרות. איציק ניסה לרוץ בבחירות למועצה־המקומית ונכשל. עסקני העיירה מסבירים את הסיבות לכשלונו של איציק. אגב, במהלך ההסרטה, איימה מזכירות קיבוץ גבים בתביעה משפטית נגד יוצרי הסרט על חדירה לתחום הקיבוץ. רק אחרי שמזכירות הקיבוץ הובהלה לחדרי העריכה של הסרט וצפתה בחומר שצולם, שוכנעו הקיבוצניקים לוותר על התביעה. אביבה ויובל בן־עמי עזבו את רמת־השרון והתיישבו בנחל־עוז. הסרט מלווה אותם ברגעים הראשונים שלהם במשק.

דיוקן: עבודי
שבת, שעה 6.25

ד"ר דוליטל מתווה תכנית למניעת מותו מרעב של החילזון הענק המילטון, בגלל כתם שמן המזהם את הים והורס את מקור המזון של החילזון. דוליטל וצוותו חומקים ממלכודת החלזונות שהציבו הפיראטים, מציל את המילטון המשיב לו טובה תחת טובה כשהוא משחרר את דוליטל משבי הפיראטים.

● **עניינים שבכב (10.00).** ליאוני אלסגאר היא יפהפיה עשירה החיה בנפרד מבעלה. יש לה מאהב, עתונאי עיסא, תושב רמאללה, לקה במחלת הסרטן עוד בשנת 1966. אחרי מילחמת ששת הימים הוא פונה לבית־החולים הדסה בירושלים. כיצד טיפלו בו, מה סיפרו לו על מחלתו, מה קובע את משך החיים של חולה סרטן ומה עלה בגורלו של חנא עיסא? על כל השאלות האלה משיב דיוקן.

● **פסטיבל הזמר הערבי (6.55).** שידור החלק הראשון של פסטיבל שנערך באולם קולנוע שניר בקריית־שמונה בהשתתפות אמנים יהודים, ערבים ולבנונים. אמנים רבים עלו על הבמה, ביניהם להקת סקסטה, להקה מדרום־לבנון ולהקה ממזרח ירושלים. את המופע הנחתה כמובן ליליה נגר והבמאי שלו היה שאול עבודי.

● **בצאת השבת (8.00).** התכנית תארח את הרב הצבאי הראשי לשעבר של צה"ל האלוף (מיל') שלמה גורן ואת הרב הצבאי הנוכחי האלוף גד נבון שינסו להצדיק את קיומה של הרבנות הצבאית. ברקע היפיע מקהלת הרבנות הצבאית.

● **חיק האדי (10.05).** סרט טלוויזיה על מאבק כוחות בעולם התחתון. מרי אן, אותו מגלם ג'ין הקמן, הוא איש העולם התחתון שהפך למגדל בקר ולבעל מיפעל לשימורי בשר, אך לא שכח גם את הסחר בסמים ובנשים. כשאינו מעביר אחוזים לבוס שלו בשיקאגו, שולח הבוס אנשים לגבות את הכסף. איש מהם אינו חוזר חי. ניק, גנגסטר בעל עבר מפואר, השתקן לי מרווין, נשלח כדי ללמד את מרי אן לקח.

עניינים שבכב: גיש, גריווד ומרי
יום שישי, שעה 10.00

● **דורד ווימסי — ענני עדות (10.20).** פארקר השוהה בפאריס מבחין בחלון ראווה של חנות בקמע הזהה לקמע שנמצא במקום הפשע. בלונדון נקרא ווימסי לסקוטלנד־יארד ושם נמסר לו שאבדו עקבותיו של האדם שחדר ככל הנראה לאחוזה בליל הרצח. כשעומד ווימסי לעזוב הוא פוגש בבתו של המפקח והולך עמה למועדון האנגלוסובייט.

● **קונצרט (11.05).** קרלו מריה ג'וליני מנצח על התזמורת הסימפונית של וינה ועל הסולן, הפסנתרן ארתורו בנדטי מיכאלאנג'לו המנגנים את הקונצ'רטו מספר 3 בדו־מינור אופוס 37 של בטהובן.

יום שישי

25. 4

● **ד"ר דוליטל (3.00).** הצעיר ממנה בשם אלן וויורת. הרוצה לשאתה לאשה. אלן סיים לכתוב מחזה שבמרכזו עומדת דמותה של ליאוני ומנהל התיאטרון מציע את התפקיד לשחקנית צעירה ורצינית בשם וייאולט גריי. אז מתחיל הסיבוך האמיתי. בין אלן וויאולט חלה התקרבות שאינה מוצאת חן בעיני ליאוני, אך תפיסת הדמות על־ידי ויאולט אינה מוצאת חן בעיני העתונאי ומאהבתו.

● **המקצוענים (10.50).** המקצוענים מנסים למנוע רצח של יווני בעל עמדה פוליטית חשובה. הפרשה מתחילה כשנורה שוטר מתוך מכונית אותה עצר לביקורת. אחר־כך מתגלה המכונית נטושה ובה תא סתר לרובה גדול ומיוחד. המקום שבו אירע הרצח ובדקי סיגריות יווניות מביאים את המקצוענים לחשיפת הפרשה.

שבת

26. 4

● **דיוקן (6.25).** חנה עיסא, תושב רמאללה, לקה במחלת הסרטן עוד בשנת 1966. אחרי מילחמת ששת הימים הוא פונה לבית־החולים הדסה בירושלים. כיצד טיפלו בו, מה סיפרו לו על מחלתו, מה קובע את משך החיים של חולה סרטן ומה עלה בגורלו של חנא עיסא? על כל השאלות האלה משיב דיוקן.

● **פסטיבל הזמר הערבי (6.55).** שידור החלק הראשון של פסטיבל שנערך באולם קולנוע שניר בקריית־שמונה בהשתתפות אמנים יהודים, ערבים ולבנונים. אמנים רבים עלו על הבמה, ביניהם להקת סקסטה, להקה מדרום־לבנון ולהקה ממזרח ירושלים. את המופע הנחתה כמובן ליליה נגר והבמאי שלו היה שאול עבודי.

● **בצאת השבת (8.00).** התכנית תארח את הרב הצבאי הראשי לשעבר של צה"ל האלוף (מיל') שלמה גורן ואת הרב הצבאי הנוכחי האלוף גד נבון שינסו להצדיק את קיומה של הרבנות הצבאית. ברקע היפיע מקהלת הרבנות הצבאית.

● **חיק האדי (10.05).** סרט טלוויזיה על מאבק כוחות בעולם התחתון. מרי אן, אותו מגלם ג'ין הקמן, הוא איש העולם התחתון שהפך למגדל בקר ולבעל מיפעל לשימורי בשר, אך לא שכח גם את הסחר בסמים ובנשים. כשאינו מעביר אחוזים לבוס שלו בשיקאגו, שולח הבוס אנשים לגבות את הכסף. איש מהם אינו חוזר חי. ניק, גנגסטר בעל עבר מפואר, השתקן לי מרווין, נשלח כדי ללמד את מרי אן לקח.

יום ראשון

27. 4

● **החכובות מרחוב הפתעות (8.30) שידור בצבע.** מגישות פארודיה על טקס חלוקת פרסי האוסקר עם פיליס ג'ורג'.

● **שיחה בשניים (10.05).** מיכאל הנדלזלץ משוחח עם השחקן הוותיק שימעון פינקל על פער הדורות בתיאטרון.

● **בועות (11.20).** דינהוי מהווה בעיה למישפחת טייט. ג'ודי מציג בפני מישפחתו את אליס. לצ'סטר ובסן יש התקלויות משונות עם תינוקה של קורין. קורין משכנעת את טים לעזוב את המערה וברט רואה משהו שאף אחד לא מאמין כי ראה אותו.

יום שני

28. 4

● **מסך גדול: מסך קטן (8.30).** יוקדש לבמאי האיטלקי המפורסם רוברטו רוסליני לקראת חדש רוסליני בסינמסק. בין הסרטים שיוקרנו: מסע באיטליה, פאיזה, רומא עיר פרוצות, גרמניה שנת 0, הודו 1958.

● **כניסה חופשית (9.30).** התכנית המקורית היתה לפתוח את דלת הכניסה החופשית בפני בני שכונת־התקווה ולהקדיש לשכונה את התכנית. אולם היה מי שפסל את הרעיון וכניסה חופשית של הערב תוקדש לנישא יהוד הגליל. מה שבטוח בטוח.

● **הארט ואשתו (10.40).** פרק נוסף מהסידרה המטומטמת ביותר המוקרנת עתה על המסך. בני הזוג מבלים חופשה על יאכטה בנמל דיג במכסיקו. הם מגלים רשת סמים המנוהלת על־ידי אמריקאי לשעבר ומקלקלים את חופשתם בפרשת פשע.

יום שלישי

29. 4

● **למישפחה (7.00).** מנהל סמינר המורים הערביים בחיפה נג'יב נבואני משוחח עם אמו סמען על סיפרו החינוך והתרבות בישראל דעל מה ש־דיחף אותו לכתוב על חידושים בחינוך בסקטור הערבי. פרק מיוחד יוקדש לעזרה ראשונה לאלה המוכשים על־ידי עקרבים ונחשים בעת טיולים. נוהה קצב, יושבת־ראש המועצה לצרכנות, תנסה לענות על השאלה: סובסידיה לנצרך או למצרך ופינת האופנה בתכניתה של מיקי רביד תציג מכנסיים קצרים, אוברולים ושמלות פרחוניות וכן את חידושי אופנת ביגדי־הים.

● **כרטיס ביקור (9.30).** פרק שלישי בסידרה המצויינת על חיילי צה"ל. הפרק של הערב נסוב סביב מפקד פלוגת טנקים, שבין חייליו רבים מבני ישיבות ההסדר. כיצד הוא מתגבר על הבעיות שעצם הימצאותם של חיילים אלה מעוררות ביחידתו ואיך הוא מתייחס אליהם?

● **אוסקר (10.00 שידור בצבע).** הטלוויזיה תביא תכנית בתרגום עברי על טקס חלוקת פרסי האוסקר שנערך בשבוע שעבר. בירדן אפשר

האוסקר: הופמן והנרי
יום שלישי, שעה 10.00

היה לראות את הטקס ביום האירוע.

● **ראש העיר קאסטרבריידג' (10.55) שידור בצבע).** בפרק החמישי של שידור חוזר זה פושט הצ'רד, אותו מגלם אלן בייטס, את הרגל, מפר את גידרו שלא לשתות לשכרה יותר, יורד מנכסיו ונאלץ לבקש עבודה אצל פארפרי שעלה בינתיים לגדולה והפך כעת לראש־העיר קאסטרבריידג'.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 10)

מהו המצב הכספי של בני מזל עקרב. רק יודעים שהם מרוויחים את כספם ממיקצועות סודיים, ומדברים הנמצאים מתחת לפני חשטח. מישרד לבילוש, משטרה, מודיעין, פסיכיאטריה, רפואה, אינסטלציה, או עבודה חקשורת למים. דבר אחד בדוק ובטוח — הם יודעים לדרוש כסף עבור עבודתם וגם מקבלים אותו. פעמים הם מעורבים בעסקים גדולים: עסקי ביטוח, בורסה וחברות נפט, מעורבות היכולה להכניס רווחים ולחביא תועלת. פעמים רבות הם נבנים מכספי ירושה המגיעה דווקא אליהם.

קשתים

מה שמציין את הקשתים, הוא העדר עניין בכספים. קשת הוא מזל השפע, בני המזל לא מרגישים בחסרון כיס, ומצבם הכלכלי משופר. רבים מבני קשת הם אקדמאיים והכנסותיהם לימודים גבוהים, נסיעות לחוץ־לארץ, עסקי יבוא ויצוא, ספורט ואמנות. הבזבזנות טבועה בדמם, וכאשר הם נשארים חסרי פרוטה בגלל אופטימיות מופרזת, לא יתביישו לבקש הלוואה. הם סומכים על מזלם הטוב, ומזלם הטוב שומר עליהם מפני הסתבכויות.

גדיים

לגדיים יכולת מצויינת לעשות כסף. בכלעבודה שאליה הם מגיעים, מחשבתם הראשונה היא „כיצד לנהל כאן את העניינים", בגלל כושר האירגון המעולה שלהם ויכולתם הטובה להסתדר עם עובדיהם. הגדיים עובדים בעמדות בכירות, לא חסים על עצמם, ולא נרתעים מעבודה קשה. הם מרוויחים כסף רב, חוסכים פרוטה לפרוטה, ומשקיעים את הכסף בצורה נבונה. חגדי האמיתי „ללא זיופים" ימצא עצמו כמעט עשיר בחגיעו לגיל 35. ומשם והלאה עם קצת העזה, הוא עושר ירדוף אחריו וישיג אותו.

דליים

הדליים מרוויחים את כספם מהמצאות שונות ומשונות. הדרך שבה הם משיגים את כספם מפתיעה את ידידיהם ומעוררת בהם הערצה לדליים המקוריים. כל עבודה, ולו השיגרתית ביותר, תפוך מעניינת ומכניסה כשבן מזל דלי עוסק בה. הדליים מרוויחים כסף לפתע, כאשר הם לא מצפים לו כלל, מסוגלים להפסידו לפתע מבלי להתכונן, וחבל. הם לא בזבזנים, אך מוכנים לתת מכספם לאירגוני צדקה, למחקרים מדעיים מעניינים, או לחברים במצוקה.

דגים

הדגים נדיבי לב, ולכסף אין חשיבות בעיניהם. על מנת להסיר חששות מלב בן זוגם, מומלץ להפנותם ליעוץ כלכלי ברמת מיקצועית. גישתם לכספים מבולבלת ומעורפלת. הם חסרי אירגון, ומאמינים שהכסף יתגלגל לידם בקלות. אולי על־ידי פיה טובה, או מלאך מחשמים. קל לנצלם ולמשוך מהם כספים במירמה. כאשר יתעוררו וירגישו בדבר כבר יהיה מאוחר. בגלל חוסר המעשיות שלהם הם יכולים להגיע לסיבוכים כספיים, ובעיקבותם הסתבכויות עם החוק.

במדינה

תאונות

אי־עצירה ושכרה

הצעירה שנהרגה לנגד עיניה של עוברת־אורח, נתגלתה ככת־דודתה

התאונה המחרידה שהתרחשה לנגד עיניה של טלי ספו לא נשכחה מזיכרונה. מכונית פורד אסקורט, שלא עצרה בתמרור „עצור", בצומת הרחובות ברנדיס יהודה המכבי בתל־אביב, נמחצה על־ידי אוטובוס שחצה את הצומת. שני זוגות הצעירים שהיו במכונית נפגעו קשה. טלי עברה במיקרה במקום וראתה את הזוועה.

מצבה של בת־הדודה, נורית פרשטמן בת ה־17, הוגדר כקשה ביותר. אובחן אצלה שבר בעמוד

הרוגה פרשטמן
להרתיע אחרים

השידרה ושברים בצלעות. היא נותחה כמה פעמים והרופאים נאלצו להוציא מגופה את הטחול וכליה אחת שנפגעו ללא תקנה. כעבור 24 שעות נפטרה נורית.

שני פצועים אחרים סובלים מפגיעות קשות וכנראה יעברו להמשך הטיפול בבית־לוינשטיין, שבו מאושפזים מיקרים קשים. נהג המכונית הוא היחידי שנפצע קל יחסית וכבר שוחרר מבית־החולים. פרקליטות המדינה מתכוונת להעמידו לדין, בגין אי־עצירה בתמרור „עצור" וגרימה לתאונה קטלנית.

טלי ספו, בת ה־21, זועזעה עמוקות מן המיקרה. במלאת שלושים למותה של נורית כתבה שיר, וה־הביעה מישאלה שפירסומו יריתיע נהגים מלנהוג בחוסר זהירות.

להלן שירה של טלי:

לעת ערב ראיתיך / וכמו תמיד שאלתיך / שאלות על הא ועל דא / בלא לדעת שזו הפעם האחרונה.

להיתי, כמו תמיד אמרנו / נתראה במיקרה חשבנו / לעצמנו לא תארנו / שזאת הפגישה האחרונה שלנו.

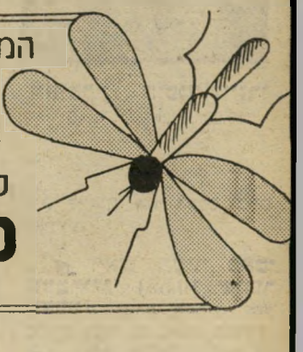
ובאותו היום לעת ליל / עברתי במורד הרחוב בפינה / שם ראיתי מחזה נורא / אך עדיין לא שערתי שזו את שם הילדה.

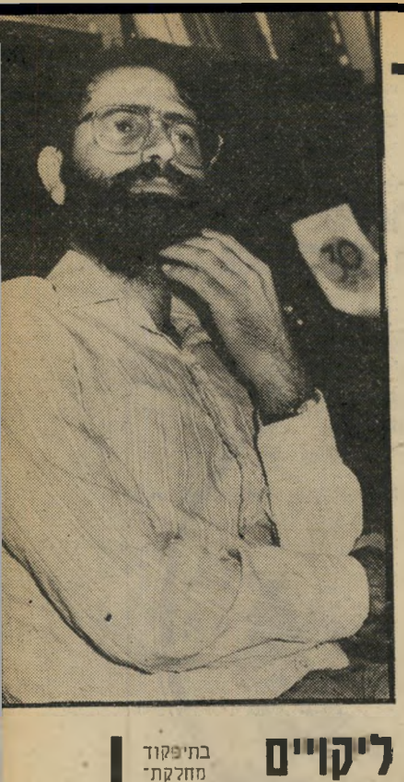
ולרגע נעצרתי, הן ראיתי תאונה / יצאתי ושאלתי — אנשים מה קרה? / וסיפרו לי אותם אנשים זה נורא / ארבעה פצועים בצורה קשה.

לעצמי אמרתי, בוודאי יהיה טוב / מחשבתי לא ידעה ששלי הכאוב / הילדה שאותה כה אהבתי תמיד / כבר איננה בגלל תאונה קטלנית.

ועוד שני צעירים, בחור ובחורה / האחד חברך והשנייה חברה / עדיין נאבקים לחיים תקינים / מי יתן ויעזור האלהים.

המשך הדו"ח על אור־יהודה: ראש־המועצה החליט לסגור את מועדוני־הנוער ו־100 קטינים מוכרים כסוחרי־סמים

פושעים במקום מועדונים

תמונות הספורטאים ש־נטבחו במינכן מתגוללות על הריצפה. חלקן קרועות, חלקן מזוהמות. האנדרטה ש־הוקמה לזכר י"א החללים הרוסה לחלוטין. הליכלוך וה־אשפה מכסים כל פינה. הרי־

חילול חללי מינכן

ההחלטה לסגור את מחלקת־הנוער באור־יהודה גרמה להזנחתם של כל מועדוני־הנוער ומיתקני התרבות והספורט במקום. מפאת היעדר כל שמירה ופיקוח נפרצו המוע־

הוט שבור וזרוק. צחנת צואה ממלאת את המקום.

כך נראה מועדון הנוער האנדרטה, באור־יהודה, שהו־קם להנצחתם של הספורטאים, חללי אולימפיאדת מינכן, 1972. ההרס הזוהמה, השוררים בחדר שבו מוצבת האנדרטה, פשט גם בשאר חדרי המועדון. ציוד ספורט ואחר בשווי של מאות אלפי לירות מתגולל בחדרים הפרוצים לרווחה, ומה שעדיין לא נגנב נהרס בהתמדה על־ידי פירחחים ועל־ידי הגשם החודר למועדון הפרוץ.

הסיבה למצבו העגום של המועדון טמונה בהחלטה שנפ־לה במועצת אור־יהודה לפני שמונה חודשים. באוגוסט 1979 החליט ראש־המועצה, יצחק בר־כבזה, לסגור את מחלקת־הנוער במועצה, האחראית למועדונים שבמקום. המועצה אישרה הח־לטה זו. לטענת בוכבזה יש שיקולים טובים לסגירת המח־לקה. „המחלקה לא היתה מאור־גנת ולא תיפקדה טוב." סיפר. „אנשים קיבלו בעבר מישרות במחלקה כתוצאה משיקולים פוליטיים ולא בגלל התאמה מיקצועית. זה היה עוד לפני שנבחרתי לתפקיד. אם הייתי מנסה לפטר עובדים לא מוכ־שרים, היה הדבר מעורר התנג־דות. התוצאה היתה, שעובדים צעירים ומוכשרים היו מפו־טרים, ודווקא הוותיקים, בעלי השררה, הבלתי יעילים, היו נשארים. לכן החלטתי לסגור את המחלקה כליל."

פחות מועדונים

התוצאה הישירה מהח־לטתו של בוכבזה היא הזנחתם של כל מועדוני־הנוער ומיתקני התרבות והספורט ב־אור־יהודה. מדריכי־הנוער הוש־עו מתפקידם והפעילות במוע־דונים הופסקה. בוכבזה אף לא טרח להציב שמירה על המוע־דונים ועל ציודם, שנשארו ללא שימוש. הם נפרצו, הושחתו ונבזזו.

כתוצאה מהחלטה זו חלה גם עליה מיידית בשיעור עברייי־נות־הנוער באור־יהודה. הדיווי־חים באמצעי־התיקשורת על הפשיעה הגואה לאחרונה ב־מקום לא היו מיקריים. שוטרי אור־יהודה יודעים היטב את הסיבה לכך. קטינים רבים דונים וציודם הושחת ונבזז. גדוע מכולם הוא מצבו של מועדון האנדרטה, שהוקם לזיכרם של י"א הספורטאים, חללי אולימפיאדת מינכן. תמונות הספורטאים מתגוללות בליכלוך ובאשפה, המכסים כל פינה. הריהוט שבור וצחנת צואה ממלאת את המקום.

נשארו בחוסר מעש אחרי סגי־רת המועדונים. הפשע הפך להם מיפלט מפני השיעמום, שנכפה עליהם בשרירות ראש־המועצה.

על מימדי פשיעת הנוער באור־יהודה ניתן ללמוד מתוך דו"ח שהגיש ראש אגף־הנוער במישרד־הסעד, הד"ר מנחם הורביץ, לוועדת־מישנה משו־תפת של ועדות הכנסת לענייני חינוך ורווחה. בדו"ח זה, העוסק בעברייינות־נוער, קובע הורביץ כי באור־יהודה פועלים 126 סוחרי־סמים, מתוכם כ־100 קטי־נים. לקביעה זו יש משמעות חמורה, נוכח העובדה שבאור־יהודה יש רק כ־20 אלף תוש־בים. אולם מה שמחמיר אותה עוד יותר היא העובדה, שלסגי־רת המועדונים יש השפעה ישירה עליה. מסקנה זו הועלתה על־ידי אנשי חינוך באור־יהודה.

מחלקת־הנוער העסיקה כ־65 עובדים. כולם פוטרו. חלקם שולב בעבודה במתנ"ס, מרכז־תרבות־נוער־וספורט, ובעבודות אלטרנטיביות אחרות, וחלקם אינו מועסק עד היום. יחד עם זאת ממשיכה המועצה לשלם משכורות גם לאותם שאינם עובדים. פעילותם של 45 מד־ריכי־נוער, שהדריכו בשלושה מועדוני־נוער ובכמה בתי־תל־מיד במקום, הופסקה. התקצי־בים ואספקת האמצעים האחרים הופסקו גם הם. כל המערכת שותקה.

מדריכי־נוער רבים הסכימו עם טענת ראש־המועצה, כי פעילות המחלקה היתה לוקה בחסר. אולם לדבריהם ניתן היה לתקן את הליקויים. הם קובלים כי סגירת המחלקה כליל בוודאי שלא פתרה את בעיות הנוער במקום. לטענתם, היו לבוכבזה שיקולים אחרים לסגירת המחלקה, שאינם עו־לים בקנה אחד עם טובת בני־הנוער.

בית־ספר דפוק

בדיקה קצרה העלתה כי האמת היא עם מדריכי־הנוער. טענות ראש־המועצה, כי לא ניתן היה לתקן את הליקויים במחלקת־הנוער, באות לכסות על הסיבה האמיתית. בעוד בוכבזה מתחסד וטוען כי פעל לסילוקם של בעלי־תפקי־

ליקויים

בתיפקוד מחלקת־הנוער הם נימוקו של ראש־המועצה, יצחק בוכבזה, להח־לטה השרירותית. הסיבה ה־אמיתית: שיקולים פוליטיים.

דים שמונו משיקולים פולי־טיים, בתקופה שקדמה לבחי־רתו, הרי שהחלטתו לסגור את המחלקה נבעה בדיוק מאותם השיקולים.

בד בבד עם סגירת מחלקת־הנוער התרחשה במועצת אור־יהודה הפיכת־חצר. מי שהיה סגן ממלא מקום ראש־המועצה והאחראי למחלקות החינוך וה־נוער, שלום חי, סולק מתפקי־דו. הרקע לפרשה זו הוא התכחשותו של בוכבזה להסכם רוטציה, שלפיו יכהנו הוא וחי, כל אחד שנתיים, בתפקיד ראש־המועצה. בוכבזה טען אז, כי כתב ההסכם הקואליציוני, שבו סוכמו פרטי הרוטציה, ושהופקד בידיו כדי להדפיסו, „נעלם", וכי הוא אינו מוצא אותו. סיכ־סוכים בין בוכבזה לחי סביב

(המשך בעמוד 58)

לסלק

את סגן ממלא מקום ראש־המו־עצה והאחראי על מחלקות ה־חינוך והנוער, שלום חי, ואת תומכיו היה המניע לסגירה.

אור־יהודה

(המשך מעמוד 57)

עושא זה ובעיות אחרות, הבי־או לקרע ביניהם ולשיגוי המע־רך הקואליציוני. התוצאה: חי סולק.

במחלקת־הנוער, שעליה היה מופקד חי, היו לו תומכים רבים. החלטתו של בוכבזה, לסגור את המחלקה, באה כדי לסלק את אנשיו של חי. בוכב־זה, שביקש לבסס באותה הקו־פה את מעמדו כשליט הבלעדי והכול־יכול באור־יהודה, הע־דיף להתעלם מהתוצאות החמו־רות של החלטתו.

לטענת בוכבזה יש אלטרנ־טיבה למחלקת־הנוער. „העברנו את האחריות לפעילות הנוער לידי המתנ"ס," סיפר, „במיס־גרת הזאת פתחנו כבר כמה חוגים ואנחנו מתכוונים להר־חיב את הפעילות. זה רק שאלה של זמן. המועדונים הקודמים לא ענו על הצרכים. אנחנו מתכוונים להקים מועדונים יו־תר טובים. חוץ מזה יש לנו באור־יהודה עוד בעיות שאנחנו מתמודדים איתן. צריך להבין: ילד שלומד בבית־ספר דפוק וגר בשכונה הרוסה, לא יתכן שיהיה לו גם מועדון זיפת. אני מזמין את כל מי שרוצה, לבוא לבקר באור־יהודה ולר־אות את מה שנעשה עד היום למען הנוער."

למרות הזמנתו המתרברבת של ראש־המועצה, די לבקר במועדון האנדרטה ובמועדונים האחרים שנסגרו, כדי לגלות שאין לדברים כיסוי. מעשיה של המועצה, כפי שהם באים לידי ביטוי בשטח, אינם מעי־דים על דאגה לנוער. בוכבזה מכחיש כי פעל מתוך שיקולים פוליטיים ומסרב להכיר בעובדה שמעשיו גרמו לעליה בשיעורי פשיעת הנוער, אך המצב באור־יהודה מדבר בעד עצמו.

החלטתו של בוכבזה לסגור את המחלקה דומה להחלטתו לסגור את מיפעל ההזנה ה־מקומי (העולם הזה 2224). בשני המיקרים היו השיקולים האמיתיים שונים מן הרישמיים. בשניהם נמנע בוכבזה מלהת־מודד עם הבעיות שבפניהן ניצב, ותחת זאת ביקר חיים קלים והחליט על סגירה מוח־לטת. גם התוצאות היו הרסניות בשני המיקרים. סגירת מיפעל ההזנה שללה מתלמידים רבים, הבאים ממישפחות מצוקה, את הארוחה החמה היחידה שלהם. ואילו סגירת מחלקת־הנוער השאירה את בני־הנוער ללא פעילות ודחפה אותם לזרועות הפשע.

התוצאות בשני המיקרים דו־מות לתוצאה במיקרה השלי־שי: אסון טביעתו של הילד שלום סמח בבריכה הפרוצה באור־יהודה (העולם הזה 2223).

באור־יהודה מספרים כי ב־צה"ל נקבע לבוכבזה פרופיל פסיכיאטרי. בוכבזה מכחיש ב־כל פה את השמועות הללו וטוען כי שירת בחיל־השיריון. אולם התנהגותו מגלה כי הוא אדם עצבני, הנוטה למצבי כעס קיצוניים. בשעה שהוא כועס — ומי שמכיר אותו יודע כי קל להכעיסו — רועד בוכבזה בשני ידיו. דבריו בשעה כזו אינם מצטיינים בהיגיון רב.

אישי־ציבור באור־יהודה, ה־דואגים להוצאות הנובעות ממע־שי בוכבזה, שיגרו מיכתבים בנושא לשרים ולחברי־כנסת. לאחרונה החלה פעילות ציבו־רית למען הדחתו של בוכבזה. רבים סוברים כי הוא מהווה סכנה, בשעה שהוא יושב על כיסא ראש־המועצה, וכי יש צורך בפעולה מיידית לסילוקו. יש הסוברים גם, כי יפה שעה אחת קודם.

יוסי חיימן

נעלי מרנו Merano

שמחים להודיע על פתיחת אולם המכירה החדש של המפעל, הרצל 140 ת"א.
(פתוח 8:30-18:00)

לתלמידתי
אילנה שושן
להיבחרך למלכת היופי של ישראל לשנת 1980
מברכת מורתך
לטיפוח החן ודוגמנות
לאה פלטשר

לתלמידתי
עירית אלטמן
להיבחרך למלכת החן לשנת 1980
מברכת מורתך
לטיפוח החן ודוגמנות
לאה פלטשר

מה?
שם נ. רשום 5258
פינק קולדה עוד לא טעמת
נסו את החוויה שתו פינה קולדה!
מבחר משקאות קוקטייל:
פינה קולדה סומברו בננה קולדה

יבואנים ומפיצים בלעדיים בישראל - י.ד. טסקים
ת.א. הקונגרס 44, טל. 832236

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

הטסט הראשון
על חשבוננו
בי"ס לנהיגה
„גבע"
טלפון: 253230

מסג'
כללי או רפואי
לנשים ולגברים
על־ידי מסג'יסטית מוסמכת
סאונה פינית + בריכה
„מועדון הבריאות"
מלון „מוריה"
תל־אביב, טל. 03-241252
תיאום מראש

יום שלישי, 29.4.80
ערב לזכרו של
פול רובסון
זמר שירי העם
במלאות 5 שנים למותו
במועדון מתקיימת תערוכת ציורים של הצייר אברהם הלחמי
המועדון פתוח בימי ג' התוכניות מתחילות ב-9 בערב
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב

רק על נייר קודק!
זו מתכונת ההצלחה של תמונותיך!
אנו דואגים שתמונות הצבע שלך תהיינה על נייר קודק!
מבחר מצלמות ופלשים גדול, במחירים נוחים.
צלומי-דרכון, בין-רגע!!!
קניה — החלפה — מכירה.
בימי שלישי סגור כל היום!
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 12

היורדים

מאות מבלים לילות ליד שגרירות ארצות־הברית בתל־אביב - תי"רים, סטודנטים, וגם יורדים. זוהי הבעיה הכואבת ביותר של מדינת ישראל. מי הם היורדים? האם חצי מיליון ישראלים הם היום חושבי ארה"ב? איך אפשר לעצור בעד המפולת?

ב קיבוץ עין־השופט שברמות־מנשה, מספרים על דודו מן, שהוא בחור נהדר, שנמצא עכשיו בפיליפינים. איש אינו יודע מתי יחזור.

דוד („דודו") מן, בן 30, בחור שחרחר, שופע מרץ, קצין צה"ל, קיבוצניק עד שנות ה־70. דודו חש באותן שנים, כי מיסגרת הקיבוץ, שבה גדל וחונך, סוגרת עליו. הוא גם נוכח בחוסר היכולת לפתח את עצמו בכיוון מיקצועי אקדמאי, שאליו שאף. חוסר היכולת להוציא אל הפועל את שאיפותיו, לא במיסגרת הקיבוצית ולא במיסגרת האוניברסיטות בארץ, היטתה את כף־המאזניים. בשנת 1972 החליט דודו לעזוב את הקיבוץ ולנסוע לארצות־הברית ללמוד וטרינריה. הוא צירף אליו את אשתו דליה ובנו זוהר.

את סיפורו של דודו מספרים בכאב רב הוריו, דבורה ויעקב מן, ממייסדי עין־השופט, אנשים בעלי קשר שורשי עמוק לארץ ולערכים ציוניים.

הבעיה עם סיום הלימודים

ד דו נולד ביולי 1948, עוד מגיל צעיר גילה חיבה יתרה לבעלי־חיים. בכל רגע פנוי נהג לבלות בטיפול בבהמות שברפת, באורווה ובדיר שבקיבוץ. כשאר חבריו סיים בגיל 18 את המוסד החינוכי הרי־אפרים. בשנת 1956 התגייס לצה"ל והשתתף במילחמת־סיני. אחרי המילחמה עבר קורס־קצינים. בהמשך תקופת השירות הצבאי שירת כקצין בסיירת שקד.

עם שחרורו מהצבא ב־1960 חזר למשק והשתלב בסידור־העבודה. ב־1963 קיבל חופשה מהקיבוץ לתקופה של שבעה חודשים. בחודשים אלה עבד כאיש־ביטחון באל־על. בתור שכזה נסע וטייל בכל העולם.

אביו שימש באותה תקופה פעיל התנועה הקיבוצית מחוץ למיסגרת הקיבוץ. הוא נהג להתגורר בדירה ששכרה למענו התנועה בגבעתיים. דודו קיבל רשות להתגורר עם אביו בדירה זו. כך התוודע לדליה, בתם של בעלי הדירה. הוריה של דליה הם אזרחים אמריקאים שהתגוררו בארץ במשך 10 שנים. דליה ודודו נישאו ב־1971 וחזרו לגור בקיבוץ עין־השופט. במשך כשנה גרו בקיבוץ. באותה שנה ניסה דודו למצות את כל האפשרויות ללמוד וטרינריה אך אין בארץ כל מיסגרת ללימוד מיקצוע זה. הקיבוץ הציע לו לימודי רפואה כללית תמורת התחייבות לחזור למיסגרת המשק בתום שבע שנות הלימוד. דודו סירב להתחייב. לבסוף, בשנת 1972, החליט לנסוע לארצות־הברית ולנסות לבנות את עצמו שם מבחינה מיקצועית.

בהתחשב בעובדה, כי אשתו דליה היא גם בעלת אזרחות אמריקאית, לא היתה לו כל בעיה להגיע ולהסתדר שם. עם הגיעו התקבל לאוניברסיטה באטלנטה, ג'ורג'יה.

עם פרוץ מילחמת יום־הכיפורים חזר דודו לארץ ונלחם במשך שלושה שבועות בחזית הסורית. מייד בתום המילחמה חזר לארצות־הברית.

ב־1976, סיים את לימודי התואר הראשון, נמצא בארצות־הברית הוא מיכה ליבנה, בן ה־39. „הבחור החמוד והיקר לנו," כך מגדירים אותו חברים בקיבוץ. „אילו היתה יותר ליברליות בקיבוץ בקשר למגורי מישפחות ולפרטיות של זוגות נשואים, היה זה רק עניין של זמן," טוענים הוריו, ו„אנחנו מאמינים שהוא יחזור!"

מיכה יליד 1941, בנם של ברכה וזאב ליבנה, ממייסדי הקיבוץ, התחנך, כשאר חבריו בקיבוץ, לזיקה ולשורשיות בארץ. עם סיום לימודיו התיכוניים התגייס לצבא ושירת כסמל בפיקוד־צפון. ב־1962 השתחרר ושירת שנה נוספת בקיבוץ ניר־עוז בנגב. ב־1963 חזר לקיבוץ, עבד בפלחה, וריכז את העבודה בחממה לייצוא פרחים. בשנת 1967 יצא בשליחות המשק לארצות־הברית לנהל את החווה החקלאית של השומר הצעיר בניו־ג'רסי.

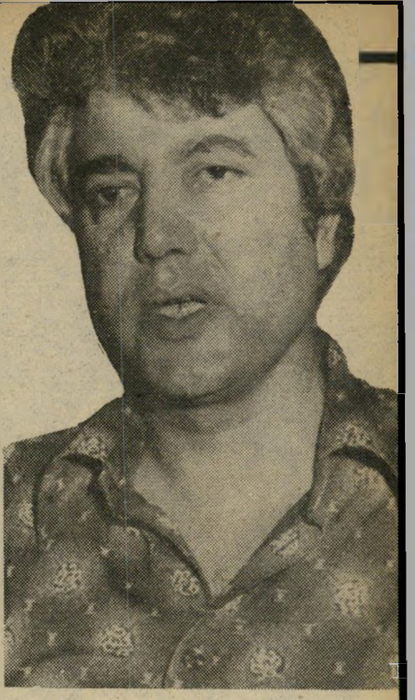
ב־1970 הכיר מתנדבת שבאה לאולפן בקיבוץ. הם נישאו וגרו בקיבוץ חמש שנים. בשנים אלה נולד בנו. כל הנסיונות להשתלב כזוג נשוי במיסגרת הקיבוץ לא עלו יפה. האידיאות של חיי הקיבוץ משנות השלושים והארבעים לא תאמו את השקפותיהם וב־1975 החליטו לנסוע לארצות־הברית. אושרה להם שנת חופשה מהקיבוץ. בהיות אשתו של מיכה אזרחית אמריקאית, קיבל אף הוא אשרת כניסה ורשות עבודה. כיום הוא עובד בחווה חקלאית בניו ג'רסי. שנת החופשה נמשכת כבר חמש שנים.

הקשר היחידי שיש כיום לדודו מן ולמיכה ליבנה עם הארץ הוא עלון הקיבוץ הנשלח אליהם מדי פעם.

הערכות סותרות

צ עיר שחרחר וממושקף, בן 30, שניצב בכניסה לשגרירות האמריקאית בתל־אביב, סיפר, כי יש בכוונתו לבדוק אפשרויות בניו־יורק. „יש לי כמה חברים שפתחו שם כל מיני עסקים, יש לי ידידים שעובדים כנהגי־מוניות וכמכונאים במוסכי רכב. אם אראה שיש סיכוי להסתדר טוב, אדאג שגם אשתי ושלושת ילדי יצטרפו אלי. פה בארץ אני לא מצליח להגיע לשום דבר. עד היום אני גר בדי־

רמת היורדים מהארץ עולה. יותר משכילים, בני קיבוצים ואנשי ארץ־ישראל היפה אינם מוכנים לחיות יותר בארץ

שר קיטה וביניו זוי
לא מאמינים לתוכניות

(המשך מעמוד 59)

רה שכורה ואין לי שום סיכוי להתקדם. במיקצועי אני מכונאי־רכב."

צעיר אחר שעמד בתור סיפר ששמע שכל מי שבא לארצות־הברית מוקסם מ־איכות־החיים ומהשפע שם. "חברים שלי, שנמצאים כבר בארצות־הברית, כתבו לי שתוך שנה שנתיים הגיעו לדירה ומכו־נית, ועכשיו הם מטיילים מחוץ לחוף. אני לא חושב שאני פחות מוכשר מהם. לפני שנתיים השתחררתי מהצבא. אני רוצה להתחתן, אבל איך אני יכול להגיע לדי־רה בארץ. כדי לקנות דירה אני צריך להיות בן של מיליונר או לזכות במיפעל הפיס."

הירידה מן הארץ היא החלטה אישית של כל יורד. עליו רק לעמוד בקריטריונים של קבלת אשרת־כניסה למדינה שאליה הוא מתכוון לנסוע.

מחקרים שנעשו בעיקר בארצות־הברית מוכיחים, כי מרבית היורדים הם בני 22—35. בארץ קיימות הערכות סותרות לגבי מיספר היורדים. לפי נתוני השנתון הסטטיסטי 140 אלף ישראלים שיצאו את הארץ מאז שנת 1975 לא חזרו. מיספר זה כולל סטודנטים, שליחי מישרד־החוץ, ה־סוכנות, בנקים, נציגי חברות ואחרים. האומדנים של הלישכה המרכזית לסטטיס־טיקה מראים כי ב־6 השנים האחרונות כ־74 אלף איש ירדו מן הארץ. בשנת 1974 כ־16,000 אזרחים, ב־1975 13,000 וב־1976 כ־14,500 ב־1977 כ־12,500 איש ב־1978 כ־10,000 איש וב־1979 כ־8,000 איש.

לפי הנתונים שבידי חברי ועדת הקלי־טה של הכנסת מיספר היורדים בשנת 1979 הגיע לכ־20,000. אומדן הוועדה מבו־סס על ההגדרה שיורד נחשב ישראלי ש־נעדר מהארץ במשך 4—5 שנים. להע־רכת חברי ועדת הקליטה, מיספר היור־דים בממוצע לחודש בשנים האחרונות הוא כ־2,000 אזרחים. לפי נתוני הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה 1,000 — 1,500 יורדים לחודש.

קושי נוסף בהערכת מיספר היורדים מצוי בריבוי הטיבעי בקרב אוכלוסיית ה־יורדים בחו"ל. לפי מחקרים שונים ש־נעשו בארץ ובחו"ל ידוע שזו אוכלוסיה צעירה שרבים בה בגיל הולדת ילדים. חוק האזרחות הישראלי עובר באופן או־טומטי מאב לבן ומבן לנכד. על מיספר הילדים שנולדו לזוג הורים יורדים אין רישום ואין אומדן.

טיפול מונע בצה"ל

ל דברי ח"כ רוני מילוא, יו"ר ועדת עלייה וקליטה של הכנסת, יש מחלוקת חריפה בין חברי הוועדה לבין הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה. "הנתונים של ה־אחרונים מבוססים על אמות־מידה שנקבעו בשנת 1961 ולא מתחשבים בעובדה ש־חלו שינויים בתנודות אנשים בעולם. פות־חו אמצעי־תחבורה משוכללים המאפשרים ניידות מהירה ונוחה יותר ממקום למקום. לדוגמה: אם יורד בא לביקור בארץ לאחר שנתיים שלוש של היעדרות, מבחינה סטטיסטית מרגע כניסתו לארץ הוא מפ־סיק את רצף הירידה."

יש לערוך אבחנה ברורה בין יורדים שעזבו את הארץ על רקע מיקצועי לבין יורדים שעזבו אותה בשל סיבות אחרות. אי־אפשר להכליל מדענים ישר־אליים בחו"ל, שחלקם יצא להשתלמות או לשנת שבתון, בנשימה אחת עם נהגי־מוניות, שהיגרו מסיבות אחרות. יש להב־חין בין עולים שעלו לארץ וירדו לבין ילידי הארץ או ותיקים שירדו ממנה. יש

יורד מן
דרך אמריקה לפיליפינים

ציבור גדול, שנאמד בעשרות אלפים של סטודנטים, שיצאו ללימודים ואשר התייח־סותם הערכית לעניין העזיבה שונה מזו של משפחות שעקרו לחו"ל.

קביעת מיספר היורדים מהארץ מבוססת ברובה על אומדנים, ואלה מבוססים על סיפורים מפי היורדים עצמם או אחרים. כיום מדברים על הירידה בחופשיות ללא שום בושה. אם לפני 10 שנים ירד אדם באישון לילה, מלווה הירידה היום בסידרה של מסיבות פרידה.

המחקרים מגלים שהירידה מהארץ אינה בשל סיבות כלכליות. אחוז היורדים גבוה במיוחד בקרב השכבות המבוססות. לאלה קל לבצע את הירידה מבחינה טכנית ו־כלכלית. את היסוד לירידה יש לראות ב־ראש וראשונה כחוסר שורשיות ציונית בארץ, תנאי חיים, ביורוקרטיה מימסדית, תנאים סביבתיים, חוסר אפשרות להת־פתחות מיקצועית במישורים שונים לר־בות עסקיים ומדעיים.

את הטיפול המונע בתופעת הירידה יש ליישם בראש וראשונה בקרב בני הנוער בבתי־ספר תיכוניים ותנועות־הנוער. לשם כך דרושה רפורמה בחינוך.

הטיפול המיידי שניתן לעשותו הוא ב־מיסגרת צה"ל. בפועל מתרחשת הירידה אחרי השירות הצבאי, כשהיא מתחילה להתבשל תוך כדי השירות עצמו. על־ידי טיפול מונע בצבא אפשר יהיה להגיא חלק מהיורדים מלרדת.

חברי ועדת עליה וקליטה נפגשו עם ה־רמטכ"ל, רב־אלוף רפאל („רפול") איתן, לדיון בבעיה. בעיקבות פגישה זו קיבל קציך־חינוך־ראשי של צה"ל הוראה להכין תוכנית לטיפול בנושא. חברי הוועדה הגיעו למסקנה שהדרך היחידה לעורר בקרב היורדים את הרגש הלאומי היא באמצעות צה"ל, שבידיו רשימות של אנ־שי מילואים וכתובותיהם בחו"ל. אכ"א מקיים קשר עם היורדים בחו"ל באמצעות ביטאון זיקה היוצא לאור ארבע פעמים בשנה. ביטאון זה נשלח לכל היורדים בהתאם לרשימות אלה.

„חשבנו בוועדה," סיפר ח"כ מילוא, „ש־חוזה השלום עם מצריים יביא בעיקבותיו חוזרים לארץ. לצערנו לא ניתן לומר זאת. גם ההקלות וההטבות לא הגדילו את מיספר החוזרים. מיספר החוזרים בשנ־תיים האחרונות לא עלה ולא פחת, ולפי נתונים שבידנו הוא עומד על ממוצע של 6,000 איש לשנה."

במישרד־השיכון טוענים, כי הם התו־לאחרונה תוכנית העומדת על סף ביצוע. המדובר בפרוייקט של בניית דירות להש־

יורד ברק
האשה הביאה אזרחות

כרה שתהיינה מוכנות בעוד כשנתיים. הפרוייקט נעשה בשיתוף משקיעים אמ־ריקאיים והוא נועד לפתרון בעיית מצר־קת הדיור לזוגות צעירים. אולם מעטים האנשים היום המאמינים בתוכניות מיש־רד־השיכון. הצעה אחרת היא להשוות את התנאים לזוגות צעירים עם אלה של ער־לים חדשים וזאת כדי למנוע ירידתם של הצעירים מהארץ. רבים חושבים היום שאין הגיון לעודד עלייה כשישנה ירידה מהארץ.

פקיד בכיר בשגרירות האמריקאית בתל־אביב, ווליאם דיטריך, אינו מקבל את הדעה הרווחת שיש ירידה המו־נית לארצות־הברית. לדבריו ישנה תיי־רות לארצות־הברית שהושלשה בממדיה בשנת 1979. בשנה זו הוצאו כ־70,000 אשרות־כניסה לארצות־הברית. יש סברה שכעשרים אחוז מהישראלים, מקבלי הוו־זות, המגיעים לארצות־הברית, מצליחים להאריך את תקופת שהותם ולהשיג עבו־דה, בעיקר עבודת־כפיים שחורה. ידוע להם, כי מעבידים רבים שם מעלימים עין מהיעדר „כרטיס ירוק". אם בשנת 1979 קיבלו כ־70,000 ישראלים אשרות־כניסה לארצות־הברית, יש להניח שכ־15,000 מהם לא יחזרו.

במתן רשיונות הגירה רישמיים לא חלה עלייה משמעותית בשלוש השנים ה־אחרונות. בשנת 1979 קיבלו רשיונות הגי־רה לארצות־הברית 1782 ישראלים. בשנת 1978 קיבלו רשיונות אלה 1586 ישראלים. בשנת 1977 קיבלו רשיונות הגירה ל־ארצות־הברית 1781 ישראלים.

בנוסף לאלה כ־1,500 ישראלים בממוצע, מאותם הנמצאים כבר בארצות־הברית בג־דר תיירים, מקבלים רשיונות הגירה שם. כלומר, אפשר לקבוע, לדברי אנשי ה־שגרירות, כי כ־3000—3200 ישראלים קיב־לו מדי שנה, במשך שלוש השנים האח־רונות רשיונות הגירה לארצות־הברית. רשיונות אלה מקנים למהגר את כל ה־זכויות של אזרח אמריקאי, לרבות תנאים סוציאליים, פרט לזכות ההצבעה בבחי־רות.

שני קריטריונים קיימים לגבי מתן רש־יונות הגירה לארצות־הברית. הראשון — איחוד מישפחות. אם אזרח ישראלי מר־כיח שיש לו שם הורים, אחים או מישפחה קרובה, ניתן לו אישור הגירה. במיקרה של הורים, ניתנת האשרה אפילו תוך שי־שה שבועות. קריטריון שני הוא מיקצוע נדרש. תהליך זה ממושך יותר. אין הגד־רות ברורות למיקצועות תעשייתיים ו־אחרים בארצות־הברית. המצב משתנה לפרקים. אם קבלת פנייתו של האזרח לירידה בגדר של מיקצוע נדרש, מועברת פנייתו לבדיקה. במידה שיש צורך במיק־צוע זה או אחר הוא מקבל את רשיון ההגירה ללא בעיות.

סטודנטים המבקשים לנסוע ללמוד ב־ארצות־הברית חייבים להוכיח, כי התקבלו ללימודים באוניברסיטה זו או אחרת. שם הם נמצאים תחת מעקב על־מנת לוודא אם הם באמת ממשיכים בלימודיהם. אם מתברר, כי עזבו את לימודיהם, וכי זו היתה רק סיבה לכניסתם לארצות־הברית הם מגורשים מייד.

„לאיזה עתיד עלי לשאוף?"

„מ עולם לא חשבנו שיגיע היום שבו נספר על הבן שלנו כעל יורד מהארץ. יש לנו בן יחיד והדבר כואב לנו פי כמה. אנו עדיין מקווים ש־יגיע היום ותהיה יותר מודעות בארץ לבעייתן של היורדים. כל הזמן מדברים אך טרם נעשה דבר. הילדים שלנו במקום שיבנו את המדינה יורדים ממנה." הוריו של אדי ברק בן ה־30, חזרו לאחרונה

צעירה מכיה את היויה ליד שגרירות האמריקאית בתל־אביב
70 אלף אשרות כניסה לארצות־הברית

ח"כ דיין ויורד קשתי

מי אשם — מישרד־הביטחון או הצעירה האמריקאית?

יורד תל־צור ומישפחתו

מביקור אצל בנם השוהה מזה שמונה שנים בארצות־הברית.

סיפור ירידתו של אדי מהארץ התחיל ב־1972 כשהיה חייל משוחרר. מספרת אמו: „יותר אידיאליסט מאדי אי־אפשר היה למצוא באותם ימים. הוא מעולם לא חשב על חוץ־לארץ, אפילו לא בגדר טיול. מאידיאליסט נלהב הוא הפך ליורד שאין לו בשלב זה, שום תוכניות לחזור לארץ."

אדי נולד באוגוסט 1949 בתל־אביב. בן יחיד להוריו פרידה ומרסל ברק (ברקוביץ), עולים חדשים שעברו את כל שלבי הקליטה וההתאקלמות של מדינה נבנית. אדי חונך לערכים של אהבת מולדת על בירכי מסורת יהודית שאותה הוא שומר עד היום.

בגיל 19 סיים בהצטיינות את לימודיו כהנדסאי מכונות בבית־הספר המיקצועי אורט סינגלובסקי בתל־אביב. בתקופת לימודיו היה פעיל בגדנ"ע אוויר וקליעה למטרה. רצה להתקבל לקורס־טיס. בגלל היותו בן יחיד נדחתה בקשתו. עם סיום לימודיו ב־1969 התגייס לצה"ל. בתקופת שירותו הצבאי היה מדריך נ.מ. בדרגת סמל, וחלם על קאריירה צבאית. תקופת שירותו הצבאית גרמה לו אכזבה ושיעתה את תוכניותיו לעתיד. לקראת גמר השירות הביע רצונו להמשיך בלימודים לתואר מהנדס. אדי הגיש בקשה לאוניברסיטת תל־אביב ובמקביל לטכניון. אחרי כמה חודשי המתנה קיבל תשובה שלילית משני המוסדות האקדמאיים. התשובה אישרה, כי עמד בקריטריונים לקבלה, אולם לצערם לא היה מקום בשבילו באותה שנה. עד כאן הסיפור פשוט ואין בו יוצא־דופן. מה שקרה לאחר מכן הגיע את אדי וארבעה מחבריו לקום ולעזוב את הארץ.

אדי המשיך להתרוצץ בפתחי המוסדות האקדמיים כדי לנסות בכל זאת להתקבל באותה שנה למיסגרת לימודים. תוך כדי כך הובטח לו, כי בקשתו נדחתה מאחר שבמקומו, ובמקום חבריו, התקבלו ללימודים מתנדבים שבאו מחו"ל. הסגיעה בו היתה קשה ומתסכלת. מספרת פרידה ברק: „לא העובדה שלא התקבל ללימודים פגעה בו, אלא העלבון הצורב ש־‚אני יליד הארץ, גדלתי פה, שירתי בצבא, את עתידי אני עומד לבנות בארץ ועל פני מעדיפים מתנדבים שבאו לארץ לחפש הרפתקה חולפת. מתנדב שאין לו כל יומרות להישאר בארץ ולחיות בה. אותו מתנדב שבא להעביר בארץ שנה או שנתיים במיסגרת טיול סביב העולם עם תרמיל ושק־שינה. לאיזה עתיד עלי לשאוף כאן?' שאל אותנו השכם והערב."

למרות התנגדות הוריו הגיש מייד בקשות ללימודים באוניברסיטות בחו"ל ו־בלי שום בעיות או קשיים התקבל ללימודים באוניברסיטת ויין בדטרויט. בקיץ 1972 נסע לארצות־הברית.

אוניברסיטה זו הכירה בתואר ההנדסאי ופטרה אותו משנתיים ראשונות של לימודים. יתרה מזאת, בשל ציוניו הגבוהים זכה במילגה כבר בסמסטר השני בשנת הלימודים השלישית. „בישראל באותה שנה לא הכירו בתואר זה לצורכי פטור משנת לימודים," מוסיף אביו, „אדי היה מוכן לוותר על פטור זה ולהישאר ללמוד בארץ."

ב־1974 סיים את לימודי התואר הראשון. לפני שנתיים סיים את לימודי התואר השני באוניברסיטת מסצ'וסטס, ו־הוא מתכונן לקראת עבודת הדוקטורט.

כפי שקרה כמעט לכל סטודנט ישראלי, הכיר בחורה מקומית, והם נישאו ב־1975. הנישואין העניקו לו מעמד של תושב קבע. כיום הוא כבר אזרח ארצות־הברית. לפני שנה נולד בנו בכורו.

„לגבי שיבה ארצה," אומרת אמו, „אינני מאמינה שיחזור לארץ בעתיד הקרוב. אמנם מצבו הכלכלי מצויין, יש לו בית יפה בדטרויט, הוא עובד כמהנדס במיסעלי קרייזלר, אך אין לו עדיין מה שדרוש לזוג צעיר, כדי להסתדר כיום בארץ. בלי בסיס כלכלי כזה אין לו כל תוכניות לחזור."

לא על קיום המדינה

לערכת חבר אחר של ועדת עליה וקליטה של הכנסת, ח"כ עוזי ברעם, כ־700 אלף ישראלים עזבו את הארץ מאז קום המדינה. מהם יותר מ־500 אלף נמצאים בארצות־הברית, שם יש שני ריכוזים גדולים של יורדים, האחד בניו־יורק שבו 300—350 אלף איש להערכתו, והשני בקליפורניה שבה נמצאים כ־50—60 אלף ישראלים. השאר בתיפזורת על פני כל היבשת. בתיפזורת העולמית נמצאים יש־ראלים יורדים בדרום־אמריקה — ברזיל, צ'ילי, ארגנטינה — באמריקה המרכזית ובאוסטרליה. ריכוז גדול של יורדים נמצא בקנדה. ריכוז זה מורכב ברובו מיורדים של שנות השישים שלא חזרו.

לדברי ח"כ ברעם, הבעיה המדאיגה היא הירידה של חברי התנועה הקיבוצית, אשר החריפה לאחר מילחמת יום־הכיפורים. צעירים יוצאי יחידות קרביות, שעברו את הלם המילחמה ויצאו לחפש אתגרים ברחבי העולם, בתנועה הקיבוצית ערכו לאחרונה רשימות של בנים על־מנת להתחיל בפעולה נרחבת של ניסיון להחזרתם לארץ.

„את תקריטריון של הגירה על בסיס של איחוד מישפחות מנצלים בעיקר בני עדות המיזרח ושכבות המצוקה," אומר ח"כ ברעם, „מספיק שאחד מבני המישפחה פחה הצליח לרדת ולהסתדר, כדי שימשוך אחריו את שאר בני־המישפחה. מיספר קטן מאוד של יורדים אפשר למצוא בקרב האוכלוסיה הדתית, שאצלם הערכים הציוניים מושרשים יותר. לאלה האחרונים נוגדנים רציניים מאוד שלא חשופים להשפעה."

מחקרים אחרים שנעשו בנושא הירידה בקרב הצעירים מצביעים על קשר ישיר למתנדבים המגיעים אלינו. אלה האחרונים מגיעים לעמיתיהם בארץ מוזל של חופש בינלאומי המאפשר נייידות בכל העולם. הדור הצעיר בארץ עמוס חוויות קשות, שבע מילחמות, שבע שירות־מילואים, חסרה לו הרגשה שכל זה הוא על קיום המדינה. עד למילחמת ששת־הימים אפשר היה למצוא מעורבות פוליטית במיסגרת תנועות־הנוער השונות.

אחת המכות שספגה וספגת התנועה הקיבוצית הוא נישואי בני הקיבוץ עם בני גילו גדל והתחנך במיסגרת הקיבוץ. חבריו מעידים כי היה ילד עליז, חברותי, אהוב על כולם ומעורה בחיי החברה בקיבוץ. בשנת 1962 סיים עודד את המוסד החינוכי שומריה שבמישמר העמק. באותה שנה התגייס לצה"ל ושירת כסמל בחטיבת גולני. במיסגרת השירות סיים בהצטיינות קורס מפקדי־כיתות. ב־1964 השתחרר משירות צבאי וחזר לעבודה בקיבוץ.

עודד תמיד הצטיין, כפי שמעיד אביו, בידיים טובות. בתור שכזה השתלב מיד עם שיחרורו מהצבא בנגרייה הרהיטים המפורסמת של הקיבוץ. עד מהרה למד את העבודה המיקצועית ותוך תקופה קצרה התמחה בעבודות ציפוי פורניריים במיפעל.

שנתיים לאחר מכן, ב־1966 הכיר את קרול. היכרותם הפכה רומן. לאחר שהות של תקופה קצרה עזבה קרול את הקיבוץ וחזרה לארצות־הברית להמשך לימודיה האוניברסיטאים.

עודד המשיך להשקיע את עצמו יותר ויותר בעבודה. הוא אהב מאוד את עבודתו, וראה את עתידו כקשור בהתפתחות המיפעל. הוא הרגיש במשך כל הזמן שהוא מסוגל לתרום יותר ממה שהצליח להוכיח. הוא התאכזב מחוסר התייחסות אישית להרגשתו מצד האחראים. עזיבתה של קרול את הקיבוץ נטעה בו את הרעיון לבקש חופשה לתקופה של חצי שנה ולנסוע לארצות־הברית. החופשה אושרה לו, ובדצמבר 1967 נסע לבקר את חבריתו שם. הקשר עם קרול נותק תקופה קצרה לאחר פגישתם המחודשת.

„במיסגרת שליחות שהוטלה עלי," ממשיך לספר מרדכי תל־צור, „הגעתי לארצות־הברית ב־1968 ופגשתיו שם מתי־פרנס מעבודה במכון למחקר שווקים. עבודתו היתה עריכת סקרים בחנויות ובתי־מיסחר. לחצתי עליו ללמוד מיקצוע מוגדר או לחזור הביתה. הוא הביע את רצונו ללמוד עיצוב רהיטים. כוונתו היתה ללמוד בארצות־הברית ולאחר מכן לחזור לעבודה במיסגרת הנגריה בקיבוץ, ולהוכיח את כשרונותיו בשטח זה.

„הוא פנה לקיבוץ בבקשה להאריך לו את החופשה כדי לאפשר לו להתמחות במיקצוע. הקיבוץ דחה את בקשתו והודיע לו שאם לא יחזור תופסק חברותו."

הרגשת תסכול, כעס ועלבון אישי, רחוסר אפשרות לקידום אישי בקיבוץ, הביאו להחלטתו של עודד להישאר בארצות־הברית ולא לחזור הביתה. „כאב," אומר מרדכי תל־צור, „לא היתה לי ברירה אלא לכבד את החלטתו. לא רציתי לקחת על עצמי את האחריות ולהניאו מלעשות צעד זה כדי לא להעמיק את הקרע ביניינו."

בקיץ 1969 הגיע ללוס־אנג'לס. בעזרתו של רב רפורמי בקהילה הצליח להתקבל לקולג' ללימודי עיצוב המוצר. במקביל התקבל לעבודה בחברה לייצור שלטים, שבה הוא עובד עד עצם היום כאחראי לעיצוב ולהתקנת השלטים.

באביב 1969 נשא אשה. בעיקבות נישואין אלה הוכר כתושב קבע בארצות־הברית. כיום הוא אזרח ארצות־הברית. מנישואין אלה נולדו לו שתי בנות, שהן כיום בנות 7 ו־4. נישואין אלה, שהחלו בחיי אושר, עומדים להסתיים בגירושין אולם החורים יודעים שגם הגירושין לא יחזירו אותו לארץ.

„אין לי מה לחפש פה יותר. אם אני רוצה להמשיך לחיות בכבוד, עלי לרדת מהארץ ולמצוא את עתידי במקום אחר. אני מצרף אלי את אשתי אס־מתגבר או מתגבבת בחו"ל. מעטים מבין אלה האחרונים שבאו לתקופות קצרות נקשרה נפשם בארץ. אולם רבים נקשרו בנישואים עם בני הארץ. אין כיום קיבוץ אחד בארץ שאינו נגוע במכה זו.

ישראלים על רחבת השגרירות האמריקאית

תנאים סוציאליים ללא זכות הצבעה

הקיבוץ דחה את הבקשה

ס יפור אהבתם של קרול, תלמידת אולפן מניו־יורק, שהגיעה לארץ מ־ניו־ג'רסי בשנת 1966 ובן קיבוץ הזורע, שימש עילה לפני 12 שנה לירידתו מהארץ של עודד תל־צור.

על מגיעיו של עודד לעובד את הארץ מספר אביו, מרדכי תל־צור, מוותיקי הקיבוץ שבעמק יזרעאל. בשנים 1959—1962 ו־1968—1970 היה מרדכי שליח המחלקה לנוער והחלוץ בקרב הקהילות היהודיות בארצות־הברית וקנדה, ויש לו מעורבות ישירה למכלול הבעיות של נושא הירידה מהארץ.

עודד נולד בחודש יולי 1943. כשאר

(המשך מעמוד 61)

תר, ובתי סיגלית בת ה־10. בני יהודה נשאר בארץ לסיים את שירותו הצבאי. אני מתכונן להקים באחת מארצות דרום־אמריקה חברה לעבודות צנרת ועפר, לחיות ביושר ולשכוח את התקופה שעברה עלי. היחס שבו נתקלתי מצד השלטונות בישראל הביא אותי לצעד זה." אלה הן מילות הפרידה של אילן קשתי, בן ה־44, מרמת־גן, שירד עם משפחתו מהארץ ב־חודש שעבר.

סיפורו של אילן הוא עדות של צבר, בן מושב, קבלן צנרת מצליח, שירד מנכסיו לאחר שהסתבך בביצוע עבודות עבור מישרד־הביטחון. מאוכזב מאי־יכולתו לארגן גרעין התיישבות בגליל, התיישבות שבה ראה מוצא לשיקומו מחדש ומיסגרת חיים נאותה למישפחתו.

אילן קשתי נולד ב־1936 בתל־עדשים. אביו, יהודה קשתי ז"ל, איש העליה ה־ודן. בתקופה זו הצליחו אילן ואסתר לשפר במידה ניכרת את תנאי חייהם ולרכוש דירה מרווחת יותר ברחוב האשל 6 ב־רמת־גן. בשנת 1969 התקבל אילן לעבודה כטכנאי אחזקה במיפעלי תדיראן. בשנת 1972 עזב את תדיראן והקים חברה משלו לעבודות צנרת והידראוליקה. אילן קשתי בע"מ. את עשר השנים האחרונות רואה אילן כתקופה יפה של בן מושב שהצליח להתאקלם בעיר הגדולה.

„זמן קצר לאחר ייסוד החברה," סיפר אילן, „פנו אלי והציעו לי להשתתף ב־מיכרז של מישרד־הביטחון. התלהבתי מה־רעיון. ראיתי בכך הישג עצום לגבי. ניגשתי למיכרז לביצוע עבודות מערכות אוויר בסככות טילי הוק וזכיתי במיכרז. ביצעתי את העבודה לשביעות רצונו ה־מלאה של המפקד. עמדתי בכל הדרישות של תקינות וזמן ביצוע. חודש רדף חודש. עברה כשנה עד שזכיתי בערב ראש־השנה

לפני חצי שנה הבטיח ראש־הממשלה להקים ועדה שתנסה למצוא פיתרונות לבעיית הירידה - עד היום היא לא הוקמה

שנייה ממייסדי המושב וידידו הקרוב של דוד בן־גוריון. מגיל 12, לאחר מות אביו, היה שותף פעיל בעזרה לאמו בניהול המשק במושב, שכלל רפת גדולה ו־120 דונם שדות תבואה. בשנת 1954 התגייס לצה"ל ושירת בצנחנים. בתקופת שירותו הצבאי השתתף בכל פעולות התגמול שקדמו למבצע סיני. עם שחרורו ב־1956 חזר למושב לטפל במשק המישפחה לבדו. ב־1958 התחתן עם אסתר פנסטר, שעברה להתגורר עימו במושב. יחד ניהלו משק משגשג ומצליח.

בשנת 1961 עזבו אילן ואסתר עם בנם בן השנה וחצי את המושב. הם הגיעו בחוסר־כל לדירה שכורה ברמת־גן, מקום מגורי הוריה של אסתר. אילן התחיל לעבוד כמכונאי בתעשיה האווירית וב־מקביל למד את היסטוריה וגיאוגרפיה במכון אבשלום ליד אוניברסיטת תל־אביב.

אסתר התקבלה לעבודה כמזכירה במישרד־התקלאות ברחובות. לאחר עבודה מאו־מצת של ארבע שנים הצליחו לרכוש את דירתם הראשונה בשדרות הילד 16 ברמת־גן. להשגת משכנתא לדירה זו נעזרו לדבריו בדוד בן־גוריון ואברהם הרצפלד. על הערבות למשכנתא חתם לו משה דיין, שר־התקלאות דאז.

במילחמת ששת־הימים שירת כשרינאי בגזרת ג'נין ונפצע. שישה כדורים פילחו את גופו. תקופת ההחלמה שנמשכה כשנה כללה כמה ניתוחים, שיקום ובתי־הבראה. עם החלמתו בשנת 1968 קיבל דירוג של 20% נכות.

לאחר החלמתו קיבל אילן את רשיון מורה־הדרך שלו. במשך שנה עבד כמד־ריך תיירות פנים ביונייטד טורס, אגד

ח"כ כרעם
חצי מיליון בניו־יורק

1973 לקבל את התשלום המיוחל. כבן מושב שגדל על ערכים של מוסר ויושר לא יכולתי להשלים עם ריצות ותחנונים לקבל את המגיע לי. בזמן ששקעתי כספים רבים בציוד וחומרים. הסחבת ב־תשלום הביאה אותי לידי החלטה להפסיק לבצע עבודות עבור מישרד־הביטחון ו־לחפש מקורות פרנסה אחרים.

בערב מילחמת יום־הכיפורים היה אילן קשתי עסוק בביצוע עבודות צנרת בהיקף גדול עבור חברת אלקטרה ובית־חרושת לביסקוויטים הדר בירושלים. ב־אוקטובר 1973 גוייס כרבים אחרים, ושירת כשריונאי במשך שבעה חודשים ברמת־הגולן. כאשר השתחרר מצא את עצמו עומד לפני שוקת שבורה. מחירי העבודות שלפני המילחמה לא תאמו את ההתייקרויות שהיו במשק לאחריה. הסכומים שהושקעו על

יו"ר ועדה מיקוא
לבגין לא איכפת

ידו בעבודות אלה לא כוסו, מה גם שחלק מהציוד, שהושאר על ידו בשטח מיפעל הדר בירושלים, נגנב ולא היה מבוטח.

„נכנעתי ללחץ הכלכלי"

אילן שב ומצא את עצמו בחוסר כל. בעזרת הלוואה של 10,000 לירות ש־קיבל כחייל משוחרר הצליח לשקם עצמו קמעה ולקבל עבודות צנרת חדשות.

„בסתיו 1974 הסכמתי לבצע עבודה עבור מישרד־הביטחון כקבלן מישנה, במיכרז שבו זכה הקבלן חיים רייס מרמלה. ה־תנאי היה שהכספים ישולמו לי ישירות על־ידי רייס. במיסגרת הסכם זה ביצעתי עבודת צנרת בבסיס חיל־האוויר בתל־נוף. עם גמר העבודה הוברר לי שהקבלן רייס אינו עומד בהתחייבויותיו. הכספים שהגיעו לי, עבור ביצוע העבודה, כ־20,000 ל"י, לא שולמו וכתוצאה מכך מצאתי עצמי שוב לחוץ מבחינה כלכלית.

„אנשי לשכת הביגוי של מישרד־הבי־טחון (מרכז יפו ודרום רחובות), הספיקו באותה תקופה להכיר אותי. הם הציעו לי להמשיך לעבוד במיסגרתם ולהשתתף ב־כמה מיכרזים לביצוע עבודות צנרת ב־בסיסי צה"ל. לא היתה לי ברירה, ולמרות החלטתי הנחושה משנת 1973 שלא לבצע עבודות עבור מישרד־הביטחון, נכנעתי ללחץ הכלכלי וקיבלתי על עצמי בסתיו 1975 כמה עבודות צנרת בבסיסי צה"ל.

„עבודה נוספת שביצעתי באותה תקו־פה היתה בבסיס חיל־האוויר ברפידים, שעמדה לפני סיומה (1976). מאחר שלא קיבלתי במשך שנה כספים המגיעים לי, החלטתי לעצור את העבודה וסרבתי למ־סור את המיתקן כל עוד לא ישולם לי המגיע. מנהל לשכת הביגוי ברחובות, הבטיח לדאוג לתשלום תמורת הבטחה מצידי להמשיך בביצוע העבודה. הורדתי כוח־אדם וציוד נוסף לרפידים, במטרה לסיים את העבודה, כפי שהתחייבתי.

„האמנתי כל הזמן להבטחות שניתנו לי וביצעתי עבודות נוספות שהיו מעבר ל־תנאי המיכרז המקורי. עבור כל העבודות הנוספות שביצעתי בבסיס ח"א ברפיח, הגשתי חשבונות למישרד־הביטחון. היקף העבודות בשנים 75־1976 הגיע לסכומים של כ־400,000 ל"י דאז. כל מה שהצלחתי לקבל בלחצים, תחנונים והתרוצצויות הגיע לכ־40,000 ל"י. יתרת הסכום לא נתקבלה עד היום. פניותי לכל הנוגעים בדבר במישרד־הביטחון לרבות שרי־הבי־טחון פרס ווייצמן נשארו ללא מענה עד עצם היום הזה.

באותה תקופה התחילו להגיע אל אילן, לפרעון, חשבונות ספקים עבור חומרים שקנה אצלם לביצוע עבודות עבור מישרד־הביטחון. לא היה בידיו הכסף לפרוע אותם. אי העברת כספים על־ידי מישרד־הביטחון הביא לדבריו של אילן „את מישפחתי לידי חרפת רעב".

„נפתחו נגדי שלושים תיקים וחמישה מישפטים על אי־פרעון חוב. לכיסוי כל החובות נאלצתי למכור את כל מה ש־רכשתי במשך 12 שנות עבודה, כולל ה־דירה שבה גרתי, מיבנה קוטג' בהרצליה שהתחלתי בבנייתו, שני טרקטורים, 10 שנות עבודה של אשתי ורכוש הורי אשתי. שילמתי אלפי לירות שכר־טירחה לעורכי־דין וקנסות, מה עוד שנתבעתי לשלם גם מס־הכנסה."

בספטמבר 1977 קרא אילן מודעה באלון נכי צה"ל הלוחש על התארגנות גרעין של נכי צה"ל לעליה להתיישבות. הרעיון לחזור למקור קסם לו. הוא החליט לחזור ולשקם את מישפחתו בדרך זו. על שלוש שנות ההתארגנות של הגרעין, שאילן הפך להיות דוברו, הוא מספר: „כדי להקים גרעין בארץ יש צורך, נוסף לאישור מישרד־החקלאות, בגיבוי של תנועה מיישבת. מצאנו תומכים נלהבים לרעיון באנשי האיחוד החקלאי (תנועה התיישבותית בלתי־מיפלגתית של מושבים במעמד בי־נוני). בשלב ראשון הוצע לנו על־ידי הסוכנות להתיישב בנקודה בפיתחת רפיח. הסכמנו מיד, אלא שהסכמי קמפ־דייוויד שנחתמו ביטלו את התוכנית. הוצע לנו להתיישב במיסגרת תוכנית להקמת מיצ־פים בגליל. הנקודה שנבחרה למעגנו היתה מיצפה על הר בטופה מעל לכפרים הערביים ערבה וסכנין. כוונת המישפחות היתה לפתח במקום חקלאות."

האישור הסופי להקמת הנקודה חייב היה להינתן על־ידי הוועדה הבינמישרדית להתיישבות. בספטמבר 1979 התכנסה ה־וועדה. בישיבה זו הוחלט להעביר את נושא עלייתו להתיישבות של הגרעין ל־אחריותה של התאחדות האיכרים. העליה להתיישבות בסופו של דבר לא יצאה אל הפועל. תוכניתם של •אנשי התאחדות ה־איכרים לא עלתה בקנה אחד עם מטרות חברי הגרעין. העליה להתיישבות נשארה בגדר רעיון בלבד, לאכזבתו של אילן וחבריו.

„ישבתי ועשיתי מאזן של 12 שנות עבודה. כל מה שהגעתי אליו ירד לטמיון," מספר אילן, „המדינה לא עומדת בתח־חייבויותיה ואני נתבעתי לשלם את ה־מחיר. כשהגשתי תביעה נגד מישרד־הביטחון נאמר לי במפורש שהתביעה תתברר לפי התור וכי עלי להמתין שלוש עד חמש שנים עד תום ההליכים. אני שבע הבטחות, מאוכזב מאי הצלחת ההתייש־בות בגליל, שבה ראיתי פתרון לשיקום מישפחתי מחדש, הגעתי למסקנה שעלי לרדת מהארץ."

ראש־הממשלה הבטיח

במחיקת ההסברה של ההסתדרות הציונית העולמית מנסים להתוות מדיניות חדשה כלפי היורדים. ישנה הצעה שלפיה יש להתייחס אל אותו יורד, ששוקל אפשרות חזרה לארץ, כאל מי שמחכנן את עתידו ומסוגל מכל הבחי־נות להתמודד עם הקשיים השונים שלא באמצעות הטבות כספיות שונות. ההצעה כוללת הקמת קרן להבטחת הכנסה ליש־ראלים חוזרים, שתהיה משותפת לחוסך הישראלי בחו"ל, להסתדרות הציונית, ה־סוכנות היהודית וממשלת ישראל. כמו כן מוצע לשקול מסלול חיסכון מקביל בנושא דיור.

קרן זו תבטיח שהישראלי השוהה בחו"ל יראה עצמו קשור למיסגרת ישראלית ו־בתקופת החיסכון ירד מעליו הכתם של יורד המתכונן להישאר בחו"ל. מבחינה מעשית תאפשר קרן זו בדיקה של תעסוקה ונושאים אחרים מבלי שיאכל את חסכו־נותיו. הקרן תאפשר לישראלי בחו"ל להחליט באופן אינדיבידואלי מתי לחזור לארץ ומשאירה בידו את כל האחריות להתארגנותו מחדש בארץ.

לפני כחצי שנה פנו חברי ועדת עליה וקליטה לראש־הממשלה להקים ועדה ממלכתית שתבדוק את נושא הירידה ו־הסיבות לה. כמו כן תגיש המלצותיה ל־ביצוע במטרה לבלום את המכה הזו. ההמלצות חייבות להקיף את פעולות כל מישרדי הממשלה ללא יוצא מן הכלל. הירידה אינה בעיה שנוגעת למישרד זה או אחר. זו בעיה שנוגעת לכלל הממשלה. ראש־הממשלה הבטיח להביא את הבקשה לדיון בממשלה. עד היום לא הוקמה הוועדה.

עדנה אריידור

שתי מבקשות אשרה לארצות־הברית
חשש שהשגרירות לא תאשר

מרגיק

אל תותרי על 60 ימים בשנה בשל היותך אשה

אין כל סיבה לכך שימי המחזור החדשי יהיו שונים משאר הימים. בזכות טמפון **או־בֵּה** את יכולה לעשות ככל העולה בדעתך ולהיות פעילה כרגיל, 365 ימים בשנה. טמפון **או־בֵּה** הינו בעל כושר הספיגה הטוב בעולם, מתרחב עם הספיגה ואוטם בפני דימום וריח. **או־בֵּה** בטוח לחלוטין ומשחרר אותך מכל דאגה ואי נוחות. **או־בֵּה** קטן וקל להחדירו אינו זקוק למוליכים - דחיפה קלה והוא בפנים. בלתי מורגש ונעלם מעיני כל, אפשר לשאתו בכיס הג׳ינס או בארנק הכסף.

גדולתו של **או־בֵּה** בקטנותו. טמפון **או־בֵּה** ב־3 גדלים:

מיני - לבתולה ולנערה המתבגרת. **נורמל** - למרבית הנשים,

אקסטרה - לנשים עם דימום רב.

נסי את או־בֵּה - אין טוב ממנו.

לכ: ענת עצמון
או־בה מח׳ ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את
חוברת ההדרכה + השי:
3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____

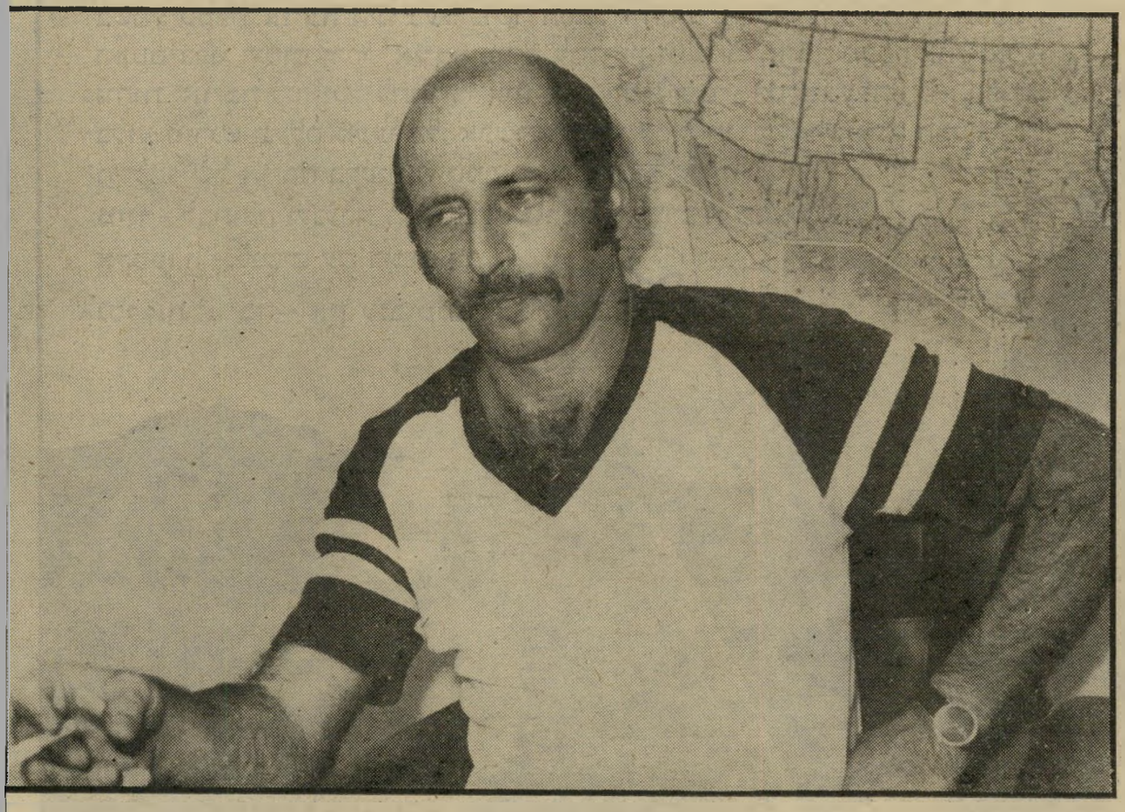
גיל _____

□ משתמשת בטמפונים
□ לא משתמשת בטמפונים

או־בה טבעי ובטוח

יותר מ־1500 ישראלים נרשמו לנסוע להוליווד להופיע בסרט - ואת ההפקה מארגן צוות־הנוכלים אמנון אבן־טוב ואבי אלון למען מפיק שלא הגיע לארץ

האיש בעל אלף הפנים

נוכל אמנון אבן־טוב
דלת ליד דלפק הצ'קים

אלפי ישראלים נענו למודעה, שהופיעה בעיתונות הישראלית לפני שלושה חודשים. המודעה חיפשה מועמדים למישחק „בסרט על נושא היסטורי ותנכ"י, שיופק בישראל והוליווד". הזוכים, כך נאמר, יוסעו למשך חודשיים להוליווד, על חשבון חברת־ההפקות, יונייטד הוליווד פרודקשן. הם יגורו במלון מדרגה ראשונה בתקופת השהות, יקבלו שכר של 96 דולר ליום, בתוספת הוצאות של 22 דולר ליום. החברה גם התחייבה להשיג לנוסעים אשרות־כניסה לארצות־הברית.

מבין אלפי הפונים, קיבלו כמה אלפים מיכתב־תשובה מנשיא החברה ההוליוודית, אלפרדו ונטוריני (אגב, מישרדי־החברה שוכנים בשדרות ונטורה), ובו הודעה כי ההפקה תתחיל ב־5 ביולי השנה, וכי עליהם להתקשר טלפונית למישרדי החברה בתל־אביב.

כאשר טילפנו, הוזמנו למשרדים בבית מיגדלור, ושם רואיינו על־ידי נציג החברה בישראל, אמנון אבן־טוב, צולמו מזוויות שונות והתבקשו לחכות להודעה. איש מהם לא התבקש לשלם אף אגורה אחת.

כמה עולה „הבריאה"?

הכל יכול היה להיות נחמד וטוב, לולא ידעתי מיהו אותו אמנון אבן־טוב: אחד מרבי־הנוכלים הישראליים, שפעל במשך שנים רבות בארצות־הברית, יחד עם חברו ושותפו, אבי אלון (הנמצא עתה בלוס־אנג'לס, ועוסק שם בהקמת תחנת־שידור בעברית לדרום־קליפורניה).

לכן לא התפלאתי כאשר גם השגרירות האמריקאית וגם חברת דן את ברדסמריד לא הצליחו לאתר חברה בהוליווד בשם יונייטד הוליווד פרודקשן.

גם ההסבר שניסה לתת לי אבן־טוב, על שום מה כדאי למפיק הוליוודי להטיס מאות ישראלים לתפקידי ניצבים באמריקה, אינו משכנע. לדבריו, עבור ניצב אמריקאי יש לשלם 280 דולר ליום, ואילו עבור הישראלי רק 86 דולר. אולם הוא שכח להוסיף 22 דולר להוצאות, 35 דולר לפחות ליום תמורת המלון, ועוד לפחות 500 דולר עבור כל נוסע בטיסת־שכר לאמריקה וחזרה, שלא לדבר על הוצאות השגת אשרת־הכניסה.

גם אם יחסוך המפיק עד מאה דולר ליום לניצב, הרי מדובר בסך הכל ב־200 ניצבים, או בחיסכון כולל של 20 אלף דולר. עתה יש להוסיף את הוצאות החזקת הצוות של אבן־טוב, שטיפל בהשגת הניצבים (3000 דולר לחודש, במשך שמונה חודשים, ומענק־נוסף), החזקת המישרד והטלפונים בישראל (המישרד נשכר מראש לחצי שנה, וההוצאות הגיעו כבר, לדברי אבן־טוב, לשלושה מיליון לירות, או 70 אלף דולר) וכן הוצאות הביול של אלפי מיכתבים שנשלחו מאמריקה לישראל, ושעלו לדברי אבן־טוב 24 אלף דולר.

לא יתגלה מהר או יעביר לו כספים. הוא יהיה בצרות גדולות.

לדברי אבן־טוב הוא פגש את המפיק ונטוריני במיקרה, עת שהה במישרדיו של המפיק הישראלי מנחם גולן. אבן־טוב ניסה להציע לגולן תסריט שכתב על עצמו, על סמך ספר שכתב והגיש להוצאת באנטאם. הספר והסרט הם על מעשיו נכליו המופלאים. הוא התגורר בלוס־אנג'לס אצל ידידו ושותפו, אבי אלון, העוסק עתה ביבוא רהיטים עתיקים מאנגליה.

כאשר החליף מלים עם ונטוריני, מצאו חן זה בעיני זה, וכך נולד הרעיון של הבאת ניצבים לסרט הגדול הראשון של ונטוריני בשם הבריאה. בסרט יושקעו, לדברי אבן־טוב, 4.5 מיליון דולר, ויככב בו צ'ארלסטון הסטון. ונטוריני, המפיק ובניים עד כה רק סרטים קצרים או קטנים. לאבן־טוב עצמו אין כל מושג בסרטים, ולדבריו לא הפריע הדבר לוונטוריני לשכרו כמנהל־ההפקה בישראל.

הפעולה האחרונה בישראל של הזוג היכן כאן החיסכון?

לוונטוריני הפיתרונים, ואולי לאבן־טוב.

ונטוריני עצמו, לדברי אבן־טוב, נעלם איש באירופה. הוא היה צריך לבוא לישראל לפני שבוע ולהחליט לגבי הניצבים, ואי־בואו מדאיג מאוד את אבן־טוב. לדבריו הוא מטלפן כל יום למישרד המפיק בהוליווד, וגם שם אין יודעים היכן הוא. אבן־טוב אומר כי אם המפיק

UHPC
UNITED HOLLYWOOD PRODUCTION CO.

Upon having reviewed your application, we would like to take this opportunity to invite you to a personal interview at our office in Tel-Aviv.

As you may or may not know, the filming of "Creation", will take place in and around Los Angeles, California, on July 5, 1980 until September 5, 1980.

At the date and time of your interview a contractual agreement will be made available and further indicating the following:

1. That each actor will be available to the production company for FIVE (5) days of a seven day work week, with the exception of Saturdays, for approximately SIXTY (60) days of the filming time that we anticipate in the United States and within the compliance of labor restrictions and laws as established by the State of California.
2. For every active day of film participation, $96.00 will be paid.
3. The sum of $22.00 is to be paid to each employee as a daily expense allowance for each day spent in the United States.
4. The production company will be responsible for First Class Hotel accomodations upon your arrival in the U.S. and for your round-trip air fare from Tel-Aviv-Los Angeles-Tel-Aviv.

We wish to advise you that if you do not have a passport that you make an application to receive one as soon as possible. A visa request for your entering the United States will be taken care of by us.

We look forward to seeing you soon. To assist us in arranging for your appointment, please call:

TEL. 03-656757 / 03-658784 TEL-AVIV

Sincerely yours,
ALFRED VENTURINI
President

נייר־המיכתבים של החברה ההוליוודית
איש בשם ונטוריני מרחוב בשם ונטורה

נוסח התשובה לישראלים שענו למודעה
96 דולר ליום, בתוספת 22 דולר להוצאות

נוכח אבי אלון (בחברת הדוגמנית חלי גולדנברג*)
מעצר בניו־יורק

אלון ואבן־טוב היתה בראשית 1975. באו־תה עת פעלה בישראל „החברה ההונג־ריה", שהפיצה המחאות מזוייפות במאות אלפי דולרים בין חרדים בבני־ברק, שנת־פסו לאחר מכן על־ידי המישטרה בהוצאת כספים במירמה. הם נהגו להפקיד מאות אלפי דולרים בחשבונם בבנק, כאילו כת־מורה לייצוא תשמישי־קדושה, וקיבלו תמ־ריצי יצוא גבוהים. בין היתר הפקידו בחשבונות־היצוא גם המחאות שחלק מהן התגלה כמזוייפות. חלק ממפקידי ההמח־אות בישראל לא התגלה מעולם, אולם חלק מהם אותר תודות לשיתוף־פעולה עם מישטרה ניו־יורק, שסייעה במעצר אבי אלון, והמחפשת עדיין את אמנון אבן־טוב.

עסקים בניו־יורק

ב תחילת 1975 הגיע אבן־טוב לישראל, מחופש ובאופן כיאות (הוא אמן התחפושת ושינוי הזהות) והתגורר במלון שרתון, כשהוא נושא את השם צ'ארלי. הוא יצר קשר עם אבי אלון, שפעל אז בשמו האמיתי, אברהם ציטרברוים.

ציטרברוים היה תלמיד־ישיבה בבני־ברק, ועבר לניו־יורק, שם התפקר ופיתח עיסקי־מכירות לישראלים, בהפעילו במשך כמה שנים חנות במלון לכסינגטון, עבור ישראלים המחפשים אותו עד היום על כספים שהוא חייב להם.

צ'ארלי־אבן־טוב סיפק לציטרברוים־אלון המחאות מזוייפות, וזה מכרן לחרדים בבני־ברק. לדברי סגן־ניצב נורמן פייט, מי־מיחלק חקירות־הונאה במישטרת ישראל, הודה ציטרברוים במכירת המחאות כאלה בהפצת המחאות מזוייפות, סיפרו הכל על אותו צ'ארלי, אך סירבו לגלות למי מכרו את ההמחאות המזוייפות.

כשנה לאחר מכן התקשר אלי אבן־טוב ביוזמתו, בביקורו בישראל. הוא סיפר כי כתב ספר על הרפתקותיו, והראה לי כמה פרקים ממנו. הספר כלל תיאורים מלאים על כל מעשי־הנכלים שעשה, ובדיקה קצרה יכלה לאמת את הכתוב בו. לדבריו החליט לעשות כסף ממכירת הספר, וביקש כי אעזור לו למצוא מוציא־לאור בישראל או באמריקה.

תרמית בלאס־וגאס

א חד התרגילים שלו היה פשוט ביותר: הוא נהג לפתוח חשבון־בנק ולהפקיד בו כמה אלפי דולרים. אחר־כך משך עשר המחאות בנקאיות על סך 200 דולר (Two hundred dollars) וכן המחאה אחת על סך 1200 דולר (Twelve hundred dollars). אז נסע לעיר אחרת, כמו לאס־וגאס, הוסיף לכל אחת מההמחאות בנות 200 הדולרים אותיות וספרות אחדות, בקלות רבה, והפכן להמחאות בנות 1200 דולר. הוא נכנס לפדות אותן בקאזינו, וכאשר היו מטלפנים לבנק לשאול אם הוציאו המחאה בנקאית על סך 1200 דולר, עיין פקיד הבנק בספרים ומצא כי אכן הוצאה המחאה כזו.

כך פדה כל כמה שעות עוד המחאה, ועשה 1000 דולר על כל 200 דולרים שהשקיע בהמחאה.

הוא סיפר לי על שיטות רבות נוספות שבהן פעל, בדרך כלל תוך תחפושת מלאה, כך שלא ניתן יהיה לאתרו כאשר יתגלה.

הוא היה במשך שנים אחדות בעל חברת־משאיות בניו־יורק, וניצל את החברה למערכת־ההונאות שלו.

איש־הקשר שלו בארץ היה אבי אלון, שהסף שותף של ראובן פסחוביץ, שהוציא במירמה מבנק שווייצי יותר מ־2.5 מיליון פרנקים שווייציים. אלון הפעיל עבור פסחוביץ מועדון־לילה בשם אל־מאצ'ו, רכש בעבודתו קישרי־חברה רבים עם אמנים וחתיכות. אבן־טוב עצמו מתרחק מחברה, ופרט לחריג של כתיבת הסרט, דאג להיות כל הזמן בצל.

שאלתיו מה קרה לספר שכתב. הוא השיב כי תירגם חלקים ממנו ומסרם להוצאת באנטאם, אך טרם קיבל תשובה.

שאלתיו אם יוסיף עוד פרק לספר, על הפקת הסרט הנוכחי. הוא חייך ולא השיב.

יגאל לביב ■

---

* הדוגמנית הצטלמה עימו במיקרה, ואינה קשורה בפרשות המתוארות בכתבה.

לחברת סרטים אמריקאית
דרושים/ות
להופעה בסרט
על נושא היסטורי תנכ"י
אשר יופק בישראל ובארה"ב
ילדים וה גילים 6 עד 13.
נערות ונשים בגילים 18 עד 35.
גברים בגילים 20 עד 40.

נדרשת יכולת משחק — ניסיון זה רצוי.
רצוי כישרון משחק — ניסיון זה רצוי.
(יכתבו דמויות מפוכחות לכל משחק האפשרי).
על המעוניינים להביא בחשבון שהיה של כחודשיים ימים בארה"ב בקיץ 1980.
לנבחרים/ות ישולם שכר הוגן וכן אירוח וכיסוי הוצאות הנסיעה והשהייה בארה"ב על־ידי החברה.
פרטים נוספים יישלחו למעוניינים בדאר חוזר.

נא לשלוח התלוש הרצ"ב או הפרטים שלהלן בצרוף תמונת פספורט ל:
UNITED HOLLYWOOD PRODUCTION INC.
12457 VENTURA BLVD. SUITE 103
STUDIO CITY CALIFORNIA 91604
U. S. A.

נא למלא הפרטים בעברית ברורה:
שם .....
גיל: .....
בתובת .....

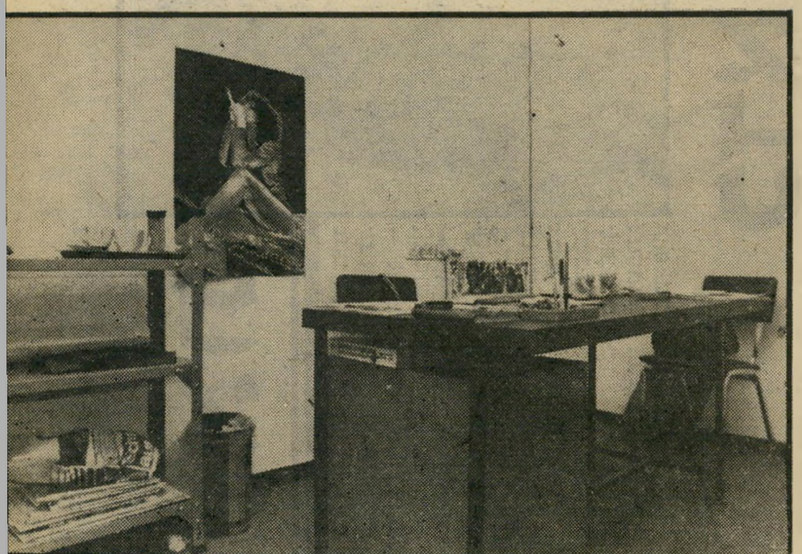
נוסח המודעה בעיתונות
נערות ונשים בגילים 18 עד 35

בסך של יותר מ־300 אלף דולר. ההמחאות הופקדו בחשבונו של יצואן כלי־הקדושה, וכאשר התברר כי הן מזוייפות התעוררה סערה בבני־ברק.

רוכשי ההמחאות לא התלוננו במישטרה, אלא הקימו ועד־פעולה שאיתר את ציטרברוים, חבר הוועד, צבי מאיר רוט, יצא עם ציטרברוים לניו־יורק, לשם נסע אבן־טוב־צ'ארלי אחרי הפעולה. במשך כמה ימים המתינו במיסעדה, שם נהג צ'ארלי לאכול, עד שהופיע בה. כאשר נתפס בידי איש־הוועד, העמיד פנים נדהמות, הבטיח להחזיר מייד את הכספים וביקש ללוותו לסניף־הבנק שלו.

השלושה הלכו לסניף בנק, ואז אמר צ'ארלי־אבן־טוב כי אין לו פינקס־המחאות, ופנה אל דלפק שבו מנפיקים פינקסי־המחאות ללקוחות. ליד אותו דלפק היתה עוד דלת יציאה לרחוב, ומאז לא נראה.

מאיר רוט הגיש תלונה במישטרת ניו־יורק, וזו העבירה את התלונה למישטרת־ישראל. מישטרת־ישראל עצרה את ציטרברוים־אלון במאי באותה שנה, יחד עם איש ועד־הפעולה מאיר רוט. הם נחשדו

חדר־הקבלה של אבן־טוב
אלפים פנו

את נערה ואת יפה?

אם הינך
נערה יפה (ואינך נשואה),
או אם את(ה) מכיר(ה) נערה כזו —
שלחו למערכת
„להיטון — עולם הקולנוע",
ת.ד. 30103, ת"א,
תצלום גוף שלם ותצלום פנים
(רצוי צבעוני) של המועמדת,
וכן את הפרטים הבאים:
תאריך לידה מדוייק, כתובת
ומספר טלפון.
נא לציין על-גבי המעטפה:
עבור „נערת היופי".

כדאי לך להכין דרכון!

פרס נסיעה לחו"ל לכל המועמדות הסופיות!

כולל בילוי חופשה חלומית במשך שבוע ימים

זאת בנוסף למתנות דבות ויקרות ערך — מערכות לבוש, בגדי-ים, נעליים, תכשיטים ועוד.

„נערת היופי"-כיף של חוויה!

פרסים לממליצים

מקרנת קולנוע 8 מ"מ סופר, עם קול, בשווי 25.000 ל"י
תוענק לממליץ שהמועמדת שלו תזכה בתואר „נערת היופי של ישראל — 1980".

בנוסף — בין כל הממליצים על המועמדות לתחרות יוגרלו
3 מצלמות, בשווי 7.500 ל"י כ"א
3 מסרטות קולנוע, בשווי 4.500 ל"י כ"א.

להיטון
עולם הקולנוע

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, כהן תחת הכותרת „בשדית פלשת 1955" את חדלונו המדיני של דור ליחמי תש"ח, שניצח במילחמה ושמהינוי החמיצי את השלום. תחת הכותרת „אגדה ושמה קוצר" הציגה המערכת את אחת מהדמויות האגדתיות הכולטות של דור מילחמת־השיחרור, מפקד הפלוגה אריה קוצר, שנפל לרגלי הפילבוקס של אשדוד, באחד מקרבות המיגננה המרים של המילחמה. דמותו של קיצר שוחזרה בעבודת נמלים עיתונאית, שליקטה פרט אחר פרט מחייו.

כתבי „העולם הזה" ערכו ניפיון עיתונאי מדהים, כאשר הפכו את נוסח מגילת העצמאות לפטיצה, וניסו להחתים עליה מאת אזרחים.

בשער הגיליון: שני רקדנים בקטע מריקוד ים־תיכוני.

„העולם הזה" 915
תאריך: 27.4.1955

„איפה היינו בזמן המילחמה?" ✶ אגדה אונו מבורמה (ההתחלה) ✶ אשר ידלין על „בן־גוריון הקטן"

העם

לבד

„אם כן — לבדנו!" קראה מודעה ברי־טית מפורסמת אחרי נפילת צרפת ב־1940, כשבריטניה נשארה בודדה במערכה נגד אירופה הנאצית.

בשבוע האחרון של השנה השביעית לקיום ישראל, דמה מצב־הרוח של אזרחיה לתוכנה של הכרזה הבריטית. מעולם לא הוכח בצורה כה חותכת, כי ישראל עומדת מבודדת לחלוטין במילחמת קיומה, כש־הגוש־הסובייטי, העולם המערבי, ועתה גם כל עמי אסיה מלוכדים בנקודה אחת: גינוי מדינת ישראל.

עובדה יסודית זו תקבע את האווירה ביום העצמאות. בשנה של בחירות, טבעי שהממשלה תעשה מאמץ מיוחד להפגין את היישגיה הצבאיים. נשק חדיש יגרה את הסקרנות של הקהל. אולם מעל לכל תעמוד ההכרה שאינה מפלגתית: בפרוס השנה השמינית, כוחה של המדינה להגן על עצמה, כשנשקה בידה, הוא עדיין ה־ערובה הראשונה לקיומה.

אפראסיה

הידיד האחד

לו היתה ממשלת־ישראל מחפשת מוע־מדים למישרה של ציר או שגריר על־ידי מיכרז־ציבורי, היתה מפרסמת השבוע מו־דעה בנוסח זה: „דרוש — גבר בעל ניסיון משקי ואירגוני, בעל יוזמה אך ללא שיגעון לפירסומת, לתפקיד של ציר ישר־אל בבורמה. על המועמד להיות מוכן ל־התגורר זמן מה בעיר משעממת".

הציר החוזר, דויד הכוהן, עשה בארץ האסיאתית הזאת עבודה מפליאה. בהיותו בעבר הבוס של סולל בונה, הוא שם את הדגש על העבודה הכלכלית, ומצא נקו־דות־מגע רבות בין ישראל והארץ האסיא־תית הגדולה ממנה פי 30 בשטח ופי 12 באוכלוסיה. אולם גם אחרי ההתרגשות הראשונה של ההישג, העיק עליו ה־שיעמום — והצורך לשמור על עמדותיו הפוליטיות בארץ על־ידי כניסה לכנסת השלישית.

עובדה ששפכה אור חדש על חשיבות התפקיד בבורמה: ראש ממשלת בורמה, או־נו, לא נכח בישיבה שבוועידת העולם השלישי באנדונג, שבה נתקבלה החלטה בגנות ישראל, ועוד פעל מאחרי הקלעים, ביחד עם ידידו נהרו, בריכוך הגינוי. או־נו, מחזאי לשעבר, בן 47, שנשא את תורת קארל מארכס כדי להתמסר לבודהא (לדבריו: ידיעותיו המוגבלות של מארכס אינן שוות עשירית של גרגיר אבק מתחת לרגלי בודהא!), נשאר הידיד האחד ו־היחיד של ישראל בבירות אסיה, מאנקרה ועד לטוקיו.

בחירות

לים הפתוח

ספינת מילחמת־הבחירות, שהוסתרה משך שבועות ארוכים בין קרחוני האדי־שות הציבורית, יצאה השבוע לים־הפתוח. אם חשב מישהו כי הרוח תבוא מריאותיהם של צעירים קיצוניים, טעה. בקיצוניים ביותר, נתגלו דווקא הוותיקים ביותר.

פתח את מערכת הבחירות דויד בן־גוריון בשאלתו התמימה (והמוכחשת) „היכן היו במילחמת הקוממיות?" (העולם הזה, 914). השבוע קם נגדו האיש שנפגע במישרין מדבריו של בן־גוריון, הוא, מפקד חטיבת הראל/פלמ"ח, יוסף"ה טבנקין, בנו של מנהיג אחדות־העבודה. הוא השמיע בפעם הראשונה טענה ש־עברה משך שנים בלחש: שבן־גוריון אחראי באופן אישי לטבח הגדול של לטרון.

לא יותר מסתייג היה שכנו של טבנקין בחזית, מפקד חטיבת גבעתי, שימעון אבידן, איש מפ"ם הידוע ככבד־לשון ו־ממעט בדיבורים. קרא הוא: „איפה היינו בזמן המילחמה? על אדמת מצריים, עד שבן־גוריון קרא לנו בחזרה. איפה היינו אחרי הקמת המדינה? ברחנו לגבולות!"

בעולם

א"ישט"יניאדה

עם פטירתו של יוצר תורת־היחסות, הפרופסור אלברט איינשטיין, סופרו מחדש בעתונות העולמית כמה מעשיות הקשו־רות באישיותו. להלן כמה מהן:

● קצין מישטרה אמריקאי בשם ויל־יאם שיר שלח פעם לאיינשטיין מיכתב, וביקשו להסביר את תורת־היחסות שלו בלשון מובנת להדיוטות. כתשובה, קיבל שיר מיכתב בן ארבעה עמודים, ונאלץ ללמוד בקורס לפיזיקה שארך שישה חוד־שים כדי להבין את שכתב הפרופסור במכתבו.

● לאחר שהסביר איינשטיין פעם ל־אשתו את מהות תורתו, שאל אם הבינה את ההסבר, וקיבל תשובה גלוית־לב: „לא, אבל לאושרי אין אני זקוקה לה."

מר ישראל הבוגר, יעקוב שושן, מנשק מעריצה
איזו נשיקה!

● נוסף על כל נוסחותיו המדעיות, חיבר פעם איינשטיין לבקשת ידידים נוס־חה להצלחה בחיים, אותה סימן באות A. הנוסחה: $A=X+Y+Z$, כשה־X מסמל „עבודה", Y מסמל „שעשוע", ו־Z מסמל את הכלל „שמור על לשונך".

● כשנשאל פעם מה יהיה לדעתו הנשק שבו ישתמשו במילחמת־העולם ה־שלישית, השיב איינשטיין: „אינני יודע, אולם מה שברור לי הוא, כי במילחמת־העולם הרביעית יהיה כלי־הנשק העיקרי — גרזן האבן."

● שתי ישישות אמריקאיות, שדרשו בכל תוקף ראיון עם איינשטיין, ולו ל־חמש דקות בלבד, שאלו אותו אם יש חיים שלאחר־המוות. איינשטיין השיב: „וכי לא הספיקו לכן נסיונות החיים ה־קשים, שאתן מבקשות חיים נוספים אחרי המוות?"

● כאשר נשא יום אחד הרצאה בדבר תיאוריה מדעית מסובכת בפני שומעים לא מלומדים, הרגיש איינשטיין לבסוף כי אין מבינים אותו, והעיר: „ההוכחה אינה מצוחצחת, אבל את הציחצוח נשאיר ל־סנדלרים."

כל ישראל

ברווזי בחירות

ההופעה האמנותית במסיבת בחירות נערכה השבוע על־ידי מפלגת אחדות־העבודה בבית־הקפה הציפור הכחולה ב־פתיח־תיקווה, כללה הגרלה שבה חולקו כ־פרסים לזוכים תרנגולות, ברווזים, עוגיות, יינות וממתקים.

סדר צריך להיות

סיכום סטאטיסטי של ליל־הסדר התפר־סם השבוע בעלון קיבוץ יגור. לסדר באו 1526 איש, מתוכם 352 אורחים, 699 אזרחי המקום, 25 אנשי נח"ל ותלמידי אולפן. להתקנת השולחנות והספסלים נצרכו 410 לוחות עץ. 166 איש שעבדו בתורנות הגישו 1766 מנות עוף, שהוכנו מ־440 עו־פות, 6000 כופתאות, 500 ליטר ליפתן, 240 בקבוקי יין ו־100 חבילות מצות.

אנשים

● **אשר ידלין**, מרכז אגף ההסברה והתעמולה במטה הבחירות של מפא"י, הסביר בתשובה לשאלת עיתונאי מה פשר הביטוי „בן־גוריון הקטן" הנשמע תכופות במישרדי מטה־הבחירות: „זהו פלאקט מוקטן של תמונת דויד בן־גוריון, להבדיל מפלאקאט גדול".

● המשורר **חיים גורי**, במאמר שכתב על תולדות הפלאפל: „בזמנו טענה מחל־קת הבריאות הממשלתית כי הפלאפל גורם לצהבת, אולם הצדק ניצח לאחר שהובהר כי אותו אדם שמת לאחר שאכל פלאפל — נידרס על־ידי מכונית משא."

● חשבון מדוייק ערך עיתונאי בריטי, שסיכם, כי ב־60 שנותיו האחרונות עישן ראש־ממשלת בריטניה הפורש, **וינסטון צ'רצ'יל**, בדיוק 153,505 מן הסיגארים העבים והמפורסמים שלו.

● ביום־עיון למבקרי הרדיו בעיתונות, אמר השר **זלמן** („זיאמה") **ארן**: „הצורה בה כותבים אנשים מסויימים ביקורת, מו־כיחה כי בארץ יכול להצליח רק מבקר החולה באולקוס."

תוף הפח מרחוב פרישמן ✷ הציונות המוחמצת של שלמה אבינרי ✷ דייוויד הרברט לורנס במיטבו ✷ שקד כמשורר

עיון חוזר

החול והעצב

חצי תריסר סופרים ומשוררים מן המעלה השניה ניסו כוחם, במהלך שנות השבעים, להנציח את עידן ימי החול והעצב של תל־אביב, בין שתי מילחמות העולם. בולטים בכישלונם **דן צלקה**, שתיאר עיר זו כמו היתה עיר־נופש פולנית, ו**יעקב שבתאי**, שהציף את רחובות העיר בנוסטאלגיה מתקתקה.

תל־אביב של שנות השלושים והארבעים היא בבחינת עיר יוצאת־דופן וחסרת תקדים בתרבות האורבנית של המאה העשרים. העיר, שכהגדרתו של האדריכל **מיכאל קרן**, תרמה לעולם את הבית המשותף, העיר־העברית הראשונה גם הביאה לאוויר העולם סוג מייוחד של סופרים, ששקד, בהכרה או שלא בהכרה, על זן מייוחד של ספרות, שהביקורת והקתדרות לספרות העברית דילגו עליו באטימותם הרבה.

עד כמה שהדבר ייראה מוזר, הרי שקריאת־הכיוון לו'אנר הכתיבה התל־אביבי ניתן על־ידי **משה שמיר**, בפתיח לסיפורו במו ידיו ו/או פרקי אליק: „אליק נולד מן הים. כך היה מספר אבא שעה שהיינו יושבים יחד בארוחת־ערב על מירפסת הבית הקטן, בערבי־הקיץ. מסביב היו מרובים מגרשי־החול הריקים ועל גבי הקירות והתיקרה היו לטאות קטנות נימלטות מן האור...“

אין ספק שמשה שמיר הוא הכישרון האבוד הגדול ביותר של הספרות הארצישראלית והשלוחה התל־אביבית שלו. שיעבוד עיטו לרעיונות פוליטיים מוגדרים, החל בהשומר־הצעיר וכלה בארץ־ישראל ה־שלמה, השחיתו את כישרונו עד תום. גם רעיון לעט של שמיר, **יגאל מסיגזון**, **עוזיר רבין**, **בנימין גלאי** ואחרים, מעודם לא הגיעו לאותה כנות, שהיה בכוחה להפיק יצירת אמת, כמתבקש מאותן חוויות ילדות ונעורים בתל־אביב שבין שתי מילחמות העולם.

הגוף האנושי של העיר הצומחת במהירות מתוך החולות — עיר החול והעצב, העיר שבשפת־הים שלה שיחקו מנהיגי צבא לעתיד, חלוצים, גאוני מדע, מדינאים — זכה למעט סופרים שעלה בכוחם להתמודד עם החומר הספרותי של השחרות התל־אביבית.

בולט במיוחד, ביצירה הבוחנת דור זה, אשר מנסה לפענח את חידלונו המחריד של דור תש"ח, ובעיקר בניו התל־אביבים, הוא **עמוס קינן**, בסידרת ספריו, החל מן בתחנה וכלה במתחת לפרחים. סופר אחר שהצליח לאפיין את מכאובי הדור הזה וחידלונו הקיומי, הוא **מידד שיף** בסיפורו המונומנטאלי שימעון צהמרא, שמעולם לא זכה לבחינתה של הביקורת הספרותית בישראל. גם **בנימין תמוז**, ב־שנים שקדמו להגירתו, ניסה להתמודד עם החומר של נעורי תל־אביב וילדי החול והעצב שלה, אך בשל ניסיונות לתפיסת פוזות אישיות לא־מאוזנות, לא עלה הדבר בידו.

בטרקלינים הספרותיים בהווה הזה, אין **שבתי טבת** מוכר כסופר. גם טרקליני הספרות של דור הפלמ"ח לא העניקו לו תוויית זו. התמסרותו בתריסר השנים האחרונות לכתיבה בעלת גוון דוקומנטארי תרמה לעימעום ערכו של טבת כסופר של ממש.

בשנת 1955 הוא פירסם קובץ סיפורים, מהמעולים שראו אור בספרות הישראלית, תחת הכותרת הילד שקראו לו ריבקה — מסיפורי השכונה* . ספר שהוא בבחינת יצירת־מופת קטנה של החול והעצב בהם נוגעו ילידי תל־אביב של התקופה ה־אמורה.

בהילד שקראו לו ריבקה, שראה אור במסווה של ספר־ילדים, מצליח טבת להעניק מימד ספרותי עמוק של אותה חוויה בלתי מפוענחת עד כה של תל־אביב. העניין הספרותי של ספר זה מתחיל כבר במיבנה הצגתם של הסיפורים, כפי שהדבר נעשה בסיפור הראשון פעמים אברם: „אם אתה רוצה להיות גיבור כאמיל קורוצ'נקו, מנתק השלשלאות, הרבה ל־אכול עשב. תהיה חזק כשור.' כך אמר הדוד יוחנן נתניה קפלוק ללמילה. ולולא הגנן של כיכר דיזנגוף שחרד לדשאיו, לא היה קץ לגבורת למילה.“ כבר מישפטי פתיחה אלה מעידים על כוחו הרב של טבת בצימצום ובהבאת גלריית הדמויות הספק־מציאותית ספק־חלומית של עיר החולות.

סיפור המפתח בקובץ נישכח זה של סיפורי שבתי טבת הוא הסיפור התוף של עמי, שלעניות דעתי הינו מן המעולים שידעה הספרות הישראלית; סיפור הנראה כגירסה מקדימה וארצישראלית לתוף הפח של גראס. סיפורו של טבת נפתח כך: „עמי היה בעוה שגינית התוף שלו מתוקה משיר ערש לתינוק. השכן לושק אף הוא היה בעוה בכך ולמשמע התוף נזכר כצבא הצאר. שניהם עמדו במערכה נגד קהל גדול ועוין של שכנים — וניצחו...“. סיפור זה הוא בבחינת אגדה תל־אביבית, שהעניקה לגיבורה, עמי, את אותו תוף פח שבעזרתו הוא מפיץ ומשכפל ברבים את הזיזתיו ואת אי קבלתו את עולם המבוגרים: „הכלבים לא נבחו. השמש לא זע, ועמד במרום הרקיע נבהל. חרוח נשב בכל מקום אחר שבעולם, רק לא ברחוב פרישמן. לכן לא רעדו העלים שעל העצים ולא רישרשו. כי התוף רעם! התוף של עמי! פעם נידרדרו תיפופי התוף כשעטות סוסים הנסים בשריחם, ופעם רעמו כאות להת־קפה אדירה. פעם כישר התוף על צבא מתקדם שאין מעצור לפניו, ופעם השמיע סתם עירבוכיה של דפיקות נוראת ומח־רישות אזנים, המסוגלות להרקיד את החרמן ממקומו...“

התוף של עמי הוא סיפור של ניכור הדרגתי העובר על ילד, הניכפה ומשתעבד בהדרגה לעולם חלומותיו והזיותיו; חלק מהסובבים עוסקים בפולחן הסגידה של תושבי הארץ לילדי אותה תקופה, פולחן המביא במקרהו של עמי כמה מהשכנים לכדי מיבחן, בנוסח: „חדל, פרא אדם, חדל, חדל!“ התוף של עמי הוא עימות שבין המחוספסות הצברית למעודנות ה־אירופית. ובלשון סאטירה ביקורתית מציג זאת טבת כך: „„איך אמא אינה מבינה,' אמר לי עמי מתוך כעס ועלבון, 'כי אסור לה להפריע כשאני מנגן? אתה רואה, השכן לושק, כשעזי חורק בחריקות על הכינור שלו, איש מבני ביתו אינו מפריע לו. רוצים הם שינגן עוד ועוד. שינגן שעה שעתיים, שינגן שלוש שעות, שינגן כל היום — להם לא איכפת. אדרבה, ככל שירבה לנגן כן ייטב לו מהוריו. אביו עושה את עצמו כקורא בעיתון ומסתיר את חיוך הענג המשתפך על לחייו. ואימו פותחת את החלונות לרווחה, שהכל ישמעו וידעו איזה בן רש לה. רוצים הם, הוריו, שהכל ייהנו מאסיודים לכינור שאיזה למד מגרמניה כתב לכינורי של עזיו. אבל כשאני, עמי, מנגן על התוף, הכל מתנפלים עלי...“

התוף של עמי מביא לעימות בינו לבין השנים: „השכן שוורץ והשכנה פולה קראו לאסיפה כללית של ישבי השכונה בביתו של השכן שוורץ. מובן מאליו שאיש מהשכנים לא נעדר — חוץ מהשכן שמעתי, שחוש השמיעה שלו אבד לחלוטין כשבועות האחרונים...“ ובין ההצעות ב־אסיפה: להזעיק את מנהל בית־הספר, את מנהל גן־החיות ואת המציל משפת־הים. בהדרגה מתפענח הסוד של אותו תושב השכונה האלמוני, שהביא לעמי במתנה את אותו תוף, המטריד את מנוחתם של השכנים ואת שלוות השכונה.

ואז מתחיל המספר להעלות את הסיבות שהביאוהו להעניק את התוף לעמי: „הנה, כך אמרתי כלבי, יהודי שהיה חייל בצבאו של הצאר ניקולאי, יכול ללמד עתה את בנינו מלחמה... האין בכך סיפוק לנפש?... קריאתיו אלה היו מחזקות את רוחו של עמי ומעודדות אותי להפליא. לעיתים היה בקריאתי אפילו משום עידוד מוגזם. שכן פעם אחת, לאחר שקראתי כך, פנה אלי עמי ואמר: ‚שכן לושק, ועכשיו אני רוצה לתופף מיליון קוזקים בחזית ומיליון קוזקים בעורף, ושני מיליון קוזקים באס־פים, אתה מרשה לי?'...“

אלא שהעימות בין התוף של עמי והשכ־נים היה מוחלט, בשלב זה: „לא היה ספק בדבר: התוף הרעיל את דם השכנים, והם החליטו לעשות הכל, ויהי מה, ובלבד שעמי יחדל מתופף. האסיפה קיבלה את ההחלטות הבאות: על עמי הוטל עוצר־בית; משלחת השכנים תצא להגיש עצר־מותיה... הימים היו אפוא ימים עצובים. בשכונה שררה דממה מחרידה. החברים של עמי, דודו, למל"ה, עוזי, מיכאל, נעמי, רינה וריבקה, הרגישו כי עד שיעבור זעם השכנים מוטב להם שלא יתבלטו יתר על המידה...“

ואז בא היום הראשון הגורלי: „קולות תופים, חזקים וקרובים, נשמעו ברחבי

שבתי טבת
תוף הפח בחולות תל־אביב

„התוף של עמי“
נגינה מתוקה משיר ערש

* שבתי טבת — הילד שקראו לו ריבקה — מסיפורי השכונה; ציורים שימעון צבר; הוצאת דביר; 102 עמודים (כריכה קשה) 1955.

"שכונה" ומיד התברר שעמי אינו בבית. „קולות התפים הולכים וחזקים. ומי הוא המתופף ? עמי. עמי הוא המתופף ! כן, כן, עמי הוא המתופף. בראש השורה הוא צועד ההתוף הצמוד לירכי פולט קולות גבורה ועם. הוא צועד בראש מורם ומביט בגאון אל הלונות השכנים, והם, השכנים, עומדים על מרפסות בתים כמחושמלים. מצייצים כפחד אל הרחוב, ומחייכים כי מברכה..."

ובנקודה זו התרחש המיפנה. הפרא, השייגע הארצישראלי, הופך לגיבור. טבת מביא כאן את הפארודיה הצינית המעולה ביותר בנושא זה, כאשר השכנים קוראים: „תראו, תראו — עמי! זה עמי שלנו!" קראו השכנים, בראש השורה הוא צועד. ראו כמה הוא יפה. המתופף. עמי שלנו!" קראו השכנים, הבל שהוריו אינם כאן. עמרשקה, עמרשקה שלנו. עם התוף שלנו..." וכמאמר המחבר: „ועמי צועד ומתופף. השמש תכולים, השמש זורחת, ועמי הולך ומתופף..."

התוף של עמי ושאר סיפורי השכונה וגיבוריה הינם בבחינת נכס־צאן־ברזל של הספרות ישראלית, עוד ספר שלא העסיק את חוקרי הספרות המקומית, בשל אי־השתייכותו של המחבר לקליקה או לקבוצת־כוח כלשהי. כל סיפורי הילד שקראו לו דיבקה מכנסים בתיאוריהם את כל מדיה של סיפרות מעולה, כולל מרכיבים כל־בליים, לבוש, מזון, מטבעות לשון, ריחות, אמצעי פרנסה, וכל זאת בעוצמה ובכנות שיש בכוחם לעורר קינאתם של סופרים רבים, שמסיבות הרשומות עמם טרחו ורשמו את עברה הקרוב של תל־אביב בטאבו על שמם, תוך שהם מספרים לעצמם שאם ביאליק ליטף את שיערם, או שילח יד בעכוז אמם, הרי שסיפורי תל־אביב הם נחלתם הבלעדית. אלא, שמסתבר מקריאה בסיפוריו של שבתי טבת, שהוא השכיל להביא את המרכיבים האנושיים והכנים של סיפור גידולו של דור ילידי תל־אביב הראשון לאחר מלחמת העולם.

אין ספק שספר זה של טבת ראוי לגאולה מחודשת.

עיון

ציוניציני

לא ברור מדוע חושב פרופסור שלמה אבינרי כי סיפרו הרעיון הציוני לגונין הוא בבחינת „תורה שבכתב". ספר זה הינו ספר יומרני של פרופסור יומרני, שאינו מודע לתהום העמוקה החוצצת בין חוגה למורה. שלמה אבינרי הוא מורה, הכותב במחשבה טובה על עצמו, שהוא בין ההוגים.

סיפרו זה של אבינרי, העוסק ברעיון הציוני לגונין*, הוא בבחינת חאלטורה מילולית, רצופה בהחמצות. שמאחת מעמדו של הפרופסור אבינרי איש אינו אומר לו או מעיר לו, כי המלך הוא ערום. הניסיון של בניית תת־מונוגראפיות, ולאפיין בעזרתן את תולדות הציונות, נועד לכישלון בשטיחיות ראייתו ועטו של אבינרי. למשל, הפרק בורוכוב: מארכסיזם ציוני משול, בדומה לפרקים אחרים בקובץ זה, להקמת בניין החל בקומה השלישית. הוא מתעלם מתפקידו של **אהרון שמואל ליברמן**, שפירסם כבר בשנת 1876 את ראשון העיתונים הסוציאליסטים בעברית, האמת, שעסק כראשון וכבכור באבסורדים של המגע בין המארכסיזם והבעיה הלאומית של היהודים.

גם בחינתו הקנתרנית של אבינרי את **זאב זבוטינסקי** אינה מתעלה מעל לרמה של עבודת שנה ראשונה באוניברסיטה, שספק אם היתה מקנה למחברה את זכות המעבר לשנה השניה. פרק מדהים בעקרותו הוא הפרק שבו בוחן אבינרי את דמותו של ראש־הממשלה הראשון **דויד בן־גוריון**. המלכודת הראשונה שהפרופ' המכובד פורש לעצמו, היא מל־כודת אי־הידיעה, ו/או ההחמצה המכוונת. כאשר הוא מזכיר את הקיבוץ ממעמד לעם של בן־גוריון, הרי היה עליו לדעת, שלמא־מר שנתן את שמו לקיבוץ (ממעמד לעם) היה שם קודם, ב־1927: ממעמד עובד לעם עובד. וזוהי הסבת שם המאפיינת את גישת בן־גוריון להתאמת ההיסטוריה והעשייה ההיסטורית לצרכיו.

שדיפות סיפרו של אבינרי בולטת עד להחריד בפרק הנ"ל, העוסק בבן־גוריון. מלבד מיקבץ של באנליזמים ומטבעות לשון ומחשבה שחוקות אודות בן־גוריון,

שלמה אבינרי
אי־הידיעה ו/או ההחמצה המכוונת

הרי שאבינרי מתחמק מבחינה אמיתית של דמותו ומביקורת חלקו של בן־גוריון בשלילה שבחיים הישראליים ובניתוצו של החלום הישראלי. בן־גוריון שסירס את דור תש"ח, בן־גוריון שהמציא את הסטא־טוס־קוו עם הדתיים ושיעבד את המדינה לדת, בן־גוריון שחיסל את התיונך ההס־תדרותי, בן־גוריון אשר טרם קם ובא החוקר שהעמיד אותו במקומו הנכון בהיסטוריה.

כותב שורות אלה ציפה מפרופ' אבינרי, שיבחן בבן־גוריון משמעויות אידיאולוגיות לשוניות כ„להפוך אבק אדם לעם" וכו', ותרומתו לרעיון האקטיביזם הבטחוני שאת תוצאותיו אוכלת המדינה הזאת עד עצם היום הזה. אלא, שמסתבר כי אבינרי לא קורץ מחומר המשובח, ממנו קורצו הפרו־פסורים שייסדו את האוניברסיטה העברית בירושלים, בובר את ברגמן ושו"ת. בספרו זה הוא מאפיין את הריקנות והדילטאנטיות של איש־המדע המצוי.

ספק אם אבינרי הוא ציוני, אך אין ספק שהוא ציוני ציני, ההופך את מה שהיתה צריכה להיות אידיאולוגיה שתשנה את הגורל היהודי, לקרדום קטן לחפור בו.

ליד ספרו של הפרופסור **דויד ויטל**, המהפכה הציונית, הרי שסיפרו של אבינרי הוא דליטאנטי, שדוף ושטוח, ואינו משכיל אפילו להסוך לפופולארי. נבצר גם מאת מחברו לבחון את מערכות הגומלין שבין הציונות של המאה העשרים מחד, למערכת החברתית ולילדי הציונות שחיפשו את דרכם אל הכנענות מאידך. למרות הכותרת האומרת „הרעיון הציוני לגונין", הרי שסיפרו של אבינרי סובל מתיסמונת של חוסר גוונים, מונוטוניות ושיעמום. את מעט הברק שהיה לאבינרי, בעת עיסוקו בכתבי השחרות של מארכס, הוא איבד על סלעי המחלוקת של הציונות, שנבצר ממנו להעפיל מעליהם ולהוכיח גדלות רוח.

תרגום

המורד

דייוויד הרברט לורנס, נולד ב־1885, בן לכורה פחם שנשא לאשה מורה, אחד מגדולי הספרות הבריטית והעולמית במאה ה־20, לא זכה לתרגומי־יתר של ספריו לעברית. החודש ראה אור בתרגום לעברית ספרו בנים ואוהבים*, שהוא ספרו ה־שלישי, שראה אור ב־1913 בשם פול מוראל.

לורנס גיפגע בצעירותו בריאותיו, נשא לאשה את **פרידה ויקלי**, לשעבר **פון**

דייוויד הרברט לורנס
היופי שבכוח המשיכה המיני

ריכטהופן (אחותו של טייס מלחמת העולם המהולל המאכס הכחול), אשתו ה־גרמנית של הפרופסור לצרפתית של לורנס. את עיקר פירסומו קיבל מפירסום סיפרו מאהבה של הליידי צ'אטרלי, שבו הוקיע את כל צביעויות החברה הוויקטוריאנית הבריטית. לורנס לחם בצביעות המלכותית הבריטית ובצביעות הנוצרית שכבלה את המיניות וניסתה לסרס את תינגת החושים שהטבע העניק לאדם.

ספריו של לורנס, וביניהם בנים ואוהבים, עוסקים ברובם בשני מישורים — היחסים המיניים והיחסים שבין המעמדות. את סיפרו בנים ואוהבים הוא פירסם ב־1913, ובו הוא מציג את מערכת היחסים המעודנת ויוצאת הדופן שבינו לבין אמו. את דיוקנו ממלא פול מוראן, צייר. בעט של אמן משרטט לורנס את חברת הרקע שלו, ואת השורשים שהוליכו אותו לתור בממלכתו האפלה של היצר האנושי.

בנים ואוהבים פורש את המרחבים של קרקע גידולו של המחבר בעיר הכורים, בין אביו שטוף הטיפה המרה, ואמו התר־בותית והמעודנת, כאשר הוא עצמו נמשך לנשים שתלטניות. גיבורות הספר זהות לנשים השתלטניות שבחייו של לורנס.

במקום להכביר בביקורת על ספר, שהוא מהקלסיקה של המאה העשרים, הרי שעדיף לחשוף מעט מהסרובלמטיקה אותה חושף לורנס בספריו, בעזרת ציטוט מתוך המסה שלו על ניבול־פה וניבול־עט: „מחציתם של השירים, התמתות, המנגינות הסיפוריים הגדולים של העולם כולו נודלם הוא ביזוי שבכוח המשיכה המיני שבהם. פרציון או רנואר, שיר־השירים, מצארט, בכולם אתה מצא בנועם שבהם שזורה אותה תיקוות־שני, קרא לה אשר תקרא... הכרים שבינו לבינה הם כוח עצום והכרחי בחיי אדם, יכולנו אפוא תודה בהרגישנו את חומר השיפע כנו כמין־אור־השמש..."

עיבודו של הסופר הצעיר יותם ראובני לבנים ואוהבים מצליח להביא בעברית את עוצמת התיאור־מקרוב, האינטימי וה־סמכותי של לורנס. בבהירות לשונית המצ־דיקה את שיקוליה של הוצאת שוקן, המוסרת בשנים האחרונות לידי ראובני עריכה ועיבוד־מחדש של ספרים שכבר תורגמו וראו־אור בעברית.

בחטף

אמיל מגד מתנצל * אלזה לאסקאר אלירז * המאבק מוקד לאור

●● ב־28 בספטמבר 1979 ציפה העיתונאי **אהרון מגד** לתפוס פוזה של **אמיל זולה** מקומי, ופירסם בדבר רשימה תחת הכותרת על החטאים, ובה סיפר על מיקרה החייל **י.כ.**, אשר נישפט אחר מילחמת יום־הכיפורים ל־20 שנות מאסר על היגית שבוי מצרי, ובמישפט חוזר הופחת עונשו ל־11 חודש. ברשימתו הביא אהרון מגד בתוקף זולותו האשמה קשה כלפי השופטת ד.ד., ששימשה אז בבית־המישפט הצבאי. בשל צירוף מיקרים, שהביא את כותב המדור הזה לשרת מעבר לסואץ ביחד עם אותו רוצח שבויים, באותה יחידת מילואים, הרי שמדור זה התריע על גינוני **אמיל זולה** ואני מאשים של אהרון מגד בעניין זה. מסתבר שקיים צדק פואטי, וביום ה־4 באפרל 1980, לאחר משא ומתן מייגע בין השופטת לבין מערכת דבר, פירסם זולה/מגד את הדברים הבאים: „לפני כמה שבועות נפגשתי עם ד.ד. שנפגעה מאוד מן הרשימה הנ"ל, לפי בקשתה, יחד עם עורכת דבר **חנה זמר**. התברר לנו שהריגת השבוי נעשתה בנסיבות הרבה יותר חמורות משתיארתי אותן ברשימתי. לפי העדויות ששמעתי (חמורות כפי שהוצגו במדור זה — ד.ע.). אני מצטער על הפגיעה, שיכלה להשתמע ממנה הוצאת דיבה על ד. ד..." וכך חדל אהרון מגד לתפקד כאמיל זולה תורן של הספרות הישראלית ●● המורה הירושלמי **ישראל אלירן**, האוחז בשנים האחרונות בשולי שימלותיה של המשוררת הגרמנית המופלאה שמתה בירושלים, **אלזה לאסקר־שילר**, פירסם לפני כמה שנים אופרה סאטירנית בשם הומאז' לאלזה. בחודש שעבר פירסם אלירז שיר תחת הכותרת כאן עברה אלזה לאסקר־שילר, שהביא משורר תל־אביבי נודע, ממוצא גרמני, לאמר: „המשורר המצחיק הזה אלזה לאסקר אלירז מתחיל להגזים..." ●● ירחון הספרות והביקורת שערכו **יהושע קנז ויורם ברונובסקי**, מחברות, בהוצאת זמורה ביתן מודן, עומד להיסגר. סגירתו תיצור חלל בנושא הביקורת השוטפת של הספרות, שהצליחה למצוא לה מישכן בירחון זה, מעבר לקליקות הקיימות ●● על תביעתו של המספר והמשורר **יצחק לאור** כנגד המבקר והמו"ל **גבריאל מוקד** הגיב מוקד בכתב־הגנה שאותו הגיש לבית־המישפט בתל־אביב, כי „עניינה של התביעה הוא קינאת־סופרים והיא הוגשה מתוך קנטרנות ומתוך קלות־ראש, כדי ללחוץ על ד"ר גבריאל מוקד, הנתבע, לבצע מעשים שאין הוא חייב לעשותם לפי החוק, ובין היתר, להתייחס בהערכה לספר שיריו של התובע...". אגב, המשורר **נתן זך** העניק בשבוע שעבר טיפול בהלם למוקד, במדור הספרות בידיעות אחרונות, וציין כי בשנות החמישים „שימש ד"ר מוקד מעין פרח־קומיסארים בעיתון קול העם, כשהוא צולף משם בכל גילוי של סטייה מן הקו הריאליסטי־סוציאליסטי באקדחון סמאטו־סטאליני (אמור לי מי הסמאטו שלך ואומר לך מי אתה ו)..." אין ספק, שמוקד ישיב בלשונו למיתקפת זך ●● במסיבה שנערכה לרגל הופעת חוברת פרוזה שבעריכת נתן זך, אמר **שלמה שבא** לאיש־התיאטרון **יוסף מונדי**: „אתה ושכנך לחוברת, **אפרים קישון**, שניכם למעשה עולים חדשים שמעולם לא נתקבלתם על־ידי התרבות הישראלית" ●● במיפגש יהודי־נוצרי שנערך בירושלים קבע הפרופסור **דויד פלוסר**: „אני מעדיף את ישו על בית שמאי ועל שימעון בר־גיורא. ישו הטיף ליהדות אנושית ופתוחה, אך לא הפר את מיצוות היהדות, לישו היה מסר אנטי־פוליטי. הוא דגל בפוליטיקה של האהבה והמסר שלו היה גדול מדי לתקופתו, כשם שהוא גדול מדי לתקופתנו..." ●●

מאת דן תומר

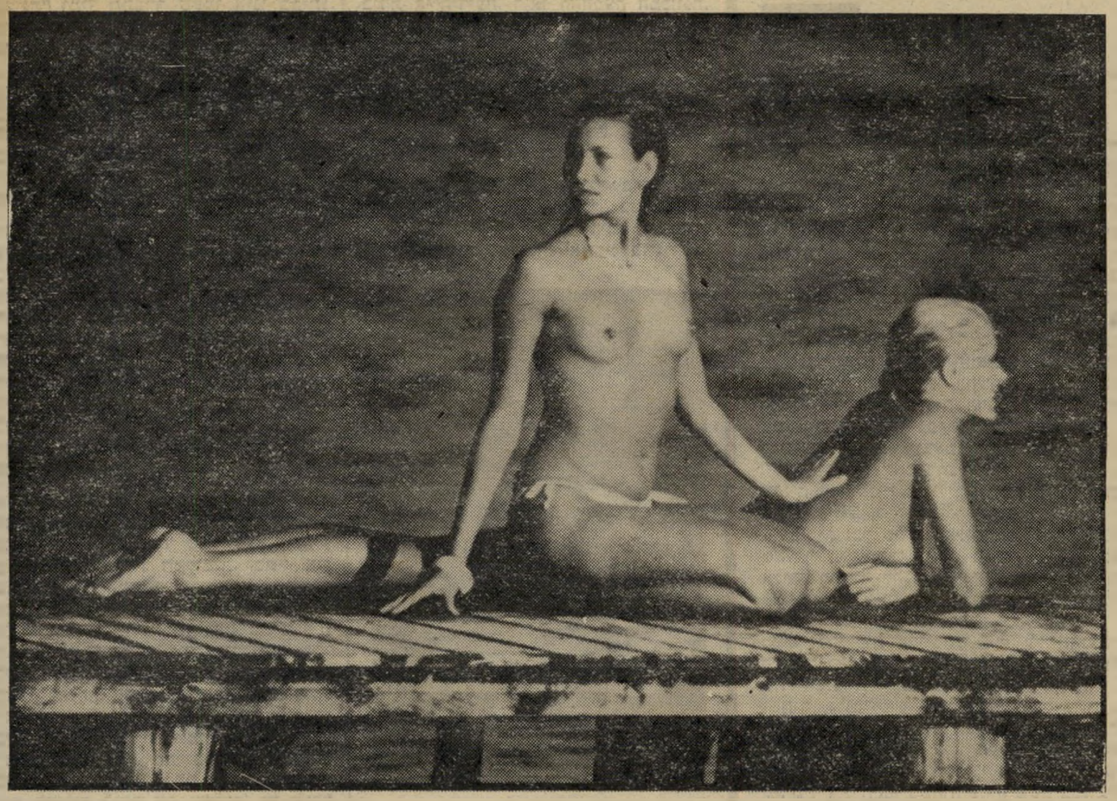
על המסלול

בסיגנון ישראלי

איך משלבים אופנה בין־לאומית באופנה ישראלית? דומני שאת התשובה הטובה ביותר לשאלה זו נתנה חברת משכית. במשך שנים מצליחה חברה זו לשמור על ייחודיות ומקוריות. גם בתצוגה האחרונה שבה הוצגה קולקציית אביב־קייץ 1980 המשיכה הנימה הישראלית לשלוט במיבחר הדגמים. סוד ההצלחה נעוץ בהדפסים בלעדיים ובמוטיבים רקומים.

הצבעים הפעם הם בהירים כמו לבן, סגול, ורוד, צהוב, ירוק וכחול. קווי המותן מודגשים והשמלות באורך מעט מתחת לברך. השמלות קלות ואווריריות לכל שעות היום והערב, והן עשויות מבד כותנה דק. אחדות מודפסות ואחרות חלקות או מעוטרות בריקמת יד. מיבחר שמלות ה„שמש" קליל במיוחד ונעים ללבישה בימי הקייץ הלוהטים.

נוסף לשמלות הופיעו בתצוגה גם חצאיות מעטפת או מכופתרות בחזית מבדים מודפסים או חלקים, כאשר הדגש הוא על אפשרויות הרכבת מערכת קלה לשעות הבוקר עם שינוי בלבד של חולצות טריקו בצבעים שונים. את התצוגה חתמו קפטנים ושמלות ערב מרהיבות רקומות בריקמת־יד

צבע אחיד לכל הגוף

וללא סכנה של כוויות וצריבות, מעניק חומר השיזוף החדש שיצא לקראת הקייץ, שנקרא **גולדן ביוטי** המבוסס על שיטה בלעדית המאפשר שיזוף מידי עם עם המגע הראשוני של קרני־השמש בעור. התכשיר החדש הוצא לשוק, על־ידי החברה לאחר מחקר מעמיק ויסודי בארצות־הברית.

קרני השמש בעור. אין ספק שדבר זה יעשה לנו את החיים קלים יותר, ותחת להימרח בסידרה של קרמים ושמנים למיניהם, כאשר לא תמיד מגיעים לתוצאה הרצויה, הנה יתאפשר לראשונה שיזוף מהיר יותר, שיזוף עמוק יותר ובביטחון מלא, המאפשר שילוב נכון של בריאות ויופי.

שמלות מכותנה

קלה עם רכיסת כפתורים בצד לאורך השימלה, ו־עיטור של ריקמת פרח בחזית. לידה שימלה מכותנה, אשר הדגש בה הוא באיזור הכתפיים, על־ידי ריקמות יד וגיזרת שרוול מיוחדת.

בגד מארחת

מבד כותנה מודפס ושימלת קפטן הגזרה בסגנון אוהל. הדגמים היו בעלי רקמת־יד מרהיבה ביופיה, או בדוגמאות ציבעוניות יפהפיות. המחירים בין 1,380 ל״י לחצאית ועד ל־4,000 ל״י לשמלות ערב.

הדפס

מעניין ואכזותי בסגנון יש־ראלי מציגה חברת משכית. רכיסת הכפתורים בכתף הקשירה במותן.

עם עיטורי קשתות ואפליקציות בהשפעה ים־תיכונית. ואם את שואלת למחיר הריהו לפניך: חצאיות — 205—138 שקל, שמלות — 290—180 שקל, שמלות ערב וקפטנים — 390—320 שקל.

להשתזף בריא

התחרות הפופולרית ביותר בימי הקייץ היא מי שזוף טוב יותר. מי נראה כשוף צלוי ומי נראה כאל השמש. איך, בעצם, מגיעים לתוצאה הטובה ביותר של שיזוף? איך נוצר השיזוף? השיזוף נוצר כתוצאה מפעולת קרני האולטרה־סגול של השמש על העור הגורמות להיווצרות המלנין (כשמה של הזמרת מלאני), הוא פיגמנט השיזוף הקיים בעור. תוך כדי תהליך היווצרות פיגמנט המלנין גורמות קרני האולטרה־סגול נזק לעור שעדיין אינו שזוף ואינו מוגן. נגרמות כוויות, דלקות, ואודם כללי.

תופעות חמורות יותר הן התפתחויות של מחלות עור שונות עד כדי סרטן העור. תהליך ההגנה הטבעי של העור בפני הקרינה מתחיל עם מגע קרני השמש בגוף, זאת ע״י היווצרות הפיגמנט מלנין אשר נודד לשכבה החיצונית של העור ושם מגן עליו מפני הקרינה ומחזקו. המלנין נותן לעור את הגוון החום, הוא השיזוף המוכר. תהליך היווצרות המלנין אורך בתנאים נורמליים בין 12 ל־24 שעות ולכן במשך זמן זה העור פגיע וחשוף לכל הסכנות שציינתי. משום כך חייבים אוהבי השיזוף להשתמש בתכשירים המכילים חומרים הבולעים את הקרניים המסוכנות לעור.

לאחר מחקר מעמיק ויסודי בארה״ב פותחה סידרת תכשירי הגולדן ביוטי המבוססות על שיטה בלעדית ומהפכנית. ייחודם של תכשירים אלה הוא המרכיב הבלעדי המאפשר היווצרות של מלנין בשיכבה החיצונית של העור, מיד עם המגע הראשוני של

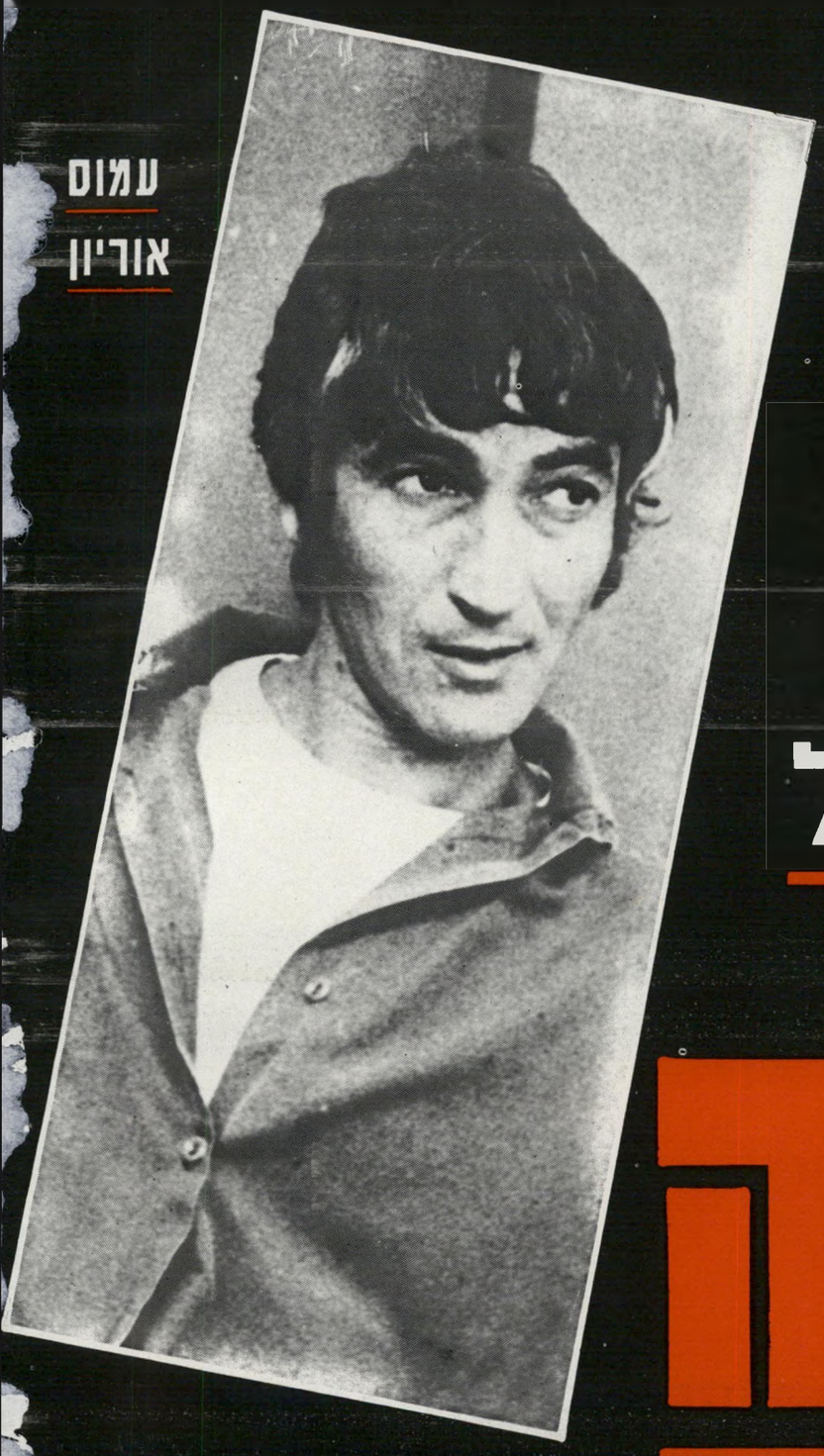
בכל בית, מוצרי

עץ הזית

ז' אייר תש"ם. 23.4.1980 מיספר 2225 שנה 44 המחיר: 4.5 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

עמוס אוריון

השופט שדן אותו למאסר־עולם הוא שהמליץ על החנינה המזוזרה